

Tartu linna 2017. a eelarve

SELETUSKIRI

SISUKORD

Sissejuhatus	2
Ülevaade majanduskeskkonnast.....	2
Määruse üldiseloomustus	3
Eelarve üldnäitajad	4
Eelarve menetlemise käik linnavalitsuses	9
1. Tulud	15
1.1. Põhitegevuse tulud	17
1.1.1. Maksud.....	19
1.1.2. Kaupade ja teenuste müük.....	22
1.1.3. Toetused.....	32
1.1.4. Muud tegevustulud.....	36
1.2. Investeeringustegevuse tulud	38
1.2.1. Põhivara müük	38
1.2.2. Põhivara soetuseks saadav toetus	38
1.2.3. Finantstulud.....	39
2. Kulud v a l d k o n d a d e lõikes	40
2.1. Üldised valitsussektori teenused.....	43
2.2. Avalik kord.....	46
2.3. Majandus	48
2.4. Keskkonnakaitse.....	52
2.5. Elamu- ja kommunaalmajandus	55
2.6. Tervishoid.....	58
2.7. Vaba aeg ja kultuur.....	59
2.8. Haridus	64
2.9. Sotsiaalne kaitse	75
2.10. Välisprojektid	79
3. Kulud r a h a d e k a s u t a j a t e lõikes	84
3.1. Linnavolikogu kantselei	85
3.2. Linnakantselei	87
3.3. Arhitektuuri ja ehituse osakond.....	92
3.4. Avalike suhete osakond.....	96
3.5. Ettevõtluse osakond.....	98
3.6. Haridusosakond.....	102
3.7. Kultuuriosakond	123
3.8. Linnamajanduse osakond	141
3.9. Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond.....	156
3.10. Linnavarade osakond.....	160
3.11. Rahandusosakond	169
3.12. Sotsiaal- ja tervishoiuosakond.....	173
4. Finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus	192
4.1. Finantseerimistegevus	193
4.2. Likviidsete varade muutus.....	195

SISSEJUHATUS

Ülevaade majanduskeskkonnast

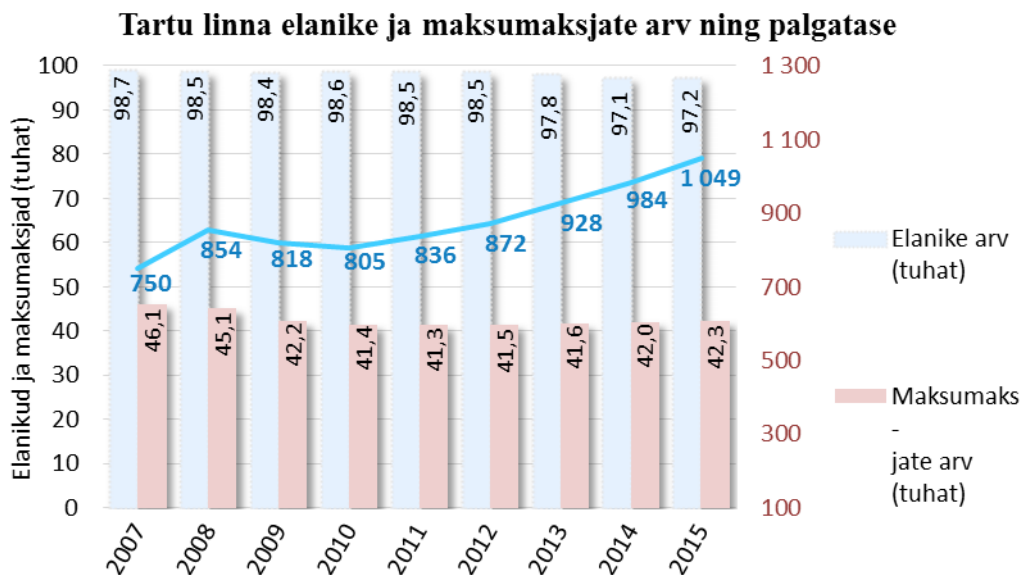
2015. a globaalne majanduskasv oli 3,2%. 2016. a prognoositakse oktoobris avaldatud IMFi „World Economic Outlooki“ põhjal 3,1% ning 2017. a 3,4%. Euroala kasvas 2015. a 2,0%, 2016. a kasvuks prognoositakse 1,7% ja 2017. a 1,5%.

Endiselt pärsivad majanduskasvu madal kogunõudlus ning alla *target*'i inflatsioon. Negatiivse šokina mõjus Suurbritannia rahvahääletusel võitnud brittide soov euroalast lahkuda (nn *Brexit*), kuigi Brexiti mõju osutus kardetust tagasihoidlikumaks.

Eesti majandus kasvas 2015. a 1,1%. 2016. a majanduskasvuks prognoosib IMF 1,5% ning 2017. a 2,5%. Rahandusministeeriumi värskeimas prognoosis on vastavad numbrid 1,3% ning 2,5%. Majanduskasvu veab sisenõudlus. Peamiste kaubanduspartnerite kasvuväljavaated on tagasihoidlikud. Samas on Venemaa majanduslanguse põhi läbitud ning Soome majandus on pärast kolme langusaastat pöördunud kasvule.

Tartu on Eesti suuruselt teine linn ja Lõuna-Eesti keskus. Rahvastikuregistri andmetel elas seisuga 31. 12.2015. Tartus 97 153 inimest. Käesoleva eelarve koostamise hetkeks on viimased olemasolevad andmed kuupäevaga 30.09.2016, mil Tartus oli 97 243 elanikku.

Tartu elanike arv olnud viimastel aastatel tugevas languses. Oluliseks põhjuseks on selles olnud valglinnastumine – tartlased asuvad elama Tartu naabervaldadesse. Maksumaksjate arv, mis majanduskriisi ajal kiiresti vähenes, ei ole majanduse kasvule pöördumisega kaasnevalt taastunud. Ühest küljest viitab see siinsete ettevõtete tootlikkuse tõusule, kuid teisest küljest võib madal hõivatute arv mõjuda negatiivselt tööturul tööd mitte leidvate inimeste oskustele. Samuti pärsib väike maksumaksjate arv linna tulubaasi. Tartu linna maksumaksjate osakaal elanike arvu suhtes on vaid 43%, mis on kahe protsendipunkti võrra Eesti keskmisest madalam. Tartu keskmine brutopalk on eelarve koostamise hetkeks 1095 eurot ületades Eesti keskmist näitajat 20 euro võrra.

Ülaltoodud joonisel on elanike ja maksumaksjate arv kuvatud vasakul teljel ning keskmine brutosisetulek paremal teljel. Tartu elanike arv on viimastel aastatel oluliselt vähenenud peamiselt inimeste lahkumise tõttu naaberomavalitsustesse ning Tallinna. 2015. a pöördus elanike arvu muutus kasvule. Maksumaksjate arv kasvas viiendat aastat järjest, kuna tööpuudus ja muud majanduskriisi negatiivsed mõjud on muutunud järjest väiksemaks ning mõju avaldas kindlasti ka 2014. a 1. juulist jõustunud töötamise registreerimise korra muudatus. Maksumaksjate arvu kasv on aga olnud väga aeglane ning 2015. a näitaja jääb ligi 3800 maksumaksja võrra kriisieelsele tipule alla.

Määruse üldiseloostus

2017. a eelarve on koostatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOF) põhimõtetest lähtuvalt. KOF võeti vastu 16. septembril 2010. a ning rakendus järk-järgult alates 2012. a.

KOFis sätestatu ning Tartu Linnavolikogu 11.10.2012 määruse nr 74 alusel on eelarveosadeks:

- 1) põhitegevuse tulud;
- 2) põhitegevuse kulud;
- 3) investeerimistegevuse tulud;
- 4) investeerimistegevuse kulud;
- 5) finantseerimistegevus;
- 6) likviidsete varade muutus.

Eelarvestruktuuri selline ülesehitus annab võimaluse eristada põhitegevusi ja investeerimistegevusi. Toodud struktuuriga selgub üheselt linna põhitegevuse tulude ja kulude vahet, dünaamika ja omafinantseerimise ehk investeeringute tegemise ja laenu maksamise võimekus.

2017. a eelarve koosneb määruses toodud regulatsioonist ja alljärgnevatest lisadest:

- lisa 1 on esitatud koondeelarve põhitegevuse tulud ja kulud, investeerimistegevuse tulud ja kulud, finantseerimistegevus ja likviidsete varade muutus;
- lisa 2 kajastab tulubaasi jaotust tululiikide lõikes;
- lisa 3 on esitatud linna põhitegevuse kulud tegevusalade ja majandusliku sisu järgi;
- lisa 4 on esitatud investeerimistegevuse kulud;
- lisa 5 kajastab linna finantseerimistegevuse kulusid.

Seletuskiri on koostatud analoogselt järjestuses koondeelarve struktuuriga. Sissejuhatavale osale järgneb üldiseloostus eelarve tulude kohta (1. osa), mis jagunevad põhitegevuse tuludeks ja investeerimistegevuse tuludeks. Sellele järgneb üldiseloostus linna kulude kohta valdkondade lõikes (2. osa). Põhjalikumalt on kulud lahti kirjutatud seletuskirja 3. osas kasutajate (volikogu ja linnavalitsuse struktuuriüksused) lõikes. Nii valdkondlike kui kasutajate lõikes esitatud kulude puhul on eristatud põhitegevuse ning investeerimistegevuse kulusid. Finantseerimistegevuse eelarve on esitatud 4. osas koos likviidsete varade muutuse eelarveosaga.

Eelarve summad on esitatud eurodes. Vastavalt eelarve koostamise korrale esitatakse eelarve seletuskirjas andmed eelmise eelarveaasta tegelike, käesolevaks eelarveaastaks kinnitatud ja eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tulude ja kulude kohta. 2016. a täpsustatud plaan on tabelites esitatud seisuga 31.10.2016, võttes arvesse II lisaeelarvega tehtud muudatusi.

Käesoleva eelarve koostamisel on aluseks võetud lisaks rahanduse valdkonda reguleerivatele riiklikele ja Tartu linna õigusaktidele:

- Riigi eelarvestrateegia 2017-2020;
- 2017. a riigieelarve eelnõu;
- Rahandusministeeriumi suvine majandusprognoos 2016;
- Eesti Panga majandusprognoosid ja -kommentaariid;
- IMFi „World Economic Outlook“ oktoober 2016;
- Euroopa Komisjoni „European Economic Forecast“ kevad 2016;
- Maailmapanga „Global Economic Prospects“ juuni 2016;
- Tartu linna eelarvestrateegia aastateks 2017-2020;
- Arengustrateegia "Tartu 2030";
- Tartu linna arengukava aastateks 2013-2020;
- Tartu linna valdkondlikud arengukavad;
- Eesti Reformierakonna, Eesti Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatliku erakonna koalitsiooni-lepe Tartu linna juhtimiseks aastateks 2013-2017.

Eelarve üldnäitajad

2017. a eelarves kavandatud tegevustega liigutakse samm-sammult edasi Tartu linna arengukavast aastateks 2013-2020 ning Eesti Reformierakonna, Eesti Keskerakonna ja Sotsiaaldemokraatliku erakonna koalitsioonileppes Tartu linna juhtimiseks aastatel 2013-2017 tuleneva visiooni poole. Visiooni kohaselt on Tartu aastaks 2030 tegusate, loovate ja õnnelike inimeste linn. Tartu on Eesti vaimupealinn ja traditsioonidega ülikoolilinn: nooruslinn, kus loovus ja avatud mõtlemine toetavad arendustegevust, ettevõtlust ja innovatsiooni. Tartu on unikaalse kultuuripärandiga ja modernse elukeskkonnaga, turvaline, säästvalt arenev ja aktiivset koostööd tegev euroopalik linn; atraktiivne ja turvaline reisisiht ning Eesti arengut edendav keskus.

2017. a eelarve panustab:

- Elukeskkonda (teede ja kergliiklusteede ehitus, remont ja korrashoid; Emajõe kallaste avamine ning arendamine; sportimisvõimaluste laiendamine; linna parkide ja haljasalade uuendamine);
- Haridusse (motiveeritud õpetajad ja kultuuritöötajad; uus lasteaed Pepleri 1; koolide korrastamise programmiga alustamine);
- Ettevõtlust toetava tugisüsteemi ja infrastruktuuri arendamisse ning ettevõtluse rahvusvahelistumise toetamisse, eelduste loomisse tasuvate töökohtade tekkeks;
- Targa ja säästva linnakeskkonna terviklahenduse projekti „SmartEnCity“ kaudu targa ja säästva linnakeskkonna terviklahenduse elluviimisse;
- Sotsiaalesse turvalisusesse (lasteaia – ja hoiu kohad kõigile soovijatele; sotsiaalabi - ja tervishoiuteenuste arendamine; hariduse tugiteenused);
- Kultuuri väärtustamisse (muuseumitöötajate stipendiumid, kirjanike motiveerimine, Kirjanduslinn Tartu tegevused);
- Tartu tuntuse suurendamisse turismi sihtkohana;
- Kaasaegsete IT lahenduste rakendamisse ettevõtluse elavdamiseks, linnaelanike heaolu kasvu ja kaasamisse.

Linnaelarve peamiseks alusdokumendiks on iga-aastaselt uuendatav nelja-aastane linna eelarvestraategia. Tartu eelarvestraategias aastateks 2017-2020 on sätestatud linna peamisteks eelarvepoliitilisteks eesmärkideks:

- põhitegevuse tulemi kasv;
- investeringute püsivalt kõrge osakaal kogukuludest;
- arengukavas planeeritud eesmärkidest lähtuva investeerimistegevuse ellu viimiseks maksimaalses võimalikus mahus välisrahastuse kasutamine, tagades linnapoolse omafinantseerimise;
- võlakooormuse hoidmine mõõdukal tasemel;
- linna finantsvõimekus ei halvene.

Nendest põhimõtetest on lähtunud ka linna 2017. a eelarve koostamisel.

Eelarvestraategias kavandati 2017. a eelarve mahuks 156 miljonit eurot, käesolev eelnõu on esitatud mahus 159 miljonit eurot ehk 2% suurem. Eelarves kavandavad põhitegevuse tulud ja põhitegevuse kulud vastavad suure täpsusega eelarvestraategiale: mõlema puhul on erinevuseks vaid 1%. Investeerimistegevus on eelarves nii tuludes kui kuludes suurem kui eelarvestraategias. Kuna eelarve koostatakse ajaliselt hiljem, on rohkem informatsiooni erinevate projektide kohta, millest tulenebki põhiline erinevus. Finantseerimistegevuse tulem on kahes vaadeldavas dokumendis täpselt sama. Eelarves on nii laenukohustuste võtmise kui tasumise summa eelarvestraategiast väiksem, kuna 2016. a laen võeti nn *bulletina* ehk ühekordse tagasimaksega laenu tähtaja lõpus, kuid eelarvestraategias oli see kavandatud tavapärase iga-aastase tagasimaksena.

Kokkuvõtvalt on eelarves edukalt kinni peetud eelarvestraategias kavandatust. Erinevused tulevad eelkõige sihtotstarbeliste vahendite suuremast mahust strateegiaga võrreldes. Need tõstavad aga eelarve mahtu, kuid ei oma olulist mõju eelarve tasakaalule ega finantsdistsipliini näitajatele.

Eelarve ja eelarvestrateegia võrdlus

	Eelarve	Eelarvestrateegia	Muutus (%)
PÕHITEGEVUSE TULUD	124 943 054	126 145 000	-1%
Maksud	70 080 000	69 089 000	1%
Kaupade ja teenuste müük	16 947 772	17 532 000	-3%
Saadavad toetused tegevuskuludeks	37 090 102	38 724 000	-4%
Muud tegevustulud	825 180	800 000	3%
PÕHITEGEVUSE KULUD	116 829 749	115 600 000	1%
Üldised valitsussektori teenused	9 347 871	8 300 000	13%
Avalik kord	572 215	400 000	43%
Majandus	13 638 683	13 400 000	2%
Keskkonnakaitse	5 506 874	5 400 000	2%
Elamu- ja konnaalrajandus	2 200 500	2 250 000	-2%
Tervishoid	442 698	370 000	20%
Vaba aeg ja kultuur	7 187 882	9 900 000	-27%
Haridus	67 293 085	65 080 000	3%
Sotsiaalne kaitse	10 639 941	10 500 000	1%
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD	17 925 274	14 032 000	28%
Põhivara müük	1 500 000	400 000	275%
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	16 050 274	13 617 000	18%
Finantstulud	375 000	15 000	2400%
INVESTEERIMISTEGEVUSE KULUD	35 135 757	32 077 000	10%
Üldised valitsussektori teenused	1 103 900	1 400 000	-21%
Avalik kord	12 000	0	x
Majandus	17 558 766	16 991 000	3%
Keskkonnakaitse	828 700	629 000	32%
Elamu- ja konnaalrajandus	2 743 600	2 135 000	29%
Vaba aeg ja kultuur	983 291	1 160 000	-15%
Haridus	11 765 000	9 669 000	22%
Sotsiaalne kaitse	140 500	93 000	51%
EELARVE TULEM	-9 097 178	-7 500 000	21%
FINANTSEERIMISTEGEVUS	6 000 000	6 000 000	0%
Laenukohustuste võtmine (+)	13 490 947	14 687 000	-8%
Laenukohustuste tasumine (-)	-7 490 947	-8 687 000	-14%
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (suurenemine (+), vähenemine (-))	-3 097 178	-1 500 000	106%
EELARVE KOGUMAHT	159 456 453	156 364 000	2%

2017. a eelarve sissetulekute ja väljaminekute kogumahuks on **159 456 453** eurot, mis on 10 434 439 eurot ehk 7% enam kui 2016. a esialgses eelarves ja 2 434 751 eurot ehk 1,5% enam kui 2016. a täpsustatud eelarves. Tulubaasist 79% moodustavad põhitegevuse tulud, 11% investeerimistegevuse tulud, 8% finantseerimistegevuse tulud (laen) ning 2% likviidsete varade kasutuselevõtt (2016. a ületulevad jäägid). Eelarve kulude mahust 73% on kavandatud põhitegevuseks, 22% investeringuteks ning 5% finantseerimistegevuseks.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab nõude, mille kohaselt peab omavalitsusüksuse eelarve põhitegevuse tulemi lubatav väärtus olema aruandeaasta lõpu seisuga null või positiivne. Eelarve eelnõu kohaselt kujuneb põhitegevuse tulemiks 2017. a 8 113 305 eurot.

2017. a on planeeritud kaasata laenvahendeid 13 490 947 eurot, millest 7 490 947 eurot kulub olemasolevate finantskohustuste refinantseerimiseks ning 6 000 000 eurot investeringute rahastamiseks. Võlakohustuste teenindamiseks on kavandatud 663 200 eurot.

Linna laenukohustused koos avaliku ja erasektori partnerlusprojektidest tulenevate kohustuste jäägi- ja ning faktooringu kohustusega moodustavad 2017. a lõpuks 64 491 609 eurot ehk 51,6 % põhitegevuse tuludest. Sellega püsib Tartu kindlalt KOFsis sätestatud lubatud netovõlakoormuse (60% põhitegevuse tuludest) piirides. Planeeritava ning maksimaalse võimaliku netovõlakoormuse vahe (nn laenupuhver) on 10,4 miljonit eurot (vt täpsemalt seletuskirja neljandast, finantseerimistegevuse osast).

Tulud

Linna 2017. a **põhitegevuse tulude** üldmahuks kavandatakse 124 943 054 eurot, mis on käesoleva aasta täpsustatud eelarvega võrreldes 0,3% väiksem kuna 2016. a laekus eelarvesse Haridus- ja Teadusministeeriumilt 1 845 000 eurot erakoolidega arvlemisel perioodil 1. september 2011 kuni 31. detsember 2014 kantud kulude hüvitust. Seda erakorralist tulu arvestamata suureneb tulubaas 1,2%. Tuludest moodustavad maksutulud 56%, sh riiklikud maksud 55% ja kohalikud maksud vaid 1%. Linna peamisteks tuludeks on üksikisiku tulumaks 68 150 000 eurot, maamaks 700 000 eurot, linna-asutuste kaupade ja teenuste müügist saadav tulu 16 947 772 eurot ning riigilt ja muudelt institutsioonidelt saadavad toetused 37 090 102 eurot.

Tulumaksu kasvuks võrreldes 2016. a täpsustatud eelarvega on kavandatud 4,9%. Tulumaksu põhiliseks kasvuteguriteks järgmisel aastal on keskmise palga kasv ning vähemal määral ka tulu saajate arvu kasv. Eeldatud on, et 2017. a keskmine maksumaksjate arv on 41 300 ning keskmine deklareeritud brutotulu ühe tulu saaja kohta on 1186 eurot.

Maamaksutulu püsib endisel tasemel, milleks on 700 000 eurot. Tulu kohalikest maksudest (reklaamimaks, teede ja tänavate sulgemise maks, parkimistasu) kavandatakse 1 230 000 eurot.

Saadavatest toetustest on kavandatud riigilt ja muudelt institutsioonidelt 37 090 102 eurot, moodustades 30% põhitegevuse tuludest. Võrreldes 2016. a suureneb nii välis- kui siserahastus, kuna on tehtud suur osa Tartu linna puudutavaid Euroopa Liidu struktuurifondide eelarveperioodi 2014-2020 rahastamisotsused.

Linna asutuste tulud kaupade ja teenuste müügist moodustavad 2017. a 16 947 772 ehk 14% põhitegevuse tulude mahust ning on peaaegu käesoleva aasta tasemel. Muude tulude (trahvitulud, loodusvarade kasutustasu, varude müük jm erandlikud tulud) laekumisena on kavandatud 825 180 eurot, mis moodustab eelarve põhitegevuse tuludest kokku 0,7%.

Investeeringustegevuse tulude laekumisena on planeeritud 17 925 274 eurot, millest põhivara müük moodustab 1 500 000 eurot (maa müük 700 000 eurot ning linnale kuuluvate muude materiaalsete väärtuste müük 800 000 eurot). Põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist on kavandatud 16 050 274 eurot, millest suuremad summad lähevad linna teede ja tänavate ehitusse 10 080 766 eurot, lasteaedade rajamiseks 3 168 000 eurot ning Raatuse kooli remondiks 1 854 000 eurot. Võrreldes käesoleva aastaga toetused suurenevad, jätkub ka viimaste aastate suurima objekti Tartu idapoolse ringtee ehitus. 15 000 eurot on kavandatud intressitulused ning 360 000 eurot dividenditulu AS-It Tartu Veevärk.

Kulud

Põhitegevuse kuludeks on kavandatud 116 829 749 eurot. Kulud on kavandatud ligikaudu 2016. a täpsustatud eelarve tasemel. Põhitegevuse kulude osatähtsus on 73% eelarvest. 58% põhitegevuse kuludest moodustavad hariduse valdkonna kulud. 2017. a eelarvest läheb linna lasteaeade, koolide, kultuuri- ja sotsiaalasutuste tööjõukulude kasvuks ühtekokku 1,8 miljonit eurot. See on ulatuslik kasv, mis puudutab paljusid Tartu linnavalitsuse süsteemis töötavaid inimesi. Põhitegevuse tulud ületavad kulusid 8 113 305 euro võrra, mis näitab, et KOFSi kriteerium on täidetud ning nimetatud ülejäägi saab suunata investeerimistegevuseks.

Investeerimistegevuse kuludeks planeeritakse kokku 35 135 757 eurot. Investeeringud moodustavad linnaeelarve kuludest 22%. Investeerimistegevuse katteallikatest moodustavad linna omafinantseeringu vahendid 19 085 483 eurot (54%) ja toetused 16 050 274 eurot (46%). Järgmisel aastal on tavapärasemast suuremad investeeringud kavandatud linnasiseste teede ja tänavate korrastamiseks. Välisrahastusest suurima osa moodustavad toetused vaksali ümbruse teede ja platside rekonstrueerimiseks 2 200 000 eurot, Tartu idapoolse ringtee ehitamise jätkamiseks 5 355 000 eurot (2017. a kogumaht 6 300 000 eurot) ning haridusasutuste rajamiseks ja renoveerimiseks 5 197 000 eurot. Hariduse valdkonda investeeritakse kokku 11 765 000 eurot. Järgmisel aastal valmib uus lasteae aadressil Pepleri 1a ning lõpeb Kesklinna Lastekeskuse renoveerimine. Alustatakse Raatuse kooli täisrekonstrueerimisega ning hakatakse ellu viima kevadel koos eelarvestrateegiaga algatatud koolide korrastamise kava.

Investeerimistegevuse tulemlahutus ehk investeerimistegevuse tulude ja kulude vahe, -17 210 483 eurot, kaetakse 8 113 305 euro ulatuses põhitegevuse tulemi, 6 000 000 euro ulatuses finantseerimistegevuse ja 3 097 178 euro ulatuses likviidsete varade kasutuselevõtu arvelt.

Üldvalitsemise valdkonnas on suunaks efektiivsuse suurendamine, olemasolevate IT lahenduste arendamine ja uute kasutuselevõtt (finantstarkvara, arhiivinduse, e-arvete valdkonnas) ning linnaelanikele teenuste parema kättesaadavuse ja kaasamisvõimaluste loomine kaasaegseid tehnoloogilisi võtteid kasutades.

Hariduse valdkonna põhiorientatsioon on suunatud seadusega omavalitsusüksusele pandud ülesannete täitmisele ning linna arengukavast tulenevate aastatel 2013-2020 peamiste meetmete ja tegevuste kindlustamisele.

Alushariduse valdkonna peamisteks ülesanneteks on Tartus elavate ja lasteaiakohta soovivate laste kindlustamine lasteaiakoha või lastehoiuvõimalusega; erasektori toetamine lasteaiakohtade loomisel ja lapsehoiuteenuse pakkumisel; õppekavade ning -metoodikate arendamise toetamine; laste arenguliste erivajaduste märkamiseks ja individuaalse arengu toetamiseks võimaluste loomine, pedagoogide pädevuse ja motiveerituse tõstmine. Jätakuvalt on ka 2017. a rõhuasetus lasteaiade ja hoiukohtade tagamisel ning teenuse kvaliteedil.

Koolide pidamisel on linn koolipidajana kohustatud tagama riikliku õppekava täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu, turvalisuse, tervisekaitse ja õppekava nõuetele vastava õppekeskkonna olemasolu ning võimalused õpilase arengu toetamiseks. Gümnaasiumide pidamisel koolide võimekuse tõstmiseks pakkuda lisaks kohustuslikele õppeainetele ka valikõppeaineid gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud nõuete kohaselt. Koolivõrgu ümberkorraldamise ja haridusuuenduste läbiviimise kõrval on tähelepanu ka koolide õpikeskkonna, õppemetoodikate ja õppekavade kaasajastamisel, karjäärinõustamissüsteemi arendamisel ning hariduse tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamisel.

Koolieelsete lasteasutuste ja üldhariduskoolide eelarvete koostamisel lähtutakse 2016. a kehtima hakanud uutest koolieelsete lasteasutuste ja üldhariduskoolide finantseerimise alustest, mille põhjal kavandatakse vahendid õppe- ja kasvatustööd toetavateks tegevusteks, majandamis- ja halduskuludeks ning sihtotstarbelisteks kuludeks. Uutele finantseerimisalustele üleminekuga loodi eeldused asutuste tegevuse efektiivsemaks ja paindlikumaks juhtimiseks.

Kultuuri valdkonnas on eesmärgiks sõlmida linnale oluliste mainesündmuste ning aastaringse kultuuriprogrammi korraldamiseks professionaalsete ühenduste poolt ürituste korraldajatega pikaajali-

sed raamlepingud. Prioriteediks on huvihariduse ja huvitegevuse teenuste arendus ning kultuuritöötajate palkade võrdsustamine sarnaste ametikohtadega teistes valdkondades.

Spordi valdkonna prioriteediks on noortesporti pearaha säilitamine stabiilsel tasemel, tagades sellega kõigile treeneritele stipendiumi asemel palga maksmise ning sotsiaalmaksu tasumisega riiklikud garantiid tervise- ja pensionikindlustuses. Oluliseks peetakse esindusmeeskondade toetamise põhimõtete täiustamist ning Tartu linna omandis olevate spordibaaside, spordirajatiste ning Laululava ja selle ümbruses paiknevate terviseradade arendamist. Noorsootöös on prioriteediks noorte osaluse ja kaasatuse praktikate tugevdamine, sh noortealgatus projektide toetamise süsteemi uuendamine ning noortevolikogu töö jõustamine. Jätkatakse mobiilse noorsootöö ning noorte tööturuvalmidust toetavate noorsootöö teenuste arendamist (ennekõike infovahendus ja töömaleva teenus).

Soodustatakse mittetulundusühingute eestvedamisel toimuva noorsootöö tõendus põhised ning tõhusust kvaliteedikesksete rahastamistingimuste rakendamise kaudu.

Sotsiaalse kaitse valdkonnas tegeletakse jätkuvalt teenuste mahu ja vajadustele vastavuse analüüsimisega ja teenuste arendamisega saavutamaks paremat kvaliteeti. Samuti kasutatakse võimalusi teenuste arendamiseks läbi avanevate Euroopa Liidu struktuurfondide. Tellitakse uuringuid selgitamiseks välja rahulolu olemasolevate võimalustega ning leidmaks uusi arengusuundi. Tegeletakse hoolduskoormuse leevendamise ja asendushoolduse ja päevakeskuse teenustele sobiva ruumilahenduse leidmise ning koduhooldusteenuste ja isikliku abistaja teenuse mahtude suurendamisega. Omaste hooldajaid toetatakse koolitustega. Jätkatakse juhtumikorraldusest lähtuva tugiisikuteenuse pakku mist tööealise elanikkonna sotsiaalprobleemide ennetamiseks ning nõustamisteenuste süstematiseerimist toimetulekuraskuste ennetamiseks. Oluliseks peetakse tööle saamise toetamist. Luuakse pere dele võimalusi sotsiaalmajutusteenuseks tagamaks nende iseseisvat toimetulekut. Parandatakse allasutuste palgatingimusi ja erialase täiendamise võimalusi.

Majanduse valdkonna prioriteedid on elukeskkonna atraktiivsuse parandamine, sh elujõulise kesklinna kavandamine ja turismi arendamine ning tõhusam koordineerimine ning Tartu linna turundus. Tihendatakse koostööd lähivaldadega linna piire ületavate planeeringute koostamisel. Prioriteedideks on ka ettevõtlusaktiivsuse tõstmine, kõrgema lisandväärtusega tootmise arendamine, ettevõtjate ja teadlaste koostöö, loomeettevõtlus, taristute arendamine ja taastuvenergia kasutusprintsiipide väljatöötamine ja rakendamine nii elamumajanduses kui transpordisektoris. Targa ja säästva linnakeskkonna terviklahenduse projekti „SmartEnCity“ kaudu targa ja säästva linnakeskkonna terviklahenduse elluviimine.

Keskonnakaitse seisukohalt on olulised keskkonnateadlikkuse edendamine, energiasäästlike linna planeerimise meetodite rakendamine ja avalike hangete keskkonnaaspektide arvestamise kriteeriumide väljatöötamine. Jätkuvalt on prioriteediks jäätmemajanduse efektiivne korraldamine ning vee- ja kanalisatsioonisüsteemi arendused.

Kõiki ülalnimetatud valdkondi läbivaks prioriteediks aastatel 2017-2020 on vabariiklaste potentsiaali senisest tõhusam rakendamine linnaelu probleemide lahendamisel, järgmise aasta eelarvesse on kavandatud kaasava eelarve raames 150 000 eurot - Tartu Ratsakooli (Jänese 23) hoone katuse rekonstrueerimiseks 75 000 eurot ning. Aparaaditehase hoovi heakorrastamiseks 75 000 eurot.

Eelarve põhinäitajad

Näitajad	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
1. Põhitegevuse tulud	117 475 035	125 294 401	124 943 054	-0,3%
sh tulumaks	61 264 504	64 949 000	68 150 000	4,9%
2. Põhitegevuse tulem	9 557 808	7 816 151	8 113 305	3,8%
3. Investeeringutegevuse tulem	-14 085 680	-16 223 782	-17 210 483	6,1%
4. Eelarve tulem (2. + 3.)	-4 527 872	-8 407 631	-9 097 178	8,2%
5. Laenukohustused perioodi lõpuks	55 374 437	58 491 609	64 491 609	10,3%
6. Laenukoormus (%)	47%	47%	52%	10,6%

Eelarve menetlemise käik linnavalitsuses

Eelarve taotluste koostamise aluseks oli Tartu linna eelarvestrateegia 2017-2020. Linnavalitsuse struktuuriüksuste poolt koostatud eelarvete taotlused jõudsid rahandusosakonda vastavalt ajakavale 7.-20. septembrini. Rahandusosakond analüüsis taotlused läbi, seejärel vahetati osakondadega informatsiooni, tehti täpsustusi. 28. septembrist kuni 7.oktoobrini toimusid arutelud linnavalitsuse liikmete ja osakonnajuhatajate vahel. 4. oktoobril tutvustas rahandusosakond koondeelarvet linnavalitsuse liikmetele ja osakonnajuhatajatele. Järgnesid koosolekud linnavalitsuses kuhu kaasati vastavalt valdkonnale osakondade erialaspetsialiste. 26. oktoobril tutvustati eelarve eelnõud koalitsioonipartneritele. Linnavalitsuses jätkus pidev töö eelnõuga, esitatud ettepanekute analüüs, tutvumine investeringuobjektidega ning nende prioriseerimine vastavalt vajadustele ja võimalustele. Eelarve eelnõu suunati volikokku 18. novembril.

Ka sel aastal tehti palju ettevalmistusi 2017. a eelarve koostamiseks ära juba eelarvestrateegia koostamise protsessis – langetati põhimõttelised otsused nii põhitegevuse kulude kui ka investeringute kavandamiseks. Seetõttu ületasid soovid linna rahalisi võimalusi 10 miljonit eurot, mis on eelmise aastaga umbes samas suurusjärgus.

Esialgsetes eelarve taotlustes olid tulud 156,7 miljonit eurot, st 0,3 miljonit eurot suuremad kui eelarvestrateegias kavandatud. Kulused kavandati kokku 159,5 miljonit eurot, sh põhitegevuse kulused 119,4 miljonit eurot ja investeerimistegevuse kulused 40,1 miljonit eurot.

Tulude eelarve ja taotluse võrdlus

	2017 taotlus	2017 eelarve	Muutmised
TULUBAAS KOKKU	156 712 425	159 456 453	2 744 028
PÕHITEGEVUSE TULUD	124 439 973	124 943 054	503 081
Maksud	69 830 000	70 080 000	250 000
Kaupade ja teenuste müük	16 823 994	16 947 772	123 778
Saadavad toetused tegevuskuludeks	37 100 079	37 090 102	-9 977
Muud tegevustulud	685 900	825 180	139 280
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD	16 465 274	17 925 274	1 460 000
Põhivara müük	400 000	1 500 000	1 100 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	16 050 274	16 050 274	0
Finantstulud	15 000	375 000	360 000
FINANTSEERIMISTEHINGUD	13 160 000	13 490 947	330 947
AASTA ALGUSE JÄÄK	2 647 178	3 097 178	450 000

Eelarve koostamise protsessis suurendati tulused 2,7 miljonit eurot. Viimaste kuude üksikisiku tulumaksu laekumine osutus oodatust paremaks ja võimaldas suurendada käesoleva aasta laekumise prognoosi ning sellelt baasilt ka järgmise aasta laekumist 0,25 miljonit eurot. Kaupade ja teenuste müügi suurenemine tuleneb bussipiletitulu laekumise suurenemisest lähtudes käesoleva aasta loodetavast laekumisest. Muude tegevustuludes suurendati trahvide laekumist ning kahjuhüvitisi.

Põhivara müük täienes Ujula ja Mäe tänava piirkondade kinnistute ning Taara pst 8 hoonega. 0,36 miljonit eurot lisandus eelarvesse seoses otsusega võtta dividende AS Tartu Veevärgi jaotamata kasumist. Finantseerimistehingud viidi kooskõlla eelarve strateegias kavandatuga. Aasta alguse jääki suurendati 0,45 miljonit eurot lähtudes tulude laekumise prognoosist ning kulude eelarve täitmisest oktoobri lõpu seisuga.

Kulused vähendati kokku 7,4 miljonit eurot sealhulgas põhitegevuse kulused 2,5 ja investeerimistegevuse kulused 4,9 miljonit eurot.

Esialgsetes taotlustes oli põhitegevuse kuludeks kavandatud 119 miljonit eurot, kasv 2015. a täpsustatud eelarvega võrreldes 2,2 % ehk 2,6 miljonit eurot. Eelarve tasakaalu viimisel lähtuti põhimõttest, et põhitegevuse kulud ei kasvaks kiiremini kui põhitegevuse tulud. On vaja säilitada stabiilne põhite-

gevuse tulem, et linna eelarvepositsioon ei halveneks. Eelarve menetlemise protsessis vähendati põhitegevuse kulusid 2,5 miljonit eurot ning põhitegevuse kulud kahanesid võrreldes käesoleva aasta täpsustatud eelarvega 0,6 % ehk 0,6 miljonit eurot. Põhitegevuse kulude eelarveks kujunes 116,8 miljonit eurot.

Tegevusvaldkond	2017 taotlus	2017 eelarve	Muutmised
PÕHITEGEVUSE KULUD	119 354 472	116 829 749	-2 524 723
Üldised valitsussektori teenused	9 323 990	8 847 871	-476 119
reservfond	500 000	500 000	0
Avalik kord	578 629	572 215	-6 414
Majandus	13 789 424	13 638 683	-150 741
Keskkonnakaitse	5 669 374	5 506 874	-162 500
Elamu- ja kommunaalmajandus	2 325 500	2 200 500	-125 000
Tervishoid	442 698	442 698	0
Vabaaeg ja kultuur	10 535 582	10 274 975	-260 607
Haridus	65 389 784	64 205 992	-1 183 792
Sotsiaalne kaitse	10 799 491	10 639 941	-159 550
INVESTEERIMISTEGEVUSE KULUD	40 053 398	35 135 757	-4 693 261
Üldised valitsussektori teenused	1 523 235	1 103 900	-419 335
Avalik kord	12 000	12 000	0
Majandus	17 993 146	17 558 766	-210 000
Keskkonnakaitse	823 700	828 700	5 000
Elamu- ja kommunaalmajandus	2 922 600	2 743 600	-179 000
Tervishoid	0	0	0
Vaba aeg ja kultuur*	2 922 600	983 291	-1 913 812
Haridus*	14 103 000	11 765 000	-1 855 000
Sotsiaalne kaitse	261 614	140 500	-121 114
KOKKU	159 183 490	151 965 506	-7 217 984

*Tabelis on võrreldavuse huvides arvestatud esialgu kultuurivaldkonda ja hiljem hariduse valdkonda ümberklassifitseeritud objektid ka taotluse veerus hariduse valdkonna koosseisus.

Üldvalitsemise kulude 0,5 miljonit eurot vähenemine on tingitud peamiselt immateriaalsete varade soetamise (IT tarkvaraarendused) kulude klassifitseerimisest investeringutena.

Majanduse valdkonnas vähendati kulusid 0,15 miljonit eurot. Peamiselt vähenesid kulud jalg- ja jalgrattateede remondile, koostööle korteriühistutega ning linnatranspordi korraldamise kulud.

Keskkonnakaitse 0,2 miljonit euro vähendamine – esialgses taotluses oli kavandatud haljastuse kulude kasvuks 10%.

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulusid kärbiti 0,1 miljonit eurot. Otsustati mitte toetada SA Tartu Eluasemefondi toetuse taotlust laenualase tegevuse laiendamiseks.

Vaba aja ja kultuuri valdkonna esialgseks kasvuks oli planeeritud 6% ehk 0,6 miljonit eurot. Vähenemine veidi alla 0,3 miljoni euro tulenes peamiselt kultuuri- ja vabaajaürituste arvelt ning projekti- ja pearahatoetused jäeti 2016. aasta tasemele. Võrreldes käesoleva aasta täpsustatud eelarvega kasvavad vaba aja ja kultuuri kulud peaaegu 0,3 miljonit eurot ehk 2,5 %.

Kõige suuremad kärped tehti hariduse valdkonna põhitegevuse kuludes: kärbiti 1,2 miljonit eurot. Vähenemiste summa on kõige suurem kuid ka hariduse kulud moodustavad põhitegevuse kuludest 64%. Suurem muudatus, mis ilmnas eelarve koostamise protsessi käigus, oli Haridus- ja Teadusministeeriumi otsus eraldada erakoolide majandamiskulud koolipidajale otse, mitte enam kohalike

omavalitsuste kaudu, muutuse mõju 0,6 miljonit eurot. Koolide ja lasteaedade kulud vähenesid 0,6 miljonit eurot, juhtiva personali (direktorite, õppealajuhatajate ja majandusalajuhatajate) tööjõukulud suurenesid kavandatud 5% asemel 3%. Jooksevremont koolides ja lasteaedades vähendati 1,2 eurolt ruutmeetrile 1 eurole.

Sotsiaalse kaitse kulude vähendamise taga on peamiselt otsus võimaldada sotsiaal-ja tervishoiu osakonna allasutuste tööjõukulude keskmiselt 5% kasv taotletud 10% asemel.

Investeeringute taotluste ja eelarve võrdlus objektiti on esitatud alljärgnevas tabelis. Võrdluseks on toodud ka eelarvestrateegia numbrid. Tabelis on kõik objektid, mis olid esialgsetes taotlustes või lisandusid hiljem. Eelarvestrateegias kavandatud neid objekte, mida eelarve protsessis enam ei kavandatud, pole tabelisse lisatud (seetõttu pole ka eelarvestrateegia valdkondlikul koondil antud tabelis tähendust). Kaasav eelarve oli esialgu kavandatud üldise summana üldvalitsemise valdkonda, kuid menetluse käigus võeti üldsumma asemel kasutusele konkreetsed objektid kultuuri valdkonnas. Nendeks on Tartu Ratsakooli (Jänese 23) hoone katuse rekonstrueerimine ja ABC Kinnisvarateenuste OÜ-le Aparaaditehase hoovi heakorrastamiseks.

Objekt	Taotlus	Eelarve	Eelarve- strateegia
Üldvalitsemine	1 523 235	1 103 900	
võlakirjadega seotud intressid ja korralduskulud	663 200	663 200	1 000 000
RKASile (H. Masingu Kooli ja J. Poska Gümnaasiumi) intressid	121 047	98 814	122 622
Maarja Kooli bussi liisingu intressid	21	21	2 904
Kaasav eelarve*	150 000		
Küüni 3 ja 5 trepikojad	90 000		90 000
Raekoja plats 12 katus ja IV korrus	380 000		
Raekoja plats 14	40 000		
elektriautode väljaost	11 700	11 700	
IT vahendid -Lisamälu NUTANIX	9 600	9 600	20 000
IT vahendid - Kesksete võrguseadmete vahetus 4 tk	12 000	10 000	
IT vahendid - Tulemüüri soetamine	21 667	18 333	
IT tarkvara arendused		268 232	
IT vahendid- ESRI GIS platvormi litsentsitasu	24 000	24 000	
Avalik kord	12 000	12 000	
Toetus Lõuna Prefektuurile videovalve laiendamiseks	12 000	12 000	
Majandus	17 993 146	17 558 766	
<u>Tänavate rekonstrueerimine ja ehitus</u>			
Tartu idapoolne ringtee	6 300 000	6 300 000	4 000 000
Roosi tn	600 000	600 000	600 000
Soinaste tn (Raudtee-Riia)	300 000	565 000	300 000
Emajõe kaldakindlustuse remont + piirded (Kaarsild-Atlantis)	200 000	200 000	250 000
Anne 67A parkla	150 000	150 000	
Ülikooli (Vallikraavi-Lossi) tn rekonstrueerimine	300 000		500 000
Kreutzvaldi tänava kergliiklus- ja sõidutee	350 000	368 000	350 000
Vaksali tn väljak, parklad, kergliiklusteed	2 750 000	2 750 000	2 126 000
Kreutzwaldi – Tuglase fooriristmik	415 000		
Kummeli tn rekonstrueerimine	200 000	200 000	150 000
Marja tn trepp	70 000	70 000	70 000
Kasesalu tn (Talutare - Pääsusilma) rekonstrueerimine	300 000	280 000	150 000
Kapsa tn rekonstrueerimine	75 000	50 000	
Kaupmehe tn pikendus		280 000	
<u>Sillad</u>			
Kaarsild	500 000	400 000	500 000
<u>Kergliiklusteed</u>			4 250 000
Turusild-Annelinn-Nõlvaku	1 605 766	1 605 766	
Toomemäe jalgteed	20 000	50 000	

Objekt	Taotlus	Eelarve	Eelarve- strateegia
Rahu tn kõnnitee	50 000	50 000	
Sadama tn kõnnitee projekteerimine ja ehitus	10 000	50 000	
Raudtee-Laseri-Aardla	1 000 000	1 000 000	
Riia-Kase põik-Ülenurme	700 000	700 000	
Riia-Kase põik-Ülenurme	120 000	120 000	
<u>Muu maanteetransport</u>			
Projekteerimised	349 380	280 000	
Kruusakattega tänavate tolmuva kate	100 000	100 000	
Tänavate ülekatted ja pindamised	700 000	600 000	
Sademevee liitumistasu	100 000	100 000	
Koostöö võrguarendajatega	100 000	130 000	
Koostöö arendajatega		50 000	
Fooriristmike rekonstrueerimine	20 000	20 000	
<u>Ühistransport</u>			
Bussijuhtide olmetingimuste parandamiseks tualettide-olmeruumide rajamine	25 000	15 000	
Uute bussipaviljonide ehitamine	75 000	50 000	
<u>Üldmajanduslikud arendusprojektid</u>			
SA-le Tartu Loomemajanduskeskus, Kalevi 17 restaureerimise laenu katteks	10 000	10 000	
SA-le Tartu Teaduspark pangalaenu intresside tasumiseks	85 000	85 000	85 000
<u>Muu majandus</u>			
Mitteeluruumide investeringuteks korteriühistutes projekti SmartEnCity raames	150 000	150 000	150 000
Pepleri 27	40 000		40 000
Ettekirjutuste täitmiseks linna hoonetes	50 000	50 000	50 000
Tiigi Seltsimaja	18 000		55 000
Anne kanali valvehoone	25 000		
Monumendid (Tartu Maraton ning L. Koidula ja J.V. Jannsen)	130 000	130 000	
Elamu- ja kommunaalmajandus	2 922 600	2 743 600	
<u>Elamumajanduse arendamine</u>			
Linnale kuuluvate korterite remont	120 000	120 000	150 000
Invakorterite rajamine Rahu 8	258 000	129 000	
Linnale kuuluvate elamute remont	75 000	75 000	150 000
Linna elamute rekonstrueerimine KredEx-i toetusega (sh. Rahu 8, Puiestee 114a, Mõisavahe 67, Kalda tee 40)	1 790 000	1 790 000	978 000
SmartEnCity osalus (korteriühistute finantseerimine)	135 000	135 000	
<u>Tänavavalgustus</u>			
Amortiseerunud mastide ja kaablite väljavahetus	40 000	40 000	30 000
Kivi tn valgustus	12 000	12 000	
Amortiseerunud kilbikontrollerite väljavahetamine	25 000	25 000	
Valgustusliinide rekonstrueerimine Veeriku linnaosas	63 000	63 000	
Ülekäiguradade täiendav valgustus	25 000	20 000	
Projekt SmartEnCity omafinantseering tänavavalgustuse uuendamisse	90 000	90 000	
Keslinna piirkonnas püsivoolupunktide rajamine	25 000	15 000	
VALGIS arendustöö	30 000	30 000	
Emajõe kaldavalgustuse renoveerimine (kohvikute pool Kaarsillast Turu poole)	55 000	55 000	
<u>Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus</u>			
Loomade varjupaik Rooski 91K- projekteerimistööd	60 000	60 000	
Kalmistu infosüsteemi edasiarendus	6 000	6 000	27 000
Rahumäe kalmistu abihoone (sh küllastajate WC)	41 000	41 000	40 000
Raadi leinamaja fassaadi restaureerimine	17 800	17 800	10 000
Raadi kalmistu hoone Kalmistu tn 20 fassaadi restaureerimine	13 800	13 800	

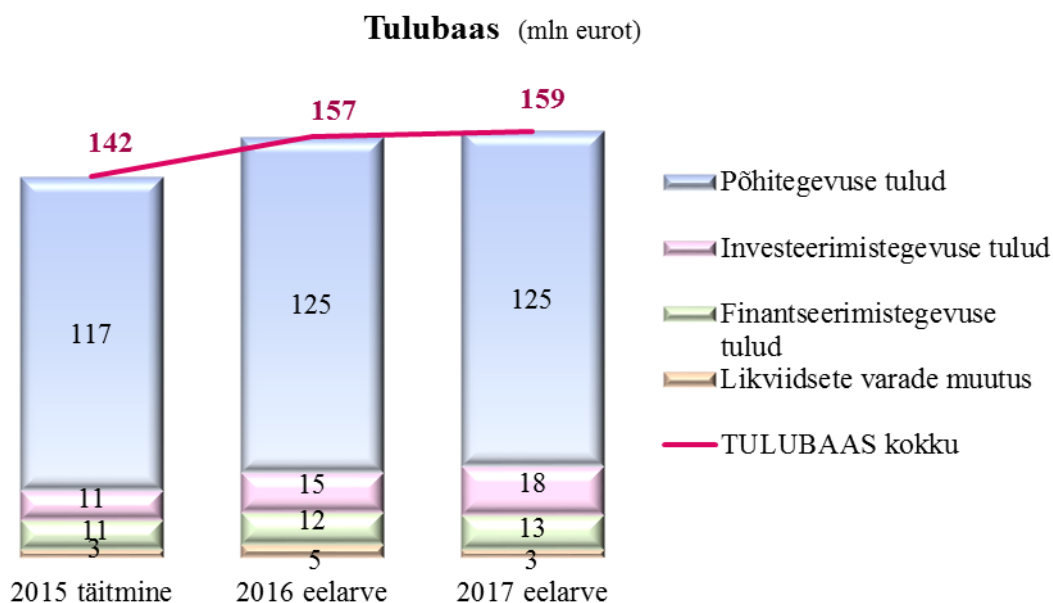
Objekt	Taotlus	Eelarve	Eelarve- strateegia
Tuigo kalmistu heakorraprojekt koos geoalusega	3 000	3 000	
Vana-Jaani kalmistu allée valgustusprojekt koos geoalusega	3 000	3 000	
Uspenski kabeli fassaadi restaureerimine	35 000		
Keskonnakaitse	823 700	828 700	
Autokaalu soetamine jäätmejaama	28 800	28 800	
Hüdrantide rajamine	12 000	12 000	12 000
Lahkvoolse sademeveetorustiku rajamine	100 000	100 000	
Pirogovi nõlva kindlustamine	32 900	32 900	
Uue mänguväljaku ehitus (omanikujärelevalvega, Forseliuse park)	105 000	90 000	100 000
Mänguväljakute rekonstrueerimised	35 000	35 000	30 000
Välitrenažööride uuendamine spordiradadel	35 000	35 000	35 000
Koerte jalutusväljak		25 000	
Projekteerimine ja projekti korrektuurid	20 000	15 000	20 000
Pirogovi platsi (sh tualett) rekonstrueerimine	450 000	450 000	400 000
HALGIS andmebaasi rakendusmooduli ja GREENMAN rakenduse arendus	5 000	5 000	
Kultuur	2 414 103	983 291	
<u>Sportibaasid</u>			
EMÜ spordihoone ehitamise toetamine	127 558	50 000	48 000
TÜ spordihoone renoveerimise toetamine	127 624	50 000	63 912
A Le Coq spordihoone veepehmedussüsteemi rajamine	20 000	20 000	20 000
Tartu Ratsakooli (Jänese 23) hoone katuse rekonstrueerimine		75 000	75 000
Annemõisa 6 spordikeskuse riietusruumid	35 000	35 000	10 000
Veski baas	50 000		50 000
Visa halli katuseakende remont	8 000	8 000	6 000
Spordihoone (Turu 8) soojasõlme uuendamine ja hoone fassaadi rekonstrueerimise projekt	30 000	30 000	85 000
Toetus SA-le Tartu Sport	52 160	31 160	45 000
Toetus Sõudmise ja Aerutamise Klubile paadikuuri remondiks	10 000	5 000	10 000
Spordiklubidele spordiinventari soetuse toetus	6 000	6 000	6 000
<u>Puhkepargid</u>			
SA-le Tähtvere Puhkepark toetus	145 600	117 600	
ABC Kinnisvarateenuste OÜ-le Aparaaditehase hoovi heakorrasdamiseks		75 000	75 000
<u>Raamatukogud</u>			
Tartu Linnaraamatukogu WiFi võrgu rekonstrueerimine	65 000	35 000	
Tartu Linnaraamatukogu akende vahetamine	100 000	90 000	95 000
<u>Rahvakultuur</u>			
Laulupeoliikumises osalevatele rahvakultuurikollektiividele inventari soetamine	20 000	20 000	20 000
<u>Muuseumid</u>			
Tartu Linnamuuseumi peahoone uuendamine	596 456		
Linnamuuseumi (Narva mnt 23) laiendatud ekspositsioonipindade remont	400 000	20 000	190 000
Mänguasjamuuseumi (Lutsu 8) hoonete hooldustööd	14 000	14 000	10 000
<u>Muinsuskaitse</u>			
Toetus SAle Tartu Pauluse Kirik	127 823	127 823	127 823
Toetus EELK Tartu Peetri Kogudusele	132 000	10 000	
Toetus Eesti Apostlik Õigeusu Kirikule pühakoja fassaadi restaureerimiseks	40 000	30 000	
Toetus Tartu Juudi Kogukonnale Vana-juudi kalmistu mausoleumi renoveerimiseks	5 000	5 000	
Restaureerimistoetused	32 000	32 000	20 000
Telleri kabeli fassaadi restaureerimistööd	17 708	17 708	
Raadi kalmistu telliskabeli renoveerimise projekteerimine	12 300	6 000	
<u>Teatrid</u>			

Objekt	Taotlus	Eelarve	Eelarve- strateegia
Toetus Tartu Uuele Teatrile Lai 37 hoones tuletõkkesooni ehitamiseks	13 000	13 000	15 000
<u>Kirjastused</u>			
Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonnale Tartu Kirjanduse Maja (Vanemuise 19) küttesüsteemi rekonstrueerimiseks	86 874	15 000	15 000
<u>Muu vaba aeg ja kultuur</u>			
Loomemajanduse Keskus (Kalevi 13)	50 000		50 000
Lodjakoja töökojahoone projekteerimistööd	90 000	45 000	
Haridus	14 103 000	11 765 000	
<u>Lasteaiad</u>			
Lasteaedade rajamine, sh			
Pepleri 1a lasteaed	3 182 000	3 042 000	1 949 000
Kesklinna Lastekeskus (Akadeemia 2)	1 896 000	2 156 000	1 688 000
Lasteaedade rekonstrueerimine, sh			1 000 000
LA Karoliine (Kesk 6)	335 000	85 000	
LA Maarjamõisa Puusepa 10	60 000	60 000	
LA Pääsupesa Sõpruse pst 12	80 000	80 000	
LA Hellik Aardla 138	150 000		
LA Helika Kalevi 52a	260 000	260 000	
LA köökide remondid, seadmed	30 000	30 000	
Lasteaedade rühmade remondid	665 000	365 000	
Lasteaedade mänguväljakute ja õuepaviljonide korrashoid	120 000	100 000	
LA-de sisekliima tagamine	105 000		
<u>Põhikoolid</u>			
Raatuse Kool Raatuse 88a	2 894 000	2 514 000	2 540 000
Tartu Kesklinna kool Kroonuaia 7	1 100 000	1 100 000	1 000 000
Tartu Forseliuse k Tähe 103	100 000		
Variku kool Aianduse 4	190 000	190 000	190 000
Tamme kool Tamme pst 24a	500 000		
<u>Põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud</u>			
M. Härma Gümnaasium Tõnissoni 3	130 000	130 000	130 000
Koolide spordiväljakute inventar	10 000		
<u>Kutseharidus</u>			
Kutsehariduskeskus Põllu 11a katuse rek.	570 000	120 000	172 000
<u>Täiskasvanute täiendkoolitus</u>			
Kutsehariduskeskuse õppeotstarbeliste seadmete soetamine	18 000	18 000	
<u>Noorte huviharidus ja huvitegevus</u>			
Tartu II muusikakool	50 000		80 000
Uus 56 Anne Noortekeskus	193 000		80 000
Noortekeskuse Lille 9 rekonstrueerimine	240 000	170 000	50 000
<u>Muu haridus</u>			
M. Reiniku kooli Riia 25a staadioni ja staadionihoone rek.	725 000	845 000	500 000
Projekteerimised	100 000	100 000	
Haridusasutuste territooriumide korrashoid	200 000	200 000	
Ettekirjutused	200 000	200 000	
Sotsiaalne kaitse	261 614	140 500	
Tartu Laste Turvakodu (Tiigi 55)	50 000		
Maarja Tugikeskuse peremajade projekteerimine		50 000	
Rahu 15 piirkonnakeskuse ruumide remont	75 000	75 000	75 000
Trepitõstukite soetus	10 000	10 000	10 000
Toetus Vaimse Tervise Hooldekeskus SA-le (korterite ostuks)	121 114		
Hooldekodule köögitehnika soetus	5 500	5 500	8 500
KOKKU	40 053 398	35 135 757	

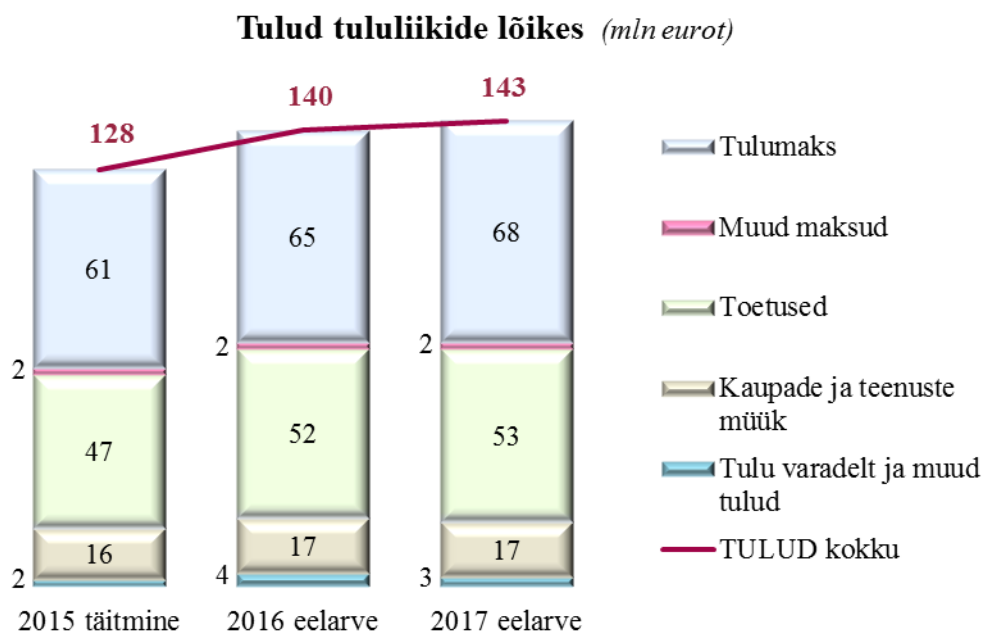
1. TULUD
(määruse Lisa 2)

Tartu linna 2017. a eelarve maht on 159 456 453 eurot. Tulubaasi moodustavad põhitegevuse tulud, investeerimistegevuse tulud, finantseerimistegevuse tulud ning likviidsete vahendite kasutusele võtmine. Suurima osa ehk 78% tulubaasist moodustavad põhitegevuse tulud.

Tulude eelarve koosneb põhitegevuse tuludest ja investeerimistegevuse tuludest. Nende eristamine annab selge ülevaate investeerimissuutlikkusest ja laenude võtmise võimekusest ning parandab eelarve läbipaistvust. 48% tuludest moodustab füüsilise isiku tulumaks ja 37% toetused.

Võrreldes 2016. a on tulusid planeeritud 2% enam. Põhitegevuse tulud on ligilähedasel eelmise aasta tasemel, kuna tulumaksu 5% kasvu tasandavad 2016. a erakorralised tulud ning suurem projektide maht. Investeerimistegevuse tulud kasvavad 20% struktuuritoetuse meetmest „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“ rahastatavate kergliiklusteede ning lasteaedade suurema mahu tõttu.

Põhitegevuse tulude eelarvesse kuuluvad maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused põhitegevuskuludeks ning muud tegevustulud.

1.1. PÕHITEGEVUSE TULUD

Tartu linna põhitegevuse tulud 2015-2017. a

eurodes

	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
PÕHITEGEVUSE TULUD	117 470 566	125 280 401	124 943 054	-1%
Maksud	63 148 782	66 826 500	70 080 000	5%
Füüsilise isiku tulumaks	61 264 504	64 949 000	68 150 000	5%
Maamaks	697 665	700 000	700 000	0%
Reklaamimaks	389 716	405 000	410 000	1%
Teede ja tänavate sulgemise maks	329 889	253 500	130 000	-49%
Parkimistasu	467 008	519 000	690 000	33%
Kaupade ja teenuste müük	16 407 018	17 451 475	16 947 772	-3%
Riigilõivud	124 072	150 000	79 000	-47%
Tulud majandustegevusest, sh	13 512 703	14 360 524	14 117 317	-2%
<i>tulud haridusalasest tegevusest</i>	8 433 635	8 912 846	9 088 924	2%
<i>tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest</i>	477 275	550 825	208 063	-62%
<i>tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest</i>	38 328	42 340	0	-100%
<i>tulud tervishoiualasest tegevusest</i>	660	810	0	-100%
<i>tulud sotsiaalialasest tegevusest</i>	974 798	992 088	1 055 530	6%
<i>tulud keskkonnavalasest tegevusest</i>	4 111	4 000	4 800	20%
<i>tulud transporditegevusest</i>	3 568 185	3 832 000	3 746 000	-2%
<i>üldvalitsemise tulud</i>	15 711	25 615	14 000	-45%
Üür ja rent	2 604 183	2 792 351	2 595 121	-7%
Õiguste müük	84 782	100 600	89 734	-11%
Muu toodete ja teenuste müük	81 278	48 000	66 600	39%
Saadavad toetused	37 167 905	38 547 093	37 090 102	-6%
Saadavad tegevustoetused	33 950 574	33 939 943	35 259 257	4%
<i>tasandusfond (lg 1)</i>	4 918 342	5 028 291	5 028 291	0%
<i>toetusfond (lg 2)</i>	21 195 287	21 727 938	22 234 069	2%
<i>saadavad muud tegevustoetused</i>	7 836 945	7 183 714	7 996 897	11%
Saadav sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 217 331	4 607 150	1 830 845	-60%
Muud tegevustulud	746 861	2 455 333	825 180	-66%
Laekumised vee erikasutusest	175 988	190 000	190 000	0%
Trahvid	388 085	390 000	540 000	38%
Saastetasud	5 626	0	0	x
Varude müük	0	0	2 900	x
Muud eespool nimetatud tulud	177 162	1 875 333	92 280	-95%

95% põhitegevuse tuludest laekub finantseerimiseelarvesse ning 5% majandamiseelarvesse. Finantseerimiseelarvesse kuuluvad linnale kui tervikule suunatud vahendid ning majandamiseelarve moodustavad asutustele jäävad nende majandustegevusest laekunud tulud ning asutustele sihitusega laekunud tulud. Põhitegevuse tulud eelarveliikide lõikes on esitatud järgnevas tabelis.

Tartu linna põhitegevuse tulud eelarveliikide lõikes

	Finantseerimiseelarve	Majandamiseelarve
PÕHITEGEVUSE TULUD	119 803 926	5 139 128
Maksud	70 080 000	0
Füüsilise isiku tulumaks	68 150 000	0
Maamaks	700 000	0
Reklaamimaks	410 000	0
Teede ja tänavate sulgemise maks	130 000	0
Parkimistasu	690 000	0
Kaupade ja teenuste müük	12 211 630	4 736 142
Riigilõivud	79 000	0
Tulud majandustegevusest, sh	10 896 096	3 221 221
<i>tulud haridusalasest tegevusest</i>	7 145 296	1 943 628
<i>tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest</i>	0	208 063
<i>tulud spordi- ja puhkealasesest tegevusest</i>	0	0
<i>tulud tervishoiualasest tegevusest</i>	0	0
<i>tulud sotsiaalialasest tegevusest</i>	0	1 055 530
<i>tulud keskkonnaalasesest tegevusest</i>	4 800	0
<i>tulud transporditegevusest</i>	3 746 000	0
<i>üldvalitsemise tulud</i>	0	14 000
Üür ja rent	1 092 800	1 502 321
Õiguste müük	89 734	0
Muu toodete ja teenuste müük	54 000	12 600
Saadavad toetused	36 692 016	398 086
Saadavad tegevustoetused	35 259 257	0
<i>tasandusfond (lg 1)</i>	5 028 291	0
<i>toetusfond (lg 2)</i>	22 234 069	0
<i>saadavad muud tegevustoetused</i>	7 996 897	0
Saadav sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 432 759	398 086
Muud tegevustulud	820 280	4 900
Laekumised vee erikasutusest	190 000	0
Trahvid	540 000	0
Saastetasud	0	0
Varude müük	1 000	1 900
Muud eespool nimetatamata tulud	89 280	3 000

Nagu tabelist näha, moodustavad finantseerimiseelarvest põhiosa maksud (eelkõige füüsilise isiku tulumaks) ning riigilt eelkõige hariduskuludeks saadavad toetused. Majandamiseelarves moodustavad suure enamuse asutustele kaupade ja teenuste müügist laekuvad tulud.

1.1.1. Maksud

<i>eurodes</i>				
Põhitegevuse tulud M A K S U D	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
MAKSUTULUD kokku	63 148 782	66 826 500	70 080 000	5%
Füüsilise isiku tulumaks	61 264 504	64 949 000	68 150 000	5%
Maamaks	697 665	700 000	700 000	0%
Reklaamimaks	389 716	405 000	410 000	1%
Teede ja tänavate sulgemise maks	329 889	253 500	130 000	-49%
Parkimistasu	467 008	519 000	690 000	33%

Maksud jagunevad vastavalt maksukorralduse seadusele riiklikeks ja kohalikeks maksudeks. Riiklikest maksudest laekuvad kohalike omavalitsuste eelarvesse füüsilise isiku tulumaks ja maamaks. Kohalikud maksud sätestatakse kohalike maksude seadusega, mille alusel on valla- või linnavolikogul õigus kehtestada kohalikke makse. Tartu linnas kehtivateks kohalikeks maksudeks on reklaamimaks, teede ja tänavate sulgemise maks ning parkimistasu. Kohalike maksude seadus näeb ette lisaks nimetatutele veel kolme võimalikku kohalikku maksu (mootorsõidukimaks, loomapidamismaks ja lõbustusmaks), mida Tartus ei ole rakendatud.

Maksutulud on suurim tululiik, moodustades üle poole põhitegevuse tuludest. Suur enamus maksutuludest laekub füüsilise isiku tulumaksust. Võrreldes 2016. a täpsustatud eelarvega kasvavad maksutulud 5% ehk 3 253 500 euro võrra peamiselt füüsilise isiku tulumaksu laekumise prognoositava kasvu tõttu. Maksud laekuvad finantseerimiseelarvesse.

1.1.1.1. Füüsilise isiku tulumaks

Füüsilise isiku tulumaksu laekumist reguleerivad tulumaksuseadus ja rahandusministri 19.12.2008. a määrus nr 54 „Füüsilise isiku tulumaksu kohalikele omavalitsusüksustele eraldamise kord“. Tulumaksu laekumist mõjutavad maksumaksjate arv, brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr.

Tulumaksuga maksustatakse residendist füüsilise isiku poolt maksustamisperioodil teenitud tulu, millest on tehtud seadusega lubatud mahaarvamised. Maksumäär on alates 2015. a 20%, kuid see ei mõjuta omavalitsustele laekuvat tulu. Arvestamata tulumaksuseaduses (4. peatükis) sätestatud mahaarvamisi, laekub maksumaksja elukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele 11,60% residendist füüsilise isiku maksustatavast tulust. Pensionidelt ja vara võõrandamisest saadud kasult makstud tulumaks laekub riigile.

Residendist füüsilise isiku elukohaks kalendriaastal loetakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga Maksu- ja Tolliameti peetavasse maksukohustuslaste registrisse kantud elukoht. Rahandusministri andmetel on 2016. a algul Tartu maksumaksjate arv 42 336. Eelarve koostamise hetkeks oli teada 8 esimese kuu andmed ning augusti seisuga on maksumaksjate arv 40 175. Aasta viimastel kuudel on sarnaselt varasemate aastatega oodata maksumaksjate arvu tugevat kasvu – Tartu on ülikoolilinn, mille tõttu on augustis maksumaksjate arvus madalseis ning alates septembrist hakkab elanike (ja maksumaksjate) arv kasvama. Aasta keskmine maksumaksjate arv on ligi 70 maksumaksja võrra suurem kui 2015. a. 2017. a kasvab maksumaksjate arv prognoosi kohaselt ligikaudu 100 maksumaksja võrra.

Keskmine kuu sissetulek inimese kohta on Tartus 2016. a olnud 1095 eurot. Keskmise palga nominaalkasv 2017. a on prognoosi kohaselt ligi 5%.

Tulumaksu laekumise kasv tuleneb ülaltoodu põhjal palgataseme tõusust. Võrreldes 2016. a tulumaksu täpsustatud eelarvega on tulumaksu laekumise kasvuks prognoositud 5% ehk 3 201 000 eurot.

1.1.1.2. Maamaks

Maamaks on maa maksustamishinnast lähtuv maks. Maa maksustamishind määratakse ja selle vaidlustamise kord kehtestatakse lähtudes maa hindamise seadusest. Vastavalt maamaksuseadusele (vastu võetud 6. mail 1993. a) on maksustatud kogu maa. Käesoleva korralise hindamise tulemusena moodustati Tartu linnas 32 hinnatsooni. Maamaksuseaduse § 5 järgi võib maamaksumäära suuruseks olla 0,1-2,5% maa maksustamishinnast aastas ning maksumäära kehtestab kohaliku omavalitsusüksuse volikogu hiljemalt maksustamisaasta 31. jaanuariks. Maamaksuseaduse § 5 lõike 2 alusel võib volikogu maamaksumäära kehtestada ka diferentseeritult maa hinnatsoonide lõikes ja/või katastriüksuse sihtotstarvete liikide kaupa. Tartu linnas on alates 2002. a olnud kogu linna haldusterritooriumil ühtne maksumäär 1,0% maa maksustamishinnast. Maamaksuseaduse § 6 järgi laekub maamaks omavalitsusüksuse eelarvesse.

Maamaksu tasumiseks on kaks tähtpäeva – 31. märts ja 1. oktoober. Summaline piirmäär on 64 eurot, millest väiksema või võrdse summa peab ära maksma esimeseks tähtpäevaks (31. märtsiks). Üle 64 euro suuruse maksusumma puhul peab maksumaksja tasuma 31. märtsiks vähemalt pool summast, kuid mitte vähem kui 64 eurot ning ülejäänud osa maamaksust tasutakse hiljemalt 1. oktoobriks. Maamaksu ei määrata ja maksuteadet ei väljastata, kui maksusumma on alla 5 euro. Maamaksukohustus tekib jooksva aasta 1. jaanuaril ning maksuteade väljastatakse isikule, kes 1. jaanuari seisuga on kinnistusraamatu andmete kohaselt kinnisasja omanik, hoonestaja või kasutusvaldaja. Vallasvara puhul arvestatakse hoone omandamist 1. jaanuari seisuga.

Aastast 2013 hakkas kogu Eestis kehtima maamaksuseaduse muudatus, mis vabastab maamaksust tiheasustusega aladel kuni 0,15 ha ja hajaasustusega aladel kuni 2,0 ha ulatuses, kui sellel maal asuvas hoones on maa omaniku või kasutaja rahvastikuregistrijärgne elukoht. Seetõttu langes alates 2013. a Tartule laekuv maamaksusumma oluliselt ning on edasi püsinud stabiilsena.

1.1.1.3. Reklaamimaks

Reklaamimaksu laekumist reguleerivad reklaamiseadus ja linnavolikogu 05.12.2013. a määrus nr 1 reklaamimaks (täiendatud 17.09.2015. a määrusega nr 91). Maksuobjektiks on Tartu linna territooriumile paigaldatud reklaam. Reklaamimaksu maksja on reklaami paigaldaja.

Maksustamisele kuulub Tartu linna territooriumile paigaldatud reklaam, välja arvatud:

- 1) reklaam pindalaga kuni 0,5 m² (kaasa arvatud);
- 2) reklaam hoone vaateaknal ja uktsel;
- 3) lasteaia, lastehoiu, üldharidus- ja huvikooli, teatri, kino, muuseumi, näituse, kultuuri-, spordi- ja heategevusliku ürituse reklaam;
- 4) kultuuri-, spordi- ja heategevusliku ürituse toimumise kohas ja toimumise ajal selle ürituse sponsori reklaam;
- 5) müügikoha hooajalise laienduse inventaril (varikatus, päevavari, piire, mööbel jms) ja hooajalise müügikoha kujunduses kasutatav reklaam;
- 6) reklaamiseaduse kohaselt reklaamina mittekäsitatav majandus- ja kutsetegevuse koha tähistus, mis on paigaldatud kinnistule, kus majandus- ja kutsetegevuse koht asub.

Maksumäära arvestuse aluseks on reklaamiga kaetud pinna (reklaampinna) 1m² maksumus. Maksumäär reklaampinna 1m² eest on alates 1. jaanuarist 2015. a 31 senti ööpäevas (varem 26 senti ööpäevas), v.a linna kesklinna piirkonnas (Sauna, Kroonuaia, Jakobi, Veski, J. Kuperjanovi, Pepleri, Väike Tähe, Tähe, Pargi, Kalevi, Jõe, mõttelise joone, mis kulgeb Jõe tänavast Turu tänavani mööda Sõpruse sillalt mahasõitu, Turu, Väike Turu, mõttelise joone, mis kulgeb Väike Turu tänavalt Pikk 86 hooneni, Pika, Roosi, Jaama ja Staadioni tänava (kaasa arvatud nimetatud tänavad vastavates lõikudes) vahele jääv ala), kus maksumäär on 45 senti ööpäevas (kuni 2014. a 38 senti ööpäevas) 1m² eest.

Eelarve koostamise hetkeks on Riigikohtu üldkogusse antud otsustamiseks reklaamimaksu seaduslikkust puudutavate taotluste arutamine. Riigikohtu halduskolleegium ei välistanud Riigikohtu üldkogu ja põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi seniste seisukohtade põhjal kohalike maksude seaduse (§ 10 lõike 4) vastuolu põhiseadusega (PS §-ga 113) osas, milles see lubab kohaliku omava-

litsuse volikogul reklaamimaksu määra kehtestada, sätestamata alam- ja ülemmäära või muid maksumäära kehtestamise aluseks olevaid kriteeriume. Teatavasti sätestab PS § 113, et riiklikud maksud, koormised, lõivud, trahvid ja sundkindlustuse maksed sätestab seadus. Kuigi kolleegium ei näe ohtu, et reklaamimaksu ülemmäära kehtestamata jätmine tooks kaasa õiguste väga intensiivse riive, nentis kolleegium, et üldkogu ega põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium ei ole varem võtnud seisukohta PS § 113 kohaldumise kohta kohalikele maksudele. Samas on see vajalik, et tagada edaspidi seaduse ühetaoline kohaldamine.

1.1.1.4. Teede ja tänavate sulgemise maks

Teede ja tänavate sulgemise maksu laekumist reguleerib lisaks kohalike maksude seadusele (§ 2 lg 1, § 11 lg 2 ja 3) ja maksukorralduse seadusele (§ 3 lg 3) ka linnavolikogu 20.12.2012.a määrus nr 77 „Teede ja tänavate sulgemise maks“ ning Linnavalitsuse 28.12.2012.a määrus nr 20 „Teede ja tänavate sulgemise kord“ (muudetud 30.06.2015. a määrusega nr 11).

Vastavalt nimetatud linnavolikogu määrusele on maksuobjekt üldkasutatava tee, tänava, väljaku, pargi, puhkeala või selle osa sulgemine demonstratsioonide, rongkäikude ja muude ürituste korraldamiseks, samuti ehitus- või remonditöödeks. Maksumaksja on füüsiline ja juriidiline isik, kelle vahetu tegevusega kaasneb tänava või selle osa sulgemine. Maksuperiood on ajavahemik maksuobjekti sulgemise päevast alates kuni selle piiranguteta taasavamiseni. Maksumäär, mis diferentseeritakse olenevalt tänavatüübist, on vahemikus 40-450 eurot ööpäevas. Väljaku, pargi või puhkeala või selle osa sulgemisel on maksumäär 0,32 eurot suletud ala iga ruutmeetri eest ööpäevas.

2017. a ei ole kesklinna piirkonnas suuri ehitusi ette näha. Seetõttu on eelarve eelmise aasta omast oluliselt väiksem.

1.1.1.5. Parkimistasu

Parkimistasu laekumise aluseks on kohalike maksude seaduse § 5 p 10 ja § 14¹, liiklusseaduse § 187 lg 2, lg 4 ja § 188 lg 8 ning linnavolikogu 2.06.2011. a määrus nr 36 parkimistasu (muudetud 17.09.2015. a määrusega nr 90 ja 17.12.2015. a määrusega nr 100). Vastavalt liiklusseaduse § 187 lg-le 1 võib kohalik omavalitsus oma avalikul parkimisalal kehtestada tasulise parkimise ala, mille piires parkimisel peab mootorsõidukijuht maksma parkimistasu mootorsõiduki ja selle haagise eest.

Parkimistasu on kohalik maks, mis kehtestatakse Tartu linna avalikul parkimisalal parkimise korraldamise eesmärgil. Parkimistasu objektiks on avalikul tasulisel parkimisalal pargitud mootorsõiduk ja selle haagis. Parkimistasu makstakse parkimise eest tööpäevadel ajavahemikus kell 8.00 – 18.00. Laupäevadel ja pühapäevadel ning riiklikel pühadel on parkimine tasuta. Parkimistasu maksja on mootorsõiduki juht. Parkimistasu määrad on kehtestatud eraldi kahe piirkonna (A ja B) kohta. Tasu määrad on A ja B piirkondades vastavalt: 1 tund - 2 eurot / 1 euro, 1 päev – 10 eurot / 5 eurot; 1 kuu – 100 eurot / 50 eurot, 3 kuud – 250 eurot / 125 eurot, 1 aasta – 1000 eurot / 500 eurot. Parkimistasu määr C- ja D-kategooria sõidukitele on nimetatud määra korrutis kahega. Ülaltoodud värskema volikogu määrusega muudeti parkimise piirkondi. Parkimistasu maksmine toimub liiklusseaduse § 187 lg 4 sätestatud korras. Mootorsõiduki juht peab parkimistasu maksma enne või vahetult pärast parkimise alustamist. Kui mootorsõiduki juht on parkimise algusaja kirjalikult või parkimiskella abil teada andnud, tekib parkimistasu maksmise kohustus: A piirkonnas 15 minuti möödumisel parkimise alustamise hetkest; B piirkonnas 90 minuti möödumisel parkimise alustamise hetkest. Parkimisjärelvalvet Tartu linnas, sealhulgas parkimistasu maksmise kontrollimist ja viivistasu määramist, viivistasu sissenõudmist ning parkimistasu haldamise toiminguid teostab maksuhaldurina Tartu Linnavalitsus linnakantselei menetlusteenistuse kaudu.

Parkimistasu eelarve on planeeritud 33% kasvuga. Eelarve on kavandatud arvestades 2016. a tegelikke laekumisi ning ülaltoodud volikogu määrusest tulenevaid parkimiskorralduse muudatusi. Määrus jõustus 1. juunil 2016. a.

1.1.2. Kaupade ja teenuste müük

<i>eurodes</i>				
Põhitegevuse tulud KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK kokku	16 407 018	17 451 475	16 947 772	-2,9
Riigilõivud	124 072	150 000	79 000	-47,3
Tulud majandustegevusest	13 512 703	14 360 524	14 117 317	-1,7
Üüri- ja renditulud	2 604 183	2 792 351	2 595 121	-7,1
Tulud õiguste müügist	84 782	100 600	89 734	-10,8
Muu toodete ja teenuste müük	81 278	48 000	66 600	38,8
<i>Finantseerimiseelarve</i>				
Kaupade ja teenuste müük kokku	10 566 821	11 310 265	12 211 630	8,0
Riigilõivud	124 072	150 000	79 000	-47,3
Tulud majandustegevusest	9 115 018	9 873 682	10 896 096	10,4
Üüri- ja renditulud	1 166 113	1 138 983	1 092 800	-4,1
Tulud õiguste müügist	84 782	100 600	89 734	-10,8
Muu toodete ja teenuste müük	76 836	47 000	54 000	14,9
<i>Majandamiseelarve</i>				
Kaupade ja teenuste müük kokku	5 840 197	6 141 210	4 736 142	-22,9
Tulud majandustegevusest	4 397 685	4 486 842	3 221 221	-28,2
Üüri- ja renditulud	1 438 070	1 653 368	1 502 321	-9,1
Muu toodete ja teenuste müük	4 442	1 000	12 600	1 160,0

1.1.2.1 Riigilõivud

Riigilõivude laekumist reguleerib riigilõivuseadus (RLS). Vastavalt RLS §-le 7 laekub kohaliku omavalitsuse üksuse asutuse toimingute eest tasutav riigilõiv valla- või linnaeelarvesse. Linnale laekub riigilõivu järgnevalt:

<i>eurodes</i>		
Lõivu nimetus	Summa 2017. a eelarves	Laekumist korraldab LV struktuuriüksus
Riigilõivud kokku	79 000	
ehitusloa toimingute eest	70 000	arhitektuuri ja ehituse osakond
kasutusloa toimingute eest	9 000	arhitektuuri ja ehituse osakond

Ehitusloa toimingute riigilõivu reguleerivad riigilõivuseaduse §-d 331¹ (hoone ehitusloa taotluse läbivaatamine) ja 331² (rajatise ehitusloa taotluse läbivaatamine). Elamu ja seda teenindava rajatise ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 150 eurot. Elamu ja seda teenindava rajatise lammutamiseks vajaliku ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Mitteelamu ja seda teenindava rajatise ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 250 eurot. Mitteelamu ja seda teenindava rajatise lammutamiseks vajaliku ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Rajatiste ehitusloa taotlemise läbivaatamise riigilõiv on sõltuvalt rajatise olemusest kas 30 eurot või 250 eurot. Rajatiste lammutamiseks vajaliku ehitusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot.

Kasutusloa toimingute riigilõivu reguleerivad riigilõivuseaduse §-d 331³ (hoone kasutusloa taotluse läbivaatamine) ja 331⁴ (rajatise kasutusloa taotluse läbivaatamine). Elamu ja seda teenindava rajatise

kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Mittelelamu ja seda teenindava rajatise kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 60 eurot. Raudteerajatise, auditi-kohustusliku surveseadme või gaasipaigaldise, jaotusvõrgu elektrirajatise, side- ja telekommunikatsiooniehitise, kanalisatsiooniehitise, pinnaveehaarde, puurkaevu ning spordi- või puhkerajatise kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 30 eurot. Avalikkusele ligipääsetava eratee, õhutranspordirajatise, avalikus veekogus kaldaga püsivalt ühendamata rajatise, sealhulgas kaldaga funktsionaalselt seotud rajatise, veevärgi- ja kanalisatsiooniorustiku, veehoidla, niisutus- ja kuivendusrajatise, tõsteseadme, põhivõrgu elektrirajatise ja prügimäerajatise kasutusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 60 eurot.

Riigilõivude laekumine on planeeritud 47% langusega. Varasematel aastatel laekus linnale lisaks ülal tabelis esitatutele ka riigilõiv taksoveo teenuse tegevusloa ja sõidukikaardi eest, kuid 2015. a 1. oktoobril jõustunud ühistranspordiseaduse § 61 alusel on taksoveoluba, sõidukikaart ning teenindajakaart tähtajatud. Seetõttu ei ole ette näha riigilõive nimetatud toimingutelt. Riigilõiv ehitus- ja kasutusloa toimingutelt on planeeritud käesoleva aasta tegeliku tagasihoidliku laekumise alusel, mis on tingitud RLS-i muudatustest. Kõige olulisem muudatus on seotud mittelelamute ehituslubade riigilõivuga – varem tasuti riigilõivu 130 eurot pluss täiendavalt 0,35 eurot iga ehitatava ruutmeetri kohta ehitusprojekti fikseeritud ehitise suletud netopinnast arvatuna, kehtivate normide alusel tasutakse ülaltoodu kohaselt 250 eurot olenemata objekti suurusest. Lisandunud on ehitusteatiselise menetluse vorm ning paljud ehitustööd, mis varasemalt olid loakohustuslikud muutusid riigilõivu vabaks teavituskohustuslikuks. Seetõttu on ehitusloa toimingute eest laekuv riigilõiv planeeritud olulise langusega.

1.1.2.2 Tulud majandustegevusest

	<i>eurodes</i>			
Põhitegevuse tulud TULUD MAJANDUSTEGEVUSEST	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Tulud MAJANDUSTEGEVUSEST kokku	13 509 575	14 360 524	14 117 317	-1,7
Tulud haridusalasest tegevusest	8 433 635	8 912 846	9 088 924	2,0
Tulud kultuuri- ja kunstiasest tegevusest	477 275	550 825	208 063	-62,2
Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	38 328	42 340	0	-100,0
Tulud sotsiaaalialasest tegevusest	974 798	992 088	1 055 530	6,4
Tulud tervishoiualasest tegevusest	660	810	0	-100,0
Tulud keskkonnavalasest tegevusest	4 111	4 000	4 800	20,0
Tulud transpordialasest tegevusest	3 565 057	3 832 000	3 746 000	-2,2
Üldvalitsemise tulud	15 711	25 615	14 000	-45,3
<i>Finantseerimise eelarve</i>				
Tulud majandustegevusest kokku	9 115 018	9 873 682	10 896 096	10,4
Tulud haridusalasest tegevusest	5 341 237	5 787 480	7 145 296	23,5
Tulud kultuuri- ja kunstiasest tegevusest	204 613	250 202	0	-100,0
Tulud keskkonnavalasest tegevusest	4 111	4 000	4 800	20,0
Tulud transpordialasest tegevusest	3 565 057	3 832 000	3 746 000	-2,2
<i>Majandamise eelarve</i>				
Tulud majandustegevusest kokku	4 394 557	4 486 842	3 221 221	-28,2
Tulud haridusalasest tegevusest	3 092 398	3 125 366	1 943 628	-37,8
Tulud kultuuri- ja kunstiasest tegevusest	272 662	300 623	208 063	-30,8
Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest	38 328	42 340	0	-100,0
Tulud tervishoiualasest tegevusest	660	810	0	-100,0
Tulud sotsiaaalialasest tegevusest	974 798	992 088	1 055 530	6,4
Üldvalitsemise tulud	15 711	25 615	14 000	-45,3

Majandustegevusest saadava tulu koosseisu kuulub põhitegevuse tulemusena müüdnud toodete ja osutatud teenuste eest saadud tulu. Tegevusala baseerub üksuse põhitegevusalale, millega tulu saamine on seotud (näiteks kui haridusamet saab tulu õpilaste toitlustamisest, siis klassifitseeritakse see tuluna haridusalasest tegevusest).

Tulud haridusalasest tegevusest moodustavad majandustegevuse tuludest üle 60% ning tulud transpordialasest tegevusest üle 25%. Ülejäänud tululiigid kokku moodustavad seega ligi 15% kogu majandustegevuse tuludest. Aastate kaupa ei ole võrreldavad haridus-, kultuuri- ning spordi- ja puhkealasest tegevusest laekuvad tulud, kuna nimetatud valdkondade vahel on toimunud ümberklassifitseerimine, mille tulemusena mõned varem kultuuri- või spordi- ja puhkealasest tegevusest laekuvana kajastatud tulud on 2017. a kajastatud haridusalasest tegevusest laekuvana.

1.1.2.2.1 Tulud haridusalasest tegevusest

Tulu nimetus	eurodes		
	Summa 2017. a eelarves	Laekumist korraldav LV struktuuriüksus	Alus
Tulud HARIDUSALASEST TEGEVUSEST	9 088 924		
<i>Finantseerimise eelarves</i>	7 145 296		
lapsevanema osalustasu lasteaias	3 602 968	lasteaiad	Haridusosakonna
lasteaiateenuste eest teistelt KOVidelt	491 928	rahandusosakond	Koolieelsete lasteasutuste seadus
haridusteenuste eest teistelt KOVidelt	1 553 040	rahandusosakond	Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus
tasu toitlustamiskuludeks	1 235 660	haridusosakonna hallatavad asutused	Haridusosakonna korraldused
õpilaste põhiõppe õppetasu	156 000	muusikakoolid ja lastekunstikool	Kultuuriosakonna 15. juuni 2016 otsused nr O-16-0155 (I Muusikakool), nr O-16-0156 (II Muusikakool) ja 27. mai 2015 otsus nr O-15-0176 (Lastekunstikool)
haridusteenuste eest teistelt KOVdelt	105 700	rahandusosakond	lepingute alusel KOVdelt, kelle lapsed käivad Tartu linna huvikoolides
<i>Majandamise eelarves</i>	1 943 628		
tulud õppekava välisest tegevusest	126 550	haridusosakonna hallatavad asutused	Haridusosakonna korraldused
muud tulud haridusalasest tegevusest	208 220	haridusosakonna hallatavad asutused	Haridusosakonna korraldused
tulud kutseõppeasutuste toodete ja teenuste müügist	1 454 367	kutsehariduskeskus	Haridusosakonna korraldused
ettevalmistus- ja vabaklassi õppetasu ¹	101 375	muusikakoolid ja lastekunstikool	kultuuriosakonna 15. juuni 2016. a otsus nr O-16-0155, nr O-16-156 muusikakoolides, 27. mai 2015. a otsus nr O-15-0176 lastekunstikoolis.
muud huvikoolide tulud ¹	5 650	muusikakoolid ja lastekunstikool	kultuuriosakonna 15.06.2016 otsused O-16-0155 ja O-16-0156
huvialakeskuste tulud ²	47 466	Lille Maja, Anne Noortekeskus	Kultuuriosakonna 23. aprilli 2012. a korraldus nr 22 ja 04. septembri 2013. a korraldus nr 35

¹ eelmistel aastatel kajastatud tuluna kultuuri- ja kunstialasest tegevusest.

² eelmistel aastatel kajastatud tuluna spordi- ja puhkealasest tegevusest.

Finantseerimiseelarve

Tartu linnavolikogu 26.06.2014. a määrus nr 24 „Tartu linna koolieelsete munitsipaallasteasutuste rahastamisel vanemate poolt kaetava osa määra kehtestamine“ (muudetud 25.06.2015. a määrusega nr 81) sätestab, et koolieelsete munitsipaallasteasutuste rahastamisel moodustab lapsevanema poolt kaetav osa ühes kuus ühe lapse kohta 15% Vabariigi Valitsuse poolt töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu kuualammäärast, kui laps kasutab lasteasutuses kohta täiskoormusega (kui laps kasutab lasteasutuses kohta osakoormusega, siis on lapsevanema poolt kaetav osa ühes kuus lapse koormuse ja ülaltoodud osa korrutis). Kavandatud on, et 100% kohatasust ehk 64,5 eurot laekub 4258 lapselt (esimeselt lapselt) ja 50% ehk 32,25 eurot 850 lapselt (teiselt lapselt). Alates 3. lapsest on lasteaiakoht tasuta.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (PGS) ja koolieelse lasteasutuse seadus (KLS) sätestavad, et munitsipaalkooli (koolieelse lasteasutuse) tegevuskulude katmisel osalevad täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt selles koolis õppivate (lasteaias käivate) õpilaste (laste) arvuga, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub nende valdade või linnade haldusterritooriumil. Õpilaste arvu prognoosimisel on aluseks võetud Eesti Hariduse Infosüsteemi kantud õpilaste arv 2016. a septembri seisuga. Arvestatud on, et Tartu linna koolides õpib 1573 õpilast teistest omavalitsustest ning keskmiseks teiste omavalitsuste poolt kaetavaks tasuks õpilase kohta on arvestatud 82 eurot kuus. Koolieelsetes lasteasutustes kavandatakse keskmiseks teiste omavalitsuste territooriumil elavate laste arvuks 199 keskmise tasuga 206 eurot lapse kohta.

Teistelt omavalitsustelt laekub tulu nende territooriumile registreeritud laste koolitamise eest Tartu huvikoolides vastavalt sõlmitud lepingutele. Laekumine planeeritakse 2016. a tasemel. Tartu huvikoolides võib 2017. a õpilaskoha maksumus tõusta kuid kuna teistest omavalitsustes käivate õpilaste arv on aastate jooksul langenud, siis tulu juurde ei planeerita (2016. a jaanuari seisuga 58 õpilast, 2015. a jaanuari seisuga 74 õpilast).

Muusikakoolides planeeritakse alates 2016. a septembrist 20% õppetasu tõusu (225 eurolt 270 eurole õppeaastas). Lastekunstikoolis õppetasu ei muutu. Õppetasu 150 eurot aastas kehtib alates 01. septembrist 2015.

Esimest aastat on finantseerimiseelarvesse kavandatud varem majandamiseelarvesse laekunud koolieelsete lasteasutuste teenitav tasu toitlustamiskuludeks. Toidupäeva maksumuse (mis sisaldab toiduainete maksumuse kulu) kinnitab vastavalt koolieelse lasteasutuse seadusele asutuse direktor hoolekogu ettepanekul. Toidupäeva maksumus on olenevalt lasteasutusest sõime- ja aialapse kohta päevas 1,28-1,70 eurot. Ühe sõimelapse kohta planeeritakse keskmiselt 138 ja aialapse kohta 156 toidupäeva. Munitsipaalhoidude tuludeks on 258 hoiulapse toitlustamise tasu (66 048 eurot), mille arvelt kaetakse toiduainete maksumus. Toidupäeva maksumus kinnitatakse haridusosakonna otsusega. Toidupäeva maksumuseks on kavandatud lapse kohta päevas 1,60 eurot.

Majandamiseelarve

Ettevalmistus- ja vabaklassi õppetasu laekub 215 õpilase ettevalmistus-, vaba- ning pereklassis õppetöö eest. Võrreldes 2016. a planeeritakse osalejate arvu väikest tõusu (kasv 5 huvilise/õpilase võrra). Muusikakoolides on õppetasu individuaalõppe korral kuni 120 eurot kuus, rühmaõppes 25 eurot kuus. Tasu suurus oleneb individuaaltundide mahust nädalas. Kunstikooli vabaklassis õpe kuni 36 eurot kuus. Tasu suurus oleneb õpilase vanusest ja õppetöös kasutatava õppematerjali hulgast. Pereklassis õpe 40 eurot kahele osalejale, millele lisandub iga järgneva liikme kohta täiendavalt 20 eurot.

Muusika- ja kunstikoolide muude tulude alla planeeritakse tasu lastekunstikooli õpperuumide kasutusse andmisest Jaan Poska Gümnaasiumile ja teistele soovijatele ning muusikakoolide valitsemisel olevate muusikainstrumentide õpilaste kasutusse andmise rendist.

Huvialakeskuste tulud laekuvad: tunnitasu alusel saali ja tegevusruumide ning varustuse kasutusse andmisest; tasulistest teenustest; koolitus-, osalus- ja piletitasudest. Lille Maja planeerib kaasajastatud saali hakata kasutama teatriklassina, foorumteatri etenduste paigana kui ka seminariruumidena. Käivitub noorte näitemänguringide töö. Seetõttu planeeritakse huvikeskuste majandamiseelarve tu-

lude kasvu. Lille Maja hinnad on kinnitatud Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna 23. aprilli 2012. a korraldusega nr 22 ja Anne Noortekeskuse hinnad 04. septembri 2013. a korraldusega nr 35.

Lasteaedade majandamiseelarve tuludeks on tasu õppekavavälisest ujumisõpetusest. Lasteaedades Triinu ja Taavi ning Pääsupesa organiseeritakse lastevanemate kulul ujumise algõpet. Vahendid suunatakse ujumise algõppe korraldamise kuludeks.

Koolide tuludeks on õppekavaväliselt tegevusest kavandatud vahendid eelkõige huviringidelt. Muud laekumised sisaldavad ürituste läbiviimiseks ruumide rentimisest saadud tulu ja muid rendituludega kaasnevat tulusid.

Tulu kutsehariduskeskuse tasulistelt teenustelt tuleb eelkõige toitlustuselt. Toitlustusüksus on majutus- ja toitlustusosakonna õppebaas, mille moodustavad Kopli tn õppekorpuses asuvad söökla, restoran ja kohvik ning Põllu tn õppekorpuses asuv söökla. Neile valmistavad omakoda toodangut ka toiduainete tehnoloogia osakonna praktikabaasid lihatöökoda ja pagaritöökoda. Suurim käive tuleb oma kooli õpilaste toitlustamisest, mida põhikooli baasil õppijate osas toetatakse ka toidutoetusega, suurenenud on ka välisklientide osakaal. Veel laekub tulu õppehotellilt, -kaupluselt, juuksurite ja iluteenindajate õppebaasilt.

1.1.2.2.2 Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest

eurodes

Tulu nimetus	Summa 2017. a eelarves	Laekumist korraldab LV struktuuriüksus	Alus
Tulud KULTUURI- ja KUNSTIALASEST TEGEVUSEST	208 063		
M a j a n d a m i s e e l a r v e s	208 063		
muuseumide ja näituste tasulised teenused	150 200	muuseumid	kultuuriosakonna 14. aprilli 2014 otsus nr O-14-0019 linnamuuseumis ja 15. juuni 2015 otsus nr O-15-0206 mänguasjamuuseumis
raamatukogu tasulised teenused	45 686	raamatukogu	kultuuriosakonna 25. oktoobri 2010. a korraldus nr 72.
rahva- ja kultuurimajade tasulised teenused	12 177	Tiigi Seltsimaja	kultuuriosakonna 17. juuni 2016. a otsus nr O-16-0160.

Muuseumite tasulised teenused: pääsmete müük, ruumide kasutusse andmine. Raamatukogu tasulised teenused: tasu teaviku tagastamisega viivitamise eest, koopiade valmistamine, skaneerimine, arvutiväljatrükk, ruumide kasutusse andmine, vanade raamatute müük, tasu meeldetuletuste eest, bussi rent jt. Tiigi Seltsimaja tasulised teenused: Tiigi Seltsimaja ruumide, tehniliste vahendite ja muusikariistade kasutusse andmine ning tasuliste ürituste pääsmete müük.

1.1.2.2.3 Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest

2017. a pole tulusid kavandatud, kuna need on ümberklassifitseeritud haridusalaseks tuluks.

1.1.2.2.4 Tulud sotsiaalialasest tegevusest

Tulud laekuvad majandamiseelarvesse peamiselt asutuste tasulistelt teenustelt. Hinnad on kehtestatud sotsiaal- ja tervishoiuosakonna (tabelis STO) korralduste ja otsustega (varasemad sotsiaalabi osakonna (SAO) korralduste ja otsustega).

eurodes

Tulu nimetus	Summa 2017. a eelarves	Laekumist korraldav LV struktuuriüksus	Alus; sisu täpsustus
Tulud SOTSIAALABIALASEST TEGEVUSEST	1 055 530		
laekumine hoolealustelt ja tasuline hool- dusteenus	959 600	Hooldekodu	STO otsused 20.01.2016 nr O-16-0007, nr O-14-0019; korraldus 06.01.2014 nr 725;
sauna, basseini, soolakambriteenus	17 000	Hooldekodu	STO 25.02.2014 otsus O-14-0019; SAO korraldus nr 128
pesupesemine, ravivõimlemine, massaaž	7 400	Päevakeskus Kalda	31.01.2013, SAO otsus O-15-0080 03.12.2015, STO otsus O-16-0032 05.04.2016
majutusteenus	11 000	Varjupaik	nr O-14-0003; korraldus 31.01.2013 nr 128; SAO korraldus nr 1235 25.10.2010, SAO otsus 10.02.2015 O-15-0014;
tasulised teenused	49 600	Päevakeskus Tähtvere	SAO otsus 11.09.2014 O-14-0083;
majutusteenus ja personali toitlustamine	5 930	Laste Turvakodu	STO 18.01.2016 otsus O-16-0005
konverentsi osalustasu	5 000	STO	

1.1.2.2.5 Tulud keskkonnavalasest tegevusest

4800 eurot laekub finantseerimiseelarvesse keskkonnajamade kasutamise tasusid sõlmitud lepingute alusel. Lepingud on viie vallaga. Tulu laekumist korraldab linnamajanduse osakond. Eelmisel aastal oli kavandatud 4000 eurot nelja vallaga lepingutelt.

1.1.2.2.6 Tulud transpordialasest tegevusest

Ühistranspordikorraldust reguleerib ühistranspordiseadus. Seoses ümberkorraldustega bussiliiniveo teenuse korraldamises laekuvad alates 2011. a bussipiletite müügitulud linna eelarvesse. Alates 2011. a jaanuarist teostab Tartu linnas avalikku bussiliinivedu vastavalt 5. augustil 2010. a sõlmitud lepingule „Tartu linna avaliku bussiliiniveo teostamine perioodil 01.01.2011 - 30.06.2017“ AS Sebe. Lepingut on pikendatud linnavolikogu 30.06.2016 otsuse nr 368 „Loa andmine 5. augustil 2010. a sõlmitud Tartu linna bussiliiniveo avaliku teenindamise lepingu pikendamiseks“ alusel. Vastavalt ühistranspordiseaduse § 21 lg-le 3 on pädeval asutusel õigus (juhul kui pädeva asutuse tegevus on riigihangete seaduses sätestatud korras vaidlustatud ja avaliku teenindamise leping lõpeb enne vaidlustuse või kaebuse lahendamist või kui muul viisil avaldub otsene oht teenuse katkemiseks) majanduslikult soodsamat võimalust valides pikendada seni liine teenindanud vedajaga avaliku teenindamise lepingut samadel või uutel tingimustel kuni vedaja leidmiseni ühistranspordiseaduse § 21 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel, aga mitte kauemaks kui kaheks aastaks. Tartu linn asus normis kirjeldatud olukorras, mistõttu pikendati teenuse katkemise ohu vältimiseks lepingut 2 a võrra kuni 30. juunini 2019. Lepingut pikendati linnavalitsuse 05.07.2016 korraldusega nr 681 „5. augustil 2010. a sõlmitud Tartu linna bussiliiniveo avaliku teenindamise lepingu pikendamine“. Hankelepingut pikendatakse senisest soodsamatel tingimustel. Läbirääkimiste tulemusena on saavutatud kokkulepe liinikilomeetri hinna vähenemise osas 1,5 protsendi võrra.

Piletisüsteemi reguleerib ühistranspordiseaduse alusel kehtestatud linnavolikogu 25.06.2015. a määrus nr 85 „Ühistranspordi elektrooniline piletisüsteem“. Bussiliini pikendust Tartu valda reguleerib linnavalitsuse 25.08.2015. a korraldus nr 908, mille alusel avati liin marsruudil Tartu kesklinn – Vahi alevik. Bussiliini pikendust Luunja valda reguleerib linnavalitsuse 28.08.2012. a korraldus nr 921. 2017. a finantseerimiseelarvesse on planeeritud tulu bussipiletite müügist 3 700 000 eurot ning

lisaks bussiliini pikenduse tõttu Luunja ja Tartu valda 46 000 eurot. Bussireisijate arv on viimastel aastatel suurenenud, kuid plaanitav tulu ei kasva, kuna seoses uue elektroonilise piletisüsteemiga on mitmed piletitooted soodsama hinnaga (hinnad alltoodud tabelis).

Piletitooted	Esitajapilet (paberpilet)	ID-pileti hinnad, 2016.a. kehtivad elektroonilise pileti hinnad
Päevapilet	2,50 eurot	2,11 eurot
10 päeva pilet	7,99 eurot	7,03 eurot
10 päeva pilet (õpilane, üliõpilane, pensionär)	4,15 eurot	3,52 eurot
30 päeva pilet	17,90 eurot	15,34 eurot
30 päeva pilet (õpilane, raske puudega isik)	5,75 eurot	5,11 eurot
30 päeva pilet (üliõpilane, pensionär)	8,63 eurot	7,67 eurot
90 päeva pilet	39,94 eurot	35,15 eurot

2017. aastal käivitub Tartu Linnavalitsuse ja T grupp AS koostöös pilootprojekt, mille tulemusena on Tartu esimene linn maailmas, kus võetakse kasutusele mobiiltelefoni automaattuvastusega piletimüügisüsteem.

1.1.2.2.7 Üldvalitsemise tulud

Ettevõtlusosakonna majandamiseelarves on 13 000 eurot ettevõtjatelt koolituste tasuna ning linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna eelarves 1 000 eurot maa erastamise tasu.

1.1.2.3 Üür ja rent

eurodes

Tulu nimetus	Summa 2017. a eelarves	Laekumist korraldav LV struktuuriüksus	Seletus
Üüri ja renditulud kokku:	2 595 121		
F i n a n t s e e r i m i s e e l a r v e s kokku	1 092 800		
eluruumide üürilt	76 000	linnavarade osakond	
mitteeluruumide üürilt	1 015 000	linnavarade osakond	
linnavarade osakond kokku:	1 091 000		
mitteeluruumide üürilt	1 800	asutus Kalmistu	
M a j a n d a m i s e e l a r v e s kokku	1 502 321		
eluruumide üürilt	400 000	linnavarade osakond	üüripindade kommunaalteenustelt
mitteeluruumide üürilt	510 000	linnavarade osakond	üüripindade kommunaalteenustelt
linnavarade osakond kokku:	910 000		
mitteeluruumide üürilt	159 387	haridusosakond	põhikoolid
mitteeluruumide üürilt	22 667	haridusosakond	gümnaasiumid
mitteeluruumide üürilt	61 063	haridusosakond	täistsüklikoolid
mitteeluruumide üürilt	314 258	haridusosakond	kutsehariduskeskus
haridusosakond kokku:	557 375		
mitteeluruumide üürilt	18 925	kultuuriosakond	huvialaasutused
mitteeluruumide üürilt	2 074	kultuuriosakond	muuseumid
mitteeluruumide üürilt	0	kultuuriosakond	raamatukogu
mitteeluruumide üürilt	1 447	kultuuriosakond	Tiigi Seltsimaja
kultuuriosakond kokku:	22 446		
mitteeluruumide üürilt	12 500	sotsiaalabi osakond	Päevakeskus Tähtvere

Linnal on 103 tavaüürilepingut. Üür eluruumide kasutusse andmisest on keskküttega korterite puhul 1,88 eurot/m² ja ahiküttega eluruumide puhul 1,31 eurot/m². Kalmistu rendib lepingute alusel ruume pargade, hauakivide ja puusärkide valmistajatele. Huvialakeskuste üüritulu laekub MTÜ-dele välja üüritud ruumidelt. Üürilepingute sõlmimise aluseks on Tartu Linnavalitsuse vastavad korraldused. 1m² üüri määr kuus on kuni 2,20 eurot. Tiigi Seltsimaja üüritulu laekub äriettevõtelt ConvaTec Limited Eesti filiaal 4.47 €/m² ja MTÜ-lt Lõuna -Eesti Vähiühing 1,28 €/m². Muuseumide üüritulu laekub Laulupeomuuseumi ruumide üürist. Tähtvere Päevakeskuse üür laekub sotsiaalabi osakonna 27.10.10 korralduse nr 1262 alusel (eraisikutelt, asutustelt, MTÜ-delt). Üüritulu laekumist ei planeerita Kompanii tn 3/5 asuva kohvikuruumide üürist kuna üürileping lõpeb enne tähtaja möödumist, 2016. a septembris.

Üüritulu langus eelmise aastaga võrreldes tuleneb põhiliselt majandamiseelarvesse laekuvalt üüripindade kommunaalteenuste vahendamiselt. Summa on planeeritud 2016. a tegeliku laekumise alusel. Kuna kommunaalkulud on olnud planeeritud väiksemad, on seda ka neile vastavad tulud. Muudatus on toimunud finantseerimis- ja majandamiseelarve vahel. 2017. a alates laekuvad haridus-, kultuuri- ja sotsiaalabi osakondade hallatavate asutuste üüritasu täies mahus taas majandamiseelarvesse (majanduskriisi tõttu laekus 25% tasust (siia ei kuulu kutsehariduskeskuse tulud ega laekumised üüriiga kaasnevast tegevusest) mõned aastad finantseerimiseelarvesse.

1.1.2.4 Õiguste müük

eurodes

Tulu nimetus	Summa 2017. a eelarves	Laekumist korraldav LV struktuuriüksus	Reguleeriv õigusakt
Õiguste müügi tulud kokku:	89 734		
hoonestusõiguse seadmise tasud	38 062	linnaplaneerimise ja maa-korralduse osakond	VV 05.06.2014 määrus nr 74
kasutamiseõiguse tasud	51 672		
sh tehnovõrgu ja rajatise talumise tasu	17 672	linnaplaneerimise ja maa-korralduse osakond	AÕS § 158, § 158 ¹ , § 158 ²
reklaamipaigaldamise lubamise tasu	32 000	arhitektuuri ja ehituse osakond	Tartu LV 05.08.2004 määrus nr 19 (muudetud 22.01.2008 määrusega nr 1)
maa kasutusõiguse tasu	2 000	linnamajanduse osakond	Sõlmitud lepingute alusel

Tulud vähenevad 11%. Mõned rendilepingud on lõppenud või lõppemisel.

Hoonestusõiguse seadmise tasu laekub riigimaale hoonestusõiguse seadmise eeltoimingutelt vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele „Maareformi käigus riigimaale hoonestusõiguse seadmise ja selle käigus maa erastamise kord“. Hoonestusõiguse aastatasu suurus määratakse maa maksustamishinna ja katastriüksuse sihtotstarbe alusel järgmiselt: 1) ärimaal 5% maa maksustamishinnast; 2) tootmismaal 4% maa maksustamishinnast; 3) transpordimaal 4% maa maksustamishinnast; 4) muude sihtotstarvete puhul 2% maa maksustamishinnast. Hoonestaja maksab hoonestusõiguse aastatasu osadena kaks korda aastas, 31. jaanuariks ja 1. juuliks, järgneva perioodi eest ette. Hoonestusõiguse tasu laekumine on kavandatud 8 objektilt:

Adress	Krundi suurus (m ²)	Hoonestaja	Hoonestusõiguse aastatasu
Ülikooli tn 6a	607	Danfor OÜ	3 114,41
Narva mnt 3	2 883	Unicorn Greenhouse OÜ	9 209,35
Fortuuna tn 1 korterihoonestusõigus	1 704	Korterihoonestajad	1 951,11
Fortuuna tn 1a korterihoonestusõigus	1 033	Korterihoonestajad	734,49
Rebase tn 18a	604	R&R Real Estate OÜ	1 550,00
Laulupeo pst 33	7 254	OÜ Dorpat Sport	2 756,52
Klaasi tn 14	22 244	AS Rand & Tuulberg Grupp	13 346,00
Roosi tn 84	4 495	OÜ Peapeal	5 400,00

Tehnovõrgu ja –rajatise talumise tasu laekub kinnisasja omanikule, kui omanik on kohustatud taluma oma kinnisasjal tehnovõrku või –rajatist (kütte-, veevarustus- või kanalisatsioonitorustikku, elektroonilise side või elektrivõrku, nõrkvoolu-, küttegaasi- või elektripaigaldist või surveeadmestikku ja nende teenendamiseks vajalikke ehitisi). Jooksva aasta eest on tasu saamise õigus isikul, kes oli vastava kinnisasja omanik sama aasta 1. märtsi seisuga. Tasu jooksva aasta eest makstakse välja hiljemalt sama aasta 1. detsembriks. Seaduses puudub tasuregulatsioon. Vastavalt Riigikohtu praktikale on omanikul õigus saada tehnorajatise omanikult perioodilist talumistasu osas, mis ei võimalda tal endal kinnisasja kasutada ning millega seoses omanik peab kandma kulutusi. Riigikohtu hinnangul puudutab see ennekõike maamaksu, aga ka näiteks kinnisasja hooldamise kulusid. Talumistasu määramisel tuleb arvestada talumiskohustuse intensiivsust, mis sõltub tehnorajatise olemusest, selle kaitsevööndi ulatusest ning kaitsevööndist tulenevatest piirangutest, maa sihtotstarbest, suuruselt ja asukohast (ja muudest vara väärtust mõjutavatest teguritest); samuti muudest asjaoludest, mis võimaldaks omanikul maad efektiivsemalt või muul viisil kasutada (nt üürile anda, arendada seal ehitustevõrgust vms). Tasu on kavandatud 27 objektilt.

Adress	Krundi suurus (m ²)	Kasutusala	Rentija	Renditasu aastas
Mõisavahe tn 34b	9 267	tasuline parkla	OÜ FX (Igor Abarenkov)	2 414,07
Suur kaar 71	36	toidukaupade müügipaviljon	OÜ Livelia	414,00
Kalda tee T 29 / Kalda tee 32b	64	R-kiosk müügipaviljon	AS R-Kiosk Estonia	1 474,56
J. Kuperjanovi tn 11 // T9	31	R-kiosk	AS R-Kiosk Estonia	513,36
Ümera tn 2b	61	Toiduainete müügikiosk	OÜ Distora	842,10
Kaunase pst 79b	60	müügikiosk	OÜ Distora	920,33
Võru tn 148b	94	müügikiosk	FIE Niina Mnogolessova	947,52
Paju tn 3a	16	müügikiosk	OÜ Pool Kaheksa	276,00
Põhja pst 16; Ladva tn 22	5 291	ajutine tasuline parkla	Ljudmilla Muravkina	1 022,59
Kaunase pst T5 (Kalda tee 28a)	106	Toiduainete müügikiosk	OÜ Vaga Mama	975,55
Vanemuise 1/1	55	R-kiosk	AS R-Kiosk Estonia	3 399,00
Lossi tn 25a	119	kohvik	Toomemäe kohvik OÜ	1 028,16
Jakobi tänav T1	104	parkla	KÜ Jakobi 15, 17	12,48
Kaunase puiestee T60	315	parkla	KÜ Kaunase pst 57	12,60
Ravila tänav T57	2 719	põllumajandusmaa	AS Tartu Agro	27,19
Ravila tänav T53	5 118	põllumajandusmaa	AS Tartu Agro	51,18
Ravila tänav T51	6 066	põllumajandusmaa	AS Tartu Agro	60,66
Sõpruse pst 10a	721	parkla	Korteriühistu "Saare-Tartu"	14,42
Kaunase puiestee T19	375	parkla	KÜ Kaunase pst 16	15,00
Vaksali tänav T19	33	elektriautode lühirenditeenuse osutamine	Sihtasutus KredEx	16,18
Ravila tänav T57	957	veokite manööverala	Rain OÜ	1 675,00
Jakob Hurda tänav T17	332	taraga piiratud elamumaa, mida kasutab J. Hurda tn 36 krundi omanik	Sigrid Paul	202,52
Ringtee tänav T37	345	kaupluse autoparkla	Balti Autoosad AS	331,20
Ringtee tänav T27	848	kaupluse autoparkla	Severi Kauplus OÜ	407,18
Ravila tänav T66	840	parkla	KÜ Ravila 66	42,00
Turu tn 49b	5 019	autoralli jalgpalliväljak tulevastele autojuhtidele	OÜ ScanetBaltic	502,00
Kalda tee T4	1 890	parkla	KÜ Kalda tee 4	75,60

Reklaamipindade kasutamiseõiguse tasu laekub reklaami paigaldamiselt linna omandis olevale ehitisele või linna maale. Reklaami ja/või reklaamikandja paigaldamiseks antakse luba tähtajaga kuni 3

aastat. Iga reklaamikandja või reklaami eest makstakse tasu kesklinna piirkonnas 0,32 eurot ning mujal 0,19 eurot ööpäevas.

1.1.2.5 Muu toodete ja teenuste müük

Tulu nimetus	<i>eurodes</i>		
	Summa 2017. a eelarves	Laekumist korraldav LV struktuuriüksus	Reguleeriv õigusakt
Muu toodete ja teenuste müük:	66 600		
F i n a n t s e e r i m i s e e l a r v e s	54 000		
loomade varjupaiga kasutamise tasu	30 000	linnamajanduse osakond	Linnavolikogu 22.01.2009. a otsus nr 470; LV korraldus 03.02.2009 nr 97
suurekaliibriliste veoste lubade tasu	6 000	linnamajanduse osakond	Liiklusseaduse §34 ¹
avalike WCde piletitulu	5 000	linnavarade osakond	Lepingute alusel
matuseteenused	13 000	linnamajanduse osakond (asutus Kalmistu)	Linnamajanduse osakonna otsus nr 15-0001 27.03.2015
M a j a n d a m i s e e l a r v e s	12 600		
põhikoolide omatulud	12 600	haridusosakond	

Loomade varjupaiga kasutamise tasu laekub teiste kohalike omavalitsustega sõlmitud lepingute põhjal (ülaltoodud õigusaktide alusel).

Erivedu on raske- või suurveose liiklemine teel. Avalikult kasutataval teel on erivedu lubatud eriloaga ja eritasu eest. Eriveo eest võetav eritasu määr on kuni 650 eurot ühe veo ja ühe tee omaniku kohta, olenevalt liiklusseaduse § 80 lõike 3 alusel kehtestatud suurimate lubatud masside, teljekoormuste ja mõõtude ületamisest ning veokaugusest. Eriloa menetlustasu on kuni kümme eurot iga tee omaniku välja antud eriloa kohta. Eriluba antakse välja kehtivusega kuni üks aasta.

Tartu linna asutuse Kalmistu tasulised teenused on: leinamaja kasutamine leinatalituse läbiviimiseks, surnu hoidmine külmkambris või leinakambris, hauaplatsi hooldamine Raadi ja Puiestee kalmistul.

1.1.3 Toetused

Põhitegevuse eelarvesse on kavandatud sihtfinantseerimine ning tegevustoetused. Sellises sõnastuses jaotus on eelarve koostamisel kasutusel teist korda ja tuleneb „Riigi raamatupidamise üldeeskirja“ muudatusest. Varasemate eelarvetega võrreldes on täpsustunud termin „sihtfinantseerimine“ ning termin „mittesihotstarbeline finantseerimine“ on asendunud terminiga „tegevustoetused“. Toetused on eelarvesse planeeritud võttes aluseks Riigieelarve 2017. a eelarve eelnõud, sõlmitud lepinguid ning olemasolevaid rahastamisotsuseid.

<i>eurodes</i>				
Põhitegevuse tulud SAADAVAD TOETUSED TEGEVUSKULUDEKS	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
SAADAVAD TOETUSED TEGEVUSKULUDEKS kokku	37 167 905	38 547 093	37 090 102	-4%
Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	3 217 331	4 607 150	1 830 845	-60%
Saadavad tegevustoetused	33 950 574	33 939 943	35 259 257	4%
<i>Finantseerimise eelarve</i>				
Saadavad toetused tegevuskuludeks	35 837 268	36 631 662	36 692 016	0%
Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	1 886 694	2 782 319	1 432 759	-49%
Saadavad tegevustoetused kokku:	33 950 574	33 849 343	35 259 257	4%
<i>KOV tasandusfond (lg 1)</i>	4 918 342	5 028 291	5 028 291	0%
<i>KOV toetusfond (lg 2)</i>	21 195 287	21 727 938	22 234 069	2%
<i>(muud) saadavad tegevustoetused</i>	7 836 945	7 093 114	7 996 897	13%
<i>Majandamise eelarve</i>				
Saadavad toetused tegevuskuludeks	1 330 637	1 915 431	398 086	-79%
Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine	1 330 637	1 824 831	398 086	-78%
Saadavad tegevustoetused	0	90 600	0	-100%

Tegevuskulude sihtfinantseerimise vähenemine tuleneb väiksemast kavandatud projektide hulgast. Tegevustoetuste kasvu põhjuseks on esmakordselt laekuvad huvihariduse toetus ning toetus jäätme-majanduse arendamiseks.

1.1.3.1 Saadav tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimine on teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud (ja antud) toetus, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi.

<i>eurodes</i>			
Tulu nimetus / toetuse sisu	Summa 2017. a eelarves		
TEGEVUSKULUDE SIHTFINANTSEERIMINE:	1 830 845		
Finantseerimise eelarves kokku	1 432 759	Rahastaja	
toetus erakoolidele	275 000	Haridusministeerium	
keeleõpe koolides	229 484	Innove	
keeleõpe lasteaedades	28 138	Haridusministeerium	
IB õpe	199 103	Haridusministeerium	
lapsehoiuteenus	183 752	Maavalitsus	
vanglaõpe	178 197	Haridusministeerium	
õpilaste ainealaste olümpiaadide jms kuludeks	105 442	Haridusministeerium	
täiendavate lapsehoiukohtade loomiseks	100 000	Innove	
koolieelsete lasteasutuste õpetajate täienduskoolituseks	37 783	Haridusministeerium	
õpilaskodu leping (Maarja Kool)	30 000	Haridusministeerium	
õppelaenu kustutamiseks	28 260	Rahandusministeerium	
koolides ujumisõpetus	19 600	Kultuuriministeerium	
muinsuskaitsekuludeks	18 000	Kultuuriministeerium	
Majandamise eelarves kokku	398 086	Asutus	Rahastaja
EmpInno	25 900	ettevõtlusosakond	Interreg BSR
PRÕM	89 300	kutsehariduskeskus	Innove
Improving the Quality of Traineeship	65 253	kutsehariduskeskus	ARC
Promoting Workplace Based Learning-HoReCa	17 892	kutsehariduskeskus	ARC
EV100 projekt "100 Eesti kirjandusteost avalikus ruumis"	1 700	linnaraamatukogu	Kodanikuühiskonna Sihtkapital
Aardlapalu prügila järelhooldus	12 000	linnamajanduse osakond	Eesti Keskkonnateenused AS
Vareslaste monitooringu läbiviimine Tartus	9 216	linnamajanduse osakond	KIK
Tartu linna strateegilise mürakaardi uuendamine	5 148	linnamajanduse osakond	KIK
iWater - Integrated Storm Water Management	127 267	linnaplaneerimise ja maa- korralduse osakond	Euroopa komisjon
Reiniku kooli staadionihoonde rajamine	25 942	linnavarade osakond	Euroopa komisjon
NL sõjaväehoonete lammutamine	18 468	linnavarade osakond	KIK

Finantseerimise eelarves on toetused planeeritud üldiselt eelmise aasta tasemel. Eelarves on eeldatud, et haridus- ja teadusministeerium tasub Tartu linnale erakoolide 2016. a viimase kvartali tegevuskulude. 2017. a tegevuskulude toetuse kannab ministeerium otse erakoolidele ning see summa enam linna eelarves ei kajastu. Summad täpsustuvad riigieelarve vastuvõtmisel ja riigi poolt vahendite jaotuse kinnitamisel. Majandamise eelarve tulud koosnevad erinevate projektide toetustest. Projektide sisu on täpsemalt lahti seletatud seletuskirja teise osa alguses punktis „Välisprojektid“.

1.1.3.2 Saadavad tegevustoetused

Tegevustoetus antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest. Toetuse saaja võib seda kasutada suuremal määral oma äranägemisel, sh kas tegevuskulude või investeeringute soetamiseks. Toetusega võib kaasneda aruandlus tehtud kulutuste kohta, kuid see võib ka puududa. Eelarveaasta lõpuks järelejäänud raha võib nõuda tagasi, kuid sageli jäetakse see saajale järgmise perioodi kulutuste katteks. Tegevustoetused laekuvad finantseerimiseelarvesse.

<i>eurodes</i>			
Tulu nimetus / toetuse sisu	Summa 2017. a eelarves	Rahastaja	
Saadavad TEGEVUSTOETUSED:	35 259 257		
Finantseerimiseelarves	35 259 257		
KOV TOETUSFOND (lg 2):	22 234 069	Rahandusministeerium	VV 06.02.2015 määrus nr 16
hariduskuludeks	19 026 038		
sh õpetajate tööjõukuludeks	15 582 062		
juhtide tööjõukuludeks	1 085 416		
koolilõuna	1 544 498		
õppevahendite soetamiseks	672 486		
täiendkoolituse kuludeks	141 576		
toimetulekutoetus	1 680 034		
vajaduspõhine peretoetus	243 069		
puudega lapse hooldajatoetus	107 598		
toetuste ja teenuste korraldamise hüvitis	49 123		
kohalike teede toetus	1 128 207		
KOV TASANDUSFOND (lg 1)	5 028 291	Rahandusministeerium	
(MUUD) TEGEVUSTOETUSED:	7 996 897		
kutsehariduse põhitegevuse toetus	7 644 172	Rahandusministeerium	Leping
raamatukogu teavikute soetuse toetus	102 725	Kultuuriministeerium	Leping
huvihariduse toetus	100 000	Haridus- ja Teadusministeerium	Leping
jäätmemajanduse arendamine	150 000	Keskkonnaministeerium	Leping

Tasandusfondi eesmärk on ühtlustada kohalike omavalitsuste võimalusi avalike teenuste osutamisel. Ideaalselt toimivat tasandusfondi meetodit on väga raske leida, sest see peaks ühelt poolt toetama kohalike omavalitsuste toimimise efektiivsust ja teiselt poolt, toetust ei tohiks saada need omavalitsused, kel on piisavalt vahendeid elanikele kvaliteetsete avalike teenuste pakkumiseks. Säilima peaks omavalitsuste motivatsioon arendada ettevõtlust ja kohalikke teenuseid, et meelitada oma territooriumile elama rohkem elanikke. Eestis on tasandusfondi suuruse arvestuse aluseks arvestuslike tulude ning arvestuslike kulude vahe. Arvestuslike kulude arvestuse aluseks on parameetrite väärtused ühe lapse, kooliealise, tööealise, vanuti, arvestusliku teepikkuse ja hooldatava või hooldajateenust saava puudega isiku kohta. Arvestuslik keskmine tegevuskulu saadakse statistiliste näitajate ning ühiku maksumuse korrutiste summeerimisega. Arvestuslikud tulud kujunevad järgmiselt: 1) tulumaksu ja kaevandustasu tegelikud laekumised arvestatakse ümber (keskmistatakse kolme viimase aasta laekumise järgi) selliselt, et üle-üleelmise aasta laekumise osakaal on 0,2, üleelmisel aastal 0,3 ja eelmisel aastal 0,5; 2) maamaks on arvestuslik: lähtutakse maamaksuseaduses sätestatud maksumäärade piirmäärade keskväärtusest, arvestades maksusoodustusi ja looduskaitsealade mõju. See-

järel leitaksegi tulu- ja kuluvajaduse vahe, mis tasandusfondi summa määramisel korrutatakse 0,9-ga. See korrutis tehakse seepärast, et katta tulu- ja kuluvajaduse vahest 90% (ehk siis mitte täielikult).

Toetusfond toetab kohalikke omavalitsusi konkreetsete ülesannete täitmisel, toetust antakse üldistel alustel. Summad on üldiselt planeeritud 2016. a tasemel. Hariduskulud toetusfondis on kavandatud lähtudes õpilaste arvust 10. septembri 2016. a seisuga. Koolilõuna kulude hüvitamine on arvestusega 0,78 eurot koolipäeva kohta, kokku 175 toidupäeva. Õppevahendite soetuseks on arvestatud 57 eurot õpilase kohta aasta.

Kutsehariduse põhitegevuse toetus on kavandatud riikliku koolitustellimuse alusel. Summa kujuneb järgmiselt:

Klassifikaator ja sisu	Summa eurodes
09222 RKT õpetajate töötasu	3 214 575
09222 ülejäänud RKT	2 971 344
09602 õpilaskodu	131 719
09222 õppetoetused	423 878
09600 sõidusoodustus	220 000
09601 toidutoetus	242 434
09500 kutseeksamite toetus	100 000
09222 õppetoetused 2015 tehtud ettemakse	340 222

Esmakordselt laekuvad toetusfondi kaudu huvihariduse toetus ning toetus jäätmemajanduse arendamiseks. Kultuuriministeerium töötas välja noorte huvitegevuse toetussüsteemi kontseptsiooni, mis sai valitsuskabinetilt heakskiidu 10. märtsil 2016. a ja rakendub 1. septembrist 2017. Kontseptsioon näeb ette igale noorele võimaluse kindlustamise osalemiseks spordi- ja huvitegevuses, mistarvis ongi vaja luua selleks terviklik riiklik sihtotstarbeline huvitegevuse toetussüsteem. Toetussüsteemi rakendamise aluseks on võetud arusaam kohalike omavalitsuste (KOV) määravast rollist huvitegevuse kitsaskohtade lahendamisel vastavalt noorte ning huvitegevuste pakkujate vajadustele ja ootustele. KOVi võimalus kitsaskohti lahendada seisneb lisaks finantsiliste ressursside olemasolule ka võimekuses arendustega tegeleda ja koostööd edendada. Toetussüsteemi eelduseks on, et lisanduvad vahendid ei asenda olemasolevaid, vaid loovad täiendavaid võimalusi.

Riigikogu menetluses on jäätmeseaduse ja keskkonnatasude muutmise seadus. Eelnõu eesmärgiks on motiveerida omavalitsusi rohkem tegelema jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamisega. On oluline, et jäätmehoolduses rakendatavad meetmed toimivad ja toetavad säästlikku ressursikasutust, vähendavad jäätmete keskkonnamõju ning tagavad sel viisil puhtama elukeskkonna. Eelnõu kohaselt antakse kohaliku omavalitsuse üksustele toetust jäätmehoolduse kulude osaliseks katmiseks. Toetuse andmise aluseks võetakse aadressiandmete süsteemi infosüsteemis registreeritud aadressiobjektide arv aasta alguse seisuga: 1) eluruumid; 2) ehitisregistri andmetel elamu kasutusotstarbega hooned, milles ei asu eluruumid.

Kohalikele omavalitsuse üksusele antakse toetust juhul, kui:

- 1) tema territooriumil töötab jäätmejaam või on elanikele tagatud jäätmejaama teenuse kasutamine teises kohaliku omavalitsuse üksuses;
- 2) tema territooriumil on korraldatud jäätmevedu;
- 3) tal on kehtiv jäätmekava ja jäätmehoolduseeskiri;
- 4) ta on asutanud jäätmevaldajate registri.

Toetus on ette nähtud jäätmehoolduse arendamiseks. Jäätmehoolduse arendamine on jäätmealase teabe levitamine, jäätmealane nõustamine ja jäätmehoolduse kavandamine või muu tegevus, mille eesmärk on vältida või vähendada jäätmeteket ning tõsta jäätmehoolduse taset. 2017. a summa oleks 2,9 eurot aadressobjekti kohta, mis Tartu linnale tähendaks ligi 150 000 eurot.

1.1.4 Muud tegevustulud

	<i>eurodes</i>			
Põhitegevuse tulud MUUD TGEVUSTULUD	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
MUUD TGEVUSTULUD kokku	751 330	2 469 333	825 180	-67%
Vee erikasutustasu	175 988	190 000	190 000	0%
Trahvid	388 085	390 000	540 000	38%
Saastetasud	5 626	0	0	x
Varude müük	4 469	14 000	2 900	-79%
Muud eespool nimetatamata tulud	177 162	1 875 333	92 280	-95%
<i>Finantseerimise eelarve</i>				
MUUD TGEVUSTULUD kokku	715 119	2 429 213	820 280	-66%
Vee erikasutustasu	175 988	190 000	190 000	0%
Trahvid	356 012	390 000	540 000	38%
Saastetasud	5 626	0	0	x
Varude müük	331	0	1 000	x
Muud eespool nimetatamata tulud	177 162	1 849 213	89 280	-95%
<i>Majandamise eelarve</i>				
MUUD TGEVUSTULUD kokku	36 211	40 120	4 900	-88%
Trahvid	32 073	0	0	x
Varude müük	4 138	14 000	1 900	-86%
Muud eespool nimetatamata tulud	0	26 120	3 000	-88%

1.1.4.1. Vee erikasutustasu

Vastavalt veeseadusele korraldab vee kasutamist ja kaitset riiklikul tasandil Vabariigi Valitsus. Kohalik omavalitsus oma halduspiirkonnas annab nõusoleku vee erikasutuseks. Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundit mõjutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega.

Keskonnatasude seaduse §10 lg 1 kohaselt maksavad vee erikasutusõiguse tasu vee kasutajad, kes võtavad vett otse põhjaveest või veekogust erikasutuse korras. Tartu linnas on suurimaks selliseks vee kasutajaks AS Tartu Veevärk. Vastavalt Keskonnatasude seaduse §13 lg 2 järgi laekub 50% tasust riigieelarvesse ja 50% vastava omavalitsuse eelarvesse (v.a juhul, kui vett võetakse piiriveekogust (100% riigieelarvesse) või üleriigilise tähtsusega maardlates asuvatest karjäärdest ja kaevandustest (75% riigieelarvesse).

1.1.4.2. Trahvid

	<i>eurodes</i>		
Tululiik	Summa 2017. a eelarves	Laekumist korraldav LV struktuuriüksus	Reguleeriv õigusakt
Trahvid kokku	540 000		
parkimise viivistasu	300 000	linnakantselei	Liiklusseadus § 188; Linnavolikogu 02.06.2011 määrus nr 36
parkimistrahvid	140 000	linnakantselei	Liiklusseadus § 241
ühistransporditrahvid	100 000	linnakantselei	Ühistranspordiseadus § 85

Viivistasu määramise otsus tehakse liiklusseaduse § 188 sätestatud alustel, tingimustel ja korras. Viivistasu määr on 30 eurot ööpäevas nii parkimistasu maksmata jätmise eest, parkimistasu maksmisel väiksema määra järgi, tasutud parkimisaega on ületatud ja tasulise parkimise õigust tõendav dokument ei ole nõuete kohaselt paigaldatud. Parkimisjärelvalvet Tartu linnas, sealhulgas parkimistasu maksmise kontrollimist ja viivistasu määramist, viivistasu sissenõudmist ning parkimistasu haldamise toiminguid teostab maksuhaldurina Tartu Linnavalitsus linnakantselei menetlusteenistuse kaudu.

Parkimistrahv määratakse kas 1) sõiduki parkimise eest selleks keelatud kohas või liikluskorraldusvahendiga ettenähtud parkimiskorda või -viisi rikkudes – karistatakse rahatrahviga kuni kümme trahviühikut; või 2) sõiduki parkimise eest selleks keelatud kohas või liikluskorraldusvahendiga ettenähtud parkimiskorda või -viisi rikkudes nii, et see on ohtlik teistele liiklejatele või häirib oluliselt liiklust – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut. Sõiduki peatamise ja parkimise lubatavust reguleerib liiklusseaduse §-d 20 ja 21.

Vastavalt Ühistranspordiseaduse § 85 karistatakse kehtiva piletita sõidu eest bussis, trammis, trollibussis või reisirongis rahatrahviga kuni 10 trahviühikut. Ühistranspordi trahvide kogumine on alates 2008. a juunist linnakantselei menetlusteenistuse uurijate ülesandeks.

1.1.4.3. Saastetasud

Saastetasu ei kavandata. 2017. a eelarve prognoosimisel on eeldatud, et varem Aardlapalu prügilas ladestatud jäätmed viiakse Iru põletustehasesse või muudesse uutesse jäätmekäitluskeskustesse.

1.1.4.4. Varude müük

Asutus Kalmistu matusetarvikute müüki on kavandatud 1000 euro ulatuses. Aluseks linnamajanduse osakonna juhataja otsus 15-0001 27.03.2015. Muuseumides müügi eesmärgil ostetud karastusjookide ja suveniiride komisjonimüügi tasu. Hinnad kehtestatud kultuuriosakonna 15.06.2015. a otsusega nr O-15-0206 ja 20.12.2011. a korraldusega nr 50.

1.1.4.5. Muud eespool nimetatud tulud

Kavandatud on tulu kindlustushüvitisena ning ametiauto isiklikuks otstarbeks kasutamisest. Kavandatud on 95% langus, kuna 2016. a laekus erakorraliselt haridus- ja teadusministeeriumilt kohtu poolt Tartu linna kasuks välja mõistetud linnale erakooliseaduse täitmisest tekkinud kulud (2016. a eelarves oli selleks kavandatud 1 845 000 eurot). Riigikogu võttis 9. juunil 2010. a vastu põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse, mille § 105 punktiga 21 täiendas erakooliseadust §-ga 22², mis jõustus 1. septembril 2011. Seadusandja muutis sellega omavalitsustele erakoolide tegevuskulude toetamise kohustuslikuks. Riigikohus teatas 2014. a 28. oktoobri kohtuasjas nr 3-4-1-26-14, et selliste õigustoivate aktide andmata jätmise, mis sätestaksid kohaliku omavalitsuse üksustele erakooliseaduse §-ga 22² pandud kohustuste rahastamise riigieelarvest, on põhiseadusega vastuolus. Lahtiseletatult on seega põhiseadusevastane asjaolu, et riik ei eraldanud omavalitsustele erakoolide tegevuskulude katmiseks vajalikku raha. Tegemist on kohalikele omavalitsustele pandud (riikliku) kohustusega (mitte kohaliku omavalitsuse olemusliku ülesandega), mille rahastamine peab tulenevalt põhiseaduse § 154 lg 2 teisest lausest toimuma riigieelarvest. Riigikohus on märkinud, et kui riikliku kohustuse rahastamiseks pole raha eraldatud või on seda eraldatud ebapiisavalt, on kohalikul omavalitsusel õigus nõuda riigilt kohtu kaudu riikliku ülesande täitmiseks puuduolevat raha.

1.2. INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD

	<i>eurodes</i>			
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULUD kokku	10 678 102	14 996 730	17 925 274	20%
Põhivara müük	832 726	1 067 161	1 500 000	41%
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	9 836 224	13 534 569	16 050 274	19%
Finantstulud	9 771	15 000	375 000	2 400%
<i>Osaluste müük</i>	0	380 000	0	-100%
Finantseerimiseelarve				
Investeeringistegevuse tulud kokku	1 219 713	1 741 981	1 875 000	8%
Põhivara müük	728 783	1 067 161	1 500 000	41%
<i>sh maa müük</i>	<i>545 640</i>	<i>810 000</i>	<i>700 000</i>	<i>-14%</i>
<i>materiaalsete põhivarade müük</i>	<i>183 143</i>	<i>257 161</i>	<i>800 000</i>	<i>211%</i>
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	481 159	279 820	0	-100%
Finantstulud	9 771	15 000	375 000	2 400%
<i>sh intressitulud</i>	<i>9 771</i>	<i>15 000</i>	<i>15 000</i>	<i>0%</i>
<i>omanikutuluna dividendid</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>360 000</i>	<i>x</i>
Osaluste müük	0	380 000	0	-100%
Majandamiseelarve				
Investeeringistegevuse tulud kokku	9 459 008	13 254 749	16 050 274	21%
Põhivara müük	103 943	0	0	x
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	9 355 065	13 254 749	16 050 274	21%

1.2.1. Põhivara müük

Maa müügist on kavandatud laekumisi 700 000 eurot. Ujula tänaval Lodjakoja naabruses müüakse ligikaudu 8000 ruutmeetrit elamumaad, millest vastavalt 2010. aasta juunis kehtestatud detailplaneeringule moodustatakse viis krunti, kuhu võib rajada kuni kahekorruselisi korterelamuid. Müüki pannakse ka kaks ligi 800 ruutmeetri suurust krunti Mäe tänaval (Mäe tn 11 ja 13) ning 1460 ruutmeetri kinnistu Fortuuna tn 19. Samuti on plaanis müüa praegu transpordimaa sihtotstarbega A. H. Tammsaare tn 6a (1664 ruutmeetrit) ja Veski tn 11a (507 ruutmeetrit) kinnistu. Linna üldplaneeringu järgi asuvad need krundid elamumaa juhtfunktsiooniga alal ning nende kasutusotstarve on kavas muuta elamumaaks. Linn ise nimetatud maadel ehitustegevust ei kavanda ning soovib nende müügi- ga elavdada elamuehitust Tartus. Lisaks elamumaadele läheb tänase otsusega müüki ka 18,5 tuhande ruutmeetri suurune toomismaa kinnistu Kaupmehe tn 7. Muu vara müügist on kavandatud tulu 800 000 eurot. Viimane sisaldab 720 000 eurot äripindade (suurim Taara pst 8) ning 80 000 eurot eluruumide müügist kavandatavat tulu.

1.2.2. Põhivara soetuseks saadav toetus

Majandamiseelarvesse laekuvad projektide toetused. Toetuste põhiallikaks on struktuuritoetuse mee- de „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“, mille tegevused on säästva linnalise liikuvuse ning inim-

ja keskkonnasõbraliku avaliku linnaruumi arendamine ning uue lapsehoiu ja alushariduse infrastruktuuri loomine. Säästva linnalise liikuvuse ja sellega seotud avaliku linnaruumi arendamiseks toetatakse jalgsi ja jalgrattaga liikumise võimaluste arendamist (sh kergliiklustristu, nutikad lahendused), ühistranspordi säästvat korraldust (sh liikuvusuuringud ja -kavad, infosüsteemid), kergliikluse seisukohast oluliste linnalise liikuvuse sõlmpunktide arendamist (sh väljakud, rohealad, kaldapealsed). Lapsehoiukohtade nappuse vähendamiseks toetatakse uute lasteaiahoonete või hooneosade ehitamist ja olemasolevate muufunktsiooniliste hoonete või ruumide ümberkohandamist.

Võrreldes 2016. a on toetuste laekumine kasvanud eelkõige struktuuritoetuse meetme „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“ suurema kavandatava laekumise tõttu.

<i>eurodes</i>		
Investeeringu objektid	Summa 2017. a eelarves	Toetuse andja
PÕHIVARA SOETUSEKS saadav sihtfinantseerimine	16 050 274	
M a j a n d a m i s e e l a r v e s kokku:		
Tartu idapoolne ringtee	5 355 000	Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium
Pepleri 1a uus lasteaed	2 542 000	Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
Tartu raudteejaama arendamine ja ligipääsetavuse suurendamine	2 200 000	Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium
Raatuse Kool	1 854 000	Innove
Mõisavahe kergliiklustee	975 766	EAS
Raudtee tänav-Ülenurme kergliiklustee	850 000	EAS
Ülenurme tänav kergliiklustee	700 000	EAS
Elamute (Rahu 8) remont	692 000	KredEx
Kesklinna Lastekeskuse lisarühmade rajamine	626 000	EAS
Reiniku Kooli staadion	175 000	Euroopa Komisjon (Osirys)
Autokaalu soetamine jäätmejäama	25 800	KIK
Toomemäe pargi rekonstrueerimise I etapp	24 900	KIK
Telleri kabeli fassaadi restaureerimine	16 608	Muinsuskaitseamet
Loomade Varjupaik	13 200	Kaitseministeerium

Projektide sisu on täpsemalt avatud seletuskirja teise osa alguses välisprojektide ülevaates. Objektide rahastamise koondsummad (oma- ja välisrahastus) on esitatud ka lisa 4.

1.2.3. Finantstulud

Finantstulud sisaldavad intressi- ja viivisetulusid ning dividende.

1.2.3.1. Intressi- ja viivisetulud

Intressituludena on kavandatud 9 000 eurot intresse linna kontsernikontolt. Linna kontsernikonto vahendeid paigutatakse vastavalt võimalustele tähtjalistesse deposiitidesse, samuti teenib linn kontsernikonto üleöödeposiitidelt. Viivisintressidena on kavandatud 6 000 eurot laekumata üürilt.

1.2.3.2. Dividendid

Kavandatud on 360 000 eurot ASilt Tartu Veevärk.

2. KULUD VALDKONDADE LÕIKES

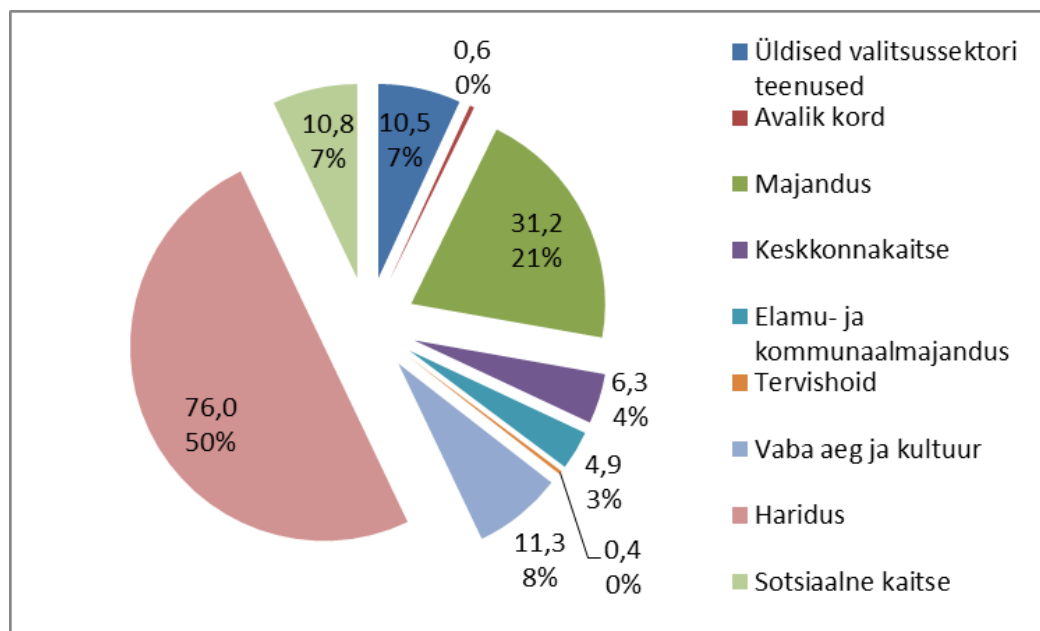
(määruse Lisad 3 ja 4)

Linna eelarve maht on 159 456 453 eurot. Põhitegevuse kulud moodustavad eelarvest 73%, investeerimistegevuse kulud 22% ja laenukohustuste tasumine (finantseerimistegevuse kulud) 5%.

Eelarve kulud	2015 täitmise	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Kõik kulud kokku	141 822 952	157 021 702	159 456 453	2%
Põhitegevuse kulud	107 917 227	117 478 250	116 829 749	-1%
Investeerimistegevuse kulud	25 964 345	31 220 512	35 135 757	13%
Finantseerimistegevuse kulud	7 941 380	8 322 940	7 490 947	-10%
Finantseerimiseelarve				
Kulud kokku	123 684 319	135 440 278	137 031 391	1%
Põhitegevuse kulud	100 774 433	108 786 563	110 478 461	2%
Investeerimistegevuse kulud	14 968 506	18 330 775	19 061 983	4%
Finantseerimistegevuse kulud	7 941 380	8 322 940	7 490 947	-10%
Majandamiseelarve				
Kulud kokku	18 138 633	21 581 424	22 425 062	4%
Põhitegevuse kulud	7 142 794	8 691 687	6 351 288	-27%
Investeerimistegevuse kulud	10 995 839	12 889 737	16 073 774	25%
Finantseerimistegevuse kulud	0	0	0	x

Põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud struktureeritakse seletuskirja käesolevas osas valdkondade (tegevusalade) kaupa. Liigendus põhineb COFOG (*Classification of the Functions of Government*) süsteemil. Tegevusala kood kajastab üksuse poolt täidetavaid põhifunktsioone. Seletuskirja kolmandas osas on liigendus rahade kasutajate lõikes. Majandusliku sisu järgi jaotatud kulud on toodud all-liigendusena mõlemas ülalnimetatud seletuskirja osas. Finantseerimistegevuse kulud on toodud seletuskirja neljandas osas.

Kulude valdkondlik struktuur (mln eurodes)

Hariduskulud moodustavad 50% ning koos majanduse valdkonna kuludega üle 70% kogukuludest.

Põhitegevuse kuludest moodustavad 55% hariduse valdkonna kulud. Valdkondlikud prioriteedid on täpsemalt toodud iga valdkonna seletuse juures punktides 2.1-2.9. Seletuskirja kolmandas osas on ülevaade põhitegevuse kuludest linnavalitsuse struktuuriüksuste (osakondade) lõikes.

Tegevusvaldkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
PÕHITEGEVUSE KULUD	107 917 227	117 478 250	116 829 749	-0,6
Üldised valitsussektori teenused	7 845 120	9 082 500	9 347 871	2,9
Avalik kord	397 728	477 287	572 215	19,9
Majandus	12 046 908	13 804 641	13 638 683	-1,2
Keskkonnakaitse	4 755 648	5 296 951	5 506 874	4
Elamu- ja kommunaalmajandus	2 200 235	2 256 859	2 200 500	-2,5
Tervishoid	352 743	472 314	442 698	-6,3
Vaba aeg ja kultuur	6 651 596	6 985 675	7 187 882	2,9
Haridus	64 676 054	68 624 682	67 293 085	-1,9
Sotsiaalne kaitse	8 991 195	10 477 341	10 639 941	1,6

Investeeringutegevuse kuludest moodustavad majanduse ja hariduse valdkonna kulud kokku 83%. Suur osa investeeringutest kavandatakse haridushoonetesse ning teedesse ja tänavatesse. Hariduse ning teede ja tänavate suur osatähtsus on kooskõlas linna eelarvestrateegiaga ning OECD poolt Eestile tehtud soovitusel pöörata senisest enam tähelepanu investeeringutele haridusse ning infrastruktuuri (OECD Economic Outlook (juuni 2015)).

Tegevusvaldkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
INVESTEERIMISTEGEVUSE KULUD	25 964 345	31 220 512	35 135 757	12,5
Üldised valitsussektori teenused	827 240	901 933	1 103 900	22,4
Avalik kord	5 500	0	12 000	x
Majandus	10 141 990	17 633 220	17 558 766	-0,4
Keskkonnakaitse	676 477	470 866	828 700	76
Elamu- ja kommunaalmajandus	531 927	904 028	2 743 600	203,5
Tervishoid	0	0	0	x
Vaba aeg ja kultuur	1 254 170	1 863 476	983 291	-47,2
Haridus	11 981 137	9 246 626	11 765 000	27,2
Sotsiaalne kaitse	545 904	200 363	140 500	-29,9

Investeeringud objektide lõikes on esitatud lisas 4. Valdkondlikud prioriteedid on toodud iga valdkonna seletuse juures punktides 2.1-2.9. Seletuskirja kolmandas osas on ülevaade investeeringutest linnavalitsuse struktuuriüksuste (osakondade) lõikes.

2.1. ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED

Üldisteks valitsussektori teenuste kuludeks on eelarves planeeritud 10 451 771 eurot, millest põhitegevuse kuludeks 9 347 871 eurot (sh reservfond 500 000 eurot) ja investeerimistegevuse kuludeks 1 103 900 eurot.

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna kulud majandusliku sisu lõikes

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Kokku	8 672 360	9 984 433	10 451 771	5%
Põhitegevuse kulud	7 845 120	9 082 500	9 347 871	3%
tööjõukulud	6 177 091	6 473 418	6 788 540	5%
majandamiskulud	1 551 736	2 026 692	1 971 654	-3%
muud tegevuskulud	10 046	504 500	506 500	0%
antavad toetused	106 247	77 890	81 177	4%
Investeerimistegevuse kulud	827 240	901 933	1 103 900	22%
põhivara soetus	188 137	246 918	341 865	38%
finantskulud	639 103	655 015	762 035	16%

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonnas on 300 töökohta. Neist 294,3 on linnavalitsuses ning 5,7 volikogu kantseleis. Volikogus on 49 volinikku koos esimehe ja aseesimehega. Üldist palgatõusu ei ole kavandatud, kuid arvestatud on mitmes osakonnas palkade korrigeerimisega lähtudes Fontese palgauuringust. Kavandatakse palgatõusu madalaima keskmise palgaga osakondades. Nendeks on sotsiaal- ja tervishoiuosakond ning rahandusosakond, vähemal määral arhitektuuri ja ehituse osakond, kultuuriosakond, linnamajanduse osakond ning linnavarade osakond.

Majandamiskulude vähenemine tuleneb info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulude vähenemisest linnakantselei eelarves. Nimelt on IT arendused kajastatud immateriaalsete varade soetamisena ning seega investeerimistegevuse eelarveosas.

Muude kuludena on eelarves reservfond. Reservfond kavandatakse eelarvesse üldiste valitsussektori teenuste valdkonda ning jaotatakse hiljem aasta jooksul teiste valdkondade vahel vastavalt reaalsele toetustele. 2015. a eelarve täitmise veerus on reservfond juba erinevate valdkondade koosseisus. Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 5 lg 7 ja Tartu Linnavalikogu 11.10.2012 määruse nr 74 § 31 lg 1 on reservfondi vahendid planeeritud ettenägematute väljaminekute tegemiseks. Sama määruse § 5 lg 1 kohaselt on reservfond kuni 1% kavandatud põhitegevuse kulude mahust. Erinevalt varasematest aastatest ei eristata reservfondi koosseisus enam kassareservi. Reservfondi suurus 500 000 eurot.

Toetustena on eelarves eelkõige liikmemaksud (täpsemalt seletuskirja 3. osas linnakantselei ja avalike suhete osakonna eelarves).

Alljärgnevas tabelis on esitatud kulud tegevusalade lõikes. Sealt on näha ülalkirjeldatud reservfondi kavandamine üldvalitsemise tegevusalas, kuid täitmine vastavalt tegelikele kuludele. Üldiste personaliteenuste eelarve koosneb õppelaenu tasumise kompenseerimise kuludest (ka siin on eelarve üldvalitsemise tegevusalas, täitmine vastavalt tegelikele kuludele) (mõlemast täpsemalt rahandusosakonna eelarves seletuskirja punktis 3.11). Volikogu tegevusala vastab otseselt volikogu kantselei kuludele (vt seletuskirja 3. osas punkt 3.1). Linnavalitsuse tegevusala vastab linnakantselei ning linnavalitsuse osakondade põhitegevusele. Ühistegevuse alla on planeeritud sellised kulud, mis on otseselt seotud linnavalitsuse (LV) esindamisega LV liikmete ja LV delegatsiooni poolt (täpsemalt seletuskirja punktides 3.2 Linnakantselei ja 3.4 Avalike suhete osakond). Võla teenindamise koosseisus

on linna laenukohustustelt tasutavad intressid ning laenudega seonduvad korralduskulud (täpsemalt rahandusosakonna eelarves seletuskirja punktis 3.11).

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna kulud tegevusalati

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Kokku	8 672 360	9 984 433	10 451 771	5%
volikogu	294 980	349 207	345 146	-1%
linnavalitsus	7 186 554	7 930 773	8 151 320	3%
reservfond	0	500 000	500 000	0%
välisabi	10 000	0	0	x
muud teenused	19 706	102 270	88 307	-14%
ühistegevus	522 018	420 508	576 703	37%
üldised personaliteenused	0	43 230	28 260	-35%
võla teenindamine	639 102	638 445	762 035	19%

Osakondade lõikes on kulud esitatud alljärgnevas tabelis. Täpsem ülevaade vahendite kasutajate lõikes asub eelarve seletuskirja 3. osas.

Üldiste valitsussektori teenuste valdkonna kulud osakonniti (raha kasutajate lõikes)

Struktuuriüksus	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Kokku	8 672 360	9 984 433	10 451 771	5%
Põhitegevuse kulud	7 845 120	9 082 500	9 347 871	3%
Linnavolikogu kantselei	294 980	349 207	345 146	-1%
Linnakantselei	2 192 385	2 403 143	2 385 688	-1%
Arhitektuuri ja ehituse osakond	384 734	398 332	422 236	6%
Avalike suhete osakond	512 616	514 337	545 186	6%
Ettevõtluse osakond	238 390	243 838	239 947	-2%
Haridusosakond	282 409	285 827	289 279	1%
Kultuuriosakond	241 625	252 973	266 814	5%
Linnamajanduse osakond	623 778	627 977	656 451	5%
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond	482 674	555 367	532 656	-4%
Linnavarade osakond	758 154	852 890	880 361	3%
Rahandusosakond	825 500	1 436 350	1 530 029	7%
Sotsiaal- ja tervishoiuosakond	1 007 875	1 162 259	1 254 078	8%
Investeermistegevuse kulud	827 240	901 933	1 103 900	22%
Linnakantselei	70 654	58 700	330 165	462%
Haridusosakond	456 942	427 675	430 071	1%
Kultuuriosakond	3 091	2 580	0	-100%
Linnavarade osakond	117 484	204 788	0	-100%
Rahandusosakond	179 069	208 190	343 664	65%

Ülaltoodud tabelis on rahandusosakonna eelarvesse kavandatud reservfond, mis aasta jooksul vastavalt eraldamistele valdkondade lõikes kuludesse jaotatakse. Vahendid õppelaenude kustutamiseks on eelarvesse kavandatud samuti rahandusosakonnale, kust need aasta jooksul osakondade ja allasutuste

vahel vastavalt tekkinud vajadustele ära jaotatakse. Ülaltoodud põhjuste tõttu on rahandusosakonna summad aastati erinevad.

Investeeringustegevuse kulud on objektiti toodud määruse lisa 4. Põhiosa moodustavad finantskulud ehk linna laenukohustuste intressid. Intressikuludele vastavad põhiosa maksed kuuluvad finantseeringustegevuse eelarvesse ja on esitatud määruse lisa 5 ning seletuskirja 4. osas. Linnakantselei eelarves on IT vahendite soetamine, sh IT tarkvara arendused.

2.2. AVALIK KORD

Eelarves on lähtutud arengukavalistest ülesannetest: elanike teadlikkuse tõstmine kuritegevuse riskidest ja võimalustest ohtude vältimiseks ja ennetamiseks koostöös vabauhendustega, politsei ja päästeametiga ning Tartu linna kriisireguleerimise plaani koostamine ja iga-aastane täiendamine ning kriisireguleerimise plaani alusel elanike teavitamine võimalikest ohtudest.

Linn toetab jätkuvalt mittetulundusühenduste aktiivsust linnakodanike eneseabi korraldamisel ning abipolitseinike rakendamist patrullteenistuses, mis aitab kaasa linna turvalisuse suurendamisele. Linna finantseerimiseelarvest suunatakse linna avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks 584 215 eurot kolme struktuuriüksuse kaudu.

Avaliku korra kulud raha kasutajate lõikes 2015-2017

Struktuuriüksus	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
AVALIKU KORRA kulud kokku	403 228	477 287	584 215	22,4
Põhitegevuse kulud	397 728	477 287	572 215	19,9
Linnakantselei	321 383	394 127	490 969	24,6
Linnamajanduse osakond	33 937	44 100	39 786	-9,8
Rahandusosakond	42 408	39 060	41 460	6,1
Investeeringustegevuse kulud - Rahandusosakond	5 500	0	12 000	x

Linna eelarves on vahendid kavandatud finantseerimiseelarvest **põhitegevuse kuludena**.

Avaliku korra kulud tegevusalade lõikes 2015-2017

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
AVALIKU KORRA kulud kokku	403 228	477 287	584 215	22,4
Põhitegevuse kulud	397 728	477 287	572 215	19,9
politsei	31 352	28 000	30 400	8,6
muu avalik kord ja julgeolek	366 376	449 287	541 815	20,6
Investeeringustegevuse kulud - politsei	5 500	0	12 000	x

42 400 eurot Lõuna Prefektuurile 5 täiendava turvakaamera paigaldamiseks kesklinna, abipolitseinike rakendamiseks patrullteenistuses ja videovalve hoolduskuludeks. Antav tegevustoetus kasvab, sest videovalve laiendamine eeldab ka täiendavaid hoolduskulusid;

490 969 eurot linnakantseleile menetlusteenistuse ülalpidamiskuludeks. Eelarve kasvab vastavalt linnavalitsuse 18.08.2016. a korraldusele nr 825, mille alusel otsustati teenistusse võtta 5 täiendavat ametnikku, et kindlustada liiklusjärelvalve teostamine linnas ka tööpäevade õhtutel ja nädalavahetuse;

11 060 eurot MTÜ-le Naabusvalve Keskus kogukonna turvalisuse tagamise toetuseks eelmiste aastatega samas mahus;

39 786 eurot linnamajanduse osakonnale Rütli, Küüni tn ja Raekoja platsil mehitatud valve ja Annelinnas patrullringide korraldamiseks ning ohuolukordadeks ettevalmistuse ku-

ludeks – õppusteks ja reguleerimisplaanide koostamiseks, sh on toetus Tartu Priitahtlike Pritsumeeste Seltsile 10 000 eurot nende kasutuses oleva tehnika hoolduseks.

Avaliku korra kulud kululiikide lõikes 2017

Struktuuriüksused	2017 kokku	tööjõukulud	majandamis- ja muud tegevuskulud	muud kulud	antavad toetused
AVALIKU KORRA kulud kokku	584 215	387 530	132 225	1 000	63 460
Linnakantselei	490 969	387 530	102 439	1 000	0
Linnamajanduse osakond	39 786	0	29 786		10 000
Rahandusosakond	53 460	0	0		53 460

2.3. MAJANDUS

Majanduse valdkonna prioriteedid on elukeskkonna atraktiivsuse suurendamine, sh elujõulise kesklinna kavandamine. Prioriteetideks on ettevõtlusaktiivsuse tõstmine, kõrgema lisandväärtusega tootmise arendamine, ettevõtjate ja teadlaste koostöö, loomeettevõtlus, taristu arendamine ja taastuvenergia kasutusprintsipi väljatöötamine ja rakendamine nii elumajanduses kui transpordisektoris.

Ettevõtluslinna strateegiliste eesmärkide saavutamisel on oluline roll Tartu tegutsevate ettevõtluse tugistruktuuridel ja ülikoolidel. Toetatakse SA Tartu Teaduspargi, SA Tartu Ärinõuandla, Tartu Biotehnoloogia Pargi, SA Tartu Loomemajanduskeskus ja MTÜ sTartup Day tegevust. Kasvavad kulud Tartu linna turundamiseks – toetatakse SA Tartumaa Turism tegevust ning Tartu lennujaama regulaarliinide teenindamist.

Majanduse valdkonna kuludeks on linna eelarves ette nähtud kokku 31 197 449 eurot, sh põhitegevuse kuludeks 13 638 683 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 17 558 766 eurot.

Majanduse valdkonna kulud raha kasutajate lõikes

Struktuuriüksus	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
MAJANDUSE kulud kokku	22 188 898	31 437 861	31 197 449	-0,8
Põhitegevuse kulud	12 046 908	13 804 641	13 638 683	-1,2
Linnakantselei	25 618	170821	45 000	-73,7
Arhitektuuri ja ehituse osakond	58 339	157 517	171 965	9,2
Avalike suhete osakond	220 568	75 956	39 956	-47,4
Ettevõtluse osakond	351 409	773 654	860 640	11,2
Linnamajanduse osakond	9 988 332	10 609 743	10 580 147	-0,3
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond	184 659	435 556	472 761	8,5
Linnavarade osakond	1 217 983	1 581 394	1 468 214	-7,2
Investeerimistegevuse kulud	10 141 990	17 633 220	17 558 766	-0,4
Linnakantselei	0	994 477	0	-100,0
Arhitektuuri ja ehituse osakond	0	18 212	0	-100,0
Avalike suhete osakond	0	12 000	0	-100,0
Ettevõtluse osakond	88 300	110 000	95 000	-13,6
Linnamajanduse osakond	9 849 506	15 953 046	17 133 766	7,4
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond	0	220 485	0	-100,0
Linnavarade osakond	204 184	280 000	330 000	17,9
Rahandusosakond	0	45 000	0	-100,0

Kulude täpsemad selgitused on esitatud määruse seletuskirja kolmandas osas eelolevas tabelis näidatud osakondade lõikes.

Võrreldes 2016. a täpsustatud eelarvega on majanduse kulud vähenenud 240 412 eurot, sh põhitegevuskulud 165 958 eurot ja investeerimiskulud 74 454 eurot.

Olulisemad muutused on:

- 1 106 477 eurot projekti „Nutikas linnaosa“ teostamiseks laekus 2016. a vahendid ettemaksuna ja aastavahetuse jääk avatakse 2017. a jaanuaris;
- 220 485 eurot ei ole kavandatud maa ostu;
- 60 000 eurot vähenevad antavad investeerimistoetused Tartu Ülikoolile ja SA-le Tartu Loomemajanduskeskus;
- 1 177 075 eurot kasvavad kulud teedele ja tänavatele sh investeeringuteks 1 137 720 eurot.

Majanduse valdkonna kulud tegevusalade lõikes 2015-2017

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
MAJANDUSE kulud kokku	22 188 898	31 437 861	31 197 449	-0,8
Põhitegevuse kulud	12 046 908	13 804 641	13 638 683	-1,2
maakorraldus	59 343	121 170	84 499	-30,3
linna teed ja tänavad kokku	2 099 982	2 467 424	2 368 465	-0,9
<i>sh linna teede ja tänavate korrashoid</i>	<i>1 445 433</i>	<i>1 627 330</i>	<i>1 661 685</i>	<i>2,1</i>
<i>liikluskorraldus</i>	<i>654 549</i>	<i>840 094</i>	<i>706 780</i>	<i>-15,9</i>
transpordikorraldus	7 832 206	7 157 817	8 211 682	0,7
õhustransport	31 956	31 956	31 956	0,0
turism	188 612	275 443	313 087	8,9
üldmajanduslikud arendusprojektid kokku	623 593	1 012 196	1 102 280	8,9
<i>sh üldmajanduslikud arendusprojektid</i>	<i>461 728</i>	<i>610 534</i>	<i>634 553</i>	<i>3,9</i>
<i>territoriaalne planeerimine</i>	<i>125 316</i>	<i>314 386</i>	<i>388 262</i>	<i>23,5</i>
<i>arhitektuur</i>	<i>36 549</i>	<i>87 276</i>	<i>79 465</i>	<i>-8,9</i>
muu majandus kokku	1 211 216	1 738 635	1 526 714	-12,2
<i>sh linnavara hooldus</i>	<i>1 183 983</i>	<i>1 547 394</i>	<i>1 434 214</i>	<i>-7,3</i>
<i>linnakujundus</i>	<i>21 790</i>	<i>70 241</i>	<i>92 500</i>	<i>31,7</i>
Investeeringutegevuse kulud	10 141 990	17 633 220	17 558 766	-0,4
maakorraldus	0	220 485	0	-100,0
linna teed ja tänavad kokku	9 424 744	15 992 046	17 068 766	6,7
<i>sh linna teede ja tänavate korrashoid</i>	<i>9 417 187</i>	<i>15 911 046</i>	<i>17 048 766</i>	<i>7,2</i>
<i>liikluskorraldus</i>	<i>7 557</i>	<i>81 000</i>	<i>20 000</i>	<i>-75,3</i>
transpordikorraldus	424 762	6 000	65 000	983,3
veetransport	6 490	0	0	0,0
turism	0	12 000	0	-100,0
üldmajanduslikud arendusprojektid	88 300	110 000	95 000	-13,6
muu majandus kokku	197 694	1 292 689	330 000	-74,5
<i>sh linnavara hooldus</i>	<i>197 694</i>	<i>1 204 477</i>	<i>200 000</i>	<i>-83,4</i>
<i>linnakujundus</i>	<i>0</i>	<i>88 212</i>	<i>130 000</i>	<i>x</i>

Majanduse valdkonna tegevuskuludid rahastatakse 94,9% ulatuses finantseerimiseelarvest ja 5,1% ulatuses majandamiseelarvest. Suurim sihtotstarbeline tulu-kulu (510 000 eurot) on linnavarade osa-

konna poolt mitteeluruumide rendipindade kommunaalteenuste vahendamisest. Rahastuse on saanud linnavarade, ettevõtluse ning linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonnad järgmistele põhitegevuse projektidele:

18 468 eurot NL sõjaväehoonete lammutamiseks;

25 900 eurot projektile „Keskmise suurusega linnades innovatsiooni ja kasvu mõjustamine“ („EmpInno - Empowering for Innovation and Growth in MediumSized Cities and Regions“);

127 267 eurot projektile „Integreeritud sademeveesüsteemi kavandamine“ („iWater“). Täpsemalt projektidest peatükis 2.10 Välisprojektid.

Kaasrahastust investeerimiskuludele on taotletud ja kavandatud eelarvesse viiele objektile: ühtekuuluvusfondist Tartu idapoolse ringtee ehituseks (transpordi investeeringute kava) 5 355 000 eurot ja Vaksali tn väljaku, parklate ja kergliiklusteede rekonstrueerimiseks (raudteepeatuste meede) 2 200 000 eurot; Euroopa regionaalarengufondist linnaliste piirkondade arendamise meetme alt on esitatud taotlus Ettevõtluse Arendamise sihtasutusele Ülenurme tn, Raudtee-Ülenurme ja Mõisavahe tn kergliiklusteede rahastamiseks 2 525 766 eurot.

Majanduse valdkonna kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Tegevusala / eelarve liik	2017 kokku	Finantseerimis-eelarve	Majandamis-eelarve	sh	
				omatulude eelarve	sihtfinantseerimise eelarve
MAJANDUSE kulud kokku	31 197 449	20 421 048	10 776 401	14 000	10 762 401
Põhitegevuse kulud	13 638 683	12 943 048	695 635	14 000	681 635
maakorraldus	84 499	83 499	1 000	1 000	0
linna teed ja tänavad kokku	2 368 465	2 368 465	0	0	0
<i>sh linna teede ja tänavate korrashoid</i>	<i>1 661 685</i>	<i>1 661 685</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>liikluskorraldus</i>	<i>706 780</i>	<i>706 780</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
transpordikorraldus	8 211 682	8 211 682	0	0	0
õhustransport	31 956	31 956	0	0	0
turism	313 087	313 087	0	0	0
üldmajanduslikud arendusprojektid kokku	1 102 280	936 113	166 167	13 000	153 167
<i>sh üldmajanduslikud arendusprojektid</i>	<i>634 553</i>	<i>595 653</i>	<i>38 900</i>	<i>13 000</i>	<i>25 900</i>
<i>territoriaalne planeerimine</i>	<i>388 262</i>	<i>260 995</i>	<i>127 267</i>	<i>0</i>	<i>127 267</i>
<i>arhitektuur</i>	<i>79 465</i>	<i>79 465</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
muu majandus kokku	1 526 714	998 246	528 468	0	528 468
<i>sh linnavara hooldus</i>	<i>1 434 214</i>	<i>905 746</i>	<i>528 468</i>	<i>0</i>	<i>528 468</i>
<i>linnakujundus</i>	<i>92 500</i>	<i>92 500</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Investeeringustegevuse kulud	17 558 766	7 478 000	10 080 766	0	10 080 766
linna teed ja tänavad kokku	17 068 766	6 988 000	10 080 766	0	10 080 766
<i>sh linna teede ja tänavate korrashoid</i>	<i>17 048 766</i>	<i>6 968 000</i>	<i>10 080 766</i>	<i>0</i>	<i>10 080 766</i>
<i>liikluskorraldus</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
transpordikorraldus	65 000	65 000	0	0	0
üldmajanduslikud arendusprojektid	95 000	95 000	0	0	0
muu majandus kokku	330 000	330 000	0	0	0
<i>sh linnavara hooldus</i>	<i>200 000</i>	<i>200 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>linnakujundus</i>	<i>130 000</i>	<i>130 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Majanduse valdkonna tegevuskuludest moodustavad majandamiskulud 90,7%, sellest bussiveo-teenuse ost 66,2% ehk 8 176 552 eurot. Tööjõukulud on seotud projektide juhtimisega ja tööde teostamisega töövõtulepingute alusel.

Majanduse valdkonna kulud kululiikide lõikes

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
MAJANDUSE kulud kokku	22 188 898	31 437 861	31 197 449	-0,8
Põhitegevuse kulud	12 046 908	13 804 641	13 638 683	-1,2
tööjõukulud	139 956	268 525	156 435	-41,7
majandamiskulud	11 127 089	12 322 418	12 405 529	0,7
muud tegevuskulud	249 652	218 500	218 500	0,0
antavad toetused	461 691	735 200	858 219	16,7
investeeringuskulud	68 520	259 998	0	-100,0
Investeeringustegevuse kulud	10 141 990	17 633 220	17 558 766	-0,4
põhivara soetus	9 813 290	16 642 303	17 413 766	32,5
antavad toetused põhivara soetuseks	210 907	873 477	145 000	-20,9
mitmesugused mittekapitalizeeritavad investeeringuskulud	117 793	117 440	0	-100,0

Investeeringustegevuse kulud 17 558 766 eurot

Majanduse investeeringud (vt objektiti määruse lisa 4) moodustavad linna investeeringutest 49,9% (2016. a 56,5%, 2015. a 39,1). Majanduse valdkonnas on aastaid järjekindlalt investeeritud kõige enam linna teede- ja tänavate võrgu arendusse (vt seletuskirja p 3.8. Linnamajanduse osakond – 04 Majandus – 04510 Linna teed ja tänavad).

Tänavate ülekattete ja pindamiste (600 000 eurot) ja kruusakattega tänavate tolmuva kattega katmise (100 000 eurot) ja teede ja tänavate rekonstrueerimise projekteerimise (280 000 eurot) objektide osas tehakse valik vastavalt hangete pakkumiste tulemustele allpool esitatud valimikust:

Tänavate ülekatted ja pindamised:

Riia (Lunini- Ravila), Fr. R. Kreutzwaldi (Carolina-EMÜ), E. Wiiralti, Lõuendi, Ihaste põik, Vabbe, Põhjatamme, Kiigemäe, Meloni, Piiri (Tähtvere-Herne), Puiestee 126A juurdepääsutee.

Kruusakattega tänavad:

J. Koorti (E. Wiiralti-Pallase), E. Kõksi, A. Vabbe (E. Wiiralti-Pallase), Puhkekodu, Kesakanni, Õilemeistri, Toominga, Piparmündi, Kibuvitsa, Palsami, Teelehe, Meloni, Remmelga, Aiaääre, Tametõru, Sangla tupik.

Teede ja tänavate rekonstrueerimise projekteerimine:

Emajõe äärne kergliiklustee (Võidu sild - Karlova sadam) koos kaldakindlustuse korrastamisega, Tehase tn kergliiklustee, Ihaste piirkonna kergliiklustee (Kasesalu-N. Triigi-Pallase), Vaksali-Tuglase-Waldorfgümnaasiumi kergliiklustee, Vanemuise tn, Kopli tn (Kraavi-Roopa), Näituse tn, Ujula tn eelprojekt, Roosi 91K (loomade varjupaik) juurdepääsutee.

2.4. KESKKONNAKAITSE

Arengukavast lähtudes on keskkonnakaitse seisukohalt olulised keskkonnateadlikkuse edendamine, energiasäästlike linnaplaneerimise meetodite rakendamine ja avalike hangete keskkonnanäaspektide arvestamise kriteeriumide väljatöötamine. Jätkuvalt on prioriteediks jäätmemajanduse efektiivne korraldamine ning vee- ja kanalisatsioonisüsteemi arendused.

Oma tegevuses järgitakse säästva arengu ja keskkonnahoiu põhimõtteid, milleks on jäätmete tekke vältimine ja vähendamine, jäätmete sortimine, energia, vee ja paberi kokkuhoid, keskkonnanäasäästlike lahenduste eelistamine hangetes, keskkonnanäasõbralikud liikumisharjumused ning muud keskkonda säästvad lahendused.

Keskkonnakaitse kuludeks on linna eelarvesse linnamajanduse osakonna käsutusse kavandatud kokku 6 335 574 eurot, sh põhitegevuse kuludeks 5 506 874 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 828 700 eurot. Täpsemalt on eelarve lahti kirjutatud seletuskirja 3. osas linnamajanduse osakonna keskkonnakaitse valdkonna kirjelduses.

Keskkonnakaitse kulud tegevusalade lõikes

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Keskkonnakaitse kulud kokku	5 432 125	5 767 817	6 335 574	9,8
Põhitegevuse kulud	4 755 648	5 296 951	5 506 874	4,0
jäätmekäitlus kokku	392 594	419 433	461 560	10,0
<i>sh jäätmekäitlus</i>	<i>289 673</i>	<i>312 433</i>	<i>353 560</i>	<i>13,2</i>
<i>prügivedu</i>	<i>102 921</i>	<i>107 000</i>	<i>108 000</i>	<i>0,9</i>
avalike alade puhastus	3 289 107	3 676 200	3 746 800	1,9
heitveekäitlus	127 823	134 560	134 560	0,0
haljastus	919 427	1 021 933	1 139 297	11,5
muu keskkonnakaitse	26 697	44 825	24 657	-45,0
Investeerimistegevuse kulud	676 477	470 866	828 700	76,0
jäätmekäitlus	25 644	48 000	28 800	-40,0
heitveekäitlus	112 000	12 000	112 000	833,3
haljastus	538 833	373 184	687 900	84,3
muu keskkonnakaitse	0	37 682	0	-100,0

Võrreldes 2016. a eelarvega on kulude kasv kokku 567 757 eurot, sh investeerimiskulud 357 834 eurot, kasv on põhiliselt Pirogovi platsi rekonstrueerimise (eelarve 450 000 eurot) arvel ja põhitegevuskulud 209 923 eurot ja selle olulisemad põhjused on:

190 100 eurot on haljastute aastaringse hoolduse kallinemine seoses täiendavate pindadega (hooldusalade maht suureneb ca 60 ha (Idaringtee haljasalad, linnamets, kergliiklusteede haljasalad, teemaad) ja suuremate hooldusnõuetega;

70 600 eurot kasvavad kulud linnapuhastusele teede, tänavate pikaajalise (2016 –2021) lepingu alusel ja seoses lisanduvate pindadega (nt Roosi tn, Muuseumi tee, Kreutzwaldi tn

sõiduteed, Pika ja Riia tn parklad jne). Kallineb ka kõrvaltänavate talvine hooldus seoses 7 km uute kergliiklusteede lisandumisega;
 -51 491 eurot on vähem kavandatud sihtotstarbeliste toetuste saamist keskkonnaalastele projektidele (sh Aardlapalu prügilä hooldustoetused).

Keskonnakaitse kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 6 258 510 eurot e 98,8% valdkonna kuludest ja majandamiseelarvest 77 064 eurot (2016. a eelarve 240 183 eurot).

Keskonnakaitse kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Tegevusalad	2017 kokku	Finantseerimis- eelarve	Majandamiseelarve (sihtfinantseerimine)
Kulud kokku	6 335 574	6 258 510	77 064
Põhitegevuse kulud kokku	5 506 874	5 480 510	26 364
jäätmekäitlus	461 560	449 560	12 000
avalike alade puhastus	3 746 800	3 746 800	0
heitveekäitlus	134 560	134 560	0
haljastus	1 139 297	1 130 081	9 216
muu keskkonnakaitse	24 657	19 509	5 148
Investeeringustegevuse kulud kokku	828 700	778 000	50 700
jäätmekäitlus	28 800	3 000	25 800
heitveekäitlus	112 000	112 000	0
haljastus	687 900	663 000	24 900

2017. a eelarvesse on sihtotstarbeliselt saadavate toetuste arvel kavandatud järgmised majandamiseelarve kulud, sh:

Investeeringuseks:

25 800 eurot Jäätmekaamale autokaalu soetamine (KIK);

24 900 eurot Toomemäe rekonstrueerimine (Pirogovi platsi taguse nõlva kindlustamine) (KIK);

Põhitegevuseks:

12 000 eurot Aardlapalu prügilä järelhooldus (AS Eesti Keskkonnateenused);

9 216 eurot Vareslaste monitooringu läbiviimine (KIK);

5 148 eurot Tartu linna strateegilise mürakaardi uuendamine (KIK).

Investeeringustegevuse kulud (kokku) on kavandatud järgmistele keskkonnakaitse objektidele:

450 000 eurot Pirogovi platsi rekonstrueerimine;

100 000 eurot Lahkvoorse sademeveetorustiku rajamine;

90 000 eurot Uue mänguväljaku rajamine;

35 000 eurot Mänguväljaku rekonstrueerimine koostöös Tartu Kaubamajaga;

35 000 eurot Välitreneràžööride uuendamine spordiradadel;

32 900 eurot Pirogovi platsi nõlva kindlustamine;

28 800 eurot Autokaalu soetamine jäätmekaamale;

25 000 eurot Koerte jalutusväljaku rajamine Tähtvere linnaosas;

25 000 eurot Kanali äärde koerte jalutusväljaku rajamine;

15 000 eurot Projekteerimine ja projekti korrektuurid;

5 000 eurot HALGIS andmebaasi rakendusmooduli ja GREENMAN rakenduse arendus.

Linna keskkonnakaitse põhitegevuskuludest moodustavad majandamiskulud 97,6 % ja sellest rajatiste korrashoid 5 325 460 eurot ehk 99,1%.

Keskkonnakaitse kulud kululiikide lõikes

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Keskkonnakaitse kulud kokku	5 432 125	5 767 817	6 335 574	9,8
Põhitegevuse kulud	4 755 648	5 296 951	5 506 874	4,0
tööjõukulud	5 374	21 229	15 466	-27,4
majandamis- ja muud tegevuskulud	4 674 113	5 180 552	5 374 608	3,7
muud kulud	820	16 800	1 000	-94,1
investeeringuskulud	2 490	9 000	0	-100,0
antavad toetused	72 851	69 280	115 800	67,1
Investeeringutegevuse kulud	676 477	470 866	828 700	76,0
põhivara soetus	634 355	394 161	816 700	107,2
põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	40 794	73 825	12 000	-83,7
mitmesugused mittekapitalizeeritavad investeeringuskulud	1 328	2 880	0	-100,0

2.5. ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS

Säästva elamumajanduse ja energiatõhususe põhimõtete rakendamisel lähtutakse riiklikest arengudokumentidest tulenevatest eesmärkidest ja kohalikule omavalitsusele pandud ülesannetest. Elamu- ja kommunaalmajanduse kuludeks on linna eelarvesse kavandatud 4 944 100 eurot, sh põhitegevuse kuludeks 2 200 500 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 2 743 600 eurot.

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud raha kasutajate lõikes

Struktuuriüksus	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
ELAMU- ja KOMMUNAAL- MAJANDUSE kulud kokku	2 732 162	3 160 887	4 944 100	56,4
Põhitegevuse kulud	2 200 235	2 256 859	2 200 500	-2,5
Linnamajanduse osakond	1 638 620	1 663 509	1 644 200	-1,2
Linnavarade osakond	559 481	591 350	556 300	-5,9
Sotsiaalabi osakond	2 134	2 000	0	-100,0
Investeerimistegevuse kulud	531 927	904 028	2 743 600	203,5
Linnamajanduse osakond	344 538	389 028	434 600	11,7
Linnavarade osakond	187 389	515 000	2 309 000	348,3

Kulude täpsemad selgitused on esitatud määruse seletuskirja kolmandas osas eelolevas tabelis näidatud osakondade lõikes.

Investeerimiskulude suur tõus on seotud põhiliselt linna elamute rekonstrueerimisega KredEx-i toetusel.

Põhitegevuskulude osas on võrreldes 2016. a eelarvega vähenemine 56 359 eurot, sh:

- linnamajanduse osakonna eelarves on kavandatud vähem kulu elektrile, mida ostetakse börsipõhiselt. Samas kasvavad kulud asutusel Kalmistu seoses busi kasutusrendile võtmisega, infosüsteemi arendamisega ning palkade korrigeerimisega kuni 10%;
- Linnavarade osakonna majandamiseelarves on kavandatud 2016. a loodetava täitmise alusel vähem laekumisi üürnikelt kommunaalteenuste eest tasumiseks.

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud tegevusalade lõikes

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
ELAMU- ja KOMMUNAAL- MAJANDUSE kulud kokku	2 732 162	3 160 887	4 944 100	56,4
Põhitegevuse kulud	2 200 235	2 256 859	2 200 500	-2,5
elamumajanduse arendamine	559 481	591 350	556 300	-5,9
tänavavalgustus	1 043 116	1 002 668	957 740	-4,5
muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus kokku	597 638	662 841	686 460	3,6
<i>sh kalmistud</i>	<i>372 629</i>	<i>412 826</i>	<i>438 390</i>	<i>6,2</i>

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
<i>hulkuvate loomadega seotud kulud</i>	207 169	226 370	226 370	0,0
<i>omasteta isikute matmine</i>	2 517	2 000	0	-100,0
<i>muu elamu- ja kommunaalmajandus</i>	15 323	21 645	21 700	0,3
Investeeringustegevuse kulud	531 927	904 028	2 743 600	203,5
elamumajanduse arendamine	187 389	515 000	2 249 000	336,7
tänavavalgustus	321 301	271 800	350 000	28,8
muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus - kalmistud	23 237	117 228	144 600	23,3

Elamu- ja kommunaalkulud rahastatakse finantseerimiseelarvest 3 838 900 eurot ehk 77,6% ja majandamiseelarvest 1 105 200 eurot (saadavate investeeringustoetuste ja üürnikele laekuvate rahade arvel).

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Tegevusalad / eelarve liigid	2017 kokku	Finantseerimis- eelarve	Majandamiseelarve (sihtfinantseerimine)
ELAMU- ja KOMMUNAAL- MAJANDUSE kulud kokku	4 944 100	3 838 900	1 105 200
Põhitegevuse kulud	2 200 500	1 800 500	400 000
elamumajanduse arendamine	591 350	156 300	400 000
tänavavalgustus	957 740	957 740	0
muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus kokku	686 460	686 460	0
<i>sh kalmistud</i>	438 390	438 390	0
<i>hulkuvate loomadega seotud kulud</i>	226 370	226 370	0
<i>muu elamu- ja kommunaalmajandus</i>	21 700	21 700	0
Investeeringustegevuse kulud	2 743 600	2 038 400	705 200
elamumajanduse arendamine	2 249 000	1 557 000	692 000
tänavavalgustus	350 000	350 000	0
muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus kokku	144 600	131 400	13 200
<i>sh kalmistud</i>	84 600	84 600	0
<i>hulkuvate loomadega seotud kulud</i>	60 000	46 800	13 200

Elamu- ja kommunaalmajanduse kulud kululiikide lõikes

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
ELAMU- ja KOMMUNAAL- MAJANDUSE kulud kokku	2 732 162	3 160 887	4 944 100	56,4
Põhitegevuse kulud	2 200 235	2 256 859	2 200 500	-2,5

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
tööjõukulud	220 554	233 721	257 960	10,4
majandamiskulud	1 961 712	1 979 638	1 928 200	-2,6
muud tegevuskulud	5 537	2 000	2 000	0,0
antavad toetused	11 640	10 500	12 340	17,5
investeeringuskulud	792	31 000	0	-100,0
Investeeringustegevuse kulud	531 927	904 028	2 743 600	203,5
põhivara soetus	392 234	863 028	2 608 600	202,3
põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	0	0	135 000	x
mittekapitalizeeritavad remondi-, lammutus-, restaureerimiskulud	139 693	41 000	0	-100,0

Põhitegevuskuludest moodustavad majandamiskulud 87,6%, millest linna tänavate ja haljastute valgustuse elekter 708 700 eurot e 36,8%.

Investeeringustegevuse kulud 2 743 600 eurot on kavandatud järgmistele objektidele:

- 1 790 000 eurot linna elamute rekonstrueerimine ja projekteerimine Kredexi toetusega;
- 195 000 eurot linnale kuuluvate elamute remont ja osalus korteriühistute rekonstrueerimistöodes;
- 135 000 eurot „SmartEnCity“ osalus korteriühistute hoonete rekonstrueerimisel;
- 129 000 eurot invakorterite rajamine Rahu 8;
- 90 000 eurot projekt „SmartEnCity“ omafinantseering tänavavalgustuse uuendamisse;
- 63 000 eurot valgustusliinide rekonstrueerimine Veeriku linnaosas;
- 60 000 eurot Loomade varjupaiga uue hoone (Roosi 91K) projekteerimine koostöös Kaitseministeeriumiga;
- 55 000 eurot Emajõe kaldavalgustuse renoveerimine (kohvikute pool Kaarsillast Turu poole);
- 41 000 eurot Rahumäe kalmistu abihoone (sh külastajate WC);
- 40 000 eurot amortiseerunud mastide ja kaablite väljavahetamine;
- 30 000 eurot VALGIS arendustöö;
- 25 000 eurot amortiseerunud kilbikontrollerite väljavahetamine;
- 20 000 eurot ülekäiguradade täiendav valgustamine;
- 17 800 eurot Raadi leinamaja fassaadi restaureerimine;
- 15 000 eurot kesklinna piirkonnas püsivoolupunktide rajamine;
- 13 800 eurot Raadi kalmistu hoone Kalmistu tn 20 fassaadi restaureerimine;
- 12 000 eurot Kivi tn valgustamine;
- 6 000 eurot Kalmistu infosüsteemi edasiarendamine;
- 3 000 eurot Vana-Jaani kalmistu allee valgustusprojekt koos geolusega.

2.6. TERVISHOID

Tervishoiualased arengukavalised eesmärgid on esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning tervist väärtustava eluhoiaku kujundamine ja elanike terviseteadlikkuse tõstmine, sh alko - ja narkoennetuse edendamine, mille saavutamiseks on eelarvesse planeeritud:

- Tartu linna terviseprofiilist lähtudes tervist edendavate tegevuste läbiviimine; soodustamaks ja toetamaks elanike tervislikke valikuid;
- tervist edendavate asutuste (koolid, lasteaiad, töökohad) võrgustike tegevuste arendamine;
- statsionaarse ja koduõendusteenuse toetamine;
- laste hooldusravi teenuse arendamine.

Tervishoiukulude eelarve kavandamist ja täitmist reguleerivad järgmised Tartu Linnavolikogu poolt vastuvõetud määrused:

15.10.2016 määrus nr 121 „Perearstitoetus“;

22.02.2012 määrus nr 62 „Koduõendusteenuse osutamiseks toetuse andmise kord“;

10.05.2012 määrus nr 67 „Tervishoiuteenuste osutamisega seotud kulude hüvitamise kord“ (vältimatu abi visiiditasu hüvitamine, spordimeditsiinilise terviseuuringu kulude hüvitamine ja ravikindlustuseta isiku ambulatoorse arstiabi osutamisega seotud kulude hüvitamine).

Linna eelarvest finantseeritakse tervishoiu korraldamist sotsiaal- ja tervishoiuosakonna kaudu summas 442 698 eurot.

Vähenedmine võrreldes 2016. a eelarvega on seotud 2016. a jooksul sihtotstarbeliselt erinevate projektide rahastamiseks saadud vahenditega (avalike tervishoiuteenuste ja muude tervishoiu kulude eelarves kokku 29 626 eurot), mida aga 2017. a esialgsesse eelarvesse ei kavandata.

Tervishoiukulud tegevusalade lõikes

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Tervishoiu põhitegevuse kulud kokku	352 743	472 314	442 698	-6,3
meditsiinitooted (põetusvahendid kodustele voodihaigetele)	22 369	22 369	22 370	0,0
üldmeditsiiniteenused	73 621	78 961	78 970	0,0
hooldusravi	193 088	300 000	300 000	0,0
avalikud tervishoiuteenused	60 424	67 134	41 358	-38,4
muu tervishoid	3 241	3 850	0	-100,0

2017. a **põhitegevuse kuludest** kasutatakse 82,8% e 366 456 eurot majandamiskuludeks (meditsiiniteenuse ost ja muud meditsiinikulud, koolituskulud, ürituste korralduskulud) ja 17,2% e 76 205 eurot antakse toetust ning 1914 eurot tööjõukuludeks (seksuaalsel teel levivate haiguste aktiivseks testimiseks).

Tervishoiukulud kululiikide lõikes 2015-2017

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Tervishoiu põhitegevuse kulud kokku	352 743	472 314	442 698	-6,3
tööjõukulud	7 863	11 246	1 914	-83,0
majandamiskulud	266 775	384 863	366 456	-4,8
antavad toetused tegevuskuludeks	78 105	76 205	74 328	-2,5

2.7. VABA AEG JA KULTUUR

Kultuuritööks ja loomeinimeste loominguks arendavate tingimuste loomine

Selleks toetatakse linna maineürituste korraldamist, SA Tartu Kultuurkapitali kaudu välja antavaid poolaasta stipendiume isikute loominguks tegevuseks, Ado Vabbe nimelist kunstipreemiat, Gustav Suitsu nimelist luulepreemiat, muusikavaldkonna preemiat. Lisandub uus *Linnakirjaniku stipendium* kultuuriväärtusega ilukirjanduse või publitsistikaga tegelevale füüsilisele isikule, kes elavdab Tartu kirjanduselu ja aitab kujundada Tartu linna mainet rahvusvaheliselt tuntud kirjandussõbraliku linnana.

Samuti tegeletakse Lutsu raamatukogu ja muuseumite hoonete seisukorra parandamise, sh vahetatakse raamatukogu amortiseerunud aknad, parandatakse Mänguasjamuuseumi hoonete katused ning renoveeritakse Linnamuuseumi tühjaks jäänud hoidlate ja töökodade ruumid ekspositsioonipindade laiendamiseks. Lisaks suunatakse vahendeid ka Lodjakoja töökojahoone projekteerimistöödeks.

Spordiorganisatsioonide ja institutsioonide tegevuseks arendavate tingimuste loomine

2017. a planeeritakse Annemõisa spordikeskuse riietusruumide remonti, Turu tn 8 Spordihoone soojasõlme uuendamist ja hoone fassaadi rekonstrueerimise projekti koostamist. Samuti planeeritakse rajada A Le Coqi spordihoonesse veepehmenussüsteem.

Tervisespordi arendamine.

Tervisespordi arendamisel toetatakse sihtasutuse Tähtvere Puhkepark investeringuid Laululava ja Raadiomaja hoonetesse, sealhulgas laulukaare katuse remondi lõpetamiseks, BMX keskuse stardimäe varikatuse ehitamiseks ja Dendropargi arendus- ja hooldustöödeks.

Kultuurivaldkondade tõhusam turundamine.

Turunduse parandamise eesmärgil jätkub 2015. a alustatud *Tartu muuseumide ühisturunduse* projekti teostamine.

Kaasaegse tehnoloogia võimaluste laialdasem kasutamine.

Linnaraamatukogus suunatakse vahendid raamatukogu avaliku teabe kättesaadavamaks tegemiseks (wifi võrgu rekonstrueerimiseks).

Tartlastele soodsamate võimaluste loomine kultuuriliseks isetegevuseks, tegev- ja tervisespordis osalemiseks – linn toetab sihtasutuste Tartu Sport ja Tähtvere Puhkepargid aastaringset tegevust ja vastavalt toetuste arvestamise ja jaotamise kordadele noorsootöö- ja kultuuriühinguid ning erahuvikoole.

Noortespordi arendamine - noortespordi rahastamisel suunatakse vahendid noorsportlaste tegevuse toetamiseks, kes käivad aktiivselt spordiklubis või eraspordikoolis treeningutel.

Perekesksete kultuuri väärtustavate harjumuste kujundamise toetamine – jätkatakse Sihtasutuste Teaduskeskus AHHA ning Sihtasutuste Teater Vanemuine ja Eesti Kontsert (Vanemuise Kontserdimaja) toetamist; tegeletakse laulu- ja tantsupeoliikumise jätkumise tagamisega, sh rahvariiede soetamisega kultuuriühingutele ja üldhariduskoolide tantsuringidele ning Tartu kollektiivide osalemisega XII noorte laulu- ja tantsupeol Tallinnas.

Vaba aja ja kultuuri kuludeks on linna eelarvesse kavandatud kokku 8 171 173 eurot, sh põhitegevuse kuludeks 7 187 882 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 983 291 eurot.

Vaba aja ja kultuuri kulud raha kasutajate lõikes 2016-2017

Struktuuriüksus	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
VABA AJA ja KULTUURI kulud kokku	7 905 766	8 849 151	8 171 173	-7,7
Põhitegevuse kulud	6 651 596	6 985 675	7 187 882	2,9
Linnakantsleli	34 548	31 686	35 697	12,7
Arhitektuuri ja ehituse osakond	34 139	44 556	27 220	-38,9
Linnamajanduse osakond	5 376	0	0	x
Kultuuriosakond	6 262 991	6 582 680	6 791 199	3,2
Linnavarade osakond	15 366	6 196	3 196	-48,4
Rahandusosakond	299 176	320 557	330 570	3,1
Investeermistegevuse kulud	1 254 170	1 863 476	983 291	-47,2
Arhitektuuri ja ehituse osakond	109 887	142 000	67 000	-52,8
Kultuuriosakond	142 220	204 155	280 760	37,5
Linnamajanduse osakond	170 310	44 721	23 708	-47,0
Linnavarade osakond	735 753	1 376 600	511 823	-62,8
Rahandusosakond	96 000	96 000	100 000	4,2

2017. aasta eelarves ei kajastata kultuuri valdkonna all enam laste huvikoole ja huvikeskuseid ning täiskasvanute huvialaasutusi seoses riigi tegevusvaldkondade koodide muutumisega. Nimetatud valdkonnad on välja toodud hariduskulude valdkonnas (ptk 2.8 Haridus). Rahade kasutamise mõttes tegeleb huviharidusega endiselt kultuuriosakond ning seetõttu on kõik huviharidusega seotud kulud kajastatud kultuuriosakonna (ptk 3.7 Kultuuriosakond), mitte haridusosakonna peatükis.

Enamus (86,5%) kuludest on kultuuriosakonna eelarves.

Linnavalitsuse osakondade kaudu rahastatakse järgmisi asutusi ja tegevusi:

- linnakantsleli - infotehnoloogia kulud kultuuriosakonna allasutustele;
- arhitektuuri ja ehituse osakond – muinsuskaitse alased tööd ja antavad investeermistoetused;
- ettevõtluse osakond – laatade korraldamise kulud;
- kultuuriosakond – noortespordi ja spordibaasidega seotud kulud, linna kultuuri- ja vabaaja asutused ja nende investeermistegevus, noorsootöö kulud, noorsoo-, spordi- ja kultuuriprojektide kulud, seltsitegevuse kulud, toetused täiskasvanute huvialaasutustele ja linna sihtasutustele;
- linnavarade osakond – Mäe-Kääraku spordibaasi hoolduskulud baasaastatega samas mahus, investeeringud kultuuri- ja spordiasutustes ning antavad investeermistoetused;
- rahandusosakond – arvlõikes teiste kohalike omavalitsustega Tartu linna laste õppimisel nende huvikoolides, toetused kõrgkoolide kultuurikuludeks sh investeermistoetus, toetus sihtasutustele Teater Vanemuine, Eesti Kontserdi Vanemuise Kontserdimaja ja Teaduskeskusele AHHAA. Eraldatakse tegevustoetust EELK kirikukongressi korraldamiseks.

Vaba aja ja kultuuri kulude põhitegevuskuludesse on kavandatud Kultuuriministeeriumi toetusena raamatukogu eelarvesse teavikute soetamiseks 102 725 eurot ja Muinsuskaitseameti toetusena arhitektuuri ja ehituse osakonna eelarvesse 18 000 eurot kultuuriväärtuste vanemspetsialisti tööjõukuludeks.

Vaba aja ja kultuurikulude arvestamisel lähtutakse erahuvikoolidele ja ühingutele aastaringseks tegevuseks toetuse eraldamisel veebipõhises taotlemise keskkonnas harrastaja või alaealise harrastaja

seadusliku esindaja kinnitusest huvitegevuses osalemise kohta ning eelistatud erahuvikooli, spordiala või huviringi valimisest juhul, kui laps või noor tegeleb mitme harrastusega.

Vaba aja ja kultuuri kulud tegevusalade lõikes 2015-2017

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
VABA AJA ja KULTUURI kulud kokku	7 905 766	8 849 151	8 171 173	-7,7
Põhitegevuse kulud	6 651 596	6 985 675	7 187 882	2,9
<u>Vabajaaja ja sporditeenused kokku</u>	<u>3 536 163</u>	<u>3 573 251</u>	<u>3 689 447</u>	<u>2,2</u>
Spordibaasid, noortesport kokku	1 759 225	1 821 906	1 943 746	6,7
<i>sh noortesport</i>	1 279 683	1 332 000	1 385 840	4,0
<i>spordibaasid</i>	479 542	489 906	557 906	13,9
puhkepargid	306 470	351 138	348 144	-0,9
noorsootöö	85 490	70 550	70 550	0,0
vaba aja üritused - noorsoo ja spordiprojektid	1 384 978	1 329 657	1 327 007	-0,2
<u>Kultuuriteenused kokku</u>	<u>2 872 477</u>	<u>3 133 325</u>	<u>3 204 723</u>	<u>2,3</u>
raamatukogud	1 575 847	1 717 600	1 792 103	4,3
rahvakultuur (Tiigi seltsimaja)	296 561	273 156	299 432	9,6
muuseumid	815 218	942 680	920 628	-2,3
muinsuskaitse	61 115	76 156	68 820	-9,6
botaanikaaed	9 203	9 200	9 200	0,0
teatrid	92 033	92 033	92 040	0,0
kontsertorganisatsioonid	22 500	22 500	22 500	0,0
Kirjastused	5 752	6 000	6 000	0,0
Religiooniteenused	0	0	10 000	100,0
Muu vabaaeg ja kultuur	237 204	273 099	277 712	1,7
Investeeringustegevuse kulud	1 254 170	1 863 476	983 291	-47,2
<u>Vabajaaja ja sporditeenused kokku</u>	<u>769 981</u>	<u>1 166 895</u>	<u>502 760</u>	<u>-56,9</u>
spordibaasid	686 185	918 995	310 160	-66,3
puhkepargid	83 796	247 900	192 600	-22,3
<u>Kultuuriteenused kokku</u>	<u>470 189</u>	<u>531 581</u>	<u>420 531</u>	<u>-20,9</u>
raamatukogud	29 992	140 120	125 000	-10,8
rahvakultuur (Tiigi seltsimaja)	0	0	20 000	100,0
muuseumid	0	96 740	34 000	-64,9
muinsuskaitse	430 197	294 721	228 531	-22,5
teatrid	10 000	0	13 000	100,0
Kirjastused	0	25 000	15 000	-40,0
Religiooniteenused	5 000	0	0	x
Muu vabaaeg ja kultuur	9 000	140 000	45 000	-67,9

Võrreldes 2016. a eelarvega on vaba aja ja kultuuri kuludesse kavandatud 7,7%-line kahanemine, sh kasvavad põhitegevuskulud 202 207 eurot ja investeeringuskulud vähenevad 880 185 euro võrra. Põhitegevuse kulud kasvavad finantseerimiseelarves 1 282 376 eurot ja kahanevad majandamiseelarves 96 878 eurot.

Eelarvete lõikes jagunevad vaba aja ja kultuuri kulud järgmiselt:

- finantseerimiseelarvest 7 955 989 eurot;
- majandamiseelarvest 215 184 eurot.

Vaba aja ja kultuuri kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Põhitegevuse kuludest kaetakse finantseerimiseelarve arvel 97,4% ja majandamiseelarve arvel 2,6%.

Tegevusala / eelarve liik	2017 kokku	Finantseerimis- eelarve	Majandamis- eelarve (omatulud)
VABA AJA ja KULTUURI kulud kokku	8 171 173	7 955 989	215 184
Põhitegevuse kulud kokku	7 187 882	6 972 698	215 184
<u>Vabaja ja sporditeenused kokku</u>	<u>3 689 447</u>	<u>3 689 447</u>	<u>0</u>
Spordibaasid, noortesport kokku	1 943 746	1 943 746	0
<i>sh noortesport</i>	1 385 840	1 385 840	0
<i>spordibaasid</i>	557 906	557 906	0
puhkepargid	348 144	348 144	0
noorsootöö	70 550	70 550	0
vaba aja üritused - noorsoo ja spordiprojek- tid	1 327 007	1 327 007	0
<u>Kultuuriteenused kokku</u>	<u>3 498 435</u>	<u>3 283 251</u>	<u>215 184</u>
raamatukogud	1 792 103	1 744 717	47 386
rahvakultuur (Tiigi seltsimaja)	299 432	285 808	13 624
muuseumid	920 628	766 454	154 174
muinsuskaitse	68 820	68 820	0
botaanikaaed	9 200	9 200	0
teatrid	92 040	92 040	0
kontsertorganisatsioonid	22 500	22 500	0
Kirjastused	6 000	6 000	0
Religiooniteenused	10 000	10 000	0
Muu vabaaeg ja kultuur	277 712	277 712	0
Investeeringustegevuse kulud kokku	983 291	983 291	0
<u>Vabaja ja sporditeenused kokku</u>	<u>502 760</u>	<u>502 760</u>	<u>0</u>
spordibaasid	310 160	310 160	0
puhkepargid	192 600	192 600	0
<u>Kultuuriteenused kokku</u>	<u>480 531</u>	<u>480 531</u>	<u>0</u>
raamatukogud	125 000	125 000	0
rahvakultuur (Tiigi seltsimaja)	20 000	20 000	0
muuseumid	34 000	34 000	0
muinsuskaitse	228 531	228 531	0
teatrid	13 000	13 000	0
kirjastused	15 000	15 000	0
Muu vabaaeg ja kultuur	45 000	45 000	0

Vabaaja ja kultuuri finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud kululiikide lõikes 2015-2017

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017-2016 eurodes
Vabaaeg ja kultuur	6 651 596	6 985 675	7 187 882	2,9	202 207
tööjõukulud	1 613 893	1 724 223	1 800 157	4,4	75 934
majandamiskulud	1 228 212	1 427 894	1 432 105	0,3	4 211
antavad toetused	3 809 491	3 833 558	3 955 620	3,2	122 062

Põhitegevuskulude finantseerimiseelarve olulisemad kasvud:

75 934 eurot	tööjõukulude 4,4%-line kasv (sh 9,3% alampalga tõus);
53 840 eurot	toetused spordiklubidele seoses osalejate arvu tõusuga;
68 000 eurot	täiendav toetus spordibaasidele, sh OÜ-le Lõuna Jää kahe siseliuvälja majandamiskulude toetuseks, Jalgpallikoolile Tammeka halduskuludeks;
31 502 eurot	täiendavad vahendid suunatakse hoonete majandamiskuludeks seoses Eesti Rahva Muuseumilt hoidlaruumide üürimisega Raadil;
28 194 eurot	raamatukogu hoonete ja ruumide korrashoiukulude kasvuks, muuhulgas seoses Tammelinna harukogu üürimisetega;
18 613 eurot	rahvakultuurialaste ürituste täiendavateks kuludeks, sh Tartu kollektiivide osalemisega XII noorte laulu- ja tantsupeol;
10 000 eurot	Tegevustoetus EELK kirikukongressi korraldamiseks

Nimetatud kasvud majandamiskuludes on kaetud kokkuhoiuga inventari-, administreerimis- ja koolitus- ning lähetuskuludes.

Vaba aja ja kultuuri kulud struktuuriüksuste ja kululiikide lõikes

Struktuuriüksused	2017 kokku	tööjõukulud	majandamis- ja muud tegevuskulud	antavad toetused	põhivara soetus
VABA AJA ja KULTUURI kulud kokku	8 171 173	1 800 157	1 432 105	4 618 203	320 708
Põhitegevuse kulud	7 187 882	1 800 157	1 432 105	3 955 620	
Linnakantslei	35 697	0	35 697	0	
Arhitektuuri ja ehituse osakond	27 220	18 720	8 500	0	
Ettevõtluse osakond	0	0	0	0	
Kultuuriosakond	6 791 199	1 781 437	1 387 908	3 621 854	
Linnavarade osakond	3 196	0	0	3 196	
Rahandusosakond	330 570	0	0	330 570	
Investeeringutegevuse kulud	983 291			662 583	320 708
Arhitektuuri ja ehituse osakond	67 000			67 000	0
Kultuuriosakond	280 760			245 760	35 000
Linnamajanduse osakond	23 708				23 708
Linnavarade osakond	511 823			249 823	262 000
Rahandusosakond	100 000			100 000	0

Investeeringutegevuse kulud (vt määruse lisa 4)

983 291 eurot

moodustavad kogu investeeringute mahust 2,8% (2016. a 6,6%, 2015. a 4,6%). Investeeringutest on kavandatud põhivara soetuseks 662 583 eurot ja antavateks investeeringutoetusteks 320 708 eurot.

2.8. HARIDUS

Hariduse valdkonna põhirõhk on suunatud omavalitsusüksusele seadusega pandud ülesannete täitmisele ning linna 2013-2020 arengukavast tulenevate eesmärkide saavutamisele.

Alushariduse peamisteks ülesanneteks on Tartus elavate ja lasteaiakohta soovivate laste kindlustamine lasteaiakohta või lastehoiuvõimalusega; erasektori toetamine lasteaiakohtade loomisel ja lapsehoiuteenuse pakkumisel; õppekavade ning -metoodikate arendamise toetamine; laste arenguliste erivajaduste märkamiseks ja individuaalse arengu toetamiseks võimaluste loomine, pedagoogide pädevuse ja motiveerituse tõstmine. Jätkuvalt on ka 2017. a rõhuasetus lasteai- ja hoiukohtade tagamisel ning teenuse kvaliteedil. Eelarvesse on kavandatud 6527 lapse (2016. a 6812 lapse) hoiu- ja aiakulud, sh 5406 last 30 munitsipaallasteaias ja 6 lastehoius ning 1121 last 15 eralasteaias ja 48 eralastehoiust. Kokku on alushariduse kuludeks planeeritud **29,5 mln eurot**.

Üldhariduses tagab linn riikliku õppekava täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu, turvalisuse, tervisekaitse ja õppekava nõuetele vastava õppekeskkonna olemasolu ning võimalused õpilase arengu toetamiseks 11 838 õpilasele 21 munitsipaalüldhariduskoolis (2016. a 11 521 õpilast). Gümnaasiumide pidamisel pakub linn koolide võimekuse tõstmiseks lisaks kohustuslikele õppeainetele ka valikõppeaineid gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud nõuete kohaselt. Koolivõrgu ümberkorraldamise ja haridusuuenduste läbiviimise kõrval on tähelepanu ka koolide õpikeskkonna, õppemetoodikate ja õppekavade kaasajastamisel, karjäärinõustamissüsteemi arendamisel ning hariduse tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamisel. Üldhariduse kuludesse kuuluvad ka haridusteenuste eest tasumine teistes kohalikes omavalitsustes või eraõiguslikes haridusasutustes õppivate Tartu linna õpilaste eest. Kokku on üldhariduse kuludeks planeeritud **31,4 mln eurot**.

Kutseõppe kulud on Tartu Kutsehariduskeskusele, mis valdavas osas on riikliku koolitustellimusena tagatud riigilt ja projektidena sihtasutustelt saadavate toetustega. Kutseõppe riikliku koolitustellimuse kulud kokku on **8,4 mln eurot**.

Kõrgharidusega seonduvateks kuludeks on spetsiaalse sihitusega antavad toetused kõrgkoolidele ning nende sihtasutustele - Tartu Ülikooli SA (Raefond), EMÜ Joosep Tootsi fond, kokku **33,2 tuhat eurot**.

Taseme alusel mittemääratletava hariduse kuludes kajastuvad lisaks täiskasvanute täienduskoolitusele alates 2017. a ka seni kultuurivaldkonna kuludes kajastatud täiskasvanute huvihariduse ning noorte huvihariduse ja -tegevusega seotud kulud. Kunstikooli ja kahe laste muusikakooli, Anne Noortekeskuse ja Lille Maja ning laste ja noorte huvitegevusega seotud osa seltsitegevusest (huvialaringid) kulud kokku **3,8 mln eurot**.

Muude hariduskuludena kajastatakse nii haridustasemest sõltumatuid, peamiselt õpilastele osutatavate transpordi-, toidu-, öömaja-, meditsiini jm seonduvate abiteenuste haldamise, käitamise ja toetamise kulusid, aga ka linna haridusasutustele planeeritud investeeringuid. Muud hariduskulud kokku **6 mln eurot**.

Hariduskulude eelarve kõige suurema osa moodustavad koolieelsete lasteasutuste ja üldhariduskoolide eelarved, mille koostamisel on lähtutud 2016. a kehtimahakanud koolieelsete lasteasutuste ja üldhariduskoolide finantseerimise alustest, mille alusel kavandatakse vahendid õppe- ja kasvatustöö korraldamiseks ning õppetööd toetavateks tegevusteks, majandamis- ja halduskuludeks ning sihtotsusteliseks kuludeks.

Kulud eelarves õppe- ja kasvatustöö korraldamiseks ning õppetööd toetavateks tegevusteks, sh tööjõukulud kvalifikatsioonile vastava motiveeritud personaliga kindlustamiseks; õppevahendite, inventari ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendite soetamiseks, huviringide ja ürituste läbiviimiseks ning administreerimiskuludeks jms kavandatakse lapse- ja õpilasepõhiselt pearahana (täpsemalt ptk 3.6 Haridusosakond)

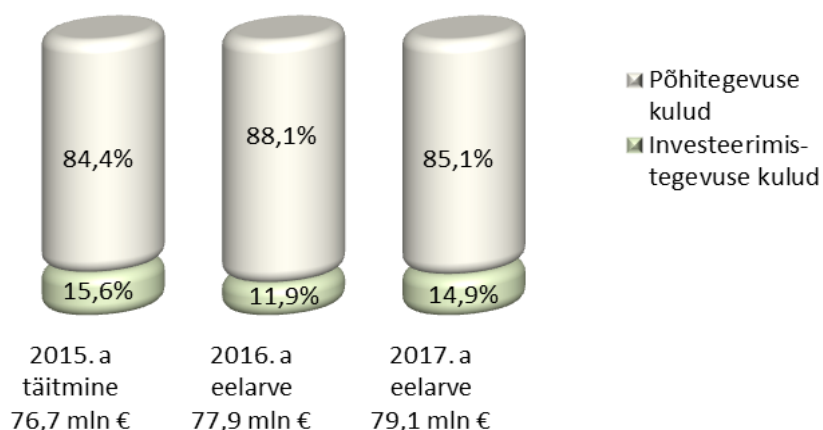
Hariduslike erivajaduste märkamiseks ja individuaalse arengu toetamiseks võimaluste loomiseks on eelarvesse kavandatud täiendavad vahendid hariduslike erivajadustega laste kasvatustegevuseks ning

õpilaste õppetöö toetamiseks tavakoolides. Lisaks on tagatud tugispetsialistide palgatõus seoses õpetajate palga alammäära kasvuga.

Koostöö tihendamine haridusasutuste vahel – eelarvesse on kavandatud vahendid ülelinnalise Haridusfestivali kuludeks, mille korraldamisel ja osalemisel teevad koostööd pea kõik Tartu linna munitsipaal- ja vabariiklikud ning ka välispartnerid.

Kogu hariduse valdkonna kuludeks on planeeritud 79 058 085 eurot ehk 49,6 % linna eelarve kogumahust, sh põhitegevuse kuludeks 67 293 085 eurot ja investeerimistegevuse kuludeks 11 765 000 eurot.

Hariduse valdkonna kulude põhistruktuur

Hariduse valdkonna kuludest 90% kaetakse finantseerimiseelarvest, sh 43 529 213 euro ehk 55% ulatuses linna vahendite ning 27 597 957 euro ehk 35% ulatuses riigi valitsussektorilt saadavate toetuste arvel (sh tasandusfondist hariduskuludeks 19 026 038 eurot, tegevuskulude toetusena kutseharidusele 7 644 172 eurot, laste ja noorte huvihariduse tegevuskuludeks 100 000 eurot ning mitmesuguse spetsiaalse sihitustega hariduskuludeks 827 747 eurot) ning 7 930 915 euro ehk 10% ulatuses majandamiseelarvesse laekuvate tulude arvel.

Hariduskulud raha kasutajate lõikes aastatel 2015-2017

Struktuuriüksus	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
HARIDUSE kulud kokku	76 657 191	77 871 308	79 058 085	1,5
Põhitegevuse kulud	64 676 054	68 624 682	67 293 085	-1,9
Linnakantslei	411 641	452 403	571 811	26,4
Avalike suhete osakond	11 760	13 710	0	-100,0
Haridusosakond	58 290 335	62 188 434	61 299 277	-1,4
Kultuuriosakond	2 709 808	2 853 275	2 903 653	1,8
Linnavarade osakond	714 207	555 300	430 942	-22,4
Rahandusosakond	2 538 303	2 561 560	2 087 402	-18,5
Investeeringutegevuse kulud	11 981 137	9 246 626	11 765 000	27,2
Haridusosakond	548 454	206 650	18 000	-91,3
Kultuuriosakond	26 636	10 000	0	-100,0
Linnavarade osakond	11 406 047	9 029 976	11 747 000	30,1

Linnavalitsuse osakondade kaudu rahastatakse järgmisi asutusi ja tegevusi:

- linnakantselei – haridusasutuste infotehnoloogia kulud;
- haridusosakond – lasteaiad, koolid, Kutsehariduskeskus, antavad toetused eralasteaedadele ja -hoidudele, Hariduse Tugiteenuste Keskus, muud hariduse abiteenused ja hariduse muud kulud;
- kultuuriosakond – senini kultuurivaldkonna eelarves kajastatud laste ja noorte huvialaasutuste (3 laste muusika- ja kunstikooli, Anne Noortekeskus ja Lille Maja) ning laste ja noorte huvitegevusega seotud senised seltsitegevuse kulud;
- linnavarade osakond – haridusasutuste hoonete hoolduskulud ja investeerimistegevus;
- rahandusosakond – toetused kõrgkoolidele ning kõrgkoolide sihtasutustele, teiste omavalitsuste koolides ja lasteaedades ning eraõiguslikes haridusasutustes õppivate Tartu linna registreeritud õpilaste ja laste koolituse kulud.

Hariduse valdkonna kulud tegevusalade lõikes aastatel 2015-2017

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
HARIDUSE kulud kokku	76 657 191	77 871 308	79 058 085	1,5
Põhitegevuse kulud	64 676 054	68 624 682	67 293 085	-1,9
koolieelsed lasteasutused	21 178 964	22 799 500	23 279 399	2,1
lasteaed-alkkoolid	465 144	0	0	x
põhihariduse otsekulud	18 307 123	19 908 924	19 516 593	-2,0
üldkeskhariduse otsekulud	4 865 337	4 714 311	4 642 031	-1,5
põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	2 910 863	3 595 179	3 021 336	-16,0
täiskasvanute gümnaasiumide kaudsed kulud	279 841	294 664	286 488	-2,8
kutseõppe kulud	8 863 657	8 649 033	8 228 395	-4,9
kõrgharidus	28 459	25 230	33 182	31,5
täiskasvanute täienduskoolitus	575 031	733 592	597 842	-18,5
noorte huviharidus ja huvitegevus	2 809 872	2 984 933	3 036 251	1,7
koolitransport	14 850	295 850	247 855	-16,2
koolitoit	1 874 002	2 148 942	2 128 276	-1,0
õömaja	428 858	462 702	445 077	-3,8
muud hariduse abiteenused	1 062 963	1 147 522	1 364 418	18,9
muu haridus	1 011 090	864 300	465 942	-46,1
Investeerimistegevuse kulud	11 981 137	9 246 626	11 765 000	27,2
koolieelsed lasteasutused	1 611 038	4 850 585	6 178 000	27,4
põhihariduse otsekulud	1 461 134	1 868 506	3 804 000	103,6
üldkeskhariduse otsekulud	7 520 242	198 841	0	-100,0
põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	90 003	629 620	130 000	-79,4
kutseõppe kulud	433 600	438 650	120 000	-72,6
täiskasvanute täienduskoolitus	47 389	18 000	18 000	0,0
noorte huviharidus ja huvitegevus	143 682	187 600	170 000	-9,4
muu haridus	674 049	1 054 824	1 345 000	27,5

Hariduse valdkonna 2017. a eelarve kulud eelarveliikide ja tegevusalade lõikes

Tegevusala / eelarve liik	2017 kokku	Finantseerimis-eelarve	Majandamis-eelarve	sh	
				omatulude eelarve	sihtfinantseerimise eelarve
HARIDUSE kulud kokku	79 058 085	71 127 170	7 930 915	2 532 528	5 398 387
Põhitegevuse kulud	67 293 085	64 577 170	2 715 915	2 514 528	201 387
koolieelsed lasteasutused	23 279 399	23 209 024	70 375	70 375	0
põhihariduse otsekulud	19 516 593	19 258 508	258 085	258 085	0
üldkeskhariduse otsekulud	4 642 031	4 619 364	22 667	22 667	0
põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	3 021 336	2 913 998	107 338	107 338	0
täiskasvanute gümnaasiumide kaudsed kulud	286 488	286 488	0	0	0
kutseõppe kulud	8 228 395	6 950 683	1 277 712	1 105 267	172 445
kõrgharidus	33 182	33 182	0	0	0
täiskasvanute täienduskoolitus	597 842	150 842	447 000	447 000	0
noorte huviharidus ja -tegevus	3 036 251	2 862 835	173 416	173 416	0
koolitransport	247 855	247 855	0	0	0
koolitoit	2 128 276	2 128 276	0	0	0
õömaja	445 077	161 719	283 358	283 358	0
muud hariduse abiteenused	1 364 418	1 317 396	47 022	47 022	0
muu haridus	465 942	437 000	28 942	0	28 942
Investeeringustegevuse kulud	11 765 000	6 550 000	5 215 000	18 000	5 197 000
koolieelsed lasteasutused	6 178 000	3 010 000	3 168 000	0	3 168 000
põhihariduse otsekulud	3 804 000	1 950 000	1 854 000	0	1 854 000
põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud	130 000	130 000	0	0	0
kutseõppe kulud	120 000	120 000	0	0	0
täiskasvanute täienduskoolitus	18 000	0	18 000	18 000	0
noorte huviharidus ja -tegevus	170 000	170 000	0	0	0
muu haridus	1 345 000	1 170 000	175 000	0	175 000

ALUSHARIDUSE (koolieelsed lasteasutused) kulud on planeeritud vastavalt Tartu linna koolieelsete munitsipaallasteasutuste finantseerimisalustele, mille põhjal eraldatakse vahendid juhtimiseks, õppe- ja kasvatustöö korraldamiseks, majandamiseks ning laste toitlustamiseks. Vajadusel planeeritakse muud sihtotstarbelised kulud (nt üürid, spetsiifilised teenus- ja hooldustööd jms) kulupõhiselt. Hariduslike erivajadustega (edaspidi: HEV) lasteasutuste puhul koostatakse eelarve kulupõhiselt.

- Juhtimiseks nähakse ette lisaks direktori ametikohale töäjökulud õppealajuhataja ametikohale 80% ning majandusjuhataja ametikohale 70% ulatuses direktori töäjökuludest. Nelja ja vähema rühmaga lasteasutustes rakendatakse koefitsienti 0,5. Nelja ja vähema rühmaga lasteasutustes

ning asutustes, kus korraldatakse laste toitlustamine hanketeenusena, rakendatakse koefitsienti kuni 0,5.

- Vahendid õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks kavandatakse lapsepõhiselt pearahana. Pearahasse on arvestatud 2,0 kõrgharidusega õpetaja, 0,25 kõrgharidusega muusika- ja liikumisõpetaja, kuni 0,2 kõrgharidusega eripedagoogi/logopeedi ning 1,0 õpetaja abi ametikohta rühma kohta. Töötasu määrad tulenevad palga kokkuleppest. Pearaha ühe lapse kohta on arvestatud normi järgi 20 last aiarühmas. Pearaha korrigeeritakse koefitsientidega erinevate rühmaliikide (sõime-, liit-, tasandus-, puuetega laste, arendusrühmad jms) korral, mil seaduse alusel on lubatud erinev rühmatäituvus. 2017. a on kavandatud aiarühma lapse pearahaks aastas 2 100 eurot. Lisaks nähakse pearahapõhiselt ette vahendid õppevahendite ja – inventari, IKT vahendite soetamiseks ning ürituste läbiviimiseks arvestusega 120 eurot lapse kohta ehk kuni 20% lapsevanema poolt kaetava osa määra. Asutustes, kus viiakse läbi eesti keele õpet ja ujumisõpet, eraldatakse kulupõhiselt täiendavad tööjõukulud.
- Majandamis- ja halduskulud nähakse ette tulenevalt hoone ja kinnistu suurusest. Siseruumide korrashoiuks on arvestatud 10,74 eurot üldkoristaja koristatava pinna m² kohta ning lisaks 4,70 eurot hoone netopinna (põrandapind) m² kohta. Välisterritooriumi korrashoiuks on arvestatud 0,63 eurot koristatava pinna ruutmeetri kohta. Kommunaalkulud on arvestatud viimase kolme aasta tegelike naturaalnäitajate järgi 2016. a hindades. Hoone jooksvaremondi kulud arvestatakse igale lasteasutusele 1 euro netopinna m² kohta, uute ja renoveeritud pindade (vanusega kuni 10 a) puhul koefitsiendiga kuni 0,5.
- Vahendid toitlustamise korraldamiseks planeeritakse lapsepõhiselt pearahana lähtudes laste arvust ja kavandatavast toidupäevade arvust, ühele lapsele on kavandatud keskmiselt 160 toidupäeva. Varasematel aastatel toimus köögipersonali ametikohtade põhine rahastamine.
- Personalikulud on planeeritud 1189 ametikohale, töötasu alammääraga 470 eurot (2016. a 430 eurot).

Alushariduse 2017. a finantseerimiseelarvesse kavandatud kulud **26 219 024 eurot** jagunevad alljärgnevalt:

- **17 093 703 eurot** pearahapõhiselt **5148 lapsele 30 munitsipaallasteaias.**

Munitsipaallasteaedade rahastamise alusnäitajad	Keskmine arv aastas		Laste keskmine nimestikuline arv rühmas		Pearaha korrigeerimise koefitsient
	2017. a	2016. a	2017. a	2016. a	
Rühmi	272	272			
Kohti	5148	5240			
sh täitmata (õ-a algul)	149	227			
Pearaha määr (eurot aiarühma 1 lapse kohta)					2 100
Lapsi kokku	5148	5230	18,7	19,3	
sh aiarühmades	3374	3809	21,3	21,9	
sõimerühmades	619	513	14,7	14,5	1,4
liitrühmades	663	478	18,9	17,6	1,1
sobitusrühmades	312	246	15,6	15,4	
erivajadustega laste rühmades	180	184	9,5	9,5	
sh tasandusrühma ja kehapuudega rühma laps					2,2
meelepuudega rühma laps					2,7
arendusrühma laps					3,5
liitpuudega ning pervasiivse arenguhäirega rühma laps					6,1

Lasteaia kohti on vähem seoses kohtade arvude täpsustamise ning rühmaliikide muutusega 2016/2017 õ-a algul. Laste arvu planeerimisel on aluseks võetud 10.09.2016 seisuga e-keskkonna ARNO andmed. Vabadele kohtadele toimub pidev aastaringne kohtade pakkumine. Erivajadustega laste rühmad rahastatakse 100%. Sobitusrühmas on laste suurim lubatud arv väiksem arvestusega, et üks erivajadusega laps täidab kolm kohta. Kokku 8 uue rühma kuludeks planeeritud 211 920 eurot.

- **846 130 eurot 258 lapsele 6 munitsipaalhoius**, kus lapsehoiuteenust saavate laste kohtade arv on 386 (vabu kohti on 128). Personalikulud on arvestatud 55 lapsehoidja ametikohale, ruumide rendikulud 5 hoiule.
- **3 010 000 eurot lasteasutuste investeeringud**
- **1 235 660 eurot laste toidukuluks munitsipaallasteasutustes** laste toitlustamise tasu arvel, mis alates 2017. a on kajastatud finantseerimiseelarves varasema majandamiseelarve asemel.
- **3 058 750 eurot antavad tegevustoetused eralasteaedadele ja –hoidudele.** Tegevustoetuste komponentideks on üldine toetus ning täiendav toetus. Kui eralasteasutuses viiakse vanema poolt kaetava osa määr 15%ni töötasu alammäärast või sellest madalamaks, kavandatud täiendav toetus iga täisajalist kohta kasutava lapse kohta. Alljärgnevalt toetuste aluseks olevad näitajad 2 a võrdluses:

Toetuse aluseks olevad näitajad	Eralasteaiad		Eralastehoiud	
	2017. a	2016. a	2017. a	2016. a
Toetuse aluseks olev laste arv	586	580	610	575
Toetuse määr kuus lapse kohta (euro)	200	x	172	x
sh aiaealistele	200	182	172	154
sõimeelistele	200	191	172	162
Toetuse üldmaht (tuhat eurot)	1 289,2	1 203,4	1 000,4	1 019,4
Täiendava toetuse määr kuus lapse kohta täisajalise koha arvestusega (euro)	64,50	64,50	64,50	64,50
Täiendavat toetust saavate laste arv	549	557	535	567
Täiendava toetuse üldmaht (tuhat eurot)	389,5	358,4	379,6	402,3

1 678 720 eurot (2016. a 1 561 800 eurot) on planeeritud 15 eralasteaias käiva 586 lapse kohta. Toetuse andmist reguleerib Linnavolikogu 27.06.2014. a määrus nr 25 „Eralasteaiade toetuse eraldamise kord“. Toetuste mahu suurenemine on tingitud lastetoetuse määra kasvust ning täiendava toetuse määra tasumisest suuremale laste arvule võrreldes 2016. a.

1 380 030 eurot (2016. a 1 421 700 eurot) on planeeritud 48 eralapsehoiu teenust saava 535 lapse kohta. Toetuse andmist reguleerib Tartu Linnavolikogu 27.06.2014. a määrus nr 26 „Tartu linna eelarvest lapsehoiuteenuse rahastamise kord“. Toetuste mahu suurenemine on tingitud toetuse määra kasvust ca 7%. Täiendavat toetust arvestatakse ka eralapsehoidudele, kus lastele korraldatakse lapsehoiuteenuse raames last arendavaid tegevusi (sh muusika- ja liikumistegevusi vähemalt kaks astronoomilist tundi nädalas lapse kohta).

- **65 921 eurot riigilt** saadavatest vahenditest 37 783 eurot lasteaiaõpetajate koolituskuludeks (2016. a 35 952 eurot) ning 28 138 eurot eesti keele õppe toetuseks.
- **908 860 eurot teistelt kohalikelt omavalitsustelt lasteaia teenuse** ostuks on kinnitatud eelarvesse lähtuvalt Koolieelse lasteasutuse seadusest. Kulud on kavandatud keskmiselt **270 lapsele** keskmise kuluga **279 eurot kuus** (2016. a vastavalt 287 lapsele 250 eurot kuus ning 2015. a 285 lapsele 255 eurot kuus).

ÜLDHARIDUSES kavandatakse põhikoolide ja gümnaasiumide finantseerimise aluste põhjal vahendid õppetööd toetavateks tegevusteks, majandamis- ja halduskuludeks ja sihtotstarbelisteks kuludeks:

- Õppetööd toetavateks tegevusteks nähakse igale koolile ette 5 ametikohta õpetaja kinnitatud alampalgamääraga (918 eurot) tagades koolile huvijuhi, haridustehnoloog/infojuhi, raamatukogu töötaja, sekretäri ja majandusjuhataja kohad. Suuremate koolide puhul kuni 8 ametikohta. Kooli töötajate koolituskuludeks nähakse ette 1% palgafondist (töötasu koos maksudega), kuna riigieelarvelistest vahenditest ei ole võimalik katta õppetööd toetavate töötajate koolituskulusid. Vahendid õppetööd toetavateks tegevusteks (sh õppevahendite, inventari ja IKT vahendite soetamiseks, huviringide ja ürituste läbiviimiseks ning administreerimiskuludeks jms) kavandatakse 2016. a tasemel õpilasepõhiselt pearahana summas 30 eurot õpilase kohta. Huvihariduse läbiviimiseks on planeeritud õpilaspõhine komponent 19 eurot õpilase kohta samuti 2016. a tasemel.

- Majandamis- ja halduskuludeks nähakse ette siseruumide korrashoiuks 10,74 eurot m² kohta koristaja tööjõukuludeks. Muudeks majandamiskuludeks (sh koristusvahendite, valve, korrashoiuteenuste ning meditsiini- ja hügieenitarvete kulud) on planeeritud 1% Vabariigi Valitsuse kehtestatud kuutöötasu alammäärast (470 eurot). Välisterritooriumi korrashoiuks on arvestatud 0,63 eurot m² kohta majahoidja tööjõukuludeks. Koolihoonete jooksva remondi kuludeks kavandatakse 1,0 eurot m² kohta. Kütte-, elektri-, vee- ja kanalisatsioonikulude planeerimisel võetakse aluseks iga kooli viimase kolme eelarveaasta tegelik keskmine naturaalnäitaja 2016. a hindades.
- Kõikidele koolidele planeeritakse sihtotstarbeliselt tugispetsialistide tööjõukulud. Kolmele HEV koolile ja Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumile koostatakse eelarve kulupõhiselt.

Järgnev tabel kajastab Tartu linna munitsipaalüldhariduskoolide ja kulude planeerimisel aluseks oleva 10. septembri seisuga õpilaste arve.

Kooli liik	Koolide arv 2016 /2017	Õpilaste arv seisuga 10.09.2016		
		kokku	põhikool	gümnaasium
Kokku	21	11 838	9 097	2 741
Põhikool	12	7 357	7 357	0
Gümnaasium	3	1 655	0	1 655
Täistsüklikool (põhikool ja gümnaasium ühe koolina)	2	1 828	1 257	571
HEV kool	3	473	433	40
Mittestatsionaarne õpe (Tartu Täiskasvanute Gümnaasium)	1	525	50	475

10. septembri 2015. a seisuga oli 11 521 õpilast, aastaga suurenes õpilaste arv kokku 317 õpilase võrra, sh põhikooli osas 276 ning gümnaasiumi osas 41 õpilase võrra, kuid samal ajal kahanes gümnaasiumides õppijate arv 13 ning HEV koolides 11 õpilase võrra.

- **28 237 358 eurot on üldhariduse** finantseerimiseelarve kulud, sh põhitegevuseks 26 157 358 eurot ning investeringuteks 2 080 000 eurot.

19 787 864 eurot riigilt saadavate toetuste arvel, sh

19 026 038 eurot toetusfondi vahendeid, peamiselt pedagoogide tööjõukuludeks, ning
761 826 eurot mitmesugusteks sihtotstarbelisteks kuludeks (eesti keele õppeks venekeelsetes koolides, klassides, IB-õppeks Miina Härma Gümnaasiumile, vanglaõppeks Täiskasvanute Gümnaasiumile, Kroonuaia Koolile, ujumisõppe toetuseks jne).

5 387 623 eurot üldhariduskoolide tööjõukuludeks

25 935 eurot on planeeritud täiendava pearahana tavakoolis õppivate HEV laste õppetöö toetamiseks on planeeritud (2016. a 20 000 eurot) (linna arengukava meede 1.2.2).

Töötasude alammäärad 2013-2017 (eurodes)

	2013. a	2014. a	2015. a	2016. a	2017. a (prognoos)
Töötasu alammäär	320	355	390	430	470
Pedagoogi töötasu alammäär	730	800	900	960	1 000

Üldhariduskoolide majandamiskulud 2 782 818 eurot on kavandatud 2016. a eelarvega võrreldes väiksemana 3,6% ehk 101 408 eurot.

48 000 eurot on kavandatud õppekava toetavateks projektideks, sh 5 000 eurot ettevõtlusõppe ja liikluskasvatuse edendamiseks ning gümnaasiumite praktikume ja süvaõpet toetavate õppekava toetavate projektide läbiviimiseks vastavalt Tartu linna arengukavas toodud õppekavade, õppesuundade ning –metoodika arendamise toetamise tegevustena projektide konkursside korraldamiseks ning gümnaasiumide kujundamiseks õppesuundadel põhinevaks teadmuskeskusteks.

330 476 eurot pikapäevarühma kuludeks, mis on võrreldes eelnenud aastaga suurenenud 43 656 euro võrra seoses 1. klassi õpilaste arvu kasvuga.

10 000 eurot koolijuhtide tööalaseks täiendkoolituseks (2016. a 20 000 eurot) linna arengukava (meede 1.3.1) täitmiseks - haridustöötajate pädevuse ja motiveerituse tõstmise ja koostöö arendamise üheks vahendiks õppeasutuste juhtide tööalase väljaõppe korraldamine.

59 500 eurot Raatuse Kooli remondiga seonduvateks kooli kolimise, asendusruumide rendi ning õpilaste bussitranspordi kompenseerimise kuludeks.

- **921 000 eurot üldhariduskoolide õpilastele osutatavate haridusteenuste** ostuks vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele. Munitsipaal- ja eraüldhariduskooli tegevuskulude katmisel osalevad täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt selles koolis õppivate nende haldusterritooriumil alaliselt elavate õpilaste arvuga. 2017. a kavandatakse põhi- ja üldkeskhariduse kaudsete kulude tegevusalasse koolitusteenuse ostuks 1514 õpilasele. Erakoolidelt haridusteenuste ostuks on planeeritud 444 700 eurot ning teistelt kohalikelt omavalitsustelt 476 300 eurot.

TASEME ALUSEL MITTEMÄÄRATLETAVATEKS (täiskasvanute täienduskoolitus ning noorte huviharidus ja –tegevus, mis eelnenud aastatel kuulus kultuurivaldkonda) kuludeks on linna finantseerimise eelarvesse planeeritud **kokku 3 183 677** eurot, sh:

- **3 032 835 eurot noorte huviharidusele ja-tegevusele:**

2 244 323 eurot laste ja noorte huvikoolidega seotud kuludeks, sh

1 512 632 eurot	laste muusika- ja kunstikoolide (795 õpilast 3 koolis) ülalpidamiskuludeks,
548 251 eurot	erahuvikoolide toetusteks linnavolikogu kehtestatud korrale vastavalt (2259 õpilasele),
183 440 eurot	laste muusika- ja kunstikoolide koolitusteenuse ostuks teistelt kohalikelt omavalitsustelt (145 õpilasele);

788 512 eurot huvikeskuste ja noorte huvihariduse tegevustega seotud kuludeks, sh

613 883 eurot	huvikeskuste ülalpidamiskuludeks ja investeeringuteks,
174 629 eurot	toetustena huvitegevusühingutele;

- **150 842 eurot täiskasvanute täienduskoolituseks** ja huviala tegevusteks toetustena, millest 100 000 eurot saadakse riigilt kutseksamite kompenseerimiseks tasemeõppe õpilastele.

Hariduse valdkonna tegevuskuludest moodustavad töjõukulud 67,8%, majandamiskulud 24,3% ja antavad toetused 7,9%. Kulude struktuur pole eelnevate aastatega oluliselt muutunud.

Hariduse valdkonna kulud kululiikide lõikes 2015-2017

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
HARIDUSE kulud kokku	76 657 191	77 871 308	79 058 085	1,5
Põhitegevuse kulud	64 676 054	68 624 682	67 293 085	-1,9
töjõukulud	42 355 891	44 736 697	45 655 792	2,1
majandamise- jm kulud	17 061 926	18 457 854	16 336 605	-11,5
antavad toetused	5 258 237	5 430 131	5 300 688	-2,4
Investeeringustegevuse kulud	11 981 137	9 246 626	11 765 000	27,2
põhivara soetus	10 573 434	9 039 866	11 765 000	30,1
antavad toetused põhivara soetuseks jm	19 000	0	0	x
mitmesugused mittekapitalizeeritavad investeerimiskulud	1 388 703	206 760	0	-100,0

Hariduse valdkonna **investeeringuteks** on kavandatud 11 765 100 eurot. Võrreldes 2016. a eelarvega on kasv 27,2%, valdavalt põhikoolide (Raatuse Kool - ehituse projekteerimistöödeks ja Kesklinna Kool) ning lasteaedade rekonstrueerimistööde arvel. Kulud haridusinvesteeringuteks moodustavad linna investeeringute kogumahust kolmandiku (2016. a 26,8%). Investeeringud objektide lõikes on esitatud määruse lisas 4 ja objektidel tehtavate tööde kirjeldused seletuskirja 3. osas p 3.10 (linnavarade osakond).

Investeeringuskulud põhitegevuse koosseisus on linna esialgses eelarves kajastatud majandamiskuludena (jooksevremondid, inventari soetus), mis eelarve täitmise käigus on muutunud põhivara soetuseks, kapitaalremondiks.

Linna finantseerimiseelarvest (ilma riiklike vahenditeta) kaetavad põhitegevuse kulud

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	muutus eurodes
Põhitegevuse kulud	33 122 217	35 349 203	36 979 213	4,6	1 630 010
töjõukulud	19 779 450	21 365 493	22 325 161	4,5	959 668
majandamise- jm kulud	9 585 854	9 988 678	10 583 898	6,0	595 220
antavad toetused	3 756 913	3 995 032	4 070 154	1,9	75 122

Olulisemad muutused linna poolt finantseeritavates kuludes on järgmised:

666 133 eurot lasteaedade töjõukulude kasv 4,6%, sh

529 858 eurot seoses palgatõusuga: +5% pedagoogidel (810 eurolt 850 eurole) ja logopeedidel (890 eurolt 934 eurole), +7% õpetaja abidel (535 eurolt 572 eurole) ning alampalgalistel +9% (430 eurolt 470 eurole),

136 275 eurot seoses rühmade arvu suurenemisega 8 võrra aasta lõpuks;

222 187 eurot üldhariduskoolide töjõukulude kasv 4,3% valdavalt seonduvalt koolivõrgu muutustega – suurenenud on õpilaste ja klassikomplektide arvud – ning mõningase palgatõusuga sh: pikapäevarühma kasvatajate osas, täiendava pearahana tavakoolis õppivate HEV laste õppetöö toetamiseks, koolijuhtide personalikulud. Lisaks eelnevale on mitmele koolile kavandatud tugispetsialistide ja sotsiaalpedagoogi ametikohtade palgamäära kasv 1000 euroni kuus;

- 14 257 eurot** hariduse abiteenustes, peamiselt Hariduse Tugiteenuste Keskuse erispetsialistide töötasu arvel tööjõukulude kasv 5,4%.
- 53 301 eurot** laste ja noorte huvihariduses ja –tegevuses.

Majandamiskulud kokku suurenevad 595 550 euro võrra, sh on olulisemateks:

- 1 112 556 eurot** lasteaeade majandamiskulude suurenemine, sh 1 235 660 laste toitlustamise tasu arvel tehtavad toitlustamiskulud, mis eelnenud aastatel kuulusid majandamiseelarvesse ning muude majanduskulude vähenemine 123 104 euro võrra;

- 590 608 eurot** üldhariduskoolide majandamiskulude vähenemine, sh:
 -489 200 eurot vähenemist haridusteenuste arvel teistele kohalikele omavalitsustele ja eraõiguslikele haridusasutustele ning
 -101 408 eurot koolide majandamiskulude vähenemist

- 60 525 eurot** hariduse abiteenuste majandamiskulude kasv, sh
 119 408 eurot haridusasutuste infotehnoloogia kuludeks;
 -130 000 eurot haridusasutuste investeerimistegevusega seonduvad kulud;
 71 117 eurot muudes hariduskuludes (kooli transport, koolitoit, öömaja jm).

12 747 eurot laste ja noorte huvihariduse majandamiskulude kasv, sh 4440 eurot haridusteenuste ostuks teistelt kohalikelt omavalitsustelt.

Hariduse valdkonna 2017. a eelarves kulud raha kasutajate ja kululiikide lõikes

Struktuuriüksused	2017 kokku	tööjõu- kulud	majandamis- ja muud tegevuskulud	antavad toetused	põhivara soetus
HARIDUSE kulud kokku	79 058 085	45 655 792	16 336 605	5 300 688	11 765 000
Põhitegevuse kulud	67 293 085	45 655 792	16 336 605	5 300 688	
Linnakantselei	571 811	0	571 811	0	
Haridusosakond	61 299 277	44 031 808	12 773 685	4 493 784	
Kultuuriosakond	2 903 653	1 561 122	568 809	773 722	
Linnavarade osakond	430 942	21 942	409 000	0	
Rahandusosakond	2 087 402	40 920	2 013 300	33 182	
Investeerimistegevuse kulud	11 765 000			0	11 765 000
Haridusosakond	18 000			0	18 000
Linnavarade osakond	11 747 000			0	11 747 000

2.9. SOTSIAALNE KAITSE

Eelarve eelnõu koostamisel on aluseks võetud linna arengukava hooliva linna ülesanded aastaks 2017, sotsiaalteenuste osutamise hankelepingud ning osakonnale laekunud sotsiaal-hoolekandeleaste projektide taotlused.

2017. a põhiülesanneteks sotsiaalse kaitse valdkonnas on olemasolevate teenuste arendamine ja parema kvaliteedi ning kättesaadavuse tagamine. Linna hoolekande korraldamisel on seatud eesmärgiks linnaelanike teenindamine võimalikult lähedal nende elukohale. Arengukavasse on kavandatud uuringuid probleemide kaardistamiseks ja teenusevajaduste väljaselgitamiseks. Lastega perede sotsiaalprobleemide ennetamiseks on kavas arendada peret toetavaid teenuseid ja pöörata suuremat tähelepanu suure hoolduskoormusega puudega laste peredele teenuste ja toetuste arendamisele. Kavas on laiendada ka mitmete eakate ja puuetega inimeste koduses keskkonnas toimetulekut toetavate teenuste mahtu. Jätkatakse puuetega inimeste organisatsioonide toetamist ning suurendatakse isikliku abistaja teenuse mahtu.

Töötajate äravoolu peatamiseks ja õiglase palgataseme kindlustamiseks on oluline sotsiaal-, lastekaitse- ja hooldustöötajate palgatingimuste parandamine. Eelarvesse on kavandatud sotsiaalhoolekande asutustele lisaks alampalga tõusule 5% tööjõukulude kasv. Sotsiaalse kaitse korraldamiseks on kavandatud kokku 10 780 441 eurot, sh põhitegevuskulude kasv 1,6% ja investeringute mahu kahanemine 29,9%.

Sotsiaalse kaitse kulud raha kasutajate lõikes 2015-2017

Struktuuriüksus	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Sotsiaalse kaitse kulud kokku	9 537 099	10 677 704	10 780 441	1,0
Põhitegevuse kulud	8 991 195	10 477 341	10 639 941	1,6
Linnakantselei	6 676	6 562	8 080	23,1
Linnavarade osakond	3 215	3 800	3 800	0,0
Rahandusosakond	47 798	47 800	47 800	0,0
Sotsiaal- ja tervishoiuosakond	8 933 506	10 419 179	10 580 261	1,5
Investeeringute kulud	545 904	200 363	140 500	-29,9
Linnavarade osakond	521 179	172 000	125 000	-27,3
Sotsiaal- ja tervishoiuosakond	24 725	28 363	15 500	-45,4

98,3% eelarvelistest vahenditest on sotsiaal- ja tervishoiuosakonna kasutuses.

Sotsiaalse kaitse **investeeringute kulud** on kavandatud:

- 75 000 eurot Rahu t 15 piirkonnakeskuse remondiks (ventilatsioonisüsteemi rajamine, elektripalgaldise rekonstrueerimine ja ruumide remont);
- 50 000 eurot Maarja Tugikeskuse peremajade projekteerimine;
- 10 000 eurot trepitõstukite soetamine;
- 5 500 eurot Hooldekodu majapidamistehnika (kiirjahutuskapp) soetamiseks omatulude arvel.

Sotsiaalse kaitse kulude muutumist tegevusalade lõikes kolme aasta jooksul iseloomustab järgnev tabel:

Sotsiaalse kaitse kulud tegevusalade lõikes 2015-2017

Tegevusala	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
Sotsiaalse kaitse kulud kokku	9 537 099	10 677 704	10 780 441	1,0
Põhitegevuse kulud	8 991 195	10 477 341	10 639 941	1,6
puuetega inimeste sotsiaalhoolekandeasutused	377 082	450 850	465 145	3,2
muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	2 231 319	2 669 021	2 745 549	2,9
eakate sotsiaalhoolekandeasutused kokku	2 674 790	2 855 402	2 936 936	2,9
<i>sh koduteenused</i>	485 268	515 808	540 877	4,9
<i> hooldekodud</i>	1 883 866	2 017 568	2 062 530	2,2
<i> päevakeskused</i>	305 656	322 026	333 529	3,6
muu eakate sotsiaalne kaitse	68 623	65 200	70 000	7,4
laste ja noorte sotsiaalhoolekandeasutused kokku	447 938	504 800	486 010	-3,7
<i>sh lastekodud</i>	147 505	170 000	150 000	-11,8
<i> muud laste hoolekandeasutused</i>	300 433	334 800	336 010	0,4
muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	1 012 659	1 069 741	1 076 842	0,7
riskirühmade sotsiaalhoolekandeasutused	305 682	322 971	364 065	12,7
riiklik toimetulekutoetus	1 209 704	1 680 034	1 680 034	0,0
muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	649 114	826 607	758 395	-8,3
muu sotsiaalne kaitse	14 284	32 715	56 965	74,1
Investeeringustegevuse kulud	545 904	200 363	140 500	-29,9
puuetega isikute hoolekande asutused	6 804	0	0	0,0
muu puuetega isikute sotsiaalne kaitse	0	45 000	10 000	-77,8
eakate sotsiaalhoolekandeasutused	21 257	13 620	80 500	491,0
laste ja noorte sotsiaalhoolekandeasutused kokku	77 843	18 743	0	-100,0
<i>sh lastekodud</i>	41 378	4 000	0	-100,0
<i> muud laste hoolekandeasutused</i>	36 465	14 743	0	-100,0
muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	440 000	123 000	50 000	-59,4

Põhitegevuse kulud on kasvanud kokku 162 600 eurot. Olulisemad muutused on järgmiste kulude osas:

171 833 eurot tööjõukulud seoses hoolekandeasutuste kahe täiendava töötaja rakendamisega asutuses Varjupaik tugiisikuteenuse osutamiseks, töötajate palkade 6,1-9%-lise suurendamisega (sh alampalga tõus 9,3%). Üle 5%-line palgatõus on asutustes võimalik vaid majandamiskulude kokkuhoiu arvel;

-249 403 eurot vähenevad majandamiskulud, millest päevakeskuste sotsiaalteenuste ostu eelarve 228 040 eurot, mida eraldatakse päevakeskustele antava tegevustoetusena;

240 170 eurot kasvavad antavad toetused - suurendatud on antavaid toetusi erinevate projektide kaasfinantseeringuks või toetuseks.

Sotsiaalse kaitse põhitegevuskuludest rahastatakse 9 577 411 eurot e 90%, finantseerimiseelarvest ja 1 062 530 eurot e 10% majandamiseelarvest.

Sotsiaalse kaitse kulud tegevusalade ja eelarvete lõikes

Tegevusala / eelarve liik	2017 kokku	Finantseerimiseelarve	Majandamiseelarve (omatulud)
SOTSIAALSE KAITSE kulud kokku	10 780 441	9 736 411	1 068 030
Põhitegevuse kulud	10 639 941	9 601 411	1 062 530
puuetega inimeste sotsiaalhoolekandeesutused	465 145	465 145	0
muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	2 745 549	2 745 549	0
eakate sotsiaalhoolekandeesutused kokku	2 936 936	1 896 336	1 040 600
<i>sh koduteenused</i>	540 877	533 477	7 400
<i>hooldekodud</i>	2 062 530	1 091 430	971 100
<i>päevakeskused</i>	333 529	271 429	62 100
muu eakate sotsiaalne kaitse	70 000	70 000	0
laste ja noorte sotsiaalhoolekandeesutused kokku	486 010	480 080	5 930
<i>sh asenduskodud</i>	150 000	150 000	0
<i>muud laste hoolekandeesutused</i>	336 010	330 080	5 930
muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	1 076 842	1 076 842	0
riskirühmade sotsiaalhoolekandeesutused	364 065	353 065	11 000
riiklik toimetulekutoetus	1 680 034	1 680 034	0
muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	758 395	758 395	0
muu sotsiaalne kaitse	56 965	51 965	5 000
Investeeringustegevuse kulud	140 500	135 000	5 500
muu puuetega isikute sotsiaalne kaitse	10 000	10 000	0
eakate sotsiaalhoolekandeesutused kokku	80 500	75 000	5 500
<i>sh hooldekodud</i>	5 500		5 500
<i>päevakeskused</i>	75 000	75 000	0
muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	50 000	50 000	0

Järgnev tabel annab ülevaate kulude jaotusest kululiikide lõikes. Suurim kulu on põhitegevuskulude eelarves antavate toetuste näol moodustades eelarve mahust 51,2%. Sellest omakorda on sotsiaaltoetused füüsilistele isikutele 4 993 701 eurot e 91,5%.

Sotsiaalse kaitse kulud kululiikide lõikes

Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
SOTSIAALSE KAITSE kulud kokku	9 537 099	10 677 704	10 780 441	1,0
Põhitegevuse kulud	8 991 195	10 477 341	10 639 941	1,6
tööjõukulud	1 986 037	2 105 104	2 276 937	8,2
majandamiskulud	2 726 883	3 180 959	2 931 556	-7,8
antavad toetused	4 278 275	5 191 278	5 431 448	4,6
Investeermistegevuse kulud	545 904	200 363	140 500	-29,9
põhivara soetus	105 904	76 363	140 500	83,9
antavad toetused põhivara soetuseks	440 000	124 000	0	-100,0

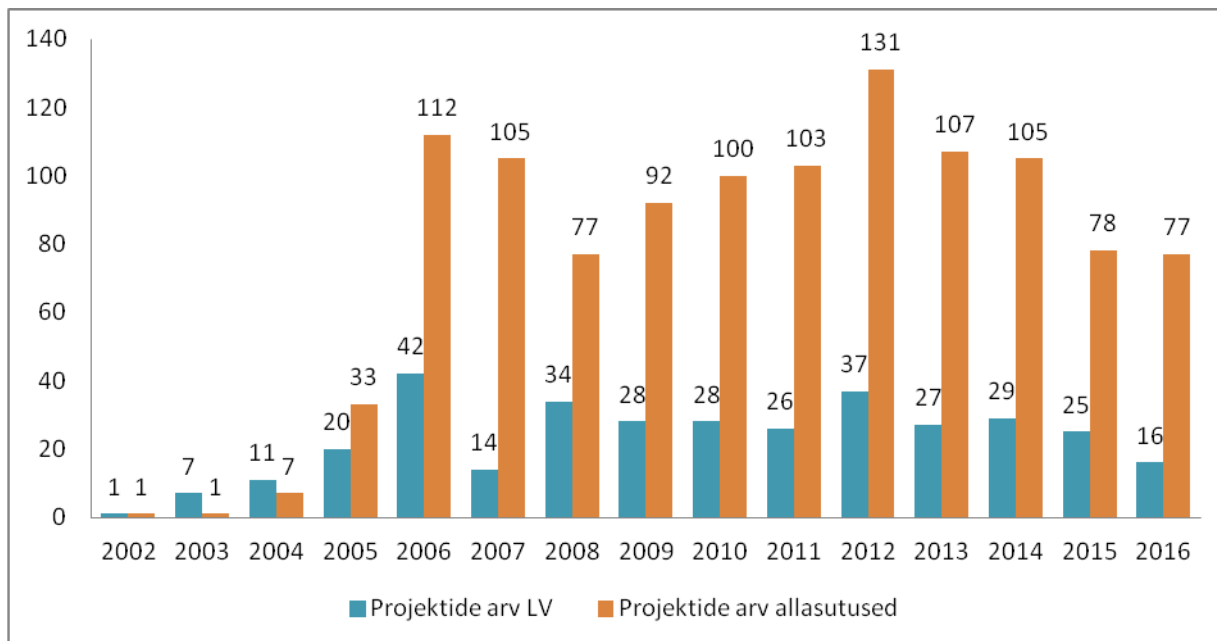
Sotsiaalse kaitse majandamiseelarvesse on kavandatud laekumisi omatuludena majandustegevusest kokku 1 068 030 eurot, sh järgmiste tululiikide arvel:

Sotsiaalhoolekande asutuste majandamiseelarve laekumised tululiikide lõikes

Struktuuriüksus	üüritulu	tasulised teenused	hooldustasu	Kokku
KOKKU	12 500	566 930	488 600	1 068 030
Sotsiaal- ja tervishoiuosakond	0	5 000	0	5 000
Päevakeskus Kalda	0	7 400	0	7 400
Tähtvere Päevakeskus	12 500	49 600	0	62 100
Tartu Hooldekodu	0	488 000	488 600	976 600
Tartu Laste Turvakodu	0	5 930	0	5 930
Varjupaik	0	11 000	0	11 000

2.10. Välisprojektid

Tartu linn on projektidele rahastuse kaasamisel olnud läbi aastate edukas. Arvuliselt on aastate lõikes projektide arv olnud stabiilne: osakondade puhul 25-30 projekti aastas ning allasutuste puhul 100-110 projekti aastas. Projekti keskmine maksumus allasutuses on 2 000 – 2 500 eurot ning Tartu Linnavalitsuse osakondades 150 000 – 250 000 eurot.

Meetmete kaupa on teostamisel järgmised projektid:

- Meede „Linnapiirkondade jätkusuutlik arendamine 2014-2020“
  - Kroonuaia sild – Emajõe äärne – Aruküla tee kergliiklustee
  - Ilmatsalu tn kergliiklustee
  - Tartu Pepleri tn lasteaia rajamine
  - Tartu Kesklinna Lastekeskuse lisarühmade rajamine
- Meede „Transpordi infrastruktuuri arendamine“
  - Põhimaanteed E263 Tallinn-Tartu-Luhamaa ja T3 Jõhvi-Tartu-Valga ühendava Tartu idapoolse ringtee 3. ehitusala ehitamine
- Meede „Investeeringud raudteepeatuste ühendamiseks erinevate liikumisviisidega“
  - Tartu raudteejaama arendamine ja ligipääsetavuse suurendamine.
- Meede „Lapsehoiukohtade loomine ja teenusepakkumise toetamine 0–7-aastastele lastele“
  - Täiendavad lapsehoiukohad Karoliines ja Rukkililles.
- Horizon 2020 programm
  - Nutikas linnaosa („SmartEnCity“)
- Keskkonnaprogramm
  - Toomemäe pargi rekonstrueerimine – I etapp (nõlva kindlustused)

Olulisemad ettevalmistamisel projektid meetmete kaupa on alljärgnevad:

- Meede „Linnapiirkondade jätkusuutlik arendamine 2014-2020“
  - Mõisavahe tn kergliiklustee
  - Raudtee tänav – Ülenurme kergliiklustee
  - Ülenurme tänava kergliiklustee
- Meede „Koolivõrgu korrastamine“
  - Tartu Raatuse Kooli õppehoone rekonstrueerimine.
- Meede „Erihoolekandeaasutuste reorganiseerimine“
  - Maarja peremajade loomine Tartusse

- Eesti-Vene Piiriülese koostööprogramm

- „Common Peipsi II“ – Tartu linna objektiks nimetatud projektis on Lodjakoda. Plaanis on rajada suurusjärgus 700 m² hall, mis mahutaks ajalooliste laevade ehitamise ala, töötubadeks vajalikud ruumid, ruumid vetelpäästele ning randa teenindava avaliku WC.

Tulubaasi seletuskirjas on eelnevalt toodud kavandatavad saadava toetuse summad projektide sisu avamata – täpsustava info saamiseks on viidatud välisprojektide ülevaatele. Alljärgnevalt ongi esitatud ülevaade projektidest, mida vähemalt osaliselt on kavas teostada läbi välisrahastuse. Siin esitatav nimekiri ei sisalda kõiki projekte, kuna mitmed neist rahastatakse täies ulatuses omafinantseeringuga.

Investeeringiprojektid	kokku	toetus	omaosalus
Tartu idapoolne ringtee, 3. ehitusala (2016-2018)	6 300 000	5 355 000	945 000
Pepleri 1a uus lasteaed (2016-2017)	3 042 000	2 542 000	500 000
Raudteejaama arendamine ja ligipääsetavuse suurendamine (2015-2018)	2 750 000	2 200 000	550 000
Raatus Kool (2017-2018)	2 514 000	1 854 000	660 000
Turusild – Annelinn – Nõlvaku (2016-2017)	1 605 766	975 766	630 000
Raudtee tänav-Ülenurme kergliiklustee (2017)	1 000 000	850 000	150 000
Ülenurme tänava kergliiklustee (2017)	820 000	700 000	120 000
Kesklinna Lastekeskuse lisarühmade rajamine (2016-2017)	2 156 000	626 000	1 530 000
M. Reiniku Kooli staadion (Osirys) (2016-2017)	845 000	175 000	670 000
Autokaalu soetamine jäätmejäama (2016-2017)	28 800	25 800	3 000
Toomemäe pargi rekonstrueerimise I etapp (2015-2017)	32 900	24 900	8 000
„Pehmed“ projektid	kokku	toetus	omaosalus
iWater - Integrated Storm Water Management (2015-2018)	151 267	127 267	24 000
Täiendavad lapsehoiukohad Karoliines ja Rukkililles (2015-2018)	100 000	100 000	0
PRÕM (2015-2018)	89 300	89 300	0
Improving the Quality of Traineeship (2015-2017)	65 253	65 253	0
EmpInno (2015-2018)	25 900	25 900	0
Reiniku kooli staadionihoone rajamine (Osirys) (2016-2017)	25 942	25 942	0
NL-aegsete sõjaväehoonete lammutamine, 5. etapp (2016-2017)	18 468	18 468	0
Promoting Workplace Based Learning-HoReCa (2015-2017)	17 892	17 892	0
Vareslaste monitooringu läbiviimine Tartus (2015-2017)	10 240	9 216	1 024
Tartu linna strateegilise mürakaardi uuendamine (2016-2017)	5 657	5 148	509
EV100 projekt "100 Eesti kirjandusteost avalikus ruumis" (2017-2018)	1 700	1 700	0

Tartu idapoolne ringtee, 3. ehitusala. Põhimaanteed E263 Tallinn-Tartu-Luhamaa ja T3 Jõhvi-Tartu-Valga ühendava Tartu idapoolse ringtee kogupikkuseks on 11,8 km. Projekt on kavandatud neljas etapis: I – Võru tn sõlm; II – Turu ja Lammi tänavate vaheline teelõik; III – Lammi tee ja Rāpina maantee vaheline teelõik; IV – Rāpina maantee ja Jõhvi-Tartu maantee vaheline lõik. Tartu idapoolne ringtee ehitatakse linnasiseseks ringmagistraaliks, mis ühendab põhimaanteed ja mille funktsiooniks on põhitānav projektkiirusega 80 km/h. 2017. a vahendid on kavandatud 3. ehitusala ehitamiseks. Projekti hinnanguline eelarve on 8 miljonit eurot, millest 85% taotletakse majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi kaudu Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist.

Pepleri 1a uus lasteaed. Projekti eesmärgiks on lasteaiakohtade puuduse leevendamine Tartu kesklinna piirkonnas. Projekti tulemusena rajatakse Pepleri tn 1a kinnistule uus lasteaed 120 lapsele. Projekti prognoositav eelarve on 3 mln eurot. Projekti rahastab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus Euroopa Regionaalarengu Fondi linnaliste piirkondade jätkusuutliku arengu meetmest.

Tartu raudteejaama arendamine ja ligipääsetavuse suurendamine. Eesmärgiks on kujundada Tartu raudteejaamast esinduslik Tartu linna värav, luues tingimused reisijate hulga kasvuks jaama mugavuse ning turvalisuse suurendamise ning erinevate transpordiliikide parema integreerimise kaudu. Meetmest „Investeeringud raudteepeatuste ühendamiseks erinevate liikumisviisidega“ on saanud heakskiidu tegevused, mille tulemusena rajatakse Vaksali tänavale kergliiklusteed, kaks parklat, vaksalihoone esine väljak, tänavale ehitatakse sademevee kanalisatsioon ja uus kate. Samast meetmest rajatakse raudtee alune tunnel ja Riia tänavat ületav kergliikluse viadukt. Planeeritud tegevused lõpevad 2018. a.

Raatus Kool. Koolihoone rekonstrueerimiseks on esitatud rahastamise taotlus meetmesse "Koolivõrgu korrastamine". Projekti raames soovitakse rekonstrueerida Tartu Raatus Kooli õppehoone selliselt, et oleks tagatud õpilasele eakohane, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetaks õpilaste õpihuvi ja õpioskuste, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist. 2016/2017. a teostatakse projekteerimistööd, 2017/2018. a toimuvad ehitustööd. Eeldatav tööde pind on 8171m² ning eeldatav kulu 6 240 000 eurot.

Turusild – Annelinn – Nõlvaku kergliiklustee (Mõisavahe kergliiklustee). Projekti sisuks on kergliiklustee ehitamine suunal Tartu Kesklinn - Annelinn - Luunja vald, mille kogupikkus on hinnanguliselt 4 km. Kaasrahastatav objekt linnaliste piirkonna arendamise meetmest. Töövõtuleping sõlmitud 2016 aastal.

Raudtee tänav-Ülenurme kergliiklustee. Kavandatav piki Raudtee tänavat Ülenurme vallani kulgev kergliiklustee võimaldab turvaliselt ja kiiresti liigelda Vaksali-Riia tänavate ristmikult Tammelinna ja sealt edasi Ülenurme valda. Kavandatava kergliiklustee kogupikkuseks on 3 km.

Ülenurme tänava kergliiklustee. Kavas on rajada kergliiklustee Riia tn - Kase põik - Ülenurme tn, kogupikkusega 3 km.

Kesklinna Lastekeskuse renoveerimine. Projekti tulemusena laiendatakse Tartu Kesklinna Lastekeskust ning seeläbi luuakse juurde 40 uut lasteaiakohta. Juurdeehitus leevendab söime- ja lasteaiakohtade puudust Tartu kesklinna piirkonnas. Projekti rahastab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus Euroopa Regionaalarengu Fondi linnaliste piirkondade arendamise meetmest.

M. Reiniku Kooli staadion („Osirys“). Olemasolev kunstmuruväljakuga staadioni katend ja alus on amortiseerunud. Väljavahetamist vajab staadioni valgustus ja piirdeaed. Täiendavalt on vajalik rekonstrueerida ka krundil paiknev *mini-pitch* väljak. Staadionil puudub staadionihoone, kus paikneksid sporditegemiseks vajalikud riietus- ja pesemisruumid. Kuna staadion on kasutuses ka väljaspool kooliaega ja kasutajate poolt, kellel puudub juurdepääs pesemis- ja riietumisvõimalustele, on vajalik rajada sinna staadionihoone. Staadionihoone rajamiseks osaletakse projektis „Osirys“, mille kohaselt enamik hoone rajamiseks vajalikest seinaelementidest valmistatakse ja tarnitakse projektipartnerite poolt. Projekti eesmärk on välja töötada ja testida öko-innovatiivset ehituspaneeli. Paneel toodetakse looduslikest materjalidest ja see ei vaja täiendavat välisviimistlust. Paneel vastab ehitusnõuetele ja tagab hoone sisekliima. Suur looduslike materjalide kasutamise osakaal paneeli tootmisel vähendab ehituste energiakulu kuni 25% võrreldes traditsionaalse ehitusprotsessiga. Projekti tulemusena rajatakse Mart Reiniku kooli staadioni kõrvale riietus- ja pesemisruumidega ning sporditarvete hoiustamise ruumiga staadionihoone. Hoone on ca 250 m² suur, milles paikneb 4 riietus- ja pesemisruumi, kaks sauna, tehnoruumid ja üks administratsiooni/bürooruum.

Autokaalu soetamine jäätmejäama. Projekti eesmärgiks on jäätmete liigiti kogumise edendamine. Projekti kaudu soovitakse muuta jäätmete üleandmine elanikele praeguse olukorraga võrreldes mugavamaks ja kasutajasõbralikumaks, see omakorda aitab kaasa liigiti kogumise edendamisele ning elanike teadlikkuse kasvule. Projekti raames viiakse läbi riigihange, mille tulemusena leitakse ettevõtte, kes korraldab autokaalu paigaldamise, häälestamise, taatlemise ja kaalu tarkvara soetamise ja seadistamise.

Toomemäe pargi rekonstrueerimine - I etapp (nõlvakindlustused). Projekti käigus kindlustatakse Toomemäe nõlvad Pirogovi platsi poolsel küljel, rajatakse nõlva ülemisesse serva kaitsepiire ning koostatakse ehitusprojekt nõlvakindlustuse- ja sadevetesüsteemi rajamiseks. Projekti kogueelarve on 149 280 eurot. Projekti rahastab Keskkonnainvesteeringute Keskus Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi keskkonnaprogrammi vahenditest.

Integreeritud sademeveesüsteemi kavandamine („iWater“). Projekti eesmärk on arendada Tartu linnas integreeritud sademevee süsteeme, mille tulemusel väheneb kanalisatsiooni suunatava sademevee hulk. Kavandatavad tegevused:

- Jaamamõisa linnaosa viibetiikide süsteemi planeerimine.
- Tartu linna roheala osakaalu planeerimine.
- Emajõe üleujutuse kõrguspunkti täpsustamine.
- Väike - Anne kanali Emajõe äärsel ala kujundusprojekti koostamine.
- Väike - Anne kanalisüsteemi suubuva sademevee kvaliteedi parandamiseks tegevuste kavandamine.
- Partneritega kogemuste vahetamine, koostöökoostamine, oskuste suurendamine.
- Teistele Eesti omavalitsustele saadud kogemuste jagamine.

Täiendavad lapsehoiukohad Karoliines ja Rukkililles. Tartu linn sai Innove kaudu Euroopa Sotsiaalfondi meetmele „Lapsehoiukohtade loomine ja teenusepakkumise toetamine 0-7 aastastele lastele“ toetust kahele projektile. Kesklinna Lastekeskuse projekt pole käivitunud ning eelarves on vaid täiendavad lapsehoiukohad lasteaedades Karoliine ja Rukkilill. Projekti raames toetatakse lapsehoidjate, lasteaiaõpetajate ja õpetaja abide palgakulusid, eesmärgiga suurendada lapsehoiukohtade kättesaadavust. Projekti raames on juurde loodud 70 lastehoiukohta ning 3 lasteaiarühma (54 kohta).

PRÕM. Kutsehariduskeskuse projekt, millega luuakse uued töökohapõhise õppe õppekohad. Eesmärgiks on Töömaailma ja kutseõppe tihedam seostamine. PRÕM tegevusi viiakse ellu lähtuvalt „Ühtekuuluvusfondide rakenduskava 2014-2020“ prioriteetse suuna nr 1 „Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturu“ EL vahendite kasutamise eesmärgist nr 5 „Õpe- kutse ja kõrghariduses on suuremas vastavuses tööturu vajadustega ning toetab ettevõtlikust“.

Improving the Quality of Traineeship (praktika kvaliteedi parandamine). Projekti raames korraldab Tartu Kutsehariduskeskus kokku 180 õpirännet, sealhulgas 146 õpilast (28 eriala) ja 34 spetsialisti. Koostöös rahvusvaheliste koostööpartneritega koostatakse 10 eriala õpiväljundipõhised praktikamoodulid või moodulite terviklikud osad (praktika käigus saavutatavad õpiväljundid + nende hindamine). Töötajate õpirännete käigus omandatakse teadmisi ja kogemusi praktikaettevõtete leidmisel, valikul, individuaalsete praktika ülesannete püstitusel, juhendajate juhendamisel ning hindamisel. Õpilaste õpirännete korraldamisel viiakse läbi omandatud teadmiste ja loodud moodulite testimine praktikas.

EmpInno. Projekti eesmärgiks on rakendada ja parendada Euroopa keskmise suurusega linnades ja regioonides nutika spetsialiseerumise strateegiaid ning seeläbi parandada linnade majandusnäitajaid. Projekti oluliseks osaks on partneritega rahvusvaheliste kogemuste vahetamine ja heade näidete jagamine. Tartul on võimalik jagada oma kogemusi Tartu Teaduspargi algatatud nutika spetsialiseerumise strateegia osas ning saada teadmisi teistes Euroopa linnades kasutatud strateegiate rakendatavuse kohta. Olulisimad projekti tegevused: 1) tutvumine partnerregioonide nutika spetsialiseerumise strateegiate ja lähenemistega ning õppimine teiste kogemustest; 2) Tartu IT ja biotehnoloogia ettevõtete välismissioon partnerregioonidesse; 3) Lõuna-Eesti nutika spetsialiseerumise strateegia rakendamine.

Nõukogude Liidu aegsete sõjaväelennujaama hoonete lammutamine, 5. etapp. Tartu linnale kuulub endine tall ja arestimaja aadressil Jänese 23 üldpinnaga 1166,5 m² ja endine kirik- sidehoone Peetri 92 üldpinnaga 808,4 m². Jänese 23 arestimaja osa on oluliselt amortiseerinud, varisemisohhtlik ning kujutab ohtu ümbritsevale keskkonnale ja inimestele. Jänese 23 talliosa on kasutuskõlblik ja

seada kasutatakse tallihoonena. Peetri 92 hoone on oluliselt amortiseerinud, varisemisohtlik ning kujutab ohtu ümbritsevale keskkonnale ja inimestele. Projekti käigus lammutatakse Jänese 32 arestimaja osa ja Peetri 92 sidehoone osa. Lammutustööde territoorium korrastatakse.

Consortium for Promoting Workplace Based Learning in HoReCa (HoReCa – Hotel/Restaurant/Cafe) (Toidutööstuses töökohapõhist õppimist arendav konsortsium). Konsortsiumi moodustavad Tartu Kutsehariduskeskus, Viljandi Kutseõppekeskus ja Rakvere Ametikool. Eesmärkide saavutamiseks korraldab konsortsium (kuhu on kaasatud ka piirkondade majutus/toitlustusasutuste spetsialistid) käesoleva projekti raames kokku 38 õpirännet. Tulenevalt eesmärgist rakendada lähitulevikus töökohapõhist õpet on peamises fookuses Prantsusmaa töökohapõhise õppe rakendamise kompetents ja kogemused ning Eesti õpilaste praktiline juhendamine prantsuse ettevõtete juhendajate juhendamisel.

Tartu linna vareslaste monitooring. Tartu linn on soetanud 3 linnupeletit, eesmärgiga hoida vareslasi eemal kesklinna piirkonnast. Keskkonnaameti nõudel tuleb püsiva kooskõlastuse ja lindude peletamise loa saamiseks läbi viia uuring lindude peletamiseks paigaldatud seadmete mõju kohta. Projekti käigus viiakse läbi vareslaste monitooring/uuring. Monitooringu/uuringu tulemused peavad andma selguse, millist mõju avaldavad vareslastele kesklinna parkidesse paigaldatud lindude peletamise seadmed ning kas nendele tulemustele tuginedes saab keskkonnaamet väljastada loa lindude peletamiseks.

Tartu linna strateegilise mürakaardi uuendamine. Tartu linna välisõhu strateegiline mürakaart koostati 2012 aasta juunis. Välisõhu strateegiline mürakaart on kaart, mille abil antakse üldhinnang teatud piirkonna erinevate müraallikate tekitatud müratasemete kohta või antakse üldprognoos selle piirkonna müratasemete kohta. Mürakaardi alusel koostatakse keskkonnamüra vähendamise tegevuskava. Vastavalt sotsiaalministri määrusele nr. 87 (29.06.2005) „Välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava sisule esitatavad miinimumnõuded“ tuleb uuendada mürakaarti iga 5 aasta järel. Tartu linna uuendatud mürakaardi esitamise tähtaeg on juuni 2017. a.

Tartu Linnaraamatukogu EV100 projekt „100 Eesti kirjandusteost avalikus ruumis“. Projekti eesmärk on kaardistada Eestis mõne kindla geograafilise paigaga seotud 100 olulist kirjandusteost, mis on eestikeelsena kirja pandud alates 19. sajandist kuni tänapäevani, ja teha info teoste kohta avalikus ruumis nähtavaks ja veebis kuuldavaks. Projektiga avaldatakse austust Eestis (sh Tartus ja Tartumaal) tegutsenud ja tegutsevate kirjanike loomingule ning populariseeritakse eestlaste kultuuriloolisi tüvitekste põnevas uuenduslikus vormis väljaspool koolitundi. Projekt algab 2016. a oktoobris ja lõpeb 31. detsembril 2018.

3. KULUD RAHADE KASUTAJATE LÕIKES

3.1. LINNAVOLIKOGU KANTSELEI**345 146 eurot****01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED****345 146 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****345 146 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eel- arve	2017 eel- arve	eelarve kas- vu %
01111	LINNAVOLIKOGU	294 980	349 207	345 146	-1,2
50	tööjõukulud	280 334	323 852	319 796	-1,3
	tippjuhtide töötasu*	140 561	167 752	163 976	-2,3
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	20 891	22 560	22 810	1,1
	töötajate töötasu	48 479	51 788	52 242	0,9
	erisoodustused	316	760	1 500	97,4
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	70 087	80 992	79 268	-2,1
55	majandamiskulud	14 636	25 355	25 350	0,0
	administreerimiskulud	3 384	6 700	6 700	0,0
	lähetuskulud	5 828	10 000	10 000	0,0
	koolituskulud	1 685	4 305	4 300	-0,1
	hoonete ja ruumide majandamiskulud	2 450	3 100	3 100	0,0
	inventari kulud	1 289	1 000	1 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	0	250	250	0,0
6	muud tegevuskulud	10	0	0	0,0

*valitavate ja ametisse nimetatavate ametnike töötasu

Tööjõukulud

Vastavalt linnavolikogu 13. juuni 2013. a otsusele nr 479 „Linnavolikogu liikmete arvu määramine“ on volikogu liikmete arv 49. Volikogu ja tema komisjonide liikmete tasude arvestamisel on juhitud Tartu Linnavolikogu 2. juuli 2009. a määrusest nr 120 „Linnavolikogu liikmetele tasu ja hüvituste maksmise kord“, Tartu Linnavolikogu 27. juuni 2013. a määrusest nr 97 „Tartu Linnavolikogu 2. juuli 2009. a määruse nr 120 „Linnavolikogu liikmetele tasu ja hüvituste maksmise kord“ muutmise“ ning Tartu Linnavolikogu otsustest, millega määrati tasud linnavolikogu esimehele, aseesimehele, komisjonide esimeestele ja fraktsioonide esimeestele.

Volikogu istungid toimuvad volikogu poolt kinnitatud kava alusel valdavalt üks kord kuus, juunis ja detsembris kaks korda kuus. Juulis ja augustis reeglina istungeid ei toimu. 2017. a on planeeritud 13 linnavolikogu istungit, arvestades välja kujunenud praktikat ja et oktoobris toimuvad volikogu valimised, siis võib volikogu rakendamiseks tekkida vajadus ühe lisaistungi korraldamiseks.

Volikogu esimehe koht on vastavalt Tartu Linnavolikogu 5. detsembri 2013.a otsusele nr 23 palgaline kuutöötasuga 3135 eurot. Volikogu aseesimehele makstakse hüvitust 799 eurot kuus. Volikogu liikmetele istungitasu arvutamise aluseks on Tartu Linnavolikogu määrus nr 120 02.07.2009. Linnavolikogu liikmele makstakse linnavolikogu istungil osalemise eest tasu 64 eurot ning linnavolikogu liikme ülesannete täitmise eest kuutasu 32 eurot kuus, välja arvatud kuud, kui volikogu istungeid ei toimu. Volikogu esimees ja aseesimees on istungitasust loobunud.

Linnavolikogus on 2016. a 8 alatist komisjoni. 2017. a on planeeritud samuti 8 alatist komisjoni. Komisjonide liikmeid on kokku 120. Igal komisjonil toimub keskmiselt 13 koosolekut aastas, arengu- ja planeerimiskomisjoni koosolekuid on planeeritud 16. Komisjonide koosolekutest võtab osa keskmiselt 95% komisjoni liikmetest. Komisjoni liikmetele makstakse hüvitust koosolekul osalemise eest 20 eurot, elektroonilise osalemise eest 3 eurot. Komisjonide esimeestele makstakse hüvitust 200 eurot kuus vastavalt Tartu Linnavolikogu 12.novembri 2013.a otsusele nr 7 „Tartu Linnavolikogu alatiste komisjonide esimeeste valimine.“ Kokku on planeeritud eelarves 8 komisjoni esimehe tasu.

Volikogus on 4 fraktsiooni, fraktsiooni esimehe tasu on 200 eurot kuus. Arvestades oktoobris toimuvaid volikogu valimisi, on novembriks ja detsembriks planeeritud ühe täiendava fraktsiooni esimehe tasu. Erisoodustuse suurenemine tuleneb praeguse volikogu koosseisu lõpetamisest oktoobris, mil toimub traditsiooniline volikogu esimehe vastuvõtt, ühispildistamine jms.

Linnavolikogu kantselei ametnike ja töötajate tööjõukulud on arvestatud Tartu Linnavolikogu 24.01.2013. a määruse nr 2 "Tartu linna ametiasutuste palgajuhend" alusel. Tartu Linnavolikogu 24.01.2013.a otsusega nr 444 „Tartu linna ametiasutuste struktuuri ja teenistuskohdade koosseisu kinnitamine“ on linnavolikogu kantseleis 1 ametikoht ja 4,45 töökohta. Linnavolikogu esimehe 09.01.2014.a käskkirjaga nr 1 suurendati kantselei koosseisu 0,25 töökohta võrra ning moodustati senise 0,75 volikogu esimehe nõuniku ametikoha asemel 1,0 nõuniku ametikohta. Kokku on kantselei koosseisus 5,7 töö- ja ametikohta.

Majandamiskulud on kavandatud 2016. a mahus kindlustamaks koosolekute läbiviimiseks ruumide rentimise, linnavolikogu esindatuse välispartneritega suhtlemisel, volikogu liikmetele ja kantselei töötajatele koolituse tellimise ning volikogu töö administreerimise.

3.2. LINNAKANTSELEI**3 867 410 eurot**

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017-2016 eurodes
Linnakantselei kokku	3 062 905	4 511 919	3 867 410	-14,3	-644 509
Üldised valitsussektori teenused, sh:	2 263 039	3 456 320	2 715 853	-21,4	-740 467
investeeringustegevuse kulud	70 654	1 053 177	330 165	-68,7	-723 012
Avalik kord	321 383	394 127	490 969	24,6	96 842
Majandus	25 618	170 821	45 000	-73,7	-125 821
Vaba aeg ja kultuur	34 548	31 686	35 697	12,7	4 011
Haridus	411 641	452 403	571 811	26,4	119 408
Sotsiaalne kaitse	6 676	6 562	8 080	23,1	1 518

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**2 715 853 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****2 385 688 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	Üldised valitsussektori teenused	2 192 385	2 403 143	2 385 688	-0,7
	LINNAVALITSUS	1 934 254	2 234 246	2 089 609	-6,5
50	personalikulud	1 320 869	1 431 539	1 479 508	3,4
	valitavate ja ametisse nimetatavate töötasu	267 512	265 652	265 652	0,0
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	133 872	136 335	136 136	-0,1
	töötajate töötasu	558 500	630 491	660 196	4,7
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	2 312	3 000	3 500	16,7
	erisoodustused	20 491	27 710	35 620	28,5
	personalikuludega kaasnevad maksud	338 182	368 351	378 404	2,7
55	majandamiskulud	593 265	800 207	606 101	-24,3
	administreerimiskulud	102 720	129 891	122 341	-5,8
	lähetuskulud	2 940	4 000	5 000	25,0
	koolituskulud	13 333	14 000	14 000	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	3 457	3 409	5 409	58,7
	sõidukite ülalpidamise kulud	8 779	10 217	9 217	-9,8
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	412 759	605 890	421 534	-30,4
	inventari kulud	42 102	23 100	17 600	-23,8
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	7 175	9 700	11 000	13,4
6	muud kulud	5 120	2 500	4 000	60,0
4	eraldised	15 000	0	0	x
	ÜHISTEGEVUS	258 131	168 897	296 079	75,3
50	personalikulud	82 402	12 524	77 141	515,9
	valitavate ja ametisse nimetatavate töötasu	30 169	0	31 700	x
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	12 904	4 680	11 000	135,0
	töötajate töötasu	15 797	4 680	15 170	224,1
	erisoodustused	2 330	0	0	x
	personalikuludega kaasnevad maksud	21 202	3 164	19 271	509,1

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
55	majandamiskulud	119 770	97 814	157 774	61,3
	administreerimiskulud	42 376	40 920	53 920	31,8
	lähetuskulud	27 807	32 894	36 254	10,2
	koolituskulud	15 120	24 000	24 000	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	13 107	0	19 000	x
	inventari kulud	1 872	0	600	x
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	19 488	0	24 000	x
6	muud kulud	22	0	0	x
4	eraldised	55 937	58 559	61 164	4,4

Linnavalitsus ja kantselei

Tööjõukulud

Tööjõukulud on arvestatud 49 ametikohale, lisaks on linnakantselei koosseisus veel menetlusteenistus 24 ametikohaga, mille kulud on kajastatud avaliku korra valdkonna eelarves. Linnavalitsuse liikmete ja teiste ametnike ning töötajate töötasude arvestamisel on aluseks võetud praegu kehtivad ametipalgad. Töötajate töötasude kasv on tingitud juba toimunud muudatustest asjaajamisteenistuse töötajate koosseisus ja ülesannetes ning sellest tingitud töötasu muudatustest, linnasekretäri II asendaja (õigusteenistuse vanemjurist) tööle naasmisest ja tema kõrgemast palgatasemest võrreldes teiste vanemjuristidega ning haridusosakonna õiguslase teenindamise õigusteenistusse ületulekust.

Majandamiskulud

Lähetuskulude kasv on tingitud vajadusest aktiivsemalt tutvustada maailmas Tartu kui targa linna („Smart City“) kogemusi.

Põhilised ruumide majandamiskulud on Raekoja ruumide korrashoiuteenus seoses esindussündmuste korraldamisega ning erinevates hoonetes asuvatesse linnakantselei ruumidesse tarvikute soetamisega. Linna esindushoones, Raekojas, vajavad lilled väljavahetamist. Sõidukite ülalpidamiskulud on isiklike sõiduautode kasutamise eest hüvitise maksmiseks ning IT teenistuse kahe auto ülalpidamiseks.

Linnavalitsuse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud on linnakantselei eelarves. Suuruse järgi moodustavad eelarve arendustööd, rentimine ja majutus ning andmeside, tarkvara, riistvara ja tarvikud, riistvara hooldus- ja remonditeenused, kommunikatsioonitehnoloogia.

Inventarikulud koosnevad raekoja ruumides inventari uuendamise projekti jätkamisest (20 000 eurot) ja inventari rendist (joogivee jahutid ja kunstiteosed linnavalitsuse tööruumides kokku 3 100 eurot).

Meditiinikulud on planeeritud töötervishoiuteenusteks, sh prilliklaaside kulude hüvitamiseks – vastav kulu on aastate lõikes erinev ja tingitud reaalsest vajadusest (töötervishoiuarst määrab tervisekontrolli vajavad ametnikud; vahetub ligi 30-40 ametnikku, kes tuleb suunata tervisekontrolli 1 kuu jooksul). Aasta jooksul vajavad täiendavat silmakontrolli ca 30 ametnikku. Arst võib suunata täiendavatele uurin-gutele ning klientidega tihedas kontaktis olivad on suunatud röntgenisse. Vastav kohustus tuleneb töö-tervishoiu ja tööohutuse seadusest. Kulude kasv on tingitud ka vajadusest täita töötervishoiuarsti soovitu- (nt teenistujatele on ette kirjutatud teatud tervist toetavate protseduuride läbimine).

Liikmemaks ja ühistegevuskulud

Ühistegevuse alla on planeeritud sellised kulud, mis on otseselt seotud linnavalitsuse esindamisega LV liikmete ja LV delegatsiooni poolt ning kohalike omavalitsuste valimiste korraldamisega seotud kulud. Järgmise aasta oktoobris toimuvad kohalike omavalitsuste valimised.

Valimiskulud:

Töötasud	57 870
Töötasude maksud	19 271
Administreerimiskulud	15 000
Ruumide majandamiskulud	19 000
Inventari kulud	600

Liikmemaksud:

Eesti Linnade Liit	43 409
Tartumaa Omavalitsuste Liit	14 730
PARE	420

Esindus- ja vastuvõtukulud on planeeritud järgmiste delegatsioonide vastuvõttudeks: Riia, Greifswald, Pihkva, Tampere, Uppsala, Gaziantep, Turu/ Hämeenlinna, Ferrara/ Siena, Kaunas jm. LV esindajate välislähetused on planeeritud järgmistesse kohtadesse: Uppsala, Tampere, Pihkva/ Peterburi, Hafnarfjörður, Kaunas, UBS komisjonide koosolekud, Riia, Hansapäevad Hollandis, konverentside lähetused.

Koolituskuludeks on planeeritud 24 000 eurot ühiskoolituste korraldamiseks. Linnavalitsuse „Juhtide arendamise programmi“ III osa eesmärk on arendada juhtide igapäevast juhtimispädevust. Programmi kaasatakse linnavalitsuse kesk- ja tippastme juhid (ca 60 inimest), et juhtide liidri- ning juhiomadusi laiemalt arendada ja seeläbi töötajaid motiveerida ning mõjutada positiivselt organisatsiooni sisemist toimimist ja koostööd.

Vahendeid on kavandatud ka seoses Eesti - EL Nõukogu eesistujariik üritusteks Tartus. Tõlketeenusteks on planeeritud 2500 eurot.

Investeeringuid on planeeritud 330 165 eurot info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale: 268 232 eurot IT tarkvara arendused, 24 000 eurot ESRI GIS platvormi litsentsitasu, 18 333 eurot tule müüri soetamine, 10 000 eurot kesksete võrguseadmete vahetus (4 tk), 9 600 eurot lisamälu NUTANIX.

03 AVALIK KORD**490 969 eurot****03600 Muu avalik kord**

Menetlusteenistus teostab linnavolikogu 18. septembri 2014. a otsuse alusel alates 1. septembrist 2015. a Tartu linnas parkimis- ja liiklusjärelvalvet. Kuni nimetatud ajani teostas parkimisjärelvalvet eraõiguslik juriidiline isik, kellelt osteti teenust riigihanke korras, liiklusjärelvalvet aga linnavalitsuse poolt süsteemselt ei teostatud.

Menetlusteenistuse põhitegevuskulusid kaetakse **finantseerimiseelarvest**.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
03600	MUU AVALIK KORD	321 383	394 127	490 969	24,6
50	tööjõukulud	243 709	308 436	387 530	25,6
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	182 289	230 520	290 720	26,1
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	61 420	77 916	96 810	24,2
55	majandamiskulud	76 924	84 941	102 439	20,6
	administreerimiskulud	12 101	14 200	17 230	21,3
	koolituskulud	3 073	4 000	4 000	0
	ruumide majandamiskulud	0	0	200	x
	sõidukite ülalpidamise kulud	36 291	57 891	59 005	1,9
	infotehnoloogiakulud	0	0	11 304	x

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	inventari kulud	13 448	2 150	3 000	39,5
	eri- ja vormiriietus	12 011	6 700	7 700	14,9
6	muud kulud	750	750	1 000	33,3

Tööjõukulud

Menetlusteenistuses kasvas ametikohtade arv seniselt 19 viie koha võrra alates 01.10.2016. a. Seniajani puudus toimiv lahendus liiklusjärelvalve teostamiseks (valesti parkimise kontrollimiseks) väljaspool linnavalitsuse tavapärast tööaega. Kontrolli teostati eelkõige tasulise parkimise kehtimise ajal (tööpäeviti kell 8:00-18:00). Tööpäevade õhtutel ja nädalavahetusel liiklusjärelvalve teostamiseks pidas linnavalitsus õigeks hakata menetlusteenistuse parkimis- ja liiklusjärelvalvet teostavate ametnike osas rakendama summeeritud tööaega. Säilitamiseks ka tavapärasel tööajal senist kontrollimatu, otsustati linnavalitsuse 18.08.2016. a korraldusega nr 825 selleks teenistusse võtta 5 täiendavat ametnikku.

Majandamiskuludes

on kulude kasv seotud andmesidekulude ületoomisega üldvalitsemiskuludest valdkonna alla sarnaselt hariduse, kultuuri ja sotsiaalse kaitse valdkondadega. Administreerimis-, inventari ja eririietuse kulud kasvavad seoses täiendavate töötajatega. Sõidukite ülalpidamiskulud kasvavad seoses uue sõiduauto liisimisega 2017. a jaanuaris (kokku 5 sõidukit).

04 MAJANDUS 45 000 eurot**04740 – Üldmajanduslikud arendusprojektid 45 000 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 45 000 eurot**

Projekti Targa linna klaster omafinantseeringuks. Projekt kestab kuni 31.08.2018. a. Tegevustoetus antakse projekti juhtpartnerile MTÜ-le Smart City Lab. Linna omaosalus kokku on 71 000 eurot.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
04740	ÜLDMAJANDUSLIKUD ARENDUSPROJEKTID	20 000	45 000	125,0
4	antavad toetused	20 000	45 000	125,0

08 VABA AEG JA KULTUUR 35 697 eurot**08600 - Muu vaba aeg ja kultuur 35 697 eurot**Majandamiskulud (infotehnoloogia)

Linnakantselei infotehnoloogia teenistus administreerib linnavalitsuse struktuuriüksuste ja asutuste arvutivõrku ja korraldab riigihankeid riistvara ja tarkvara rentimiseks/soetamiseks. Kuna linn loobub kasutatud arvutite rendist, siis on rendikulude oodatav kasv ca 20%.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08600	MUU VABAAEG JA KULTUUR	34 548	31 686	35 697	12,7
55	majandamiskulud	34 548	31 686	35 697	12,7
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	34 548	31 686	35 697	12,7

Kultuuriasutustele renditavate arvutite rent on 34 838 eurot (arvutite arv kasvab 310-lt 316-le) ja arvutite viirusetõrje tarkvara 859 eurot.

09 HARIDUS 571 811 eurot**09609 – Muud hariduse abiteenused 571 811 eurot**Majandamiskulud (infotehnoloogia)

Kutsehariduse kuludest (84 974 eurot) kaetakse 40 256 eurot riikliku koolitustellimuse katteks riigilt saadud vahendite arvel.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09609	HARIDUSE ABITEENUSED	411 641	452 403	571 811	26,4
55	majandamiskulud	411 641	452 403	571 811	26,4
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	411 641	452 403	571 811	26,4

Kulud jagunevad asutuste lõikes järgmiselt:

Asutuste liik	2016 eelarve	2017 eelarve	Muutuse %
Üldhariduskoolid	275 712	350 069	27,0
Kutsehariduskeskus	65 565	84 974	29,6
Lasteaiad	111 126	136 768	23,1

403 495 eurot arvutite rent. Arvutite arv kasvab 190 võrra, sh Kutsehariduskeskusele 150;
 93 235 eurot andmeside, fiibrivõrk ja telefonid;
 47 650 eurot kontoritarkvara;
 12 331 eurot süsteemihaldustarkvara ja teenused;
 10 722 eurot viirusetõrje tarkvara;
 4 378 eurot MS Dynamics AX kasutamine Kutsehariduskeskuses.

10 SOTSIAALNE KAITSE 8 080 eurot**10200 - Eakate hoolekandeaasutused - päevakeskused****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 8 080 eurot**Majandamiskulud (infotehnoloogia)

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
10200	PÄEVAKESKUSED	6 676	6 562	8 080	23,1
55	majandamiskulud	6 676	6 562	8 080	23,1
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	6 676	6 562	8 080	23,1

Arvutite rent sotsiaalhoolekande asutustele on 7568 eurot ja arvutite viirusetõrje tarkvara 512 eurot.

3.3. ARHITEKTUURI JA E HITUSE OSAKOND**688 421 eurot**

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017-2016 eurodes
Arhitektuuri ja ehituse osakond kokku	587 099	760 617	688 421	-9,5	-72 196
Üldised valitsussektori teenused	384 734	398 332	422 236	6,0	23 904
Majandus, sh:	58 339	175 729	171 965	-2,1	-3 764
investeeringustegevuse kulud	0	18 212	0	-100,0	-18 212
Vaba aeg ja kultuur, sh:	144 026	186 556	94 220	-49,5	-92 336
investeeringustegevuse kulud	109 887	142 000	67 000	-52,8	-75 000

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 422 236 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 422 236 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	Üldised valitsussektori teenused	384 734	398 332	422 236	6,0
	LINNAVALITSUS	384 734	398 332	422 236	6,0
50	personalikulud	356 661	360 398	380 100	5,5
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	219 685	221 856	232 941	5,0
	töötajate töötasu	46 537	47 500	52 205	9,9
	erisoodustused	476	0	0	x
	personalikuludega kaasnevad maksud	89 963	91 042	94 954	4,3
55	majandamiskulud	28 067	37 934	42 136	11,1
	administreerimiskulud	6 225	8 575	8 575	0,0
	lähetuskulud	2 505	1 647	2 647	60,7
	koolituskulud	2 308	2 226	6 200	178,5
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	519	500	500	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	14 477	17 672	17 600	-0,4
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	280	564	564	0,0
	inventari kulud	908	4 120	4 120	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	350	1 630	1 630	0,0
	eri- ja vormiriietus	495	1 000	300	-70,0

Tööjõukulud

Kavandatud on 20 ametikohta. Kavandatud on palgatõus arvestades Fontese palgauuringut..

Majandamiskulud

Sõidukite ülalpidamiskulud koosnevad töötajate isikliku sõiduauto kasutamise hüvitamisest ja liisitud sõiduauto kuludest. Koolituskulude kasvu tingib erialase koolituse vajadus. Eririietuse kulu langeb, kuna 2016. a hangiti eririietus järelevalve spetsialistidele.

04 MAJANDUS 171 965 eurot

Osakonna eelarves on kulud arhitektuurile ja linnakujundusele kavandatud finantseerimiseelarvest põhitegevuseks.

04740 - Üldmajanduslikud arendusprojektid**Arhitektuur (põhitegevuse kulud) 79 465 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
04740	ARHITEKTUUR	36 549	87 276	79 465	-8,9
50	tööjõukulud	5 075	2 810	3 999	42,3
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	3 798	2 100	3 000	42,9
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 277	710	999	40,7
55	majandamiskulud	13 358	37 154	22 466	-39,5
	administreerimiskulud	7 372	8 600	4 600	-46,5
	uurimis- ja arendustööde kulud	12 739	10 400	10 000	-3,8
	lähetuskulud	4 097	4 266	5 266	23,4
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	4 266	5 600	5 600	0,0
4	antavad toetused	3 000	55 600	50 000	-10,1
	preemiad, stipendiumid	3 000	55 600	50 000	-10,1

Tööjõukulud on kavandatud võistlustingimuste koostamiseks ja žüriiliikmete töötasudeks.

Majandamiskulud

Administreerimiskuludena on kavandatud esindus- ja vastuvõtukulud ning kingitused, "Aasta parima ehitise" konkursi auhindamisürituse korralduskulud ja info- ning PR teenused.

Uurimis- ja arendustöödena on eelarvesse kavandatud vaidlusaluste või ehitusjärelvalve raames tellitavate ekspertiiside ja linnakujunduslike projektide tellimise kulud (sh tänavate, väljakute, haljasalade hankeelsed eskiisid). Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud on kavandatud erinevate arhitektuuri- ja linnakujundusalaste näituste (sh ideevõistluste näituste) korralduskuludeks.

Antavad toetused

Toetused on kavandatud Vanemuise tn 4 pargiala ja bussipeatuste ning Marja tn silla ideevõistluse preemiateks:

04900 - Muu majandus**Linnakujundus (põhitegevuse kulud) 92 500 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
04900	MUU MAJANDUS (LINNAKUJUNDUS)	21 790	70 241	92 500	31,7
50	tööjõukulud	0	5 486	2 000	-63,5
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	0	4 100	1 500	-63,4
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	0	1 386	500	-63,9
55	majandamiskulud	13 290	50 455	78 500	55,6
	uurimis- ja arendustööde kulud	0	11 450	60 000	424,0
	inventari kulud	5 318	28 755	8 000	-72,2

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	muud mitmesugused majanduskulud	7 972	10 250	10 500	2,4
4	antavad toetused (preemiad, stipendiumid)	8 500	14 300	12 000	-16,1

Tööjõukulud

on kavandatud A. Matteuse skvääri ideevõistluse žüriiliikmete tasudeks.

Majandamiskulud

Uurimiskulud on kavandatud linnasuunamissüsteemi väljatöötamiseks vastavalt linnavalitsuse 21.06.2016. a korraldusele nr 646.

Inventari kulud on kavandatud turismiinfotahvlite rajamiseks ja hoolduseks (2016. a eelarves olid vahendid tervikliku Toomemäe infograafika rajamiseks).

Muudes kuludes on linna dekoreerimise (Vabariigi aastapäevaks, Tartu rahu aastapäevaks, Võidupühaks, hansapäevadeks, jõulukaunistused Raeplatsile), pinkide siltide valmistamise ja paigaldamise ning ebaseaduslike reklaamikandjate likvideerimise kulud.

Antavad toetused

on kavandatud A. Matteuse skvääri ideevõistluse preemiateks.

08 VABA AEG JA KULTUUR 94 220 eurot

08207 - Muinsuskaitse 94 220 eurot

Vahendid eraldatakse **finantseerimiseelarvest:**

Põhitegevuse kuludeks 27 220 eurot

Investeermistegevuse kuludeks 67 000 eurot

Muinsuskaitsealaste riiklike kohustuste täitmiseks 2017. a on kavandatud toetusena Muinsuskaitseametilt 18 000 eurot tööjõukuludeks.

Põhitegevuse kulud 27 220 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08207	MUINSUSKAITSE	34 139	44 556	27 220	-38,9
50	tööjõukulud	19 274	18 722	18 720	0,0
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	14 405	13 993	14 044	0,4
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	4 869	4 729	4 676	-1,1
55	majandamiskulud	7 435	18 034	8 500	-52,9
	administreerimiskulud	284	0	0	0,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	5 151	15 764	6 000	-61,9
	lähetuskulud	2 000	2 270	2 500	10,1
4	antavad toetused	7 430	7 800	0	-100,0

Tööjõukulud

Tööjõukuludesse on planeeritud kultuuriväärtuste vanemspetsialisti töötasu.

Majandamiskulud

Muinsuskaitsealaste uurimis- ja arendustööde kulud on suunatud ajaloolise õiendi koostamiseks, kultuuriväärtusega asjade ja mälestiste registri täiendamiseks.

Investeeringustegevuse kuludes on kavandatud antavaid investeeringutoetusi **67 000 eurot**, sh:

32 000 eurot restaureerimistoetusteks;

30 000 eurot EAÕK-le Tartu Uspenski katedraalkiriku fassaadi restaureerimiseks;

5 000 eurot Tartu Juudi Kogukonnale Vana-juudi kalmistu mausoleumi renoveerimiseks.

3.4. AVALIKE SUHETE OSAKOND**585 142 eurot**

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017-2016 eurodes
Avalike suhete osakond kokku	744 944	616 003	585 142	-5,0	-30 861
Üldised valitsussektori teenused	512 616	514 337	545 186	6,0	30 849
Majandus	220 568	87 956	39 956	-54,6	-48 000
Haridus	11 760	13 710	0	-100,0	-13 710

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 545 186 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 545 186 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	Üldised valitsussektori teenused	512 616	510 337	545 186	6,8
	LINNAVALITSUS	239 729	258 726	264 562	2,3
50	personalikulud	224 586	236 461	239 602	1,3
	töötajate töötasu	166 355	175 484	178 504	1,7
	erisoodustused	1 203	1 000	1 000	0,0
	personalikuludega kaasnevad maksud	56 988	59 977	60 098	0,2
55	majandamiskulud	15 143	22 265	24 960	12,1
	administreerimiskulud	5 845	7 020	7 205	2,6
	lähetuskulud	2 988	3 715	4 015	8,1
	koolituskulud	1 661	4 600	4 600	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	611	640	1 000	56,3
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 835	3 000	3 000	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 288	1 770	2 370	33,9
	inventari kulud	388	520	1 520	192,3
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	6	500	500	0,0
	eri- ja vormiriietus	324	350	450	28,6
	muu erivarustus ja erimaterjalid	197	150	300	100,0
4	VÄLISABI (eraldised)	10 000	0	0	x
	ÜHISTE GEVUS	262 887	251 611	280 624	11,5
50	personalikulud	7 899	4 625	4 736	2,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 729	2 835	2 435	-14,1
	erisoodustused	3 279	500	900	80,0
	personalikuludega kaasnevad maksud	2 891	1 290	1 401	8,6
55	majandamiskulud	230 678	227 655	255 875	12,4
	administreerimiskulud	127 968	140 805	152 065	8,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	19 099	13 000	13 300	2,3
	lähetuskulud	4 668	7 000	7 000	0,0
	koolituskulud	2 400	2 400	2 400	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	75 043	64 450	81 110	25,8
	muu erivarustus ja erimaterjalid	1 500	0	0	x
4	eraldised	24 310	19 331	20 013	3,5

Osakonna ülalpidamiskuludTööjõukulud

Avalike suhete osakonnas on 12 ametikohta. Palgatõusu pole kavandatud.

Majandamiskulud

Kavandatud on Uppsala Maja inventari uuendamine, infopunkti töötajatele vormiriietus, lippude kollektsiooni täiendamine ja uuendamine.

ÜhistegevusTööjõukulud

Töövõtulepingu alusel töötavad tõlgid ja multimeedia teenuse pakkujad.

Majandamiskulud

Mitmed administreerimiskulud on kasvanud ja teenused (tõlke-, ilukirjateenus) kallinenud. Info- ja PR teenustes on suurenenud videoklippide eelarve. Maine ning turismi tegevuses põhjustavad kasvu Eesti EL eesistumisega seotud kulud.

Uurimus- ja arendustööde kulu on kavandatud maine- ja turismiuuringutele (8000 eurot), meediamonitoringule (4300 eurot) ja kaasava eelarve eksperttasuks (1000 eurot).

Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulude kasvu põhjused: Eesti Vabariik 100 tegevused Tartus, Vabariigi aastapäeva kulude kasv, ettenägematute ürituste reservi kasv, reklaamikulude kasv seoses Tartu suvekampaaniaga.

Toetused

Toetus KUKU raadio Linnatunni saatele on 7395 eurot (eelmisel aastal 6713 eurot) ning 3200 eurot Tartu infopunkti ülalpidamiseks Tartus. Liikmemaksud on planeeritud järgmistele organisatsioonidele: Balti Mere Turismi Komisjon (1150 eurot), Kohalike Keskkonnainitsiatiivide Rahvusvaheline Nõukogu (1200 eurot), Läänemere Linnade Liit (2275 eurot), Konverentsibüroo (4793 eurot).

04 MAJANDUS**39 956 eurot**

Võrreldes 2016. a eelarvega 87 956 eurot on osakonna majanduse valdkonna kulud oluliselt vähenenud ja seda seetõttu, et 2016. a osteti linna uue kodulehekülje sisutoimetamise teenust (24 000 eurot), Teleport Professional litsents (12 000 eurot) ning kasutati ühistransporditeenuse info- ja PR kuludeks 10 000 eurot.

04540 - Õhustransport**31 956 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****31 956 eurot**

Vahendid on kavandatud toetuseks AS-le Tallinna Lennujaam Tartu lennujaama regulaarliinide teenindamiseks baasaastatega samas mahus.

04730 - Turism**8 000 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****8 000 eurot**

Alates 2016. a vahendab toetust SA-le Tartumaa Turism ettevõtluse osakond. Avalike suhete osakonna eelarves on kavandatud vahendid põhitegevuse toetuseks Eesti Konverentsibüroole kasvuga 3000 eurot (2016. a anti toetust 5 000 eurot ka TÜ Üliõpilaskonna Sihtasutusele).

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
04730	TURISM	183 567	10 000	8 000	-20,0
4	antavad toetused	183 567	10 000	8 000	-20,0

3.5. ETTEVÕTLUSE OSAKOND**1 195 587 eurot**

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017-2016 eurodes
Ettevõtluse osakond kokku	678 099	1 127 492	1 195 587	6,0	68 095
Üldised valitsussektori teenused	238 390	243 838	239 947	-1,6	-3 891
Majandus, sh:	439 709	883 654	955 640	8,1	71 986
investeeringukulud	88 300	110 000	95 000	-13,6	-15 000

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**239 947 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****239 947 eurot**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	Üldised valitsussektori teenused	238 390	243 838	239 947	-1,6
	LINNAVALITSUS	238 390	243 838	239 947	-1,6
	50 personalikulud	220 421	224 172	224 172	0,0
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	108 059	103 070	105 024	1,9
	töötajate töötasu	56 692	64 510	63 147	-2,1
	personalikuludega kaasnevad maksud	55 670	56 592	56 001	-1,0
	55 majandamiskulud	17 969	19 666	15 775	-19,8
	administreerimiskulud	4 344	5 450	4 750	-12,8
	lähetuskulud	1 517	2 935	2 935	0,0
	koolituskulud	1 957	1 950	2 400	23,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	613	700	700	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	629	1 536	1 500	-2,3
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	383	400	400	0,0
	inventari kulud	7 937	6 195	2 590	-58,2
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	589	500	500	0,0

Tööjõukulud

Osakonnas on 11 ametikohta. Eelarves on arvestatud lisatasud osakonna juhataja, registriteenistuse juhataja ja sekretäri asendamiseks. Üldist palgatõusu pole kavandatud.

Majandamiskulud

Majandamiskulud on üldiselt planeeritud eelmise aasta baasi järgi.

04 MAJANDUS**955 640 eurot****04730 – Turism****305 087 eurot**

2016. a on antud ettevõtluse osakonna kureerida antav toetus SA-le Tartumaa Turism. Eelnevatel aastatel olid vahendid avalike suhete osakonna eelarves ning 2015. a kulu oli 183 567 eurot.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
04730	TURISM	265 443	305 087	14,9
4	antavad toetused	265 443	305 087	14,9

Vahendid on ette nähtud sihtasutuse majandamiseks, turunduseks, toetuseks SA-le Lõuna-Eesti Turism, Vaksali infopunktile. Kulud kasvavad seoses visittartu.com kodulehe uuendamisega.

04740 - Üldmajanduslikud arendusprojektid**650 553 eurot**

Kulud kaetakse finantseerimiseelarvest 611 653 eurot ja majandamiseelarvest 38 900 eurot.

Finantseerimiseelarve**Põhitegevuse kulud****516 653 eurot****Investeermistegevuse kulud****95 000 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
04740	ÜLDMAJANDUSLIKUD ARENDUSPROJEKTID	310 584	448 294	516 653	15,2
50	tööjõukulud	3 647	1 514	10 173	571,9
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	0	0	1 836	x
	töötajate töötasu	1 898	0	4 296	x
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	695	1 132	1 500	32,5
	erisoodustused	107	0	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	947	382	2 541	565,2
55	majandamiskulud	126 981	148 980	177 180	18,9
	administreerimiskulud	96 517	91 070	97 500	7,1
	uurimis- ja arendustööde kulud	0	0	28 000	x
	lähetuskulud	2 228	6 980	5 380	-22,9
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	25 456	46 700	43 700	-6,4
	muud mitmesugused majanduskulud	2 780	4 230	2 600	-38,5
4	antavad toetused	179 956	297 800	329 300	10,6
	preemiad, stipendiumid	900	1 125	1 125	0,0
	antavad toetused tegevuskuludeks	179 056	296 675	328 175	10,6

Tööjõukuludes on lepinguline töötasu seminaride, kursuste ja teabepäevade lektorite töö tasustamiseks. Suurenemine on seotud arendusprojektide juhtimiskuludega.

Majandamiskulud on kavandatud järgmiste osakonna tegevuste katteks:

Arengukavas püstitatud eemärkide saavutamiseks kavandatakse ettevõtluse arendamisel rakendada meetmeid ja tegevusi viies arengusuunas.

- ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime arendamine;
- arengusuund: inimressursi arendamine;
- ettevõtlust toetava tugisüsteemi ja infrastruktuuri arendamine;
- ettevõtluse rahvusvahelistumise toetamine;
- ettevõtluskeskkonna maine ja ettevõtluskultuuri edendamine.

Ettevõtluslinna strateegiliste eesmärkide saavutamisel on oluline koostöö Tartus tegutsevate ettevõtluse tugistruktuuride ja ülikoolidega.

Kulud kasvavad põhiliselt seoses ettevõtlusuuringu läbiviimise kavandamisega (viimane uuring teostati 2011. a).

Ürituste korraldamiskuludes kajastatakse ka kulud kevad-, Maarja-ja jõululaada korraldamiseks. Laata-de eesmärk on pakkuda võimalust väikeettevõtjal müüa ja tutvustada tooteid. Samuti pakutakse laada küllastajatele meelelahutust. Kolmel laadal on küllastajaid hinnanguliselt ca 70 000.

Antavad toetused on kavandatud:

141 175 eurot	SA-le Tartu Loomemajanduskeskus, millest 70 000 eurot filmifondi toetus, inkubatsioonitegevuseks 56 675 eurot ja Antoniuse õue ülalpidamiseks, moeetenduse, jõulu-õue korraldamiseks ning noore kunsti oksjoni kataloogide tootmiseks 12 000 eurot;
98 000 eurot	SA-le Tartu Teaduspark tegevustoetuseks, sh 48 000 eurot SPARKDemo tegevuskulude katteks ja 50 000 Euroopa Kosmoseagentuuri äriinkubaatori Tartusse rajamiseks (linnavolikogu on lubanud 09.06.2016 nr 356 otsusega toetada aastatel 2017-2021 inkubaatori tegevust Tartu linna eelarvest iga-aastaselt kuni 50 000 euroga);
30 000 eurot	Tartu Biotehnoloogia Pargile inkubatsiooniks;
30 000 eurot	MTÜ-le sTartup Day. Tartu Ülikooli poolt ellu kutsutud üritus, mis võiks saada üheks iga-aastaseks Tartu tähtsündmuseks, mida korraldaksid TÜ, Tartu Linnavalitsus ja kohalik start-up kogukond ühiselt. Toimumisaeg saab olema alati detsembri alguses;
20 000 eurot	SA-le Tartu Ärinõuandla tegevustoetuseks;
4 000 eurot	konkurss "Ajujaht" innovaatilise, suurima rakendusliku väärtusega äriidee toetuseks;
3 000 eurot	mittetulundusühingute tarbijakaitsealaste projektide toetuseks;
2 000 eurot	kirbuturu korralduskuludeks;
1 125 eurot	preemiad konkursside võitjatele.

SA Tartu Loomemajanduskeskus koordineerib katusorganisatsioonina loomemajandust Tartus Kalevi tn 13, 15 ja 17 ruumides ning alates 2012. a ka aadressidel Lutsu 3 ja 5 ning Munga 6 (Antoniuse Õu):

- jagades loomemajandusalast infot;
- viies läbi erialast täiendust pakkuvaid koolitusi;
- pakkudes loovettevõtjatele juriidilist ja majandusalast nõustamist ning inkubatsiooniteenust. Linna poolt antav **investeermistoetus 10 000 eurot** on lülitatud eelarvesse Kalevi 17 restaureerimise laenu katteks

Tartu Biotehnoloogia Park on linnaeelarvest küsinud toetust 40 000 eurot, eelarvesse on kavandatud eelmise aasta tasemel e 30 000 eurot.

Inkubatsiooniprogrammi toetamise jätkudes küsitud mahus kindlustab BioMed inkubaator 2017.a. tegevuse jätkumise järgmiste tulemustega:

- Inkubaatoris osalevate ettevõtete arv on minimaalselt 16 ettevõtet;
- Uusi ettevõtteid kaasatakse inkubatsiooniprogrammi minimaalselt 6;
- Eelinkubatsiooni kaasatakse vähemalt 10 uut ettevõtet;
- Inkubatsiooniprogrammis osalevate ettevõtete prognoositav käive 2017 aastal 1 600 tuhat eurot, sh, eksport moodustab sellest minimaalselt 800 tuhat eurot;
- Investeeringud kaasatakse inkubatsiooniettevõtetesse 500 tuhat eurot/aastas;
- Programmis osalevates ettevõtetes luuakse 10 uut töökohta aastas, millest laekub täiendavat maksutulu ca. 100 tuhat eurot;
- Kõikides programmis osalevates inkubatsiooniettevõtetes töötab kokku u. 130 inimest, kelle palkadest laekub riigile makse ca. 2,0 miljonit eurot aastas.

Oodatavad tulemused väiksema toetuse korral kooskõlastatakse lepingu vormistamisel.

SA Tartu Ärinõuandla on maakondlik arenduskeskus, kes nõustab alustavaid ja tegutsevaid ettevõtjaid. Lisaks nõustamisele korraldatakse baaskoolitusi ja infopäevi alustavatele ettevõtjatele.

Esitatud projektis taotletakse vahendeid noorte ettevõtlikkuse stimuleerimiseks: õpilasfirmade mentorklubi läbiviimiseks, äriplaanide konkursiks, õpetajate õppereisiks, õpilasfirmade jõululaada organiseerimiseks, infopäevade korraldamiseks koolides, noorte ettevõtlikkuse tunnustamiseks (konkurss „ette-

võtlilik noor“), karjäärikonverentsi korraldamiseks. Lisaks korraldatakse välisturgude infopäevi Tartu linna ja maakonna regionaalsete ettevõtlusvõimaluste tutvustamiseks.

SA Tartu Teaduspark rajas 2016. a Tartusse regionaalse ettevõtluskeskuse SPARKDemo, mis on regiooni ettevõtluse visiitkaart – edukate ettevõtete, toodete ja teenuste näitusruum. 2017. a põhitegevuskulude toetus on SPARKDemo tegevuskulude katteks ja Euroopa Kosmoseagentuuri äriinkubaatori rajamiseks Tartusse.

Linna poolt antav **investeermistegevuse toetus 85 000 eurot** on SA Tartu Teaduspark arendamiseks võetud pangalaenu ja intresside tagasimaksmiseks samas mahus eelmiste aastatega. Teaduspargi omavahendid samas mahus ehk 85 000 eurot.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

38 900 eurot

Tulud laekuvad osakonna majandamiseelarvesse ettevõtjailt neile korraldatud kursuste osavõtutasuna 13 000 eurot ja projekti „EmpInno - Empowering for Innovation and Growth in Medium Sized Cities and Regions“ teostamiseks saadava toetusena 25 900 eurot.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
04740	ÜLDMAJANDUSLIKUD ARENUSPROJEKTID	40 825	59 917	38 900	-35,1
50	tööjõukulud	10 823	19 891	14 684	-26,2
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	3 570	3 474	0	-100,0
	töötajate töötasu	4 444	11 393	11 016	-3,3
	erisoodustused	60	0	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 7495	5 024	3 668	-27,0
55	majandamiskulud	30 002	40 026	24 216	-39,5
	administreerimiskulud	11 610	15 832	17 374	9,7
	lähetuskulud	5 138	10 188	5 568	-45,3
	koolituskulud	1 275	5 200	0	-100,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	30	0	0	0,0
	inventari kulud	4 098	3 806	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	89	0	1 274	x
	muud mitmesugused majanduskulud	7 762	5 000	0	-100,0

Võrreldes 2016. a eelarvega on kulud vähenenud, sest 2015.a korraldatud koolitused ettevõtjatele olid menüü ja koolituse osavõtutasudest jäi 13 306 eurot kasutamata ning ka 2016. aastal suurendati laekumiste ning kulude plaani 5 000 euro võrra.

Projekti „EmpInno“ raames on Tartul võimalik jagada oma kogemusi Tartu Teaduspargi algatatud nutika spetsialiseerumise strateegia osas ning saada teadmisi teistes Euroopa linnades kasutatud strateegiade rakendatavuse kohta. Projekti maksumus on kokku 142 170 eurot, millest linna omosalus 21 326 eurot. Projekt kestab kuni 31.10.2018. a.

3.6. HARIDUSOSAKOND**62 036 627 eurot**

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017-2016 eurodes
Haridusosakond kokku	59 578 140	63 108 586	62 036 627	-1,7	-1 071 959
Üldised valitsussektori teenused, sh:	739 351	713 502	719 350	0,8	5 848
investeeringiskulud	130 738	94 001	98 835	5,1	4 834
finantseerimiskulud	326 204	333 674	331 236	-0,7	-2 438
Haridus, sh:	58 838 789	62 395 084	61 317 277	-1,7	-1 077 807
investeeringiskulud	548 454	206 650	18 000	-91,3	-188 650

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 719 350 eurot

Finantseerimiseelarve	719 350 eurot
Põhitegevuse kulud	289 279 eurot
Investeeringistegevuse kulud	116 835 eurot
Finantseerimistegevuse kulud	331 236 eurot

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	Üldised valitsussektori teenused	282 385	285 827	289 279	1,2
	LINNAVALITSUS	282 385	285 827	289 279	1,2
50	personalikulud	253 919	255 585	259 037	1,4
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	70 761	71 880	61 411	-14,6
	töötajate töötasu	117 514	117 403	131 175	11,7
	erisoodustused	898	1 400	1 400	0,0
	personalikuludega kaasnevad maksud	64 746	64 902	65 051	0,2
55	majandamiskulud	28 466	30 242	30 242	0,0
	administreerimiskulud	10 239	11 072	11 072	0,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	4 000	4 000	2 000	-50,0
	lähetuskulud	377	200	200	0,0
	koolituskulud	9 516	8 300	10 300	24,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	0	500	500	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 589	2 800	2 800	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	379	520	520	0,0
	inventari kulud	1 179	1 250	1 250	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	737	600	600	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisus- tamise kulud	450	1 000	1 000	0,0

Tööjõukulud

Haridusosakonnas on üldvalitsemise tegevusalas kavandatud 11 koosseisulist ametikohta. Seoses töökorralduslike muudatustega ning täiendavatest tööülesannetest tuleneva töömahu kasvuga muutus alates 01.08.2016 osakonna töötajatel palgamäär.

Majandamiskulud on üldiselt 2016. a tasemel. Kasvavad vaid koolituskulud tulenevalt osakonna töötajate koolitamise vajadusest.

Finantseerimistegevuse kulud**333 674 eurot**

Riigi Kinnisvara ASile makstakse pikaajalise rendilepingu põhiosamakseid 328 331 eurot. Maarja Kooli bussi liisingumaksud on 2 905 eurot. Bussi liisinguleping lõpeb 2017. a, mistõttu tehakse aasta jooksul uus leping, kuid kuna lepingu andmed pole veel teada, võetakse sellest tulenev summa eelarvesse lisa-eelarvega.

Investeeringustegevuse kulud**112 808 eurot**

Vastavalt pikaajalise rendilepingule (Vanemuise 33 ja Vanemuise 35 asuvad koolihooned) tuleb tasuda Riigi Kinnisvara ASile intressimakseid koos käibemaksuga kokku 98 814 eurot. Maarja Kooli bussi liisingu intresse tasutakse 21 eurot. Uue lepingu sõlmimisel võetakse sellelt tasutavad intressid täiendavalt eelarvesse.

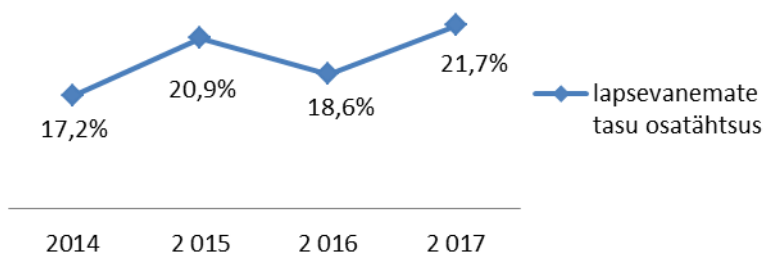
Majandamiseelarvesse on 18 000 euro eest kavandatud õppeotstarbeliste seadmete soetamine.

09 HARIDUS**61 317 277 eurot****09110 – Koolieelsed lasteasutused (põhitegevuse kulud)****22 370 539 eurot**

Lasteaedu ja -hoide rahastatakse finantseerimiseelarvest 22 300 164 euro ja majandamiseelarvest 70 375 euro ulatuses.

2017. a on kavandatud linna finantseerimiseelarvesse kokku laekumisi lapsevanemate poolt kaetava osana 4 838 628 eurot (2016. a 3 783 380 eurot, 2015. a 4 047 200 eurot), mille arvelt kaetakse 21,7% lasteaedade ja -hoidude ülalpidamiskuludest finantseerimiseelarves. Kokku tulude suurendamine 1 055 248 eurot, millest 1 235 660 euro võrra suurendamist toitlustamistasu arvel ning 180 412 euro võrra vähenemist kohatasu arvel. Alates 2017. a kajastuvad ka laste toitlustamise tasu arvel tehtavad toitlustuskulud finantseerimiseelarves, eelnenud aastatel kuulusid nad majandamiseelarvesse, millega seoses kaasneb ka toitlustamiskulude kasv finantseerimiseelarves. Kohatasu muutus seoses kohtade arvude täpsustumisega ning rühmaliikide muutusega 2016/2017 õ-a algul.

Lapsevanemate poolt kaetav osa põhitegevuse kulude katmisel 2014-2017. a finantseerimiseelarvetes

Riigi vahenditest on kavandatud lasteaiaõpetajate koolituskuludeks 37 783 eurot ja lasteaedades eesti keele õppeks 28 138 eurot. Lapsehoiukohtade loomiseks ja -teenuse pakkumiseks 0-7 a lastele on planeeritud saada toetust 100 000 eurot.

Finantseerimiseelarve (põhitegevuse kulud)**22 300 164 eurot**

Klassi- fikaa- tor	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	Muutuse %
09110	KOOLIEELASED LASTEASUTUSED	19 028 050	20 416 947	22 300 164	9,2
50	tööjõukulud	13 448 468	14 510 602	15 176 735	4,6
	töötajate töötasu	10 020 027	10 839 039	11 381 802	5,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	10 381	5 320	3 000	-43,6
	erisoodustused	17 477	853	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	3 400 583	3 665 390	3 791 933	3,5
55	majandamiskulud	2 852 447	2 922 845	4 064 679	39,1
	administreerimiskulud	29 345	35 154	35 918	2,2
	lähetuskulud	14	279	955	242,3
	koolituskulud	38 017	59 468	54 081	-9,1
	koolituskulud (riik)	35 952	37 783	37 783	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 736 537	1 756 025	1 723 159	-1,9
	rajatiste majandamiskulud	992	5 000	0	-100,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	4 517	6 420	5 575	-13,2
	info- ja kommunikatsiooni- tehnoloogia kulud	7 541	10 138	9 119	-10,1
	inventari kulud	133 939	60 261	43 932	-27,1
	toiduained ja toitlustusteenused	125 203	174 573	1 459 340	735,9
	meditsiinkulud ja hügieenitarbed	41 342	56 010	40 044	-28,5
	õppevahendite ja koolituse kulud	658 393	638 833	581 797	-8,9
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	25 586	42 874	33 260	-22,4
	eri- ja vormiriietus	13 673	35 977	36 967	2,8
	muu erivarustus ja erimaterjalid	1 396	4 050	2 749	-32,1
6	muud kulud	74	0	0	x
4	antavad toetused	2 727 061	2 983 500	3 058 750	2,5

Kulud nähakse ette 30 munitsipaallasteaiale ja 6 munitsipaalhoiule ning toetusena eralasteasutustele, sh:

- **18 338 964 eurot munitsipaallasteaedadele**, kus on kohti keskmiselt 5148 lapsele (2016. a 5 240 lapsele) Laste arvu vähenemine 92 lapse võrra seoses kohtade arvude täpsustumisega ning rühmaliikide muutusega 2016/2017 õa algul. 10.09.2016. a seisuga oli e-keskkonna ARNO alusel rühmadesse kinnitatud 5 094 last ning vabu kohti oli 149 lapsele. Eelnimetatud vabadele kohtadele toimub pidev kohtade pakkumine. Erivajadustega laste rühmad rahastatakse 100%liselt. (laste kontingendi ning kulude planeerimise aluste kohta täpsemalt pkt 2.8 Haridus)
- **902 450 eurot munitsipaalhoidudele** keskmiselt 258 lapsele (2016. a 200 lapsele)
- **3 058 750 eurot** antavate toetustena eralasteaedadele ja -hoidudele kokku 1121 lapsele (2016. a 1155 lapsele).

Tööjõukulude suurenemine 666 133 euro võrra ehk 4,6% peamiselt munitsipaallasteaedade arvel seoses uute rühmade avamise ja 4,2%-se palgatõusuga.

Majandamiskulude kasv 1 141 834 euro võrra ehk 39,1% peamiselt lapsevanemate tasu arvel toitlustamiskulude kajastamine finentseerimiseelarves senini omatuludes kajastamise asemel. Ülejäänud majandamiskuludes valdavalt vähenemine, kokku -142 933 euro võrra ehk -5,2%.

Munitsipaallasteaiad

19 241 414 eurot

Tööjõukulud 14 694 915 eurot on 2016. a kuludest 585 793 euro võrra suuremad, sh

- 136 275 eurone kasv seoses Naerumaa lasteaia 6-rühmalise filiaali avamisega Pepleri tänavale ning Kesklinna Lastekeskuse laienemisega kahe rühma võrra alates 01.09.2017. a)
- 449 518 eurone suurenemine seoses töötajatele kavandatava töötasu kasvuga (pedagoogidele 810lt eurolt 850 eurole ja logopeedidel 890lt eurolt 934 eurole ehk +5%, õpetaja abidele 535lt eurolt 572 eurole ehk +7% ning alampalgalistele 430lt eurolt 470 eurole ehk +9%).

Kulud on planeeritud kokku 1189 (2016. a 1174) ametikohale. Töötasu alammäär on kavandatud 2017. a 470 eurot (2016. a 430 eurot).

Majandamiskulud 3 644 049 eurot, mille kasv kokku 1006 284 eurot. Olulisemateks muutusteks on:

- 1 237 717 eurot suurenemine seoses lapsevanemate tasu arvel tehtavate toitlustuskulude ületulekuga finantseerimiseelarvesse omatulude eelarvest (1 179 340 eurot) ning toitlustusteenuse ostuks (58 377 eurot) seoses laste arvu muutusega ning uute toitlustushangetega (toitlustushange 2016. a lasteaedades Klaabu, Tõruke ja Nukitsamees)
- 108 447 eurot õppevahendite, inventari, info- ja kommunikatsiooni- vahendite soetamise, õppekava toetavate projektide läbiviimise kulud,
- 71 841 eurot hoonete ja ruumide majandamiskulude sh kommunaalkulude vähenemine,
- 47 500 eurot üürikulude vähenemine seoses Kesklinna Lastekeskuse kolimisega Eerika tn tegevuskohast Akadeemia tänavale,
- 3 645 eurot mitmesugused muud kulud kokku

Kokku on kavandatud 2017. a seoses Naerumaa lasteaia 6-rühmalise filiaali avamisega Pepleri tänaval ning Kesklinna Lastekeskuse laienemisega kahe rühma võrra Akadeemia tänaval vahendeid 211 920 eurot.

Munitsipaalhoiud

902 450 eurot

2017. a osutatakse lapsehoiuteenust kuues munitsipaalhoiuis ca 258 lapsele (2016. a tegevuskulud ca 200 lapsele (686 560 eurot).

Hoidude täitumine on kavandatud järgmiselt:

Hoiu nimetus	Kohtade arv	Laste nimestikuline keskmine arv
Kokku	386	258
Midrimaa hoid	15	15
Lotte hoid	18	18
Meelespea hoid	43	40
Karoliine hoid	60	60
Rukkilille hoid	110	87
Piilupesa*	140	38

*Piilupesa lasteaias töötab hoid 6 kuud 75 lapsega.

Tööjõukulud summas 481 820 eurot on arvestatud ca 55 lapsehoidjale (2016. a kavandatud 401 480 eurot).

Majandamiskulud on kavandatud mahus 420 630 eurot (2016. a eelarve 285 080 eurot ilma toiduainete kuluta) sh:

215 610 eurot ruumide rendikulud viies hoius;

105 950 eurot toitlustamise kulud, sh toiduainete kulu 56 320 eurot ja toitlustusteenuse kulu 49 630 eurot (arvestusega 1,17-1,50 eurot toidupäeva kohta, mille arvelt kaetakse toidu valmistamisega seotud kulud ning toidu transpordikulud). Laste arvu kasvu tõttu on täiendavalt kavandatud vahendeid 8 370 eurot võrreldes 2016. a.

56 800 eurot kulud küttele, elektrile ning veele ja kanalisatsioonile;

23 720 eurot administreerimis- ja meditsiinikulud ning muud kommunaalkulud (sh pesumaja-, prügiveo- ja valveteenus;

18 550 eurot õppevahendite kulud (arvestusega iga lapse kohta ca 75 eurot aastas).

Antavad toetused

3 058 750 eurot

1 678 720 eurot (2016. a 1 561 800 eurot) eralasteaedadele, mille eraldamist reguleerib Linnavolikogu 27.06.2014. a määrus nr 25 „Eralasteaiale toetuse eraldamise kord“. Kulud on arvestatud 586-le lapsele (2016. a 580-le lapsele). Vahendite suurenemine on tingitud lastetoetuse määra kasvust ning täiendava toetuse määra tasumisest suuremale laste arvule võrreldes 2016. a. Eralasteaedades, kus viiakse vanema poolt kaetava osa määr 15 % töötasu alammäärast või sellest madalamaks, on kavandatud täiendav toetus iga täisajalist kohta kasutava lapse kohta 64,50 eurot kuus. Seega täiendava toetuse maht 549 lapse kohta kokku ca 389 500 eurot (2016. a vastavalt 557 lapse kohta ca 358 400 eurot). Toetuse määrana on kavandatud kuus lapsele 200 eurot.

1 380 030 eurot (2016. a 1 421 700 eurot) eralapsehoiu teenusele, mille eraldamist reguleerib Tartu Linnavolikogu 27.06.2014. a määrus nr 26 „Tartu linna eelarvest lapsehoiuteenuse rahastamise kord“. Vahendid on kavandatud 535 lapsele (2016. a 575 lapsele). Toetuse määrana on kavandatud kuus lapsele 170 eurot. Erahoidudes, kus viiakse vanema poolt kaetava osa määr 15 % töötasu alammäärast või sellest madalamaks ning lastele korraldatakse lapsehoiuteenuse raames last arendavaid tegevusi (sh muusika- ja liikumis-tegevusi vähemalt kaks astronoomilist tundi igal nädalal lapse kohta), on kavandatud täiendav toetus iga täisajalist kohta kasutava lapse kohta 64,50 eurot kuus. Seega 535 lapse kohta täiendava toetuse maht kokku ca 379 600 eurot (2016. a 567 lapse kohta vastavalt 402 300 eurot).

Majandamiseelarve (põhitegevuse tegevuskulud)

70 375 eurot

Eelarve maht väheneb laste toitlustamise tasu arvel, mis alates 2017. a kuulub finantseerimiseelarve koosseisu varasema majandamiseelarve asemel ning 2016. a eelarvesse lülitatud 2015. a kasutamata vabade jääkide ja 2016. a jooksul projektide teostamiseks saadud sihtotstarbeliste toetuste arvel.

Tuludeks on töötajate toitlustamise tasu ja tasu õppekavavälisest ujumisõpetusest, mida korraldatakse lasteaedades Triinu ja Taavi ning Pääsupesa.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09110	KOOLIEELSESED LASTEASUTUSED	1 263 314	1 465 053	70 375	-95,2
50	tööjõukulud	2 015	1 345	0	-100,0
55	majandamiskulud	1 261 299	1 463 114	70 375	-95,2
	administreerimiskulud	1 556	1 459	0	-100,0

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	lähetuskulud	6 311	6 863	0	-100,0
	koolituskulud	1 942	6 131	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	22 498	13 768	9 675	-29,7
	rajatiste majandamiskulud	0	7 703	0	-100,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	394	0	0	x
	inventari kulud	2 305	2 695	0	-100,0
	toiduained ja toitlustusteenused	1 213 687	1 416 576	60 000	-95,8
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	781	200	200	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	10 637	6 365	500	-92,1
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	974	1 353	0	-100,0
	eri- ja vormiriietus	170	0	0	x
	muu erivarustus ja erimaterjalid	44	0	0	x

09212, 09213, 09220, 09221 - ÜLDHARIDUSKOOID

Tartu linnas on õppeaastast 2015/16 alates 21 munitsipaalüldhariduskooli, kus õppis 10. septembri 2016. a seisuga 11 838 õpilast (10. septembri 2015. a seisuga 11 521 õpilast). Õpilaste arv suurenes põhikoolis 317 võrra ja klassikomplektide arv 5 võrra.

Lisaks üldhariduskoolidele finantseerimisaluste alusel (vt ptk 2.8 Haridus) on kavandatud koolidele järgmised sihtotstarbelised kulud:

- Tugispetsialistide personalikuludeks on kavandatud põhikoolidele ja Annelinna Gümnaasiumile 2,5 ametikohta, Miina Härma Gümnaasiumile ja Täiskasvanute Gümnaasiumile 2 ametikohta ja gümnaasiumitele 1 ametikoht õpetajale prognoositud alampalgamääras (1000 eurot);
- Herbert Masingu Koolile on planeeritud 0,5 kohta täiendava sotsiaalpedagoogi ametikoha loomiseks palgamääraga 1000 eurot (kokku 7 998 eurot).
- Pikapäevarühma kasvatajate töötasu 330 476 eurot (2016. a 286 820 eurot) on kavandatud haridusosakonna eelarvesse, mis eraldatakse koolidele kulupõhiselt.
- Koolidele on planeeritud ventilatsiooni ja korrashoiuteenuste katteks täiendavad 40 869 eurot.
- Jaan Poska Gümnaasiumile on kavandatud 6 000 eurot (kooli omaosalus 8 460 eurot) laboriseadmete rendiks.
- Herbert Masingu Koolile ja Jaan Poska Gümnaasiumile on arvestatud Riigi Kinnisvara ASiga sõlmitud lepingu alusel omaniku kohustuste täitmiseks vastavalt 154 197 eurot (2016. a 157 543 eurot) ja 295 181 eurot (2016. a 299 489 eurot).
- Miina Härma Gümnaasiumile on IB-õppe läbiviimiseks arvestatud vahendid ruumide rentimise kuludeks Saksa Kultuuriinstituudilt 1 290 eurot (2016. a tasemel). Lisaks on arvestatud IB-õppe koordinaatorite palgakulu kahe ametikoha kohta 39 350 eurot, (2016. a oli kavandatud 38 534 eurot). IB-õppe arendamise toetamine on lähtuvalt Tartu linna arengukavast üheks õppekavade, õppesuundade ning –metoodika arendamise toetamise meetme tegevuseks.
- Seoses Raatuse Kooli kolimisega on õpilastele planeeritud bussitranspordi kompensatsioon 9 000 eurot. Lisaks sellele on arvestatud kolimiskulud suuruses 3 000 eurot ning ruumide rendikulud alates 01.08.2017. a 47 500 eurot.
- Karlova koorikooli ja selle esinduskooride (Tartu Poistekoor ja Neidudekoor „Kurekell“) õppetöö korraldamiseks on haridusosakonna eelarvesse kavandatud kokku 187 988 eurot (2016. a 179 065 eurot).

Haridusosakonna käsutusse on kavandatud koolide ühiskulude katteks vahendeid järgmiselt:

- Õppekava toetavateks projektideks (gümnaasiumide praktikume ja süvaõpet toetavate projektide läbiviimiseks) on kavandatud 48 000 eurot 2016. a tasemel, sh 5 000 eurot ettevõtlusõppe ja liikluskasvatuse edendamiseks.
- Koolijuhtide tööalaseks täiendkoolituseks on kavandatud 10 000 eurot (2016. a 20 000 eurot). Osa täiendkoolitusi rahastatakse riigieelarvelistest vahenditest. Linna arengukavas (lk. 44, meede 1.3.1) on toodud haridustöötajate pädevuse ja motiveerituse tõstmise ja koostöö arendamise üheks vahendiks õppeasutuste juhtide tööalase väljaõppe korraldamine.
- Täiendav pearaha tavakoolis õppivate HEV laste õppetöö toetamiseks on planeeritud 20 000 eurot (2015. a tasemel).
- Ujumisõpetuse toetus II klassi õpilastele on kavandatud summas 65 000 eurot mis on 2016. a tasemel. Ujumisõpetuse toetamine on linna arengukava laste ja õpilaste tervislike eluviiside ja tervise väärtustamise meetme (lk. 43, meede 1.2.4) üheks prioriteetseks tegevuseks. Arvestuse aluseks on hankelepingu nr. 14-7800 tegelik täitmine 2016. a ning prognoositud õpilaste ja õpperühmade arvud 2017/18 õa.
- Koolideüleised IT kulud: multifunktsionaalsete ülelinnaliste õpilaspiletite ja õpilaspileti kehtivuse kuupäeva kleebiste trükkimiseks on kavandatud 6 000 eurot (2016. a 6 000 eurot). Uus õpilaspilet annab võimaluse fikseerida koolisööklates toitlustatavate õpilaste arvu ning tagab seeläbi tõhusama kontrolli tegelike sööjate üle.
- M-klassijuhataja teenuse maksumuseks on planeeritud 13 500 eurot (2016. a tasemel).
- Koolide aastapäevade tähistamise toetamiseks on kavandatud 5 000 eurot Tartu Forseliuse Kooli, Tartu Descartes'i Kooli, Tartu Veeriku Kooli, Tartu Herbert Masingu kooli ja Tartu Kutsehariduskeskuse aastapäevade tähistamiseks (2016. a oli kavandatud 3 000 eurot).
- Lähtuvalt Tartu linna arengukavast aastani 2020 on üheks haridusvaldkonna prioriteediks koostöö arendamine erinevate haridusasutuste vahel. Selle prioriteedi peamiseks tegevuseks on üldharidusasutuste koostöö arendamine ülikoolidega, milleks on 2017. a eelarvesse kavandatud 3000 eurot TÜ liikumislabori projekti „TartuVUNK“ tegevuste realiseerimiseks (sh liikumisvahendite soetamiseks) Tartu koolides.

Üldhariduskoolide majandamiseelarve on võrreldes 2016. a vähenenud 660 328 eurot, kuna 2017. a eelarvesse ei ole kavandatud ületulevaid jääke ega saadavaid sihtotstarbelisi toetusi, mille maht 2016. a oli kokku vastavalt 451 601 eurot ja 242 157 eurot.

Järgnevalt ülevaade eelarvest tabelitena tegevusalade lõikes.

09212 – Põhihariduse otsekulud

19 516 593 eurot

Koolivõrgu reorganiseerimise tulemusena on linnas 14 põhikooli. Lisaks kajastatakse siin ka täistsükli-koolide põhikooliõpetajate tööjõukulud. Põhikooli rahastatakse finantseerimiseelarvest 19 258 508 euro ja majandamiseelarvest 258 085 euro ulatuses. Finantseerimiseelarvesse kavandatakse toetust riigieelarvest 13 898 118 eurot.

Põhitegevuse kulud finantseerimiseelarves

19 258 508 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09212	PÕHIHARIDUSE OTSEKULUD	17 433 846	19 305 183	19 258 508	-0,2
50	tööjõukulud	15 517 366	17 074 369	17 071 206	0,0
	töötajate töötasu	11 584 027	12 759 401	12 804 655	0,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	8 150	1 790	1 560	-12,8

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	erisoodustused	14 845	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	3 910 344	4 313 178	4 264 991	-1,1
55	majandamiskulud	1 909 680	2 230 814	2 187 302	-2,0
	administreerimiskulud	79 514	81 563	84 253	3,3
	lähetuskulud	1 103	1 456	1 756	20,6
	koolituskulud	6 962	10 429	10 625	1,9
	koolituskulud (riik)	80 885	85 835	90 936	5,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 013 680	1 172 851	1 199 303	2,3
	sõidukite ülalpidamise kulud	4 451	7 645	6 845	-10,5
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	57 329	66 891	54 590	-18,4
	inventari kulud	69 955	52 623	54 678	3,9
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	1 245	0	0	x
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	19 960	29 916	22 700	-24,1
	õppevahendite ja koolituse kulud	500 568	633 017	570 005	-10,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba- aja sisustamise kulud	72 112	84 834	88 556	4,4
	eri- ja vormiriietus	0	250	200	-20,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	1 532	3 504	2 855	-18,5
4	antavad toetused	6 800	0	0	x

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**258 085 eurot**

Tulud laekuvad koolide majandustegevusest 86 098 eurot, ruumide rentimisest 159 387 eurot ja kaupade, teenuste müügist 12 600 eurot. Eelarve väheneb, sest 2016. a eelarvesse on lülitatud 2015. a kasutamata vahendid 306 521 eurot ning aasta jooksul erinevate projektide rahastusena saadud vahendid 37 177 eurot, mida ei ole kavandatud 2017. a eelarvesse.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09212	PÕHIHARIDUSE OTSEKULUD	402 109	603 741	258 085	-57,3
50	tööjõukulud	126 798	145 473	72 356	-50,3
	töötajate töötasu	96 023	100 756	54 278	-46,1
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	752	7913	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	30 023	36 804	18 078	-50,9
55	majandamiskulud	265 555	458 268	185 729	-59,5
	administreerimiskulud	1 879	7 268	6 971	-4,1
	lähetuskulud	5 481	22 020	320	-98,5
	koolituskulud	1 249	6 845	1 500	-78,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	100 864	194 654	99 181	-49,0

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	6 455	26 872	11 600	-56,8
	inventari kulud	27 853	47 517	17 644	-62,9
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	4 319	1 000	0	-100,0
	toiduained ja toitlustusteenused	240	42	1 000	2281,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	263	2 598	0	-100,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	27 943	30 994	28 360	-8,5
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	88 953	118 458	19 053	-83,9
	muu erivarustus ja erimaterjalid	0	0	100	x
	muud mitmesugused majanduskulud	56	0	0	x
4	antavad toetused	9 756	0	0	x

09213 – Üldkeskhariduse otsekulud**4 642 031 eurot**

Üldkeskhariduse otsekuludesse kavandatakse 3 gümnaasiumi kulud ja täistsüklikoolide gümnaasiumi-õpetajate tööjõukulud, mida rahastatakse finantseerimiseelarvest 4 619 364 euro ja majandamiseelarvest 22 667 euro ulatuses. Finantseerimiseelarvesse kavandatakse riigipoolse toetusena 3 683 653 eurot.

Finantseerimiseelarve (põhitegevuskulud)**4 619 364 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09213	ÜLDKESKHARIDUSE OTSEKULUD	4 778 961	4 575 800	4 619 364	1,0
50	tööjõukulud	4 174 967	3 926 536	3 990 437	1,6
	töötajate töötasu	3 106 470	2 932 901	2 989 547	1,9
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	4 683	1 740	3 772	116,8
	erisoodustused	2 384	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 061 250	991 895	997 118	0,5
55	majandamiskulud	603 994	649 264	628 927	-3,1
	administreerimiskulud	22 615	22 265	23 990	7,7
	lähetuskulud	916	150	120	-20,0
	koolituskulud	279	1 367	3 220	135,6
	koolituskulud (riik)	16 437	18 160	19 908	9,6
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	344 091	386 710	380 738	-1,5
	sõidukite ülalpidamise kulud	3 060	5 740	4 800	-16,4
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	16 411	18 618	23 600	26,8
	inventari kulud	8 729	23 547	27 900	18,5
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	9 801	10 314	12 728	23,4
	õppevahendite ja koolituse kulud	160 250	140 393	106 923	-23,8

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba- aja sisustamise kulud	19 727	21 250	24 100	13,4
	muu erivarustus ja erimaterjalid	1 678	750	900	20,0
	6 muud kulud	32	0	0	x

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**22 667 eurot**

Tulud laekuvad ruumide üürimisest. 2016. a eelarves kajastuvad ka 2015. a kasutamata vahendid 62 722 eurot, aastajooksul neate projektide rahastamiseks saadud toetused 55 189 eurot, mida ei ole 2017. a eelarvesse kavandatud.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09213	ÜLDKESKHARIDUSE OTSEKULUD	80 159	138 511	22 667	-83,6
50	tööjõukulud	18 064	6 256	0	-100,0
	töötajate töötasu	8 088	2 857	0	-100,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	4 613	1 826	0	-100,0
	erisoodustused	574	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	4 789	1 573	0	-100,0
55	majandamiskulud	62 095	132 255	22 667	-82,9
	administreerimiskulud	5 754	5 737	0	-100,0
	lähetuskulud	3 787	13 743	2 000	-85,4
	koolituskulud	1 028	29 611	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	12 199	4 200	7 667	82,5
	sõidukite ülalpidamise kulud	152	0	0	x
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	164	600	4 000	566,7
	inventari kulud	1 167	25 894	4 000	-84,6
	Toiduained ja toitlustusteenused	0	549	0	-100,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	330	0	0	x
	õppevahendite ja koolituse kulud	7 591	16 209	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	29 782	34 132	4 000	-88,3
	eri- ja vormiriietus	141	1 580	1 000	-36,7

09220 – Põhi- ja üldkeskhariduse kaudsed kulud e täistsüklikoolid**2 100 336 eurot**

Põhi- ja üldkeskhariduse kaudsetesse kuludesse kavandatakse 3 täistsüklikooli kulud, mida rahastatakse finantseerimiseelarvest 1 992 998 euro ja majandamiseelarvest 107 338 euro ulatuses. Finantseerimiseelarvesse kavandatakse riigipoolse toetusena 420 307 eurot. Õpetajate palgad on kajastatud otsekuludes tegevusalade 09212 ja 09213 all.

Finantseerimiseelarve (põhitegevuskulud)

1 992 998 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09220	PÕHI- JA ÜLDKESKHARIDUSE KAUDED KULUD	2 158 765	1 881 505	1 992 998	5,9
50	töõjõukulud	1 338 995	1 130 054	1 345 401	19,1
	töötajate töötasu	981 939	841 933	1 008 803	19,8
	töövõtulepingu alusel töötajatele maks- tav tasu	5 094	300	500	66,7
	erisoodustused	8 862	1 892	0	-100,0
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	343 100	285 929	336 098	17,5
55	majandamiskulud	809 238	751 451	647 597	-13,8
	administreerimiskulud	66 645	47 828	50 656	5,9
	uurimis- ja arendustööde kulud	2 880	0	0	x
	lähetuskulud	243	220	0	-100,0
	koolituskulud	5 205	10 493	12 081	15,1
	koolituskulud (riik)	51 256	101 156	69 084	-31,7
	kinnistute, hoonete ja ruumide majan- damiskulud	383 269	325 688	315 367	-3,2
	sõidukite ülalpidamise kulud	3 383	3 000	3 100	3,3
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	41 836	29 607	27 228	-8,0
	inventari kulud	9 902	5 750	3 400	-40,9
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	39	0	0	x
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	3 727	6 080	4 800	-21,1
	õppevahendite ja koolituse kulud	189 337	153 349	127 849	-16,6
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba- aja sisustamise kulud	51 205	67 780	33 400	-50,7
	eri- ja vormiriietus	168	200	132	-34,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	143	300	500	66,7
6	muud kulud	532	0	0	x
4	antavad toetused	10 000	0	0	x

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

107 338 eurot

Tulud laekuvad majandustegevusest (46 275 eurot) ja rendituluna (61 063 eurot). 2016. a eelarvesse on lülitatud ka 2015. a kasutamata vahendid 82 358 eurot ning aasta jooksul täiendavalt erinevate projekti-
de teostamiseks saadud toetused 91 444 eurot.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09220	PÕHI- JA ÜLDKESKHARIDUSE KAUDED KULUD	266 596	303 474	107 338	-42,8
50	töõjõukulud	124 336	174 241	44 059	-74,7
	töötajate töötasu	14 301	48 812	32 352	-33,7
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	80 067	80 465	700	-99,1

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	erisoodustused	1 155	702	0	-100,0
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	28 813	44 262	11 007	-75,1
55	majandamiskulud	142 260	129 233	63 279	-51,0
	administreerimiskulud	4 695	5 115	4 466	-12,7
	lähetuskulud	0	1 200	0	-100,0
	koolituskulud	1 736	3 220	0	-100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	16 531	30 149	24 163	-19,9
	sõidukite ülalpidamise kulud	117	1 000	0	-100,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 771	6 362	2 100	-67,0
	inventari kulud	20 055	15 326	17 500	14,2
	toiduained ja toitlustusteenused	4 687	8 386	0	-100,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 865	4 733	600	-87,3
	õppevahendite ja koolituse kulud	16 084	15 544	3 750	-75,9
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	74 719	37 698	10 200	-72,9
	eri- ja vormiriietus	0	300	300	0,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	0	200	200	0,0

09221 - Täiskasvanute Gümnaasiumi kaudsed kulud**286 488 eurot**

Täiskasvanute Gümnaasiumi õpetajate tööjõukulud kajastatakse otsekuludena tegevusalades 09212 ja 09213. Kaudseid põhitegevuskulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest. Riigipoolseks toetuseks kavandatakse 86 247 eurot.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09221	TÄISKASVANUTE GÜMNAASIUMIDE KAUSED KULUD	270 621	291 972	286 488	-1,9
50	töõjõukulud	164 192	174 411	169 047	-3,1
	töötajate töötasu	122 064	130 352	126 816	-2,7
	erisoodustused	565	0	0	x
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	41 563	44 059	42 231	-4,1
55	majandamiskulud	106 429	117 561	118 912	13,5
	administreerimiskulud	4 747	5 141	6 380	24,1
	lähetuskulud	22	400	400	0,0
	koolituskulud	457	400	600	50,0
	koolituskulud (riik)	3 822	4 076	6 516	59,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	42 915	59 475	70 751	19,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	637	0	0	x
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	3 810	3 260	3 000	-8,0
	inventari kulud	1 031	1 300	1 050	-19,2

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	515	1 200	600	-50,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	21 375	26 485	28 215	6,5
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba- aja sisustamise kulud	586	2 700	1 000	-63,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	64	300	400	33,3

Kutsehariduskeskuse kulud kokku on 9 670 242 eurot,

mis on jagatud viide tegevusalasse:

- kutseõppe kulud (09222) – õppetöö korraldamise kulud sh õpetajate tööjõukulud, õppebaaside majandamine, õppetoetused;
- taseme alusel mittemääratletav haridus (09500) – täiskasvanute tasuline õpe;
- koolitransport (09600) – sõidusoodustused;
- koolitoit (09601) – toetused;
- öömaja (09602) – õpilaskodus majutusteenuse osutamine.

Tartu Kutsehariduskeskuse 2017. a finantseerimiseelarve planeerimisel on lähtutud 2016. a Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Tartu linna vahelisest riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingust nr 10.1 – 8.1/16/142-2 summas 7 203 950 eurot ja lisaks saadud õppetoetustest summas 340 222 eurot ja kutseksamite toetusest 100 000 eurot. Kokku on 2017.a eelarve kontrollarv 7 644 172 eurot, millest on infotehnoloogiakuludeks suunatud linnakantselei käsutusse 40 256 eurot, mis jaotatakse järgnevate tegevusalade lõikes:

- 09222 – 3 214 575 eurot programm „Pädevad ja motiveeritud õpetajad ning haridusasutuste juhid“, millest on lubatud kasutada vahendeid vaid õpetajate töötasude maksmiseks, koolituseks ja õppekava täitmiseks koolitustellimuse sisseostuks;
- 09222 – 2 971 344 eurot ülejäänud kutseõppega seotud kulude katteks;
- 09222 – 764 100 eurot õppetoetusteks;
- 09600 – 220 000 eurot sõidusoodustusteks;
- 09601 – 242 434 eurot koolitoidu toetuseks;
- 09602 - 131 719 eurot õpilaskodu kulude katteks (217 eurot õpilase kohta aastas);
- 09500 – 100 000 eurot kutseksamiteks.

2016. a. riiklik koolitustellimus on vastavalt eelnimetatud lepingule 2830 õppekohta (2015. a 2795 õppekohta), sealhulgas 45 erivajadusega õpilast. Kutsehariduskeskuses on 344 koosseisulist töötajat sh 180 pedagoogi.

Kõige suuremaks tuluallikaks (1 539 367eurot) on endiselt laekumine majandustegevusest, millest 60,2 % moodustab toitlustusüksuste tulu, 14,9 % õppehotell, 7,4 % õppekauplus ja 6,5 % juuksurite ja iluteenindajate õppebaasid. Toitlustusüksus on majutus- ja toitlustusosakonna õppebaas, mille moodustavad Kopli tn õppekorpuses asuvad söökla, restoran ja kohvik ning Põllu tn õppekorpuses asuv söökla. Neile valmistavad omakoda toodangut ka toiduainete tehnoloogia osakonna praktika- baasid lihatöökoda ja pagaritöökoda. Suurim käive tuleb oma kooli õpilaste toitlustamisest, mida põhikooli baasil õppijate osas toetatakse ka toidutoetusega (tegevusala 09601), suurenenud on ka välisklientide osakaal. Lisanduvad rendi- ja õpilaskodu üüritulud kokku 314 258 eurot.

Sihtasutuselt Archimedes laekub projektide „Consortium for promoting workplace based learning in HoReCa“ ja „Improving the quality of traineeship“ lõppmaksed summas 83 145 eurot ja Sihtasutuselt Innove laekub projekti „Praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses sh õpetaja koolituse koolituspraktika“ ja „Kutsehariduse maine tõstmine, õpipoisiõppe laiendamine ehk PRÕM“ toetuseks 89 300 eurot.

09222 – Kutseõppe kulud**8 187 475 eurot**

Põhitegevuskuludid rahastatakse finantseerimiseelarvest riigieelarvelistest vahenditest 6 909 763 euro ja majandamiseelarvest 1 277 712 euro ulatuses.

Finantseerimiseelarve**6 909 763 eurot****Põhitegevuse kulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09222	KUTSEÕPPE KAUDSED KULUD	2 597 091	6 849 213	6 909 763	0,9
50	tööjõukulud	4 692 123	4 732 830	4 907 163	3,7
	töötajate töötasu	3 465 847	3 508 545	3 654 960	4,2
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	27 603	20 000	20 300	1,5
	erisoodustused	11 911	7 000	5 000	-28,6
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 186 762	1 197 285	1 226 903	2,5
55	majandamiskulud	1 408 500	1 347 283	1 238 300	-8,1
	administreerimiskulud	101 500	96 398	87 800	-8,9
	lähetuskulud	16 596	17 800	17 000	-4,5
	koolituskulud (riik)	45 999	51 000	52 000	2,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	533 979	516 371	501 000	-3,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	31 571	35 000	32 000	-8,6
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	184 295	138 387	100 000	-27,7
	inventari kulud	46 286	65 500	50 000	-23,7
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	15 290	16 500	16 500	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	11 010	10 000	10 000	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	362 875	372 827	347 000	-6,9
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaja sisustamise kulud	38 569	27 000	25 000	-7,4
	muud mitmesugused majanduskulud	530	500	0	-100,0
6	muud kulud	524	0	200	x
4	antavad toetused	1 257 612	769 100	764 100	-0,7
	õppetoetused	1 254 349	764 100	764 100	0,0
	tegevustoetused	3 263	5 000	0	-100,0

Finantseerimiseelarve majandamiskulude vähenemine on tingitud asjaolust, et õpetajate töötasu ja miinimumpalgaga töötavate töötajate 2017. a töötasu on arvestatud vastavalt riiklikule prognoosile (1 000 eurot kuus õpetajale ja 470 eurot miinimumpalgaga töötajatele), kuid Haridus- ja Teadusministeeriumi poolne täpne rahastus tuleb 2017. a toetuse kasutamise lepinguga. Siis korrigeeritakse majandamiskuludid ning võimalusel suunatakse osa toetusest ka investeerimiskuludeks.

Tööjõukulud on ette nähtud 283 koosseisulisele töötajale, neist 180 on õpetajad.

Vähendatud on ruumide ja territooriumide hooldus- ja remondikuludid.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**1 277 712 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09222	KUTSEÕPPE KAUSSED KULUD	1 477 135	1 762 690	1 277 712	-27,5
50	tööjõukulud	421 405	490 590	514 586	4,9
	töötajate töötasu	262 203	328 934	336 036	2,2
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	50 779	37 730	50 000	32,5
	erisoodustused	1 464	1 035	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	106 959	106 544	109 626	2,9
55	majandamiskulud	906 535	1 205 700	759 126	-37,0
	administreerimiskulud	16 861	11 130	8 850	-20,5
	lähetuskulud	12 974	64 144	27 892	-56,5
	koolituskulud	31 243	80 209	1 520	-98,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	148 100	294 679	188 376	-36,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	8 651	1 368	600	-56,1
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 641	2 042	2 020	-1,1
	inventari kulud	28 652	109 181	42 750	-60,8
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	2 005	0	0	x
	toiduained ja toitlustusteenused	1 155	700	750	7,1
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	406	607	630	3,8
	õppevahendite ja koolituse kulud	115 287	233 465	103 793	-55,5
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	4 824	7 129	200	-97,2
	tootmiskulud	465 391	316 293	322 500	2,0
	muu erivarustus ja erimaterjalid	61 158	56 100	59 245	5,6
	muud mitmesugused majanduskulud	7 187	28 653	0	-100,0
6	muud kulud	297	0	0	x
4	antavad õppetoad	141 124	66 400	4 000	-94,0

Eelarve vähenemine on seotud majandamiseelarve 2016. a alguseks kasutamata jäänud vahendite avamisega kulude katteks summas 520 166 eurot ning täiendavalt saadud vahendid projektide katteks 92 152 eurot. 2017. a eelarvesse on kavandatud projektide teostamiseks saadavaid vahendeid 172 445 eurot (vt projektide kohta Kutsehariduskeskuse sissejuhatavas osas).

Tööjõukulud

Kulud on planeeritud omatulude teenimiseks rakendatud koosseisudele ja ajutistele lepingulistele töötajatele ning FIE teenust pakkuvatele töötajatele töötasude maksmiseks. Ka majandamiseelarve eelnõus on kavandatud õpetajatele ja alampalga saajatele ettenähtud palgatõus. Uute palkade rakendumine õpetajatele sõltub aga vahendite tegelikust laekumisest.

Majandamiskulud

Vahendid planeeritakse õppetöö läbiviimiseks vajalike õppevahendite ja materjalide soetamiseks, samuti kantslei ja klienditeeninduse kulude katmiseks, tootmisega seotud kuludeks (kaup, tooraine) ning

tarbimiskuludeks, koosseisuliste töötajate koolituse- ja lähetuskuludeks, ruumide korrashoiuks, seadmete hooldamiseks, IT riist- ja tarkvara soetamiseks ja töövahendite (väikevahendite) väljavahetamiseks.

09500 - Taseme alusel mittemääratletav haridus**656 000 eurot**

Kutsehariduskeskuse täiskasvanukoolitust finantseeritakse finantseerimiseelarvest (100 000 eurot kutseeksamite kompenseerimiseks tasemeõppe õpilastele) ja majandamiseelarvest 465 000 eurot (tasulise täiendõppe eest laekunud vahendid).

Kutsehariduskeskuse koolitus- ja nõustamiskeskus planeerib koolitada ja nõustada 2400 õpilast (2016. a tasemel). 2016. a on olnud koolitus – ja nõustamiskeskuse jaoks parem aasta kui paar eelmist: tulude kasvu on põhjustanud elavam ja sisukam koostöö ettevõtetega: koolilt tellitakse rohkem kursuseid kui varasematel aastatel ja tänu turundusspetsialisti rakendumisele täiskasvanute nõustamis- ja koolituskeskuses on rohkem tegeletud info- ja koolituste turundusega.

2016 a eelarves kajastub ka Haridus- ja Teadusministeeriumilt saadud täiskasvanute täienduskoolituse riiklik tellimus 115 330 euro ulatuses, mida 2017. a eelarvesse pole kavandatud.

Vahenditest suunatakse

Põhitegevuskuludeks 547 000 eurot

Investeeringustegevuseks (õppeotstarbelise seadmete soetamine) 18 000 eurot

Põhitegevuskulud, sh riikliku toetuse arvel kaetavad ning majandamiseelarve kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09500	TASEME ALUSEL MITTEMÄÄRATLETAV HARIDUS	523 754	668 040	547 000	-18,1
50	tööjõukulud	273 677	312 888	251 700	-19,6
	töötajate töötasu	109 783	105 060	110 080	4,8
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	94 870	125 000	75 000	-40,0
	erisoodustused	953	3 000	3 000	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	68 071	79 828	63 620	-20,3
55	majandamiskulud	250 077	355 152	295 300	-16,9
	administreerimiskulud	13 062	29 730	24 730	-16,8
	lähetuskulud	747	1 000	1 000	0,0
	koolituskulud	3 652	2 620	2 620	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	19 574	22 848	23 690	3,7
	sõidukite ülalpidamise kulud	2 516	4 960	4 960	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	12 842	44 254	36 000	-18,7
	inventari kulud	1 298	6 250	1 250	-80,0
	toiduained ja toitlustusteenused	2 523	2 300	2 300	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	132	250	250	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	192 106	229 440	187 000	-18,5
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	253	11 500	11 500	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	1 372	0	0	x

09600 - Koolitransport**247 855 eurot**

Tartu Maarja Kooli bussijuhi (kuupalgaga 670 eurot) tööjõukuludeks ja bussi hoolduseks. Sõidukite ülalpidamiskulud on suurenenud seoses uue bussi kasutusrendi lepinguga.

Alates 2016. a muutis riik Kutsehariduskeskusest ostetava koolitustellimuse rahastamisel kasutatavaid tegevusalasid ning õpilaste õppetoetused on nüüd jaotatud õppe-, koolitoidu- ja sõidusoodustusteks ning kajastatakse vastavate tegevusalade kuludes. Eelarve väheneb, sest 2016. a plaanis kajastuvad ka 2015. a kasutamata vahendid ja alates 2015. a sügisest ei kompenseerita õpilastele isikliku sõiduauto kulusid, siis kavandatakse 2017. a sõidusoodustusteks 220 000 eurot.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09600	KOOLITRANSPORT	14 850	295 850	247 855	-16,2
50	tööjõukulud	8 831	10 651	10 851	1,9
	töötajate töötasu	6 600	7 960	8 140	2,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 231	2 691	2 711	0,7
55	majandamiskulud	6 019	6 700	17 004	153,8
	koolituskulud	120	0	0	x
	sõidukite ülalpidamise kulud	5 899	6 700	17 004	153,8
4	antavad toetused	0	278 499	220 000	-21,0
	sõidusoodustused	0	278 499	220 000	-21,0

09601 - Koolitoit**2 128 276 eurot**

Koolitoitu rahastatakse finantseerimiseelarvest, sh 1 786 932 euro ulatuses riigitoetuse arvel.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09601	KOOLITOIT	1 769 505	2 134 326	2 128 276	-0,3
50	tööjõukulud	17 799	10 972	11 131	1,4
	töötajate töötasu	12 294	8200	8 350	1,8
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	5 505	2 772	2 781	0,3
55	majandamiskulud	1 751 706	1 847 754	1 874 711	1,5
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	281	0	0	x
	toiduained ja toitlustusteenused	1 751 425	1 847 754	1 847 711	1,5
4	antavad toetused	0	275 600	242 434	-12,0
	koolitoidu toetus	0	275 600	242 434	-12,0

Maarja Koolis ei ole üle mindud toitlustusteenuse ostule ning koolitoidu eelarves kajastuvad kooli köögipersonali tööjõukulud.

Koolilõuna kulusid hüvitatakse üldhariduskoolide 1.-9. klassi õpilastele 0,90 eurot toidupäeva kohta, millest linna vahenditest kaetakse 0,12 eurot toidupäeva kohta (s.o. 2015. a tasemel). Koolilõuna maksumuse piirmäär põhikooli 1.-4. klassides on 1,10 eurot ning 5.-9. klassides 1,36 eurot. Alates 2015. a 1. jaanuarist toetab riik ka gümnaasiumiõpilaste koolilõunat 0,78 eurot toidupäeva kohta.

	Riigilt koolilõuna toetus päevas	Linnalt koolilõuna toetus	Lapsevanema koolilõuna osalus	Koolilõuna maksumus KOKKU
Põhikool				
sh. 1-4. klass	0,78	0,12	0,20	1,10
sh. 5.-9. klass	0,78	0,12	0,46	1,36
Gümnaasium	0,78		0,58	1,36

Koolilõuna kulude arvestamise aluseks on 175 toidupäeva lapse kohta õppeaastas. 2017. a kulude prognoosimisel on arvestuse aluseks võetud prognoositav õpilaste arv 10 204 (2016. a 9873), sh munitsipaalkoolides 9041 (2016. a 8786) ja erakoolides 1163 (2016. a 1087 õpilast). Muuhulgas on arvestatud õpilaste arvu suurenemisega alates 2016. a sügisest seoses 1. klassi astuvate laste arvu suurenemisega.

Lisaks hüvitatakse majanduslikes raskustes olevate perede lastele (tasuta sööjad) toidupäeva maksumus täies ulatuses tingimusel, et laps on Tartu linna elanik. 2017. a on planeeritud tasuta sööjaid 2261 (2016. a 2196), kellest 1.-4. klassi õpilasi on 1070 (kompenseeritakse 0,20 eurot toidupäeva kohta) ja 5.-9. klassi õpilasi on 1191 (kompenseeritakse 0,46 eurot toidupäeva kohta). Gümnaasiumi õpilastele linna poolt täiendavaid vahendeid ei arvestata.

Antav toitlustustoetus on kavandatud Kutsehariduskeskuse õpilastele vastavalt 2016. a riigilt saadud toetusele.

09602 - Öömaja**445 077 eurot**

Kulud kaetakse riigilt saadava toetuse arvel õpilaskodu riiklikult toetatavatele kohtadele 30 000 euro ulatuses Maarja Koolile õpilaskodu teenuse ostuks ja 131 719 euro ulatuses Kutsehariduskeskusele (arvestusega 217 eurot õpilase kohta aastas) ning 283 358 euro ulatuses Kutsehariduskeskuse majandamiseelarvest, kuhu laekuvad tulud õpilaskodus majutusteenuse osutamise eest.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

Kulud vähenevad võrreldes 2016. a eelarvega, sest erandlikult eraldati 2016. a õpilaskodu toetust H. Masingu Koolile, mida ei ole 2017. a eelarvesse kavandatud.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09602	ÖÖMAJA	156 509	169 719	161 719	-4,7
50	tööjõukulud	18 664	22 297	17 797	-24,8
	töötajate töötasu	13 300	16 664	11 280	-32,3
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	650	0	1 300	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	4 714	5 633	4 189	-25,6
55	majandamiskulud	135 145	147 422	144 950	-1,7
	administreerimiskulud	250	1 321	450	-65,9
	lähetuskulud	0	360	400	11,1
	koolituskulud (riik)	2 001	800	800	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	79 337	103 321	105 000	1,6
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	132	0	0	x
	inventari kulud	21 230	8 500	6 000	-29,4
	toiduained ja toitlustusteenused	0	1 000	0	-100,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	599	520	500	-3,8
	õppevahendite ja koolituse kulud	906	0	0	x
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	2 090	1 600	1 800	12,5
	muud mitmesugused majanduskulud	28 600	30 000	30 000	0,0
6	muud kulud	2 700	0	0	0,0

Kutsehariduskeskuse majandamiseelarve põhitegevuskulud

Tulud vähenevad, sest rasketes majanduslikes tingimustes väga hea ja hea õppeedukuse õpilasi vabastatakse eluasemekulude tasumisest ja probleemiks on ka võlgnevused.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09602	ÕÕMAJA	237 914	292 983	283 358	-3,3
50	tööjõukulud	129 189	138 167	128 742	-6,8
	töötajate töötasu	93 090	102 264	95 580	-6,5
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	3 500	1 000	1 000	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	32 599	34 903	32 162	-7,9
55	majandamiskulud	83 776	174 731	154 616	-11,4
	administreerimiskulud	685	250	250	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	107 736	154 566	154 366	-0,1
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	112	0	0	x
	inventari kulud	152	0	0	x
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	40	0	0	x
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	94	0	0	x

Õpilaskodu Kopli 1C mahutab 386 õpilast ja Põllu 11 õpilaskodu 226 õpilast. Kopli tn õpilaskodu on renoveeritud 2011. a. Põllu tn õpilaskodu remonti on Tartu linn ja Tartu Kutsehariduskeskus panustanud 2015. ja 2016. a. Lisaks tubade renoveerimisele on esimesele korrusele ehitatud invatoad ja maja on saanud kaasaegse ventilatsioonisüsteemi.

09609 – Hariduse abiteenused

792 607 eurot

Kulud on kavandatud Hariduse Tugiteenuste Keskuse (HTK) ülalpidamiseks ja ülelinnalisteks haridust toetavateks kuludeks. Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 745 585 eurot, millest riigitoetus 125 041 eurot ja majandamiseelarvest 47 022 eurot.

Riigi toetusest on suunatud haridusosakonna käsutusse õpilaste ainealaste olümpiaadide, võistluste ja õpilasürituste korraldamiseks 89 045 eurot, ujumise algõpetuse korraldamiseks 19 600 eurot ja aineühenduste koordinaatori tööjõukuludeks 16 396 eurot.

HTK pakub jätkuvalt õppenõustamisteenust ning lastepsühhiaatri nõustamist Tartu linna lastele, nende vanematele, kooli ja lasteaia personalile ning teistele last ümbritsevatele võrgustikuliikmetele. Tartu linna arengukavas aastani 2020 (lk 43) on üheks prioriteediks seatud teise tasandi tugiteenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine nii üldhariduse- kui alushariduse tasandil. Selle täitmiseks hakatakse erilist tähelepanu pöörama varajasele märkamisele ja sekkumisele ning suurendatakse alushariduse abistamise osakaalu.

Keskus pakub logopeedilist teenust ja selle teenuse nõudlus on pidevalt suurenenud ja abi vajavate laste järjekorrad pikad. Seoses sellega suurendati keskuse logopeedi ametikoha 0,25 ametikoha võrra alates 01.09.2016. a.

Hariduse Tugiteenuste Keskuse ülalpidamiskuludeks on 2016. a kavandatud finantseerimiseelarvest 285 926 eurot ja majandamiseelarvest 47 022 eurot. Eelarve mahu suurenemine põhiliselt tööjõukulude kasvu tõttu on tingitud vajadusest hoida HTK spetsialistide töötasu konkurentsivõimelisena.

Haridusosakonna käsutusse on kavandatud vahendeid 459 659 eurot (sh riigitoetus 125 041 eurot), sh olulisemad kulud:

- 180 500 eurot koolitoetus (iga 1.-3. klassi õpilase kohta 50 eurot);
- 128 041 eurot ülelinnaliste ürituste, ainesektsioonide töö korraldamiseks;
- 45 000 eurot HITSA digiprojekti omaosalus;

- 25 000 eurot Programmi ARNO gümnaasiumit puudutavate arenduste täiendamiseks (sh gümnaasiumisse sisseastuvatele õpilastele e-keskkonna loomine);
- 24 000 eurot õpetajate stipendiumiteks (elutööpreemiatega);
- 20 000 eurot haridusfestivali korraldamiseks;
- 19 600 eurot ujumise algõpetuse korraldamiseks;
- 9 998 eurot tugisikute/abiõpetajate teenuste korraldamiseks immigrantide ja pagulaste abistamiseks;
- 5 000 eurot esindus- ja vastuvõtukulude erisoodustusteks ja maksudeks;
- 2 520 eurot kirjanik kooli programmiks (iga munitsipaalkooli kohta planeeritud 120 eurot esinemistasu kirjaniku kohta).

Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud**745 585 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09609	MUUD HARIDUSE ABITEENUSED	608 423	668 749	745 585	11,5
50	tööjõukulud	280 010	288 161	270 103	-6,3
	töötajate töötasu	192 680	199 890	198 876	-0,5
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	4 475	7 400	0	-100,0
	erisoodustused	6 849	4 870	3 962	-18,6
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	76 006	76 001	67 265	-11,5
55	majandamiskulud	142 443	195 348	270 982	38,7
	administreerimiskulud	4 551	4 220	4 400	4,3
	lähetuskulud	1 161	700	750	7,1
	koolituskulud	17 043	25 770	26 100	1,3
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	19 259	18 800	21 070	12,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	190	767	767	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	41 2706	35 400	70 400	98,9
	inventari kulud	1 510	500	500	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	194	1 296	1 200	-7,4
	õppevahendite ja koolituse kulud	7 600	20 056	21 100	5,2
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	68 924	106 639	145 765	36,7
4	antavad toetused	185 970	185 240	204 500	14,2
	koolitoetus	166 700	158 000	180 500	14,2
	preemiad ja stipendiumid	18 750	24 000	24 000	0,0
	toetused tegevuskuludeks	0	3 240	0	-100,0

Tööjõukuludes suurenevad HTK koosseisuliste töötajate palgad 4,3% . Kokkummas aga vähenevad tööjõukulud seetõttu, et 2016. a eelarvest maksti 26 585 eurot aineühenduste juhendajatele ja õpilaste ürituste korraldajatele, mida ei ole kavandatud 2017. a eelarvesse.

Majandamiseelarve põhitegevuskulud**47 022 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09609	MUUD HARIDUSE ABITEENUSED	42 899	26 370	47 022	78,3
50	tööjõukulud	42 749	20 771	46 522	124,0
	töötajate töötasu	29 977	10 169	27 900	174,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	2 503	5 355	7 000	30,7

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	10 269	5 247	11 622	121,5
55	majandamiskulud	150	5 599	500	-91,1
	administreerimiskulud	0	1 099	0	-100,0
	lähetuskulud	0	600	0	-100,0
	koolituskulud	150	1 000	500	-50,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	0	2 900	0	-100,0

Hariduse Tugiteenuste Keskuse poolt pakutakse tasulisi rehabilitatsiooniteenuseid, mille osutamiseks on asutuses olemas kaasaegne materiaalne baas ning asjatundlik meeskond. Rehabilitatsiooni raames osutatakse individuaalselt, perele või grupile järgmisi teenuseid: logopeedi, psühholoogi, eripedagoogi, sotsiaaltöötaja, tegevusterapeudi ja loovterapeudi teenused. Nõudlus teenuste järele on kasvanud.

09800 – Muu majandus**35 000 eurot**

Vahenditest 15 000 eurot on kavandatud LP-mudeli raames võrgustiku tööks, seminaride läbiviimiseks, lektorite tasudeks, õppevahendite soetamiseks koolides ja munitsipaallasteaedades. Lähtuvalt Tartu linna arengukavast aastani 2020 on üheks haridusvaldkonna prioriteediks koostöö arendamine erinevate haridusasutuste vahel. Jätkub koostöö Tartu Ülikooli eetikakeskusega väärtuskasvatuse arendamiseks Tartu koolides (projekt „Hea kool heade mõtete linnas“), milleks on kavandatud 2017. a eelarvesse 10 000 eurot 2016. a tasemel.

Uue algatusena kavandatakse ellu viia õpilaste liikumistegevuste arendamiseks 2017. a koostöös Tartu Ülikooli liikumislaboriga projekt “TartuVUNK“. Haridusosakonna eelarvesse on planeeritud 10 000 eurot projektis osalevatele koolidele liikumisvahendite soetamiseks ja projekti raames kavandatud tegevuskava realiseerimiseks.

Kulud kaetakse linna finantseerimiseelarvest.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09800	MUU HARIDUS	27 429	25 000	35 000	40,0
50	tööjõukulud	5 671	7 091	5 000	-29,5
	erisoodustused	0	3 008	3 018	0,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	5 671	4 083	1 982	-51,5
55	majandamiskulud	20 736	17 909	30 000	67,5
	administreerimiskulud	72	0	0	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	0	78	0	-100,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 860	0	0	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	0	0	10 000	x
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	18 804	17 831	20 000	12,2
6	muud kulud	22	0	0	0,0
4	antavad toetused	1 000	0	0	0,0

3.7. KULTUURIOSAKOND**10 242 426 eurot**

valdkonna nimetus	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017- 2016 eurodes
Kultuuriosakond KOKKU	9 359 735	9 895 663	10 242 426	3,5	346 763
Üldised valitsussektori teenused, sh:	244 716	255 553	266 814	4,4	11 261
investeeringis- ja finantseerimistegevuse kulud	3 091	2 580	0	-100,0	-2 580
Vabaaeg ja kultuur, sh:	9 115 019	9 640 110	9 975 612	3,5	335 502
investeeringistegevuse kulud	142 220	204 155	280 760	37,5	76 605

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 266 814 eurot

Finantseerimiseelarve 266 814 eurot
Põhitegevuse kulud 266 814 eurot

Põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
01112	OSAKONNA ÜLALPIDAMISKULUD	239 573	252 973	266 814	5,5
50	tööjõukulud	222 698	232 731	249 159	7,1
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	139 289	145 264	152 080	4,7
	töötajate töötasu	27 177	28 551	34 712	21,6
	erisoodustused	54	100	100	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	56 178	58 816	62 267	5,9
55	majandamiskulud	16 875	20 242	17 655	-12,8
	administreerimiskulud	6 955	5 300	6 300	18,9
	lähetuskulud	5 026	7 000	6 000	-14,3
	koolituskulud	1 947	2 567	1 500	-41,6
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	33	100	100	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 348	3 155	1 355	-57,1
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	540	1 000	1 000	0,0
	inventari kulud	907	800	1 100	37,5
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	119	300	300	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	0	20	0	-100,0

Tööjõukulud

Tööjõukulud on 13 ametikohale. Kavandatud on töötasude korrigeerimine arvestades Fontese palga-uuringut. Tööjõukulu kasvavad struktuurimuudatus ning 2016. a lapsehoolduspuhkuselt naasnud spetsialisti kahe kuu palgavahe võrreldes teda asendanud töötaja palgaga.

Majandamiskulud on kavandatud 12,8 protsendi võrra väiksemad võrreldes 2016. aastaga. Administreerimiskulude kasv on seotud põhiliselt konverentside / seminaride osalustasudega, samas vähendatakse lähetuskulu. Lähtudes 2016. a eeldatavast kulust, planeeritakse vahendite ümberpaigutamist isikliku auto kasutamise hüvitise arvelt.

Tartu Linnaraamatukogu väikebuss, mis varasemalt oli kapitalirendina, on liisitud kasutusrendi tingimustel.

08 VABAAEG JA KULTUUR 9 955 612 eurot

08102 - Spordibaasid, noortesport 1 977 710 eurot
Sh: Noortesport 1 385 840 eurot
Spordibaasid 591 870 eurot

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08102	NOORTESPORT	1 279 683	1 332 000	1 385 840	0,0
4	antavad toetused	1 279 683	1 332 000	1 385 840	0,0

Antavad toetused

Spordiklubidele eraldatakse vahendid noorsportlaste tegevuse toetamiseks. Toetuse määramisel on aluseks Tartu Linnavalitsuse 15.07.2014. a määrus nr 42 „Eraõiguslikele spordiklubidele ja spordikoolidele toetuse arvutamise juhend”. Toetust eraldatakse Tartu linna elanikuks registreeritud noortele vanuses 7-19 aastat (iluvõimlemine alates 5. eluaastast), kes käivad aktiivselt spordiklubis või eraspordikoolis treeningutel. Kokku toetatakse 6291 noorsportlast, mis 2016. aastaga võrreldes suurenenud 409 noore võrra.

Kulud arvestatakse lähtudes spordiklubile kinnitatud koefitsiendist arvestusliku määraga kuni 237 eurot 60-le klubile.

08102 - Spordibaasid 591 870 eurot
finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 554 710 eurot
investeeringustegevuse kulud 37 160 eurot

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08102	SPORDIBAASID	466 410	486 710	554 710	14,0
4	antavad toetused	466 410	486 710	554 710	14,0
	antavad toetused tegevuskuludeks	466 410	486 710	554 710	14,0

Tartu linnale kuuluvate spordibaaside haldamine toimub SA Tartu Sport ja MTÜ Sõudmise ja Aerutamise klubi „Tartu“ kaudu.

Spordibaaside toetus 554 710 eurot jaguneb:

- 355 710 eurot SA-le Tartu Sport spordibaaside ülalpidamise kuludeks (suurim baas A. Le Coq Sport spordimaja). Kasv 19 150 eurot on noortesportile rakendatavate soodushindade kompenseerimiseks;
- 165 000 eurot OÜ-le Lõuna Jää kahe siseliuvälja majandamiskulude toetuseks vastavalt kolmeaastasele lepingule;
- 10 000 eurot MTÜ-le Sõudmise ja Aerutamise Klubi „Tartu“ rendile antud sõudmise ja aerutamise keskuse kuludeks;
- 9 000 eurot Spordiklubile Velo BMX krossi sisehalli halduskuludeks;
- 15 000 eurot Jalgpallikoolile Tammeka halduskuludeks.

Investeeringustegevuse toetus 37 160 eurot eraldatakse

- 31 160 eurot SA-le Tartu Sport, sh 5 060 eurot väiketraktor ja selle lisaseadmete (esikopplaadur, lumesahk ja tänavapuhastushari) 2017. a liisingu osamakse tasumiseks, 9 000 eurot kergete inventari soetamiseks ja 17 000 Veski spordi- ja puhkekeskus läheduses olevale Kaarna järvele laste väliujula ujumiskai paigaldamiseks;
- 6 000 eurot spordiklubidele spordiinventari soetamise toetuseks, sh 1 400 eurot Spordiseltsile „Kalev“ vehklemise ja male spordivarustuseks, 1 975 Sõudmise ja Aerutamise klubi Tartule; 1 975 Emajõe Aeruklubi spordiinventarile ja 650 eurot Tartu Suusaklubi paaristõuke trenadžöör.

08103 - Puhkepargid**338 914 eurot****finantseerimiseelarve****põhitegevuse kulud****178 314 eurot****investeeringustegevuse kulud****160 600 eurot**

Linnaelanikele vaba aja veetmise tingimuste loomiseks kavandatakse Sihtasutusele Tähtvere Puhkepark toetust 174 914 eurot ning Vooremäe Spordikeskusele 3400 eurot terviseradade hoolduskuludeks.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08103	PUHKEPARGID	140 300	178 314	178 314	0
4	antavad toetused	140 300	178 314	178 314	0
	antavad toetused tegevuskuludeks	140 300	178 314	178 314	0

Põhitegevuse kuludeks ettenähtud toetusest:

- 174 914 eurot Tähtvere puhkepargi eksploatatsiooni- ja halduskuludeks ning spordi-, laste- ja noortepargi aastaringseks hoolduseks. Tegevustoetus avaliku teenuse osutamiseks on kasvanud samal tasemel 2016. aastaga. Toetusest planeeritakse katta hoonete ja territooriumi halduskulud sh spordipargi elektri eest tasumine, renditavate spordivahendite uuendamine. Puhkepargi kogu tegevuskulude eelarve on kavandatud 266 114 eurot, millest linna toetus moodustab 65;
- 3400 eurot Vooremäe Terviseradade toetuseks. Vooremäel on 8,2 km pikkune terviserada ja 3,0 km pikkune lasterada. Lasterada on täielikult valgustatud, terviserada on osaliselt valgustatud. Lisaks eelpoolnimetatud radadele asub Vooremäel 18 korviga discgolfi rada. Radade hoolduskulud kokku on 18 143 eurot.

Investeeringustegevuse toetust eraldatakse 160 600 eurot:

- 85 600 eurot sihtasutusele Tähtvere Puhkepark, sh: 27 600 tehnika rendimaketeks, 12 000 rastraaktori lisatehnika - muruniiduki soetuseks, 33 000 dendro- ja spordipargi arendus- ja hooldustöödeks, 13 000 lastepargi atraktsioonide lisamiseks, laudtee vahetamiseks;
- 75 000 eurot ABC Kinnisvarateenuste OÜ-le Aparaaditehase hoovi heakorrastamiseks kaasava eelarve raames.

08107 - Noorsootöö (noortelaagrid)**70 550 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08107	NOORSOOTÖÖ	88 550	70 550	70 550	0,0
55	majandamiskulud	70 550	70 550	70 550	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	70 550	70 550	70 550	0,0
4	antavad toetused	14 940	0	0	0,0

Majandamiskulud

Anne Noortekeskuse poolt korraldatud töömaleva korralduskulud. Maleva eelarve on 151 163 eurot, sellest Eesti Noorsootöö Keskuse toetus 23 240, tööandjate panus 46 760, malevlase osalustasu 10 608, Tartu linn 70 550 eurot ehk 47% korralduskuludest. Kuludes suurima osatähtsusega on personalikulu malevlastele ja rühmajuhtidele summas 101 284 eurot. Osalejate arvuks planeeritakse 360 noort. 2016. a oli suvemalevas osalejaid 343. Töömalevas osalemine kestab 10 kuni 15 päeva.

08109 – Vabaaja üritused, kultuuri-, noorsoo- ja spordiprojektid**1 327 007 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
KULTUURI-, NOORSOO- JA					
08109	SPORDIPROJEKTID	1 384 978	1 329 657	1 327 007	1,1
55	majandamiskulud	60 990	81 634	116 427	42,6
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	60 990	81 634	116 427	42,6
4	antavad toetused	1 323 808	1 240 530	1 210 580	-1,0

Majandamiskulud

Majandamiskulude alla planeeritakse linna asutuste Lille Maja, Anne Noortekeskuse poolt korraldatavate projekti korralduskuludeks 25 827 eurot, Linnaraamatukogule 1200 eurot, Linnamuuseumile 3000 eurot ja Tiigi Seltsimajale 86 400 eurot.

Antavad toetused

Kultuuri-, noorsoo- ja spordiprojektide toetused, mille üksikasjalikum jaotus esitatakse pärast eelarve vastuvõtmist volikogu komisjonidele kooskõlastamiseks ja kinnitatakse Linnavalitsusele, on kavandatud järgnevalt:

Kultuuriprojektid: 580 900

Kultuuriprojektide toetuse eelarvet iseloomustavad märksõnad on mitmekesine kultuuri -programm, tugev muusika- ja etenduskunstide valdkond ning elavnev kirjandusvaldkond.

1) 2017. aastal käivituvad mitmed uued projektid

2017. aastaks on toetust on planeeritud mitmele uuele projektile, eelkõige muusika ja kirjanduse valdkondadest.

Muusikavaldkond: Tartu Pauluse Kirikumuusika Seltsi erinevad kontserdisarjad (kokku toetus 1600 eurot), Mellnovfesti autorilaulu harrastajate festival „Autor laulab“ (2000 eurot) ja Tartu Jazzklubi (5000 eurot).

Uued kirjandusprojektid: Tartu Kirjanduse Maja programm (4500 eurot), Lastekirjanduse festival (3500 eurot), XIV Soome-ugri kirjanike kongress (10 000 eurot) ja Eesti Kirjanduse Seltsi poolt läbiviidavad kirjanike residentuuriprogrammid (2500 eurot).

Uued projektid teistest valdkondadest: suvelavastus lastele „Kadunud Jõmmu“ (15 000), näitus „Toomkiriku hiilgus“ (5000 eurot), rahvusvaheline näituseprojekt „Mission Part II“ (1600 eurot), Tärkava koorihelilooja programmi lõpukontserdid Tartus (4000 eurot), Tartu Rahvaulikooli 30. juubeli üritused (4000 eurot), Tartu Loodusfestivali kultuuriprogramm (3000 eurot) ja ingerisoomlaste laulu- ja tantsupidu (1500 eurot).

2) Tugevad rahvusvahelised muusikafestivalid

2017. aastal tõuseb Tartu linna toetus kahele tugevale rahvusvahelisele muusikafestivalile: IDeeJazz (20 000 eurot, 5000 eurot tõusu võrreldes 2016.a) ja Nüüdismuusika Festival AFEKT (20 000 eurot, tõus 5 000 eurot võrreldes 2016.a).

3) Erinevate valdkondade arendustegevused

Ühtlasi panustab linn kultuuriprojektide toetusega erinevate kultuurivaldkondade arendustegevusse. Lisaks toetuse planeerimisele eelmainitud Soome-ugri kirjanike kongressile, Tartu Rahvaulikooli täis-

kasvanu- ja vabaharidust käsitlevale rahvusvahelisele konverentsile, on planeeritud toetus rahvusvahelisele pianistide, viiuldajate ja tšellistide konkursile „Noor muusik“ summas 5000 eurot.

4) **Planeeritud toetus projektidele, mida on varem toetatud reservfondist või lisaeelarvest:** Eesti Lennupäevad (5000 eurot), Festivali Kuldne Mask 2017 etendus Tartus (2500 eurot), Tartu luuleprõmmudele välisesinejate toomine (800 eurot) ja üliõpilaste laulu- ja tantsupidu Gaudeamus 2018 ettevalmistused (5000 eurot).

Noorsooprojektid: 71 580 eurot,

Planeeritakse noorsootöö projektide ja programmide toetuseks 55 107 eurot, jaotamata osa suuruseks 16 473 eurot. Jaotamata osast eraldatakse jooksval aastal toetusi alla 500-eurose eelarvega projektidele, toetusi noorte omaalgatusprojektidele ja noorte mobiilsusprojektidele.

Tartu Linnavolikogu 25.06.2015 määruse nr 77 „Noorsootöö projekti- ja programmitoetus“ § 30 kohaselt hindab linnaeelarvesse esitatud taotlusi kultuuriosakonna juhataja moodustatud komisjon, kuhu kaasatakse lisaks linnavalitsuse ametnikele linnavolikogu ja noorsootöövaldkonnas tunnustatud organisatsioonide esindajad. Komisjoni hindamise läbis 11 programmi ehk 7-12 kuud kestvat tegevust ning 23 projekti ehk 1-6 kuud kestvat tegevust. Kokku rahastatakse seega 34 taotlust. Rahastamisest jäid kõrvale projektid, mis said 100 punkti skaalal vähem kui 60 punkti. Kaks suuremat toetust on planeeritud võistlustantsuklubile Dancin' Machine tänavatantsufestivali Battle of the Est korraldamiseks (7000 eurot) ning animeklubile Asashio festivali AniMatsuri läbiviimiseks (5600 eurot). Uute tulijatena saavad toetust näiteks MTÜ 4Dimensioon noorte meedihariduse projekt (1050 eurot), MTÜ Filmiklubi foto- ja filmiprojekt (1400 eurot) ning Tartu Roller Derby Klubi tänavakultuuri festival (1635 eurot).

Spordiprojektid: 558 100 eurot

Tartu Linnavolikogu 30. juuni 2016. a määrusega nr 118 „Spordi valdkonna toetused“ kinnitati uus spordi valdkonna projektide toetamise korra. Antud korra alusel on projektid jaotatud viie erineva toetusliigi alla, millel on omad toetuse andmise eesmärgid ja kriteeriumid. Toetusliigid on: spordiprojektid, spordi suurprojektid, linna meistrivõistlused, koolidevahelised karikavõistlused, mobiilsusprojektid ja linna esindusvõistkonnad.

Toetusliikidest on prioriteetsemad eelkõige linna mainet kujundavad suurprojektid ja linna esindusvõistkonnad.

Suurprojektide (14 projekti) toetuseks on planeeritud 182 000 eurot. Suurimad toetused on planeeritud: 44. Tartu Maraton, toetus 30 000 eurot ja orienteerumise maailmameistri- võistluste läbiviimine Tartus ja Lõuna-Eestis (ühekordne uus projekt), toetus 30 000 eurot.

Ülejäänud suurprojektide toetused jäävad vahemikku 3 000 – 25 000 eurot.

Linna esindusvõistkondade toetus on planeeritud kolmele võistkonnale:

BC Tartu Ülikool korvpallimeeskond, toetus 100 000 eurot;

BIGBANK Tartu võrkpallimeeskond, toetus 46 000 eurot;

JK Tammeka jalgpallimeeskond, toetus 30 000 eurot.

Jäähokimeeskond Tartu Kalev Väik ei osale 2016/2017 hooaja võistlustel ning pole ka linnalt toetust taotlenud.

Spordiprojektide toetused on planeeritud summas 119 070 eurot, 101 erinevale projektile, millest 12 on uut projekti. Toetuste suurused jäävad vahemikku 180 – 2700 eurot.

Tartu linna meistrivõistluste läbiviimiseks on planeeritud summa 16 400 eurot, 35 erineva spordiala meistrivõistluste läbiviimiseks. Toetuste suurus sõltub ala harrastajate arvust ja toetused jäävad vahemikku 200 – 1000 eurot.

Koolidevaheliste karikavõistluste läbiviimiseks on planeeritud summa 5800 eurot, 9 erineva spordiala karikavõistluste läbiviimiseks. Toetuste suurus sõltub osalema planeeritud õpilaste arvust ja toetused jäävad vahemikku 200 – 1400 eurot.

Tartu linna olümpialootuste stipendiumide suurus on planeeritud 20 000 eurot, mis jagatakse tartlastest saavutusportlaste taotluste põhjal laiali 2017. aastal hiljemalt aprilli kuus. Varasemalt on toetuste suurused jäänud vahemikku 1000 - 2500 eurot sportlase kohta.

Spordi valdkonna projektide jaotamata osast eraldatakse toetust:

- aasta jooksul laekunud mobiilsusprojektidele (toetuse määr 100 – 300 eurot);

- uutele spordiprojektidele (toetuse maksimaalmäär 1000 eurot);
- põhieelarvest toetust mitte taotlenud Tartu linna meistrivõistluste ja koolidevaheliste karikavõistluste läbiviimiseks.

08201 - Raamatukogud**1 827 103 eurot**

Raamatukogusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 1 779 717 euro ja majandamiseelarvest 47 386 euro ulatuses. Finantseerimiseelarvesse on kavandatud tulu riigipoolse toetusena 102 725 eurot teavikute soetamiseks.

Finantseerimiseelarve**1 779 717 eurot, sh****põhitegevuse kulud****1 744 717 eurot****investeerimistegevuse kulud****35 000 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
08201	RAAMATUKOGUD	1 541 448	1 659 708	1 744 717	5,1
50	tööjõukulud	1 013 015	1 068 101	1 124 172	5,2
	töötajate töötasu	753 811	795 533	839 594	5,5
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	2 380	2 000	3 000	50,0
	erisoodustused	1 193	600	600	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	255 631	269 968	280 978	4,1
55	majandamiskulud	525 177	588 351	616 545	4,8
	administreerimiskulud	14 807	18 100	18 100	0,0
	lähetuskulud	934	1 400	1 400	0,0
	koolituskulud	6 601	7 400	8 061	8,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	217 640	248 000	268 000	8,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	3 996	6 710	8 759	30,5
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	53 159	54 500	60 500	11,0
	inventari kulud	11 555	13 516	13 000	-3,8
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 169	3 500	3 500	0,0
	teavikud ja kunstiesemed	211 124	227 725	227 725	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja siustamise kulud	4 192	7 500	7 500	0,0
4	antavad toetused	3 256	3 256	4 000	22,9

Kulud Tartu O. Lutsu nimelisele Linnaraamatukogule koos harukogudega: Karlova - Ropka harukogu (Tehase 16), Tammelinna harukogu (Suur-Kaar 56), Annelinna harukogu (Kaunase pst 23) ja laenutuspunkt Lubja tänaval. Lugejaid ja külastusi prognoositakse 2017. a vastavalt 37 000 lugejat ja 550 000 külastust.

Tööjõukulud

Tööjõukulud nähakse ette 97,75 (2016. a tasemel) töökohale. 2017. a planeeritakse keskmiselt 5% palgatõusu ja abipersonali 6,5 ametikohal alampalgatõusu. Lepinguline töötasu planeeritakse üritustel esi-nejatele, Tartu Lastekirjanduse Auhinna žürii liikmetele ning suvel rannaraamatukogu töötajatele. Erisoodustus kaasneb iga-aastase töötajate tunnustusürituse „Aasta Parim Raamatukoguhoidja“ korraldamisega (auhinnad, kingitused ja catering).

Majandamiskulud

Koolituskulud planeeritakse keskastme- ja peaspetsialistide juhtimis-, motivatsiooni-, marketingikoolituseks, interaktiivseks teeninduskoolituseks, 1-2 stažeerimiseks teistes raamatukogudes. Raamatukogundusliku töötoa töötajatele õppereisiks Soome.

Hoonete ja ruumide ülalpidamiskulude kasv kokku 28 194 eurot:

- sellest 15 450 eurot planeeritakse Tammelinna harukogu ruumide täiendavateks üürimaketeks alates 2017. a teisest poolaastast, kui lõpeb hoonesse linna poolt tehtud investeeringute ja soodusüüri tasaarvestus. Üürimäär 2,45 eurolt 1 m² eest kuus suureneb 4,90 eurole;
- planeeritakse täiendavaid vahendeid ruumide viimistlustöödeks seoses akende vahetusega, (akende maksumus koos paigaldusega on planeeritud investeeringute eelarvesse). Teiseks suuremaks parendustööks on planeeritud lokaalse ventilatsiooniseadme paigaldamine 3D printerile, laserlõikurile tehnikakirjanduse osakonnas ja köitetööde pingile Annelinna harukogus.

Sõidukite ülalpidamise kuludesse on arvestatud täiendavate kuludena väikebussi kasutusrendi maksed 313,20 eurot kuus, aastas kokku ligi 3759 eurot.

Infotehnoloogia kuludest planeeritakse soetada infokraan peamaja fuajeesse ja Annelinna harukokku, uus server ja videoprojektor, arvutitele viirusetõrje täiendus.

Antavad toetused

Toetustes nähakse ette 4000 eurot Eesti Pimedate Ühingu raamatukogu tegevuskuludeks.

Investeeringumiskulud 35 000 eurot jaguneb:

- 35 000 eurot raamatukogu WiFi võrgu rekonstrueerimiseks.

Majandamiseelarve (põhitegevuse kulud)**47 386 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
08201	RAAMATUKOGUD	34 335	57 892	47 386	-18,1
50	tööjõukulud	14 075	23 089	21 975	-4,8
	töötajate töötasu	5 455	11 079	10 000	-9,7
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	3 821	4 189	4 000	-4,5
	erisoodustused	1 000	1 600	2 000	25,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	3 799	6 221	5 975	-4,0
55	majandamiskulud	20 260	34 803	25 411	-27,0
	administreerimiskulud	1 386	5 000	5 700	14,0
	lähetuskulud	20	200	200	0,0
	koolituskulud	2 241	9 466	5 020	-47,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	5 038	3 046	4 341	42,5
	sõidukite ülalpidamise kulud	0	100	100	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	0	100	100	0,0
	inventari kulud	123	2 185	150	-93,1
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	213	100	100	0,0
	teavikud ja kunstiesemed	7 667	11 200	7 200	-35,7
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	3 572	3 406	2 500	-26,6

Majandamiseelarve tulud laekuvad kultuuri- ja kunstialasest tasulisest tegevusest, kasutatud raamatute müügist, tasu teavikute tagastamisega viivitamise eest, arvuti kasutamise, lugejapileti uuendamise, arvu-

til väljatrüki ja koopiaste valmistamise eest. Laekunud vahendid kasutatakse teenuste osutamiseks, töötajate koolituseks, ruumide majandamiseks ja teavikute soetuseks.

08202 – Rahvakultuur (Seltsitegevuse toetus, Rahvakultuurialased üritused ja Tiigi Seltsimaja)
319 432 eurot

Tiigi Seltsimaja

Seltsimaja tegevuse eesmärgiks on rahvakultuuri edendamine ja tutvustamine ning võimaluste loomine rahvakultuuriga tegelemiseks. Asutus on üle-eestiliste rahvakultuurialaste keskseltside esindajaks Tartu linnas. Tiigi Seltsimaja ruume kasutab oma tegevuseks ligi 25 kultuuriühingu kollektiivi ca 700 harrastajaga. Tiigi Seltsimaja rahastatakse finantseerimiseelarvest 128 358 euro ja majandamiseelarvest 13 624 euro ulatuses.

Finantseerimiseelarve

305 808 eurot, sh

põhitegevuse kulud

285 808 eurot

investeeringutegevuse kulud

20 000 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08202	RAHVAKULTUUR	277 621	255 659	285 808	11,8
50	tööjõukulud	75 653	76 330	87 866	15,1
	töötajate töötasu	56 295	56 645	65 666	15,9
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	320	320	250	-21,9
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	19 038	19 365	21 950	13,3
55	majandamiskulud	97 860	101 529	110 492	8,8
	administreerimiskulud	3 736	4 200	5 000	19,0
	lähetuskulud	692	300	800	166,7
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	23 517	24 825	24 638	-0,8
	sõidukite ülalpidamise kulud	419	704	704	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	7	0	350	
	inventari kulud	4 486	6 500	4 000	-38,5
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	65 003	65 000	75 000	15,4
4	antavad toetused	104 108	77 800	87 450	12,4

Tööjõukulud

Kulud kavandatakse 6 koosseisulise ametikoha töötasudeks. Tööjõukulude suurenemine tuleneb koosseisumuudatustest, mille eesmärgiks on:

- koorimuusika valdkonna esiletõstmine, kuna koorimuusika võiks ja peaks olema üks Tartu prioriteetsetest valdkondadest - Tartu on laulupidude häll. Koorimuusika peaspetsialist lähtub seega oma tööülesannetes kooriliikumise ja koorimuusika raskuskeskme Tartusse (tagasi) toomisest; linna positsiooni kehtestamisest kooriliikumise eestkõneleja ja koorimuusikalinnana.
- tänapäevaste oskuste, kogemuste ja visiooniga inimeste kaasamine ürituste korraldamisse. Asutuse eesmärgiks on Tartu linna suurte mainefestivalidele ja -sündmustele uue hingamise andmine, mis liiks kultuurielamuse pakkumisele tartlastele, turundavad linna võimalikult tulemuslikult läbi kultuuri ning kõnetavad ka sise- ja välituriste; palju enam peab tähelepanu pöörama ürituste toimumise teavitustööle ja turundamisele.

Lepinguline töötasu planeeritakse kodulehe haldajale ning üritustega seotud töövõtulepinguteks.

Majandamiskulud

Kasv on seotud rahvakultuurialaste ürituste täiendavatest kuludest. Eelarvesse kavandatakse Tallinnas toimuva XII noorte laulu- ja tantsupidu Tartu kollektiivide peol osalemisekulud (rongkäigu kujundus -

korraldus, kollektiividele busside üür, majutuspaikade turva- ja meditsiiniteenus korrashoiuvahendid jne) ja Tartu kollektiivide tänuürituse kulud (tänumeened, esinejad, ruumide kasutamine).

Antavad toetused

Tegevusala alla planeeritakse toetus rahvakultuurialasteks kultuuriüritusteks 72 450 eurot ja 15 000 eurot pearahatoetus kultuuriühingute 239, vanuses 60+ osalejale aastaringseks tegevuseks.

Olulisemad kultuuriüritused on „12. Rahvusvaheline puhkpillifestival“ (17 000), „XXII Rahvusvahelise Festivali „Orient et Occident“ ja hooaeg 2017“ (19 000), Rahvusvahemuste kultuuriprojektid (6 750), Rahvakultuuri, Pärimuskultuuri ja harrastustegevus (12000).

Investeerimistegevuse kuludesse on planeeritud 20 000 eurot laulupeoliikumises osalevatele rahvakultuurikollektiividele rahvariете soetamiseks, sh 12 000 eurot üldhariduskoolide tantsuringide rahvariетеle ja 8000 kultuuriühingute rahvariетеle.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

13 624 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08202	RAHVAKULTUUR	18 935	17 497	13 624	-22,1
50	tööjõukulud	3 934	5 452	5 599	2,7
	töötajate töötasu	1 946	3 200	3 200	0,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 000	1 000	1 000	0,0
	erisoodustused	0	101	0	-100,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	988	1 151	1 399	21,5
55	majandamiskulud	15 001	12 045	8 025	-33,4
	administreerimiskulud	960	945	1 000	5,8
	lähetuskulud	654	650	820	26,2
	koolituskulud	801	800	800	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 073	3 100	2 805	-9,5
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	463	600	600	0,0
	inventari kulud	894	400	500	25,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	10 156	5 550	1 500	-73,0

Majandamiseelarve tulud laekuvad Tiigi Seltsimaja ruumide üürilt ja tehniliste vahendite ja muusikariistade kasutusse andmisest ning piletituluna tasulistelt üritustelt. Üüritulu laekub MTÜ-lt Lõuna-Eesti Vähiühing ja ConvaTec Limited Eesti filiaalilt. Laekunud tulu kasutatakse maja haldamiseks ja ürituste korraldamiseks. 2017. a kulud on võrreldes 2016. a eelarvega kavandatud väiksemana, kuna 2016. a eelarve kajastab ka 2015. a ületulevate sihtotstarbeliselt saadud toetuste jääkide arvel tehtud kulusid.

08203 - Muuseumid

893 628 eurot

Muuseumide rahastatakse finantseerimiseelarvest 739 454 euro ja majandamiseelarvest 154 174 euro ulatuses.

Kulud nähakse ette Tartu Linnamuuseumi ja tema filiaalide (19. saj Tartu linnakodaniku maja, O. Lutsu Majamuuseum, KGB Kongid, Lauupeomuseum) ning Mänguasjamuuseumi ja teatrimaja Teatri Kodu ülalpidamiseks Teatri Kodu (Lutsu 2) ülalpidamiseks.

2017. a prognoositav külastajate arv 74 000 (2016. a eeldatava külastuse tasemel). *Linnamuuseumi* tegevuskavas on neli eesmärki:

- Uute teenuste väljatöötamine ja turundustöö kavandamine seoses uuendatud linnamuuseumi avamisega 2018. a veebruaris;
- Eesti Vabariigi 100. aastapäevaks uue kaasaegse ekspositsiooni ettevalmistamine –külastajaala, püsinäituse teostamine;

- Muuseumikogu sisestamine koos kujutiste lisamisega andmebaasi MuIS;
- Uute hoidlaruumide sisseseadmine ja kogude ümberpaigutamine nii Raadile kui majasiseselt peahoones.

Mänguasjamuuseumi peamiseks eesmärgiks 2017. aastal on muuseumi kvaliteedi ja tuntuse säilitamine ning külastajate arvu hoidmine, mis saab seoses uuenenud ERMi avamisega ja turistide arvu vähenemisega olema küllaltki suureks väljakutseks.

Etendused

- Teatri Kodu repertuaaris on omalavastused „Raha-ha-haa“ ning Antoine de Saint-Exupéry „Väike prints“;
- Jätkub koostöö teatriga „Vanemuine“, mis pakub vaatajatele nii uusi kui juba eelmistel hooaegadel Teatri Kodu jaoks loodud lavastusi;
- Toimuvad külalisetendused teistelt nuku- ja lasteteatritelt ning lastele esinejatelt (mustkunstnikud, muusikud, tantsijad jne): Viljandi Nukuteater, Eesti Mustkunstnike Liit, Tartu Spontaansusteater, klounid Piip ja Tuut, Kehra Nukk jt;
- Võimalusel välismaiste teatrite ja truppide külalisetendused;
- Teatrisaalis lisaks filmiõhtud, lastetoodete tutvustused, temaatilised seminarid ja infopäevad, rendiüritused jms.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

739 454 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmise	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08203	MUUSEUMID	650 215	683 405	739 454	8,2
50	tööjõukulud	453 476	480 241	504 788	5,1
	töötajate töötasu	333 315	354 093	372 686	5,3
	töövõttulepingu alusel töötajatele makstav tasu	5 313	4 831	6 000	24,2
	erisoodustused	40	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	114 808	121 317	126 102	3,9
55	majandamiskulud	193 779	202 004	233 506	15,6
	administreerimiskulud	23 007	22 217	22 217	0,0
	lähetuskulud	2 124	2 248	2 098	-6,7
	koolituskulud	1 557	2 181	2 331	6,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	140 008	140 317	170 147	21,3
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 468	1 703	1 703	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 643	1 686	1 586	-5,9
	inventari kulud	3 524	3 628	2 000	-44,9
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	460	1 660	1 660	0,0
	teavikud ja kunstiesemed	2 965	3 952	3 852	-2,5
	õppevahendite ja koolituse kulud	1 728	1 959	1 959	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	15 173	20 333	23 833	17,2
	muu erivarustus ja erimaterjalid	122	120	120	0,0
4	antavad toetused	2 960	1 160	1 160	0,0

Tööjõukulud on arvestatud 39 ametikohale (2016. a 42,0).

Tööjõukulude kasv on kavandatud muuseumitöötajate palgafondi tõusuks 5% ja Linnamuuseumi 4,0 ametikohal alampalga tõusuks.

Majandamiskulud

Majandamiseelarvesse planeeritakse täiendavad vahendid hoonete majandamiskuludeks seoses

Eesti Rahva Muuseumilt hoidlaruumide üürimisega Raadil. Kultuuriministri käskkirja alusel antakse ruumid üldpinnaga 497 m² ja üüritasuga 5 eurot/m² Tartu Linnamuuseumi kasutusse 10. aastaks. Üürile antakse Raadil asuv vana ERM-i hoidla. Hoidlaruumide kasutuselevõtmine võimaldab muuseumi peahoones külustusala suurendada ning tehniliselt vananenud püsinäituse väljavahetamist huvipakkuvama vastu.

Antavad toetused

Toetus Tartu Kunstimuuseumile 1160 eurot Mare Mikofi pronksskulptuuri Maanaised sisaldab hoiustamistasu museaali avalikku linnaruumi andmise eest ja kunstiteose hoolduskulusid.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

154 174 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08203	MUUSEUMID	152 953	232 275	154 174	-33,6
50	tööjõukulud	29 355	40 777	32 724	-19,7
	töötajate töötasu	18 812	24 122	18 830	-21,9
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	3 133	5 725	5 097	-11,0
	erisoodustused	12	500	500	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	7 398	10 430	8 297	-20,5
55	majandamiskulud	123 597	191 498	121 450	-36,6
	administreerimiskulud	10 123	23 525	11 200	-52,4
	lähetuskulud	2 784	4 926	4 326	-12,2
	koolituskulud	5 271	5 667	3 667	-35,3
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	56 341	85 526	72 962	-14,7
	sõidukite ülalpidamise kulud	991	1 408	1 408	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	591	800	700	-12,5
	inventari kulud	432	9 478	4 314	-54,5
	teavikud ja kunstiesemed	125	500	500	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	251	1 098	1 098	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	46 688	58 570	21 275	-63,7
6	muud kulud	1	0	0	x

Muuseumidele laekuvad tulu tasulistelt teenustelt (piletitulu pääsmete müügist, tulud saali ja tegevusruumide kasutusse andmisest tunnitasu alusel, giiditeenustelt, õpitubade osalustasudelt) ja üürituluna linnamuuseumi filiaali (Laulupeomuuseumi) väljarenditud ruumide eest.

Laekunud vahendid kasutatakse muuseumide ruumide majandamiskuludeks ja ürituste korraldamiseks (sh tööjõukulud). Tööjõukulud on lisatasude maksmiseks muuseumi mängudetoas rendiürituste läbiviimise eest töövälisel ajal ning linna avalikel üritustel (nt tudengite kevadpäevad, lastekaitse päev, Hansapäevad, advendipühapäevad jms) õpitubade, näituste ja etenduste korraldamise eest.

2017. a kulud on võrreldes 2016. a eelarvega vähenenud, sest 2016. a eelarve kajastab ka 2015. a ületulevate sihtotstarbeliselt saadud toetuste jääkide ja 2016. a täiendavalt saadud projektide toetuste arvel tehtud kulusid.

08207 - Muinsuskaitse

(finantseerimiseelarve)

41 600 eurot

Vahendid eraldatakse finantseerimiseelarvest toetusena põhitegevuskuludeks SA-le Tartu Jaani Kirik kiriku küllastajatele aastaringelt vähemalt viiel päeval nädalas avatud hoidmisega seotud kulude katteks.

Toetus on eelmiste aastate tasemel, 21 600 eurot. 2017. a toetatakse 10 000 euroga ka SA Pauluse Kirik turundustegevust ja 10 000 euroga SA-d Maarja Kirik.

08234 – Teatrid (finantseerimiseelarve) 13 000 eurot
Investeermistegevuse kulud 13 000 eurot

Vahendid eraldatakse Tartu Uue Teatri hoones Lai 37 tuletõkketsooni ehituseks investeermistegevuse kuludena summas 13 000 eurot.

08300 - Kirjastused (finantseerimiseelarve) 21 000 eurot
Põhitegevuse kulud 6 000 eurot
Investeermistegevuse kulud 15 000 eurot

Põhitegevuse kulud 6000 eurot eraldatakse baasaastatega samas mahus sarja „Eesti Mõttelugu” raamatute väljaandmise toetamiseks. Sari keskendub kultuuritraditsiooni ajaloo talletamisele. Uurijad ja toimetajad koguvad eesti mõtet ja toimetavad selle rahvale kättesaadavaks. 2017. a on kavas välja anda: „Eesti mõtteloo“ 23. valiku autorite: Nigol Andresen, Uno Lõhmus, Johanna Sild-Rebane, Ragnar Nurkse, Loit Reintam ja Ado Grenzstein raamatud.

Investeermiskulud 15 000 eurot antakse toetusena Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakonnale Tartu Kirjanduse Maja (Vanemuise 19) renoveerimistöödeks.

08600 - Muu vaba aeg ja kultuur 242 015 eurot

Finantseerimiselarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
08600	MUU VABAAEG JA KULTUUR	200 422	237 015	242 015	2,1
50	tööjõukulud	4 051	4 018	4 313	7,3
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 715	1 015	1 000	-1,5
	erisoodustused	1 056	1 600	1 800	12,5
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 280	1 403	1 513	7,8
55	majandamiskulud	71 669	88 362	85 502	-3,2
	uurimis- ja arendustööde kulud	7 316	5 800	8 000	37,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	0	1 200	0	-100
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 695	1 600	1 600	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	62 658	79 762	75 902	-4,8
4	antavad toetused (preemiad, stipendiumid)	124 702	144 635	152 200	5,2

Eelarvesse planeeritakse osakonna teenistuste poolt korraldatavate ürituste korralduskulud ja infopäevade/koolituste korraldamine, trükiste kulud. Kulude kasv 5000 eurot on seotud alates 2017. aastast Tartu linnakirjaniku stipendium väljaandmisega.

Tööjõukuludesse on kavandatud kultuuri-, noorsootöötajate tänuürituse ja parimate sportlaste vastuvõtul linnavalitsuse ja linna asutuse töötajate erisoodus koos maksudega.

Majandamiskulud

Osakonna teenistuste poolt korraldatavate ürituste korralduskulud ja infopäevade/koolituste korraldamine ning trükiste kulud. Tartu muuseumide ühistevõtmise turundamine ja Kirjanduslinn Tartu tegevused sh turundamine. Uueks tegevuseks: siduda lastekirjanduse auhind raamatute kinkimisega lugejale.

Kingi saab samal sügisel iga Tartu kool (kokku 30) või lasteaed (kokku 41) - olenevalt raamatu siht-rühmast.

Preemiad, stipendiumid

Preemiad on kavandatud tänuüritustel noortele ja parimatele sportlastele ja Kultuurikandja aunimetusega laureaatile. Preemiafond kokku 23 000 eurot, maksimaalmäärad kultuuri- valdkonnas kuni 2000 eurot, spordis 1000 eurot, noorsootöös 500 eurot.

Tartu lastekirjanduse auhind on Tartu linna poolt makstav preemia eelmisel aastal ilmunud laste- või noortekirjanduse valdkonda kuuluva teose autorile, preemia suurus 2000 eurot, millele lisandub tulumaks.

Tartu muuseumitöötaja stipendiumite eesmärgiks on toetada Tartu linna muuseumide töötajate võimalusi enesetäiendamisel, kutsealase pädevuse arendamisel, kogemuste ja teadmiste omandamisel ning rahvusvahelise suhtluse ja kontaktide laiendamisel, stipendiumi- fondi suurus 3000 eurot.

Toetused

Eesti Kirjanduse Seltsile UNESCO kirjanduslinna kavandatud tegevuste elluviimise toetamine 11 700 euro ulatuses eesmärgiga:

- viia ellu Kirjanduslinn Tartu eesmärkidest tulenevaid olemasolevaid strateegiaid ja tegevusi ning algatada uusi;
- korraldada meediasuhtlust ja kommunikatsiooni nii Eesti siseselt kui väliselt, sh esindada Tartut suhtluses UNESCOga, hallata kirjanduslinna kodulehte;
- integreerida kirjandustegevust Tartus, luua selles uut sünergiaid ja suurendada valdkondliku tegevuse mõju;
- suurendada teadlikkust lugemise olulisusest ja kirjandusest;
- korraldada UNESCO loovlinnade võrgustikku kuulumisega seotud aruandlust.

Sihtasutus Tartu Kultuurkapital

Toetuse suurus on 114 500 eurot, millest planeeritakse preemiate / stipendiumide väljamaksmiseks 85 000 eurot, Ado Vabbe nimeliseks kunstipreemiaks 2500, Gustav Suitsu nimeliseks luulepreemiaks 2500 eurot, muusikaalase arendusstipendiumi väljaandmiseks 2500 eurot, kultuurkapitali tegevuskuludeks 17 000 eurot. Lisandub uus *Linnakirjaniku stipendium*, mis on Tartu linna ja sihtasutuse Tartu Kultuurkapital koostöös välja antav stipendium kultuuriväärtusega ilukirjanduse või publitsistikaga tegelevale füüsilisele isikule, kes elavdab Tartu kirjanduselu ja aitab kujundada Tartu linna mainet rahvusvaheliselt tuntud kirjandussõbraliku linnana.

Stipendium antakse üheks aastaks, stipendiumi suurus kuus on stipendiumi väljamakse aastale eelneva kalendriaasta kahekordne töötasu alammäär. 2017. aastal arvestuslikult on see 10 320 eurot.

09510 - Noorte huviharidus ja huvitegevus

2 852 811 eurot

Huvikoolid (varem tegevusala 08105)

2 167 908 eurot

Huvikeskused (varem tegevusala 08106)

684 903 eurot

Huvikoolid

Laste huvikoole rahastatakse finantseerimiseelarvest 2 060 883 euro ja majandamiseelarvest 107 025 euro ulatuses.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

2 060 883 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
NOORTE HUVIHARIDUS JA					
09510	HUVITEGEVUS	1 823 470	1 919 561	2 060 883	7,4
50	tööjõukulud	1 145 609	1 203 180	1 248 197	3,7
	töötajate töötasu	853 580	897 319	934 465	4,1
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 968	1 917	1 917	0,0

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	erisoodustus	878	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	289 183	303 944	311 815	2,6
55	majandamiskulud	144 850	156 790	264 435	68,7
	administreerimiskulud	7 265	7 332	7 679	4,7
	lähetuskulud	3 237	2 468	2 940	19,1
	koolituskulud	6 446	7 540	8 670	15,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	95 125	96 991	99 021	2,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 652	2 709	2 709	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 206	1 285	2 108	64,0
	inventari kulud	15 268	17 585	18 567	5,6
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 105	1 148	2 360	105,6
	õppevahendite ja koolituse kulud	7 670	8 153	8 153	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	5 876	11 579	112 228	869,2
6	muud kulud	2	0	0	x
15	materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	4 081	0	0	x
4	antavad toetused tegevuskuludeks	528 928	559 591	548 251	-2,0

Kulud nähakse ette Tartu I Muusikakooli, Tartu II Muusikakooli ja Tartu Lastekunstikooli ülalpidamiseks ning erahuvikoolide toetuseks. Õpilasi linna munitsipaalkoolide põhiõppes on 795 (eelnevate aastate tasemel). Põhiõppe õppetasu aastas muusikakoolides 270 eurot ja kunstikoolis 150 eurot.

Tööjõukulud

Kulud nähakse ette 96 koosseisulisele ametikohale. Lepingulist töötasu kavandatakse hindamiskomissiooni liikmete, žüriidest osavõtvate ekspertide ning kunstikoolis modellide töö tasustamiseks.

Majandamiskulud

Täiendavaid vahendeid suunatakse I Muusikakooli hoone keldris asuva trummiklassi ventilatsiooni ehituseks, II Muusikakooli õpetajate tervisekontrolliks, I Muusikakooli rühmaklassides osaliseks klassimööbli (lauad–toolid) väljavahetamiseks, Lastekunstikooli kooli 60. juubeliks.

Kultuuriministeerium töötas välja noorte huvitegevuse toetussüsteemi kontseptsiooni, mis sai valitsuskabinetilt heakskiidu 10. märtsil 2016. a ja rakendub 1. septembrist 2017. Kontseptsioon näeb ette igale noorele võimaluse kindlustamise osalemiseks spordi- ja huvitegevuses, eelarves on planeeritud riigipoolne toetus 100 000 eurot.

Antavad toetused

Erahuvikoolid

Tartu linnas tegutsevaid erahuvikoole toetatakse Tartu Linnavolikogu 30. juuni 2011. a määruse nr 39 „Erahuvikoolidele toetuse andmise kord” alusel. Balleti- ja muusikaharidust omandava õpilase õpinguid toetatakse 175 euroga ja teistel erialadel õppijaid 140 euroga aastas. Toetust saavad õpilased vanuses 7-19 aastat (balleti eriala õpilased alates 5. eluaastast).

2017. aastaks on toetust taotlenud 11 balleti-, muusika- ja tantsukooli, Tartu Loodusmaja ning 8 muud õpet andvat erahuvikooli. Võrreldes 2016. aastaga lisandus kaks uut taotlejat Väike Tähe MTÜ ja Toscanato OÜ.

Taotluste alusel kvalifitseerus toetuse saajateks 2259 õpilast (2016. toetuste saajate arv 2235).

Kool	Õpilaste arv			Toetus 2017
	2015	2016	2017	eurot
Kokku, sh	2156	2235		327 810
Ida Tantsukool	41	34	27	4 725
Vanemuise Tantsu- ja Balletikool	98	104	93	16 275
Arsise Kellade Kool	71	68	67	11 725
Eramuusikakool Ardente	38	48	54	9 450
Jakobi Mäe Kultuurikoda	107	104	148	20 720
Tartu Puhkpillistuudio	34	35	32	5 600
Erahuvikool Huvitera	352	318	363	50 820
Polygoni Teatrikool	12	15	20	2 800
Tartu Loodusmaja (erakool)	552	544	449	193 038
Tähtvere Tantsukeskus	124	152	171	23 940
Armeenia Pühapäevakool	8	9	2	280
Just Tants	47	50	42	5 880
FRIENDS Tantsu- ja Teatrikool	100	145	135	18 900
Omanäoline Erahuvikool	110	129	112	15 680
Shate Tantsukool	278	249	293	41 020
Error Tantsukool	77	79	86	12 040
Muusikakoja Huvikool	43	40	57	9 975
Tosca HUvikool		0	11	1 540
Tähe Huvikool		35	13	1 820
Tartu Waldorfgümnaasiumi Huvikool		56	84	11 760

Lisaks eraldatakse toetust Keskkonnahariduse Keskuse erakooli Tartu Loodusmaja (hoone koos pargialaga) majandamiskuludeks 102 249 eurot, Keskkonnahariduse Keskuse ülalpidamiskuludeks 27 929 eurot. Kokku erahuvikoolide toetus 457 988 eurot.

Kultuuriühingud

Huvitegevuse korraldamiseks saavad kultuuriühingud toetust vastavalt Tartu Linnavalikogu 03. detsembri 2015. a määruses nr 97 „Kultuuriühingutele, noorte huvitegevuse ühingutele, toetuse andmise kord“ kinnitatud sätetele. Toetust eraldatakse kultuuriühingutele, mis tegelevad kultuuri valdkonnas. Kultuurina käsitletakse pärimuskultuuril ja rahvuslikel traditsioonidel põhinevat kunstilist harrastustegevust koorimuusika, rahvatantsu, puhkpillimuusika, pärimusmuusika, harrastusteatri, rahvusliku käsitöö valdkonnas või folkloorirühmades. toetus koosneb pearahast ja täiendavast saavutustoetusest. Kultuuriühingule antav toetus koosneb pearahast ja täiendavast saavutustoetusest. Ühingute 7-26 aastaste vanusegrupis on toetust saavate harrastajate koguarv 531 (2016. a 522), pearaha suurus 85 eurot aastas osaleja kohta. Ühingute toetus kokku 89 113 eurot.

Liikmemaksu makstakse Muusikakoolide Liidule 1 150 eurot (2 eurot aastas ühe õpilase kohta).

Majandamiseelarve (tegevuskulud)

107 025 eurot

Linna muusika- ja kunstikoolides võimaldatakse õppida osaleja poolt finantseeritavates eel-, vaba-, ja meistrklassides. Õppetöös osaleb keskmiselt aastas 215 õpilast (2016. aastal 210 õpilast). Muusikakoolides on õppetasu individuaalõppe korral kuni 120 eurot kuus, rühmaõppes 25 eurot kuus. Tasu suurus oleneb õppetundide mahust nädalas. Kunstikooli vabaklassis on õppe tasu kuni 36 eurot kuus. Tasu suurus oleneb õpilase vanusest ja õppetöös kasutatava materjali hulgast. Pereklassis õpe 40 eurot kahele osalejale, millele lisandub iga järgneva liikme kohta täiendavalt 20 eurot. Õppetasu suurus oleneb individuaal- ja rühmatundide arvust. Hinnad on kinnitatud Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna poolt.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09510	NOORTE HUVIHARIDUS JA HUVITEGEVUS	73 412	117 126	107 025	-8,6
50	töajukulud	57 859	94 063	98 231	4,4
	töötajate töötasu	42 812	69 981	73 092	4,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	429	320	600	87,5
	töajukuludega kaasnevad maksud	14 618	23 762	24 539	3,3
55	majandamiskulud	12 753	18 363	8 794	-52,1
	administreerimiskulud	0	1 700	500	-70,6
	lähetuskulud	16	800	650	-18,8
	koolituskulud	0	1 669	634	-62,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamis- kulud	58	887	0	-100,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	0	0	0	x
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	0	400	0	-100,0
	inventari kulud	4 029	9 097	5 459	-40,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	0	0	0	x
	õppevahendite ja koolituse kulud	35	1000	500	-50,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	8 615	2 810	1 051	-62,6
15	materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	2 800	4 700	0	-100,0

09510 - Noorte huviharidus ja huvitegevus (Huvikeskused)**684 903 eurot**

Noorte huvialamajasad ja keskusi rahastatakse finantseerimiseelarvest 618 512 euro ja majandamis-
eelarvest 66 391 euro ulatuses.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**618 512 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09510	NOORTE HUVIHARIDUS JA HUVITEGEVUS	654 871	624 566	618 512	-1,0
50	töajukulud	179 117	182 713	190 997	4,5
	töötajate töötasu	132 931	134 555	142 784	6,1
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	915	2 000	500	-75,0
	töajukuludega kaasnevad maksud	45 271	46 158	47 713	3,4
55	majandamiskulud	245 854	252 224	252 886	0,3
	administreerimiskulud	3 620	3 478	3 578	2,9
	lähetuskulud	53	0	400	100,0
	koolituskulud	2 010	4 000	3 845	-3,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	77 774	70 568	68 691	-2,7
	sõidukite ülalpidamise kulud	2 551	1 408	2 112	50,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	11 344	12 988	14 138	8,9

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	inventari kulud	6 766	9 900	6 332	-36,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	141 716	149 882	153 790	2,6
	muu erivarustus ja erimaterjalid	20	0	0	x
4	antavad toetused	229 900	189 629	174 629	-7,9

Kulud kavandatakse Lille Maja ja Anne Noortekeskuse hoonete ülalpidamiseks ning mittetulundusühingute tegevuse toetuseks.

Tööjõukulud

Kulud nähakse ette 16 koosseisulisele ametikohale (2016 . a tasemel).

Majandamiskulud

Suuremad kululiigid on hoonete ülalpidamine, noorsootöölalased koolitused, veebikeskkondade arendus, inventari soetamine, ürituste kulud.

Lille Maja planeerib interaktiivse tahvlistüsteemi ostmist, mida saab ühendada 2016. aastal projekti „Omanäoline Tartu - Lille Maja loomingulised tegevused läbi info- ja kommunikatsiooni tehnoloogia vahendite“ raames soetatud 8 tahvelarvutitega. Eesmärk luua keskkond, mis annaks võimaluse noortel õppida ja osa saada tänapäevastest tehnoloogilistest vahenditest loometegevuses ning teatrikunstis. Anne Noortekeskus planeerib noortetoa sisustuse uuendamist.

Infotehnoloogia kava kohaselt planeeritakse maleva registreerimissüsteemi ja noorte tööhõive tarbeks loodud kodulehe www.noortelatern.ee edasist arendust, millega luuakse võimalus tagasiside andmiseks olemasolevatele ja tulevastele tööandjatele.

Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vabaaja sisustamise kulude kasv on seotud avatud noortekeskuste teenuse ostu kolmeaastase lepinguga. Ostetavate teenuste kuludeks planeeritakse Tartu Linnavolikogu 27. mai 2014 otsuse nr 82 „Noortekeskuse teenuse osutamine halduslepingu alusel“ kohaselt korraldatud riigihanke „Noortekeskuse teenuse tellimine 2015-2017“ ja hanke tulemusena võetud 2017. a kohustuste täitmiseks 147 000 eurot (2016. a 140 882 eurot). Avatud noortekeskuste teenust pakuvad:

Tähe noorteklubi - teenus laiemale noorte sihtrühmale suunatud noortekeskuse tegevuste paketi riskirühma noortele suunatud ülelinnalisest mobiilsest noorsootöö teenusest.

Spordiklubi AK Rahinge - teenus peab sisaldama eakohaseid tegevusi, mis toetavad noore (vanusevahemikus 7-26 eluaastat, kuid pööratud noortele vanuses 7-18 eluaastat) isiklikku ja sotsiaalset arengut.

Antavad toetused

Toetuste andmise aluseks on Tartu Linnavolikogu 03. detsembri 2015. a määruses nr 97 „Kultuuriühingutele, noorte huvitegevuse ühingutele, toetuse andmise kord. Pearaha antakse huvitegevuse korraldamiseks ühingule 7-26 aastase harrastaja kohta, kelle elukohaks rahvastikuregistri andmetel on Tartu linn ning kelle eelistusena on vastav huviring märgitud. Pearaha suurus aastas ühele osalejale on 85 eurot ning 1,5 koefitsiendiga pearaha suuruseks 128 eurot. Pearaha 1,5 koefitsiendiga määratakse ühingutele, mis pakuvad huvitegevuse võimalust erivajadustega ja vähemate võimalustega noortele ning lisaks ühingutele, mille tegevusalaks on mudelism, diskorikoolitus, elektroonika või muu tehnikaalane tegevus. Toetus huvitegevuse ühingutele kokku 174 629 eurot, toetades 48 huviklubi kaudu 1529 noore huvitegevust.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**66 391 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
09510	NOORTE HUVIHARIDUS JA HUVITEGEVUS	118 538	140 180	66 391	-52,6
50	töõjõukulud	17 898	15 494	23 697	52,9
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	2 208	400	0	-100,0
	töötajate töötasu	5 583	5 173	11 577	123,8
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	5 585	6 000	6 200	3,3
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	4 522	3 921	5 920	51,0
55	majandamiskulud	85 110	124 686	42 694	-65,8
	administreerimiskulud	2 154	3 632	2 949	-18,8
	lähetuskulud	1 345	2 508	1 806	-28,0
	koolituskulud	4 015	4 559	4 300	-5,7
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	8 219	19 581	9 766	-50,1
	sõidukite ülalpidamise kulud	618	1 800	2 152	19,6
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	327	4 150	3 726	-10,2
	inventari kulud	7 902	15 327	7 836	-48,9
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	85	670	670	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	60 445	72 459	9 489	-86,9
4	antavad toetused	15 530	0	0	x

Huivialakeskuste tulud laekuvad tunnitasu alusel saali ja tegevusruumide ning varustuse kasutusse andmisest; tasulistest teenustest; koolitus-, osalus- ja piletitasudest. Lille Maja planeerib kaasajastatud saali kasutada teatriklassina ning foorumteatri etenduspaigana. Käivitub noorte näitemänguringide töö, mille tulemusena kasvab majandamiseelarves tulu osalustasudest. Lille Maja hinnad on kinnitatud Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna 23. aprilli 2012. a korraldusega nr 22 ja Anne Noortekeskuse hinnad 04. septembri 2013. a korraldusega nr 35. Huivialakeskuste tulud. Laekunud vahendid kasutatakse tööjõu- ja majandamiskuludeks. 2017. a kulud on võrreldes 2016. a eelarvega tunduvalt väiksemad, kuna 2016. a eelarve kajastab ka 2015. a ületulevate omatulude ja sihtotstarbeliselt saadud toetuste jääke.

**09500 - Täiskasvanute huvialaasutused
Varem tegevusala 08108****50 842 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
09500	TÄISKASVANUTE HUVALAASUTUSED	39 517	51 842	50 842	-1,9
4	antavad toetused	39 517	51 842	50 842	-1,9

Antavad toetused

Vahenditest 46 842 eurot on kavandatud SA-le Tartu Rahvaulikool tegevustoetuseks ja 4000 eurot Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemiale.

Tartu Rahvaulikooli pakub vabahariduskoolitust ja tööalast täienduskoolitust, luues täiskasvanutele erinevaid koolitusvõimalusi selleks, et tulla elus paremini toime, tagada parem läbilöögivõime nii elus kui ka tööturul, tegeleda oma hobiga, omandada uusi oskusi ja teadmisi. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia Tartu filiaal on Lõuna-Eestist pärit üliõpilaste õppekeskus, kus ühelt poolt Elleri muusikakooli suurepäraste võimaluste ja teiselt poolt Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppejõudude metoodiline juhendamine. EMTA Tartu esindus on oluline muusikahariduse vahendaja Lõuna-Eesti koolidele, koostööpartner Tartu Ülikoolile ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiale.

3.8. LINNAMAJANDUSE OSAKOND**36 859 932 eurot**

Linnamajanduse osakonna eelarve jaotub järgmiste tegevusvaldkondade lõikes:

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %	2017-2016 eurodes
Linnamajanduse osakond kokku	28 086 522	35 099 941	36 859 932	5,0	1 759 991
Üldised valitsussektori teenused	623 778	627 977	668 151	6,4	40 174
investeeringuskulud	0	0	11 700	x	11 700
Avalik kord	33 937	44 100	39 786	-9,8	- 4 314
Majandus, sh:	19 837 838	26 562 789	27 713 913	4,3	1 151 124
investeeringuskulud	9 849 506	15 953 046	17 133 766	7,4	1 180 720
Keskonnakaitse, sh:	5 432 125	5 767 817	6 335 574	9,8	567 757
investeeringuskulud	676 477	470 866	828 700	76,0	357 834
Elamu- ja konnaalrajandus, sh:	1 983 158	2 052 537	2 078 800	1,3	26 263
investeeringuskulud	344 538	389 028	434 600	11,7	45 572
Vaba aeg ja kultuur	175 686	44 721	23 708	-47,0	-21 013
investeeringuskulud	170 310	44 721	23 708	-47,0	-21 013

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 668 151 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud 656 451 eurot****Finantseerimiseelarve investeeringustegevuse kulud 11 700 eurot** elektriautode väljaostuks.

Põhitegevuskulud:

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
01112	OSAKONNA ÜLALPIDAMISKULUD	622 188	627 497	656 451	4,6
50	tööjõukulud	546 651	541 587	566 341	4,6
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	321 205	314 022	337 038	7,3
	töötajate töötasu	85 960	90 752	87 824	-3,2
	erisoodustused	1 190	0	0	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	138 296	136 813	141 479	3,4
55	majandamiskulud	75 277	85 910	90 110	4,9
	administreerimiskulud	8 413	9 000	9 000	0,0
	lähetuskulud	3 686	3 570	3 570	0,0
	koolituskulud	7 908	7 500	7 700	2,7
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	121	100	100	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	48 716	61 100	65 000	6,6
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 695	1 690	1 000	-40,8
	inventari kulud	4 403	2 140	2 240	4,7
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	335	910	1 500	64,8
6	muud kulud	260	0	0	0,0
	maksu, riigilõivu- ja trahvikulud	260	0	0	0,0

Tööjõukulud

Osakonna koosseisus on 29 ametikohta, üldvalitsemiskuludes on arvestatud tööjõukulud 27-le, kahe töötaja tööjõukulud kaetakse seoses projektide juhtimisega teede ja tänavate korrashoiu tegevusala eelarvest.

Majandamiskulud

Kasvavad sõidukite ülalpidamis- ja meditsiinikulud. Sõiduautode kuludesse on planeeritud 11 auto kulud, sh 10 auto liisingumaksud 28 000 eurot kasvuga 4000 eurot. Isikliku sõiduauto kasutamise kompensatsiooni makstakse 6 töötajale kokku 16 500 eurot (kasv 4500 eurot). Kokkuhoid on kütuse ja hoolduskuludes.

Meditsiinikulude kasv on seotud töötajate puugivastase vaksineerimisega.

03 AVALIK KORD 39 786 eurot**Muu avalik kord (finantseerimiseelarve) 39 786 eurot**

Vahendid on määratud finantseerimiseelarvest tegevuskuludeks: avalikest kohtadest tuvastamata või omasteta surnute veo kuludeks 600 eurot, ohuolukordadeks ettevalmistumise kuludeks – õppusteks ja koolitusteks 3000 eurot ning 26 186 eurot on Raekoja platsile, Rüütli ja Küüni tänavatele mehitatud valveteenuse ostuks. Toetus 10 000 eurot on ette nähtud Tartu Priitahtlike Pritsumeeste Seltsile nende kasutuses oleva tehnika hoolduseks.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
03600	MUU AVALIK KORD	33 937	44 100	39 786	-9,8
55	majandamiskulud	25 937	34 100	29 786	-12,7
	koolituskulud	1 737	0	0	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	24 200	34 100	29 786	-12,7
4	antavad toetused	8 000	10 000	10 000	0,0

04 MAJANDUS 27 713 913 eurot

04510 Linna teed ja tänavad	19 437 231 eurot
linna teede, tänavate korrashoid	18 710 451 eurot
liikluskorraldus	726 780 eurot

Linna teede, tänavate korrashoid

Linna hooldada on 343,9 km teid, neist asfaltkattega 298,4 km, kruusakattega 23,4 ja muu kattega 22,1 km, lisaks 9 silda ja 20 parklat (33 754 m²).

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 8 629 685 eurot ja majandamiseelarvest 10 080 766 eurot, kokku põhitegevuse kuludeks 1 661 685 eurot ja investeeringuteks 17 048 766 eurot.

Finantseerimiseelarve	8 629 685 eurot
põhitegevuse kulud	1 661 685 eurot
investeeringutegevuse kulud	6 968 000 eurot

Põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
04510	LINNA TEED JA TÄNAVAD	1 445 013	1 627 330	1 661 685	-0,3
50	tööjõukulud	18 356	55 661	59 985	7,8
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	8 355	27 250	30 000	10,1
	töötajate töötasu	5 364	14 350	15 000	4,5
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	4 637	14 061	14 985	6,6
55	majandamiskulud	1 424 304	1 428 769	1 556 700	9,0
	administreerimiskulud	1 251	8 150	800	-90,2
	uurimis- ja arendustööde kulud	23 053	22 600	16 700	-26,1
	koolituskulud	0	1 800	0	-100,0
	rajatiste majandamiskulud	1 396 786	1 390 319	1 539 200	10,7
	inventari kulud	0	3 500	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	3 214	2 400	0	-100,0
6	muud kulud	2 353	5 000	5 000	0,0
4	antavad toetused	1 392	0	40 000	x
	materiaalsete ja immateriaalsete varade				
15	soetamine ja renoveerimine	0	137 900	0	-100,0
	rajatiste ja hoonete soetamine ja renoveerimine	0	126 200	0	-100,0
	masinate ja seadmete soetamine ja renoveerimine	0	11 700	0	-100,0

Tööjõukulud seotud teede ja tänavate rekonstrueerimise projektide juhtimisega.

Majandamiskulud on vähenenud (2016. a kuludes osa majandamiskulude (55) eelarvest ümber paigutatud põhivara soetuseks (15)) võrreldes eelmise aastaga, sest kavandatakse vähem vahendeid asfaltkattega tänavate ja kõnniteede remonttöödeks, mis ei ole hõivatud pikaajalise riigihankelepinguga. Rajatiste majandamiskuludena on kavas järgmised tööd:

- 725 000 eurot asfalt- ja kruusakattega tänavate remonttööd, mis on kavandatud 2016. a alanud 3 aastase riigihankelepingu alusel. Riigihanke tingimusteks on hoida korras nii kruusa- ja killustikkattega, kui ka asfaltkattega tänavad ja teepeenrad;
- 345 000 eurot jalg- ja jalgrattateede remont, et hoida kergliiklusteid jalgratturitele ja jalakäijatele liiklemiskõlblikena. Lisatud vahendeid ülekäiguradade ja muude kergliiklust soosivate liikluskorralduslahenduste arendamiseks;
- 136 000 eurot koostöö korteriühistutega - 7 taotlust elamute ümbruse asfalteerimiste kaasfinantseerimiseks (s o 50% taotlusest);
- 120 000 eurot asfaltkattega tänavate ja kõnniteede remont- ja pindamistööd, mis ei ole hõivatud pikaajalise riigihankelepinguga;
- 80 000 eurot pritskillustikuga remontimine. Enamsõidetavatel sõiduteedel kohtpindamise teostamine aitab hoida tänavaid sõidetavana ja pikendada katete eluiga;
- 45 200 eurot tuletõrjehüdrantide korrashoid eesmärgiga kindlustada 1080 hüdrandi korrashoid (a' 41,82 eurot);
- 30 000 eurot muud kulud;
- 20 000 eurot sildade jooksevremont;
- 29 000 eurot muud kulud;
- 19 000 eurot sademeveetorustike liitumistasud;

9 500 eurot kraavide ja truupide hooldus;
9 500 eurot treppide remont ja hooldus.

Muud kulud on kavandatud kahjutasude hüvitamiseks.

Antavad toetused on kavandatud korteriühistutele mänguväljakute (30 000 eurot) ja rattahoidlate (10 000 eurot) rajamiseks.

Tegevuskulude jalgratta- ja jalgteede remondi 345 000 eurot kasutatakse järgmises valikus: Anne, Papli, Annelinna sisetänavad, Jaama, Põhja pst, Lammi, Aardla, Tiigi, Sõbra, Kalevi, Turu, Riia, Filosoofi, Aida, Ravila, Võru.

Investeeringustegevuse kulud

6 968 000 eurot

Investeeringute jaotus objektiti on toodud määruse lisas nr 4.

Majandamiseelarve (investeeringustegevuse kulud)

10 080 766 eurot

Kaasrahastust fondidest on taotletud ja kavandatud eelarvesse viiele objektile: ühtekuuluvusfondist Tartu idapoolse ringtee ehituseks (transpordi investeeringute kava) 5 355 000 eurot ja Vaksali tn väljaku, parklate ja kergliiklusteede rekonstrueerimiseks (raudteepeatuste meede) 2 200 000 eurot; Euroopa regionaalarengufondist linnaliste piirkondade arendamise meetme alt on esitatud taotlus Ettevõtluse Arendamise sihtasutusele Ülenurme tänava, Raudtee tänav-Ülenurme ja Mõisavahe kergliiklusteede ehituse rahastamiseks 2017. a summas 2 525 766 eurot.

Liikluskorraldus (finantseerimiseelarve)

726 780 eurot

põhitegevuse kulud

706 780 eurot

investeeringustegevuse kulud

20 000 eurot

Investeeringuskulud on kavandatud fooriristmike rekonstrueerimiseks (Sõpruse – Anne, Riia – Kastani, Võru – Aardla, Riia – Puusepa, Riia – Filosoofi, Turu – Aida, Riia – Lunini).

Põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
04510	LIIKLUSKORRALDUS	654 149	839 644	706 780	-15,8
55	majandamiskulud	650 144	786 044	700 780	-10,8
	administreerimiskulud	3 832	3 540	540	-84,7
	uurimis- ja arendustööde kulud	32 296	61 700	24 700	-60,0
	lähetuskulud	1 013	0	0	0,0
	koolituskulud	5 373	10 000	0	-100,0
	rajatiste majandamiskulud	533 544	515 660	372 900	-27,7
	inventari kulud	17 467	80 900	104 000	28,6
	õppevahendite ja koolituse kulud	3 545	3 300	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	14 762	13 500	10 000	-25,9
	muud mitmesugused majanduskulud	38 312	97 444	188 640	93,6
6	muud kulud	3 805	6 000	6 000	0,0
4	antavad toetused	200	0	0	0,0
15	materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	0	47 600	0	-100,0
	rajatiste ja hoonete soetamine ja renoveerimine	0	47 600	0	-100,0

Majandamiskulud vähenevad põhiliselt parklate rajamise kulude arvel (2016. a eelarve 107 000 eurot), mis on viidud teede ja tänavate eelarvesse, uue hanke korraldamise tulemusel eeldatakse liikluskorraldusvahendite hoolduskulude vähenemist ning väiksemas mahus kavandatakse uuringute läbiviimist.

Administreerimiskulud olid 2015. a suured seoses uute linnakaartide väljaandmisega. 2017. a on eelarves liiklusloendurite sidekulud.

Uurimis- ja arendustöödena kavandatakse:

- liiklusloendusuring „Tartu liiklus“ koos tänavate liiklussageduse modelleerimisega;
- kooliteel esinevate liiklusohutude kaardistamine õpilaste seas;
- jalgratta- ja jalgteede tähistamise eskiislahendused;
- ülekäiguradade eskiislahendused.

Rajatiste majandamiskulud (372 900 eurot) jagunevad järgmistele tegevustele:

- 157 000 eurot riigihankena sõlmitud aastaringse liikluskorraldusvahendite, tänavasiltide, bussiinfotahvlite ja liikluskorraldusvahendite infosüsteemi hooldustööde eest tasumine;
- 129 400 eurot teekatete märgistustööd;
- 55 000 eurot liikluskorralduste muudatused seoses suurenenud nõudlusega künniste järele;
- 25 000 eurot foorisüsteemide remont (fooriandurite paigaldus, kutsenuppude uuendamine, LED elementide paigaldamine fooripeadesse);
- 6 500 eurot liikluskorraldusvahendite remonttööd.

Inventari soetamise (104 000 eurot) kulud on ette nähtud linna sissesõitudel olevate linnakaartide uuendamiseks ja parkimisautomaatide rentimiseks. 2016. a juunist rendib Tartu linn 30 parkimisautomaati. Automaatide rendisumma on kuus 8151 eurot. Lisaks Real Time & API teenuse ost, piletirullid uuendamine, tehniku väljakutse vandalismi vms korral, automaatide puhastamine värvist (vandalism).

Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud on jalgrattahooaja avaürituse ja autovaba päeva korraldamiseks.

Muude majanduskulude eelarve (188 640 eurot) teostatakse liiklusohutusprogrammi (LOP), mis haarab nii teid ja nende valgustust, liiklust kui ka ühistransporti:

- 89 640 eurot teostatakse liiklusohutusprogrammi, mis haarab nii teid ja nende valgustust, liiklust kui ka ühistransporti;
- 85 000 eurot parkimiskorralduse teenustasu sh mobiilse parkimise teenustasu 60 000 eurot;
- 10 000 eurot nutikate lahenduste pilootprojektid,
- 4 000 eurot rattaringluse arendamine.

LOP rakendusplaani 2017. a meetmed on:

- liiklusohutust puudutavate omaalgatuslike projektide (sh kampaaniad, liiklusteemalised päevad jne) toetamine;
- linnavalitsuse spetsialistide täiendkoolitusvõimaluste tagamine liiklusohutuse ja sellega seonduvate valdkondade osas;
- kohalikele liikluskäitumise ebakohtadele suunatud liiklusohutuskampaaniate läbiviimine, kasutades kohalikke teabevahendeid ja korraldades avalikke üritusi;
- liikluskeskkonda arvestavad eskiislahendused jalgratta- ja jalgteede tähistamiseks;
- jalgratta- ja jalgteede tähistuse korrastamine ja uuendamine, jalgrataste hoiukohtade rajamine;
- ülekäiguradadele kohtvalgustuse paigaldamine;
- liikluse rahustamine elamualadel (tehnilised vahendid) ja vajadusel õuealade piiride täpsustamine;
- ohtlike teelõikude ja ülekäiguradade inspekteerimine (sh liiklusmärkide seisukord ja nähtavus; teekattemärgistuse seisukord; fooriprogrammide vastavus oludele);
- ohtlike teelõikude ja ülekäiguradade korrastamine liiklusohutuse suurendamise eesmärgil;
- ühissõidukipeatuste korrastamine.

Muud kulud 6000 eurot on liikluskahjude omavastutuse katteks.

04512 - Ühistranspordi korraldus finantseerimiseelarvest**8 276 682 eurot****Põhitegevuse kuludeks****8 211 682 eurot****Investeermistegevuse kuludeks****65 000 eurot**

Põhitegevuse kulude kasv võrreldes eelneva aastaga on tingitud uue bussiliini avamisega, mis ühendab Ropka tööstusrajooni Annelinna linnaosaga ja seoses Eesti Rahva Muuseumi avamisega Tartu kesklinna, Raadi linnaosa ning Tartu valla Vahi alevikku teenindava bussiliini veomahu suurendamisega.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
04512	TRANSPORDIKORRALDUS	7 832 827	8 132 817	8 211 682	1,0
50	tööjõukulud	39 941	10 000	5 000	-50,0
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	1 853	5 974	3 751	-37,2
	töötajate töötasu	24 328	1 500	0	-100,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele maks-	3 670	0	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	10 090	2 526	1 249	-50,6
55	majandamiskulud	7 792 686	8 126 092	8 206 682	1,0
	administreerimiskulud	131	0	0	0,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	21 023	15 000	30 000	100,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majan-	112	130	130	0,0
	rajatiste majandamiskulud	2 731	0	0	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia	6 840	11 700	0	-100,0
	muud mitmesugused majanduskulud	7 761 013	8 092 462	8 176 552	1,0
4	antavad toetused	200	3 225	0	-100,0

Majandamiskulud

Uurimis- ja arendustööde all kavandatakse jätkata liinivõrgu optimeerimise eesmärgil tartlaste ja linna lähiümbruse elanike liikumisi.

130 eurot ruumide majandamiskuludes on bussijuhtide paviljonide vee kulu.

Muud mitmesugused majanduskulud:

7 950 000 eurot veeteenuse ost. Alates 2011. a osutab bussiveoteenust AS SEBE, kes teostab linna avalikku bussiliinivedu vastavalt 2010. a läbiviidud riigihankele kuni 30.06.2017. AS SEBE käest ostetakse veeteenust ning tasutakse vastavalt läbitud liinikilomeetritele. Planeeritav läbisõit Tartu linna kohalikel bussiliinidel 2017. a on 3933 tuhat kilomeetrit (2016. a eelarves 3788 tuh kilomeetrit). Vedajale makstavat liinikilomeetri hinda korrigeeritakse kord kvartalis eelmise kvartali indeksi põhjal ning uus hind hakkab kehtima järgneva kvartali esimesest kuupäevast;

217 452 eurot piletimüügisüsteemi opereerimine ja elektroonilise tasukogumissüsteemi tarkvara ja seadmete hooldus lähtudes perioodi 01.01.-31.08.2016 reaalsest piletimüügitulust ja sõlmitud lepingutest;

4 000 eurot bussigraafikute trükkimine;

3 500 eurot bussiootepaviljonides info hooldamine;

1 600 eurot bussijuhtide ja reisijate turvalisuse tagamine.

Investeermistegevuse kulud 65 000 eurot, sh:

50 000 eurot uute bussipaviljonide ehitamiseks (vanade (1999. a) paigaldatud paviljonide väljavahetamine);

15 000 eurot bussijuhtide olmetingimuste parandamiseks (tualettide-olmeruumide rajamine).

05 KESKKONNAKAITSE	6 335 574 eurot
05100 - Jäätmekäitlus, sh:	490 360 eurot
Jäätmekäitlus	382 360 eurot
Prügivedu	108 000 eurot

Jäätmekäitluse kulusid (382 360 eurot) rahastatakse finantseerimiseelarvest 344 560 eurot, sh põhitegevuseks 341 560 eurot ja investeerimiseks 3000 eurot ning majandamiseelarvest 37 800 eurot, sh põhitegevuseks 12 000 eurot ja investeerimiseks 25 800 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulude kasvu on võimaldanud riigilt saadav toetus 150 000 eurot jäätmemajanduse arendamiseks.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
05100	JÄÄTMEKÄITLUS	148 369	292 433	341 560	16,8
55	majandamiskulud	109 149	249 513	257 560	3,2
	uurimus- ja arenduskulud	960	0	0	0,0
	koolituskulud	0	900	0	-100,0
	rajatiste majandamiskulud	105 547	246 453	252 400	2,4
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 160	2 160	2 160	0,0
	inventari kulud	482	0	3 000	x
4	antavad toetused	39 220	42 920	84 000	95,7

Majandamiskulud

Rajatiste majandamiskuludena on kavandatud:

- 185 000 eurot Aardlapalu prügila järelhoolduseks;
- 31 400 eurot keskkonnajaama Jaama 72c haldamine;
- 20 000 eurot suuremõõtmeliste jäätmete ja teisese toorme kogumine;
- 7 000 eurot ohtlike jäätmete kogumine;
- 6 000 eurot elanike keskkonnaalase teadlikkuse tõstmine - ajalehtedes keskkonnamõju hindamise alaste ning jäätmekonkursside teadete avaldamine. Jäätmevaldajate teadlikkuse edendamiseks antakse välja voldik;
- 3 000 eurot olmejäätmeveo korraldamine - jäätmevaldajatele info edastamiseks posti teel ning elanikele korraldatud jäätmeveo põhimõtete selgitamiseks.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kuluna (2160 eurot) on kavandatud registri EVALD tarkvara hooldamine.

Kulud inventarile (3000 eurot) on kavandatud päikesepatareidel töötava kaamera soetamiseks ja muudeks jälgimiskaameratega seotud kuludeks.

Toetused 84 000 eurot, sh:

- 32 000 eurot toetus korteriühistutele kortermajade jäätmemajade ja süvakogumismahutite rajamiseks. Summa eraldatakse korteriühistutele sihtotstarbelise toetusena vastavalt linnavolikogu poolt kehtestatud määrusele „Korteriühistule rattaparkla, jäätmemaja püstitamise või süvakogumismahuti paigaldamise toetuse andmise kord“;
- 27 500 eurot MTÜ-le Tartumaa Jäätmearendus tegevuse finantseerimiseks vastavalt lepingule;
- 8 000 eurot Tartu Majaomanike Ühingule korduvkasutuskeskuse käigushoidmiseks, suuremõõtmeliste esemete veoks, elanike teavitamiseks ja ühingu tegevuse toetamiseks;

- 8 000 eurot Tartu Korteriühistute Liidule korteriühistute projekti „Hoolas Ühistu 2017“ elluviimiseks;
- 8 000 eurot MTÜ-le Eko-Tarest Taaskasutuskeskuse käigushoidmiseks, õppeklassi avamiseks ja täikade korraldamiseks;
- 500 eurot Liikmemaks MTÜ-le Tartumaa Jäätmearendus.

Investeeringud 28 800 eurot on kavandatud autokaalu soetamine jäätmejaama Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel (25 800 eurot). Autokaalu paigaldamine jäätmejaama teeb jäätmete üleandmise elanikele ja vastuvõtjatele mugavaks - jäätmeid tuues sõidab klient autoga üle kaalu, jäätmeid laaditakse maha üks kord kohe konteineri juures. Autokaalu soetamisega jääb ära vahelaadimise etapp.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud 12 000 eurot

suunatud Aardlapalu prügila järelhoolduseks ja kaetakse AS Eesti Keskkonnateenused poolt saadavate vahendite arvel. Baasaastatel oli kulud vastavalt 141 304 eurot 2015. a ja 20 000 eurot 2016. a.

Prügivedu 108 000 eurot

Finantseerimiseelarve (põhitegevuse kulud)

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
05100	PRÜGIVEDU	102 921	107 000	108 000	0,9
55	majandamiskulud	71 880	107 000	108 000	0,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	9 078	0	0	0,0
	rajatiste majandamiskulud	92 502	107 000	108 000	0,9
	muud mitmesugused majanduskulud	991	0	0	0,0

Majandamiskulud

- 63 000 eurot linna parkides, tänavatel ja bussipeatustes paiknevate prügiguuride hooldamine- ja tühjendamine vastavalt lepingule;
- 24 000 eurot illegaalsete prügikohtade likvideerimine;
- 20 000 eurot puulehtede kogumine linna kõnniteedelt;
- 1 000 eurot tööriistade garaaži kulud.

05101 Avalike alade puhastus 3 746 800 eurot

Finantseerimiseelarve (põhitegevuse kulud)

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
05101	AVALIKE ALADE PUHASTUS	3 289 107	3 676 200	3 746 800	1,9
55	majandamiskulud	3 268 280	3 657 500	3 725 000	1,8
	rajatiste majandamiskulud	3 265 573	3 657 500	3 725 000	1,8
	inventari kulud	2 707	0	0	0,0
4	antavad toetused	20 827	18 700	21 800	16,6

Majandamiskulud on suurenenud põhiliselt aastaringse linnatänavate hooldustööde osas vastavalt riigihankele aastateks 2016 –2021, mille alusel on 2017. a kulu 3 135 421 eurot, hinnaindeksi muutusest tulenev algse lepingu mahu hinnatõus on ca 28 000 eurot. Täiendavalt lisanduvate uute objektide (Roosi tn, Muuseumi tee, Kreutzwaldi tn sõidu ning kergliiklusteed, Pika ja Riia tn parklad jne), mille hoolduse maksumus koos prognoositava hinnamuutusega on ca 75 500 eurot.

Aastaringse hoolduse alla kuulub 2017. a:

- talvel 1111 tuh/ m² (115 km) põhi- ja jaotustänavaid, 375 jalakäijate ülekäigukohta, 8 raudteeületuskohta, 69 tuletõrjehüdranti, 15 lumeladestuskohta ja 291 bussipeatust ja -taskut (lumevallide teisaldamine);
- suvel 1223 tuh/ m² äärekiviga tänavaid kogupikkusega 152 km, 130 km äärekivita tänavate hooldust ja 3 km tolmutõrjet kruusatänavatel;
- aastaringsest 111 tuh/ m² (32 km) kõnniteid, 75 tuh/ m² parklaid, 291 bussipeatuse ooteala, 6,6 tuh/ m² spetsiaaltehnikaga või käsitsi hooldatavaid objekte (treppe, kõnniteid, vaateplatvorme, parkimisautomaatide ja tuletõrjehüdrantide ümbrusi jne) ning 9,2 tuh/jm sildade, viaduktide sadeveesüsteeme, deformatsioonivuuke ja piirdeid.

Kulud on kavandatud:

3 240 000 eurot	riigihankena sõlmitud aastaringse linnatänavate ja 280 bussipeatuse ala hooldustööde eest tasumine;
436 000 eurot	kõrvaltänavate talvine hooldus;
24 500 eurot	Rüütli tn ja Raekoja platsi pesemine maist-septembrini;
18 500 eurot	linnale kuuluvate bussipeatuse paviljonide ja istepinkide remont ja hooldus;
6 000 eurot	infotelefoni 1789 ülalpidamiskulud ja teeilmajaama infosüsteemide lepingujärgse hoolduse kulud.

Antavad toetused

Antavad toetused korteriühistute ja majaomanike ühendustele talvise libedustõrje puistematerjalide soetamiseks ning sügiseseks puulehtede kogumiseks linna tänavatelt, sh:

10 000 eurot	Tartu Majaomanike Ühingule;
11 800 eurot	Tartu Korteriühistute Liidule (2016. a 8700 eurot).

05200 - Heitveekäitlus

246 560 eurot

Finantseerimiseelarve

põhitegevuse kulud	134 560 eurot
investeermistegevuse kulud	112 000 eurot

Põhitegevuse kulud on kavandatud baasaastatega samas mahus ning suunatakse ASile Tartu Veevärk linna tänavatelt ja platsidelt koguneva sademevee ärajuhtimiseks ja puhastamiseks.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
05200	HEITVEEKÄITLUS	127 823	134 560	134 560	0,0
55	majandamiskulud	127 823	134 560	134 560	0,0
	rajatiste majandamiskulud	127 823	134 560	134 560	0,0

Investeermistegevuse kulud 112 000 eurot on kavandatud

100 000 eurot lahkvoolse sademeveetorustiku rajamiseks. Tänavate rekonstrueerimiseks on vaja välja ehitada lahkvoolseid süsteeme sademevee ärajuhtimiseks.

12 000 eurot antava toetusena ASile Tartu Veevärk 20 uue hüdrandi rajamiseks, et Päästeametile oleks tagatud katkematu veevõtt.

05400 - Haljastus

1 827 197 eurot

Kulud haljastusele kaetakse finantseerimiseelarvest 1 793 081 eurot ja majandamiseelarvest 34 116 eurot.

Linnas on püsihoolduse all 338,6 ha erineva hooldusklassiga haljastuid, parke ja puiesteid. Aastaringsed hooldustööd on murupindade hooldus, koristamine, lehekoristus, kõnniteede puhastamine ja libedustõrje, pargiinventari korrastamine, mänguväljakute hooldus ja remonttööd, haljastutel kasvavate puude hooldus, väikeremonttööd. Praegused lepingud on sõlmitud 30.aprillini 2017. Koostatakse uut pikaajalist hanget 2017-2020, millega kaasneb kulude kasv seoses pindade ja hooldusnõuete lisandumisega.

sega, tööde tähtaegade täpsustamisega ning uue GIS põhise rakenduse kasutuselevõtuga tööde järelevalves. Hooldusalade maht suureneb ca 60 ha (Idaringtee haljasalad, linnamets, kergliiklusteede haljasalad), lisanduvad Emajõe ja Anne kanali rannad erinõuetega (tualettide, liivaalade hooldus, rannainventar jms). Taotletud summas on kavandatud täiendavalt 50 000 eurot 2017. aastal valmivate kergliiklusteede haljasalade (Aruküla, Vaksali, Raudtee, Roosi) hoolduseks ja 15 000 eurot on ette nähtud ca 10 ha teemaa haljasalade hoolduseks.

Finantseerimiseelarve**1 793 081 eurot**

põhitegevuse kulud
investeeringutegevuse kulud

1 130 081 eurot
663 000 eurot

Põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
05400 HALJASTUS		887 477	975 330	1 130 081	15,9
50	töõjõukulud	123	9 106	14 957	64,3
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	85	6 806	11 220	64,9
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	38	2 300	3 737	62,5
55	majandamiskulud	881 564	954 064	1 114 124	16,8
	administreerimiskulud	585	0	0	0,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	2 960	1 200	1 024	-14,7
	koolituskulud	222	760	600	-21,1
	rajatiste majandamiskulud	857 968	910 064	1 093 500	20,2
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 339	1 000	1 000	0,0
	inventari kulud	17 033	39 200	13 000	-66,8
	muud mitmesugused majanduskulud	1 457	1 840	5 000	171,7
6	muud kulud	820	2 000	1 000	-50,0
15	materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	2 490	9 000	0	-100,0
	rajatiste ja hoonete soetamine ja renoveerimine	0	9 000	0	-100,0
	masinate ja seadmete soetamine ja renoveerimine	2490	0	0	0,0
4	antavad preemiad ja stipendiumid	2 480	1 160	0	-100,0

Töõjõukulud

on seotud projekti *Toomemäe pargi rekonstrueerimine* juhtimiskuludega.

Majandamiskulud on järgnevad:

1 024 eurot	uurimis- ja arendustööd on kavandatud projekti „Vareslaste monitooring Tartus“ kuludeks;
600 eurot	koolituskuludeks;
1 093 500 eurot	rajatiste majandamiskuludeks, sh:
737 500	eurot riigihankena sõlmitud aastaringse haljastuse hooldustööde eest tasumine. Kasv 190 100 eurot seoses uue riigihankega ning supelrandade ületoomisega alates 01.05.2017. a;
120 000	eurot raekoja akendele, Rüütli tänava konteinerhaljastuse ja haljasaladel olevatele lillepeenardele ning lillekastidesse suvelilled ostmine ja hooldamine. Lisanduva 43 000 euro eest dekoreeritakse amplitega Emajõe sildasid, paigaldatakse

- konteinerhaljastust ja lillekaste linna magistraaltänavate äärsetesse puhkekoh-
tadesse ja liikluringidele;
- 100 000 eurot lepingujärgne supelrandade hoolduse ja vetelpäästeteenuse ost. Vähene-
mine 65 000 eurot. Töödeks on Emajõe parem ja vasakkalda randades (Vaba-
ujula, Linnaujula) ja Anne kanali ääres pääste- ja turvateenuse tagamine suplus-
perioodil ning pikaajalise lepingu järgse heakorra tagamine 30.aprillini 2017.
Anne kanali lasteala mänguvahendite täiendamine ja olemasolevate remont.
Anne kanali tualeti hoolduse remondi ja kommunaalkulud. Emajõe randades va-
jab kapitaalremonti kolmandik ümarpalkpinkidest. Linnaujulasse on kavatsus
paigaldada piknikulaud. Inventari soetuse ja remonttööd kõigis randades;
- 40 000 eurot mänguväljakute remont ja hooldus. Linna 30 avaliku mänguväljaku ja 12
avaliku spordiväljaku majandamine, värskendamine, puhta liiva vedu. korteri-
ühistute territooriumitel asuvatesse liivakastidesse. Lisanduda võib taotlusi ka
erakruntidelt. Ekspertiisid;
- 35 000 eurot puude istutamine, hooldus, langetus;
- 33 000 eurot ühekordsed tööd ja jooksevremont;
- 15 000 eurot koerte jalutuskohtade hooldus;
- 8 000 eurot linna jõulupuuga seotud kulud;
- 5 000 eurot muud kulud - pürskkaevude vesi- ja elektrikulud, ujulate joogivesi.
- 1 000 eurot infotehnoloogiakulud on tahvelarvutite ja andmeside kuludeks;
- 13 000 eurot inventari soetamine ja hooldus. Amortiseerunud pinkide väljavahetamine parkides ja
haljasaladel (Tähtvere park). Kodanike soove arvestades paigaldatakse linnaruumi
istumiskohti juurde, infoviidad, täiendavad prügiurnid, inventari transpordi ja pai-
galduskulud;
- 5 000 eurot muud majandamiskulud on konkursi „Kaunis Kodu“ korraldamiseks ning suvekoh-
vikute välialade kujunduse hindamise, tunnustamise kuludeks ning konkursiga seot-
tud koolituskuludeks.

Investeermistegevuse kulud 687 900 eurot, sh Keskkonnainvesteeringute toetus 24 900 eurot.

- 450 000 eurot Pirogovi platsi rekonstrueerimine, sh tualeti ehitamine;
- 90 000 eurot uue mänguväljaku ehitamine Forseliuse parki;
- 70 000 eurot mänguväljakute rekonstrueerimine ja välitrenažöörade uuendamine spordiradadel;
- 32 900 eurot Pirogovi nõlva kindlustamine, sh 24 900 eurot saadud toetuse arvel;
- 25 000 eurot Tähtvere linnaosas koerte jalutusväljaku rajamine;
- 15 000 eurot projekteerimine ja projektide korrektuurid;
- 5 000 eurot HALGIS andmebaasi rakendusmooduli ja GREENMAN rakenduse arendus.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud projekti Vareslaste monitooring KIKilt saadud toetuste arvel 9216 eurot.

05600 - Muu keskkonnakaitse

24 657 eurot

Kulud kaetakse põhitegevuskuludena finantseerimiseelarvest 19 509 eurot ja majandamiseelarvest 5148 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

19 509 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
05600	MUU KESKKONNAKAITSE	26 697	33 573	19 509	-41,9
50	tööjõukulud	5 251	12 193	509	-95,8
	töötajate töötasu	3 833	9 113	382	-99,9
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	1 418	3 080	127	-95,9
55	majandamiskulud	11 472	14 880	9 000	-39,5

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	uurimis- ja arendustööde kulud	5 432	12 000	9 000	-25,0
	rajatiste majandamiskulud	6 040	0	0	0,0
	inventari kulud	0	2 880	0	-100,0
4	antavad toetused	9 974	6 500	10 000	53,8

Põhitegevuse kuludest on kavandatud:

- 509 eurot töajookuludeks seoses mürakaardi uuendamise projekti omaosalusega. Ülesanne tuleneb välisõhukaitse seadusest. SA KIK osa on 5148 eurot. 2016. a oli omaosalus projektis „Purrete paigaldamine Emajõe kallasrajale“;
- 6 000 eurot linna territooriumil ilmnevate keskkonnakahjustuste määramine ja likvideerimine;
- 3 000 eurot keskkonnavalasid uuringud ja seired. Jätkatakse välisõhu saasteainete mõõdistustega kasutades passiivseid kogujaid;
- 10 000 eurot Keskkonnakaitsealaste väikeprojektide kaasfinantseerimine.

Majandamiseelarve vahendid 5148 eurot KIK poolt rahastatava projekti „Tartu strateegilise mürakaardi uuendamine“ raames kasutatakse uurimis- ja arendustöödeks.

06 ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS 2 078 800 eurot

06400 - Tänavavalgustus 1 307 740 eurot

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest.

põhitegevuse kulud	957 740 eurot
investeeringustegevuse kulud	350 000 eurot

Põhitegevuskulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
06400	TÄNAVAVALGUSTUS	1 037 087	984 078	957 740	-2,7
55	majandamiskulud	1 035 255	951 928	956 700	0,5
	administreerimiskulud	2 270	100	0	-100,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	10 823	6 000	6 000	0,0
	lähetuskulud	7 202	8 500	8 500	0,0
	rajatiste majandamiskulud	1 014 859	936 658	942 200	0,6
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	101	70	0	-100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	9 236	0	0	x
	muu erivarustus ja erimaterjalid	1 604	0	0	x
15	materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	792	31 000	0	-100,0
	rajatiste ja hoonete soetamine ja renoveerimine	792	31 000	0	-100,0
4	antavad toetused (liikmemaks)	1 040	1 150	1 040	-9,6

Majandamiskulud

708 700 eurot	linna valgustite elektrikulu väheneb, sest elektrienergiat ostetakse börsipõhiselt. Perioodil 01.01.2016-31.12.2016 on elektrienergia ostmiseks sõlmitud leping Alexela Energia AS-ga. Lisakuludena on kavandatud hansapäevade, jõulude jt. ürituste elektrienergia tarbimine tänavavalgustusvõrgust, samuti bussitabloode ja parkimisautomaatide elekter;
80 000 eurot	ettenägematud ja kiireloomulised remonttööd (kaabli rikked, rikkis valgustite väljavahetamine, täiendavate mastide ja valgustite paigaldamine) võrgu töökorras hoidmiseks ning ka mõned jooksvalt tekkinud renoveerimisvajadused. Vajadusel ostetakse Elektrilevi OÜ-lt juurde võimsust suure koormusega kilpidesse. Remonditööde käigus tuleb vahetada eriti ohtlikuks muutunud betoon- ja puitmaste. Siit tasutakse ka mõned väiksemamahulised tänavavalgustuspaigaldise arenduse kulud;
61 500 eurot	aastaringse tänavavalgustuse hooldustööde eest tasumine vastavalt lepingule, mis lõpeb 01.07.2017. a. ;
35 000 eurot	telemeetria sidekulud - infotelefoni numbri 1789 sidekulud. Tänavavalgustusvõrgu juhtimissüsteemi tööshoidmiseks on vajalik uuendada-täiendada olemasolevaid valgustuskilpide juhtimisseadmeid. Samuti on vaja olemasolevate amortiseerunud juhtimiskilpide sisude uuendust. Olles võtnud suuna LEDvalgustite juhtimisele raadiovõrguga jätkatakse valgustuskilpides telemeetriaseadmete-kontrollerite uuendamist;
30 000 eurot	Jõuluinventari uuendamine - igal aastal on vahetatud väikesed kogused olemasolevaid hõõglampidega jõulukaunistusi LED allikate vastu. Samuti tuleb osta vajalikud valged/värvilised hõõglambid läbipõlenud hõõglampide asendamiseks. Ümberehituse tulemusena väheneb igal aastal vajaminevate värviliste hõõglampide ostmine ja nende väljavahetamine;
20 000 eurot	LEDvalgustite ost ja paigaldus naatriumvalgustite väljavahetamiseks;
8 500 eurot	osalemine projekt „Light in the City“ ja assotsiatsioon LUCI töös;
7 000 eurot	ülekäiguradade valgustamine;
6 000 eurot	uuritud, arendustööd - ekspertarvamused valgustite vm tänavavalgustusvõrgu seadmete kohta või seadmete kontrolltestid.

Toetused on kavandatud rahvusvahelise võrgustiku LUCI liikmemaksu tasumiseks.

Investeermistegevuse kulud 350 000 eurot

90 000 eurot	projekt „SmartEnCity“ omafinantseering tänavavalgustuse uuendamisse;
63 000 eurot	valgustusliinide rekonstrueerimine Veeriku linnaosas - linnaosa paljud valgustusliinid on väga vanad ja võrk ei ole optimaalselt üles ehitatud. Vaja on kogu piirkonna võrk optimeerida, vajadusel lisada uued kilbid ning amortiseerunud liinid välja vahetada;
55 000 eurot	Emajõe kaldavalgustuse renoveerimine;
40 000 eurot	amortiseerunud mastide ja kaablite väljavahetamine;
30 000 eurot	VALGIS arendustöö - Tänavavalgustuse ESRI platvormi baasil loodud inventariseerimisprogrammi moodulite arendustöö,
25 000 eurot	amortiseerunud kilbikontrollerite väljavahetamine - Mitmed juhtimiskilpide seadmed on amortiseerunud ja muutunud sobimatuks kasutamiseks uue valgustipõhise juhtimissüsteemiga ning kaugjuhitavate LED valgustitega ei ole need üldse võimelised koostööd tegema ja nende infot serverile edastama. Enamikel olemasolevatel kilpidel puuduvad hetkel ka nõuetekohasuse tunnistused. Vaja on viia kõik tänavavalgustusvõrgus olevad kilbid muudatuse tegemise jooksul ka elektriliselt elektrihoitusnõuetele vastavaks. Kuna kilpe on palju, on tegemist suuremahulise tööga, mis jätkuks ka järgnevatel aastatel;
20 000 eurot	ülekäiguradade täiendav valgustamine;
15 000 eurot	kesklinna piirkonnas püsivoolupunktide rajamine ürituste läbiviimiseks;
12 000 eurot	Kivi tn treppide valgustamine.

06605 Muud kommunaalteenused, sh: 771 060 eurot

Finantseerimiseelarve, sh:

Põhitegevuskulud 686 460 eurot

Investeeringustegevuse kulud 84 600 eurot

Põhitegevuse kulud jagunevad:

sh kalmistud 438 390 eurot
 hulkuvate loomadega seotud kulud 226 370 eurot
 muu elamu- ja kommunaalmajandus 21 700 eurot

Kalmistute

eelarvest kaetakse Tartu linna asutuse Kalmistu kulud, kelle hallata on Raadi, Puiestee, Pauluse, Rahumäe, Tuigo ja Vanasuliste kalmistud pindalaga kokku 77 ha. Asutusel on viis kabelit (Raadi, Uspenski, Pauluse, Peetri ning Jaani). Jaani kabelit kasutatakse ka külmkambrina.

Finantseerimiseelarve 522 990 eurot

põhitegevuse kulud 438 390 eurot

investeeringustegevuse kulud 84 600 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
06605	KALMISTUD	372 629	412 826	438 390	6,2
50	tööjõukulud	220 554	233 721	257 960	10,4
	töötajate töötasu	164 926	174 679	193 518	10,8
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	55 628	59 042	64 442	9,1
55	majandamiskulud	152 075	179 105	180 430	0,7
	administreerimiskulud	2 671	3 125	3 330	6,6
	koolituskulud	933	600	2 000	233,3
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	20 849	31 780	25 050	-21,2
	rajatiste majandamiskulud	106 930	120 000	117 900	-1,8
	sõidukite ülalpidamise kulud	3 596	4 200	11 850	182,1
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	231	300	1 400	366,7
	inventari kulud	5 738	6 800	6 300	-7,4
	masinate ja seadmete ülalpidamise kulud	8 479	9 600	9 600	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	804	1 000	1 000	0,0
	eri- ja vormiriietus	1 388	1 600	1 600	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	73	100	400	300,0

Tööjõukulud

Asutuses on kokku 26,5 töökohta, sh 2 suvist hooajatöölist. Pärast töötasude korrigeerimisi ja alampalgamäära tõusu ning töötajatele haudade hooldamise ja puude lõikamise eest lisatasu võimaldamist kujuneb asutuse keskmiseks töötasuks 632 eurot.

Majandamiskuludes on kõige suurema osatähtsusega kalmistute territooriumide korrashoid ja sellest omakorda on kõige suurem kulu prügiveol, isetekkeliste prügilate likvideerimisel. Suurem kasv on toi-

munud sõidukite ülalpidamiskuludes seoses uue bussi kasutusrendiga ning koolituskuludes seoses infosüsteemi arendusega.

Investeeringustegevuse kulud 84 600 eurot

41 000 eurot	Rahumäe kalmistu abihoone rekonstrueerimine;
17 800 eurot	Raadi leinamaja fassaadi restaureerimine;
13 800 eurot	Raadi kalmistu hoone Kalmistu tn 20 fassaadi restaureerimine;
6 000 eurot	kalmistu infosüsteemi edasiarendamine;
3 000 eurot	Tuigo kalmistu heakorraprojekt koos geaalusega;
3 000 eurot	Vana-Jaani kalmistu allee valgustusprojekt koos geaalusega.

Hulkuvate loomadega seotud põhitegevuskulud

226 370 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
HULKUVATE LOOMADEGA					
06605	SEOTUD KULUD	207 169	226 370	226 370	0,0
55	majandamiskulud	207 169	226 370	226 370	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	207 169	226 370	226 370	0,0

Hulkuvate loomade püüdmise, pidamise ja käitlemise kulud on kavandatud eelarvesse vastavalt aastateks 2014-2018 sõlmitud lepingule MTÜ-ga Assisi Franciscuse Selts. Põhilepingu kuludele on kavandatud täiendavalt loomade varjupaiga aastase elektri- ja küttepude kulu 42 000 eurot.

Muud elamu- ja kommunaalmajanduskulud

21 700 eurot

On kavandatud mänguväljakutele konteinertualettide rendiks ja linna avalike WC-de rendiks, vesikute hoolduseks ja veekuludeks. Tartus on kasutusel 1 avalik veevõtupunkt ja suvisel ajal (6 kuud) 4 vesikut. Ühe vesiku 1 kuu kulu on 325 eurot.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
MUUD ELAMU_ JA KOMMUNAALMAJANDUSE					
06605	KULUD	15 706	21 645	21 700	0,3
55	majandamiskulud	15 706	21 645	21 700	0,3
	rajatiste majanduskulud	6 400	6 825	11 700	71,4
	muud mitmesugused majanduskulud	9 306	14 820	10 000	-32,5

08 VABA AEG JA KULTUUR

23 708 eurot

08208 Muinsuskaitse

23 708 eurot

Vahendid on määratud investeeringiskuludeks, sh:

17 708 eurot Telleri kabeli fassaadi restaureerimistödeks, sh toetus Muinsuskaitseametilt 16 608 eurot;

6 000 eurot Raadi kalmistu telliskabeli renoveerimise projekteerimiseks.

3.9. LINNAPLANEERIMISE JA MAAKORRALDUSE OSAKOND**1 005 417 eurot**

Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna eelarve jaotub järgmiste tegevusvaldkondade lõikes:

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %	2017-2016 eurodes
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond kokku	667 333	1 211 408	1 005 417	-17,0	-205 991
Üldised valitsussektori teenused	482 674	555 367	532 656	-4,1	-22 711
Majandus, sh:	184 659	656 041	472 761	-27,9	-183 280
investeeringuskulud	0	220 485	0	-100,0	-220 485

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 532 656 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
01	Üldised valitsussektori teenused	482 674	555 367	532 656	-4,1
01112	LINNAVALITSUS	462 968	495 197	503 656	1,7
50	tööjõukulud	444 492	473 153	478 702	1,2
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	116 139	113 668	113 868	0,2
	töötajate töötasu	215 670	239 959	245 248	2,2
	erisoodustused	400	0	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	112 283	119 526	119 586	0,1
55	majandamiskulud	18 476	22 044	24 954	13,2
	administreerimiskulud	4 685	5 800	5 800	0,0
	lähetuskulud	914	1 400	1 400	0,0
	koolituskulud	1 807	2 050	2 500	22,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	114	250	250	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	7 835	9 404	9 404	0,0
	inventari kulud	1 858	2 640	4 600	74,2
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 263	500	1 000	100,0
01330	MUUD TEENUSED (Arengukavad)	19 706	60 170	29 000	-51,8
50	tööjõukulud	796	670	2 000	198,5
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	250	500	1 500	200,0
	erisoodustused	300	0	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	246	170	500	194,1
55	majandamiskulud	18 910	59 500	27 000	-54,6
	administreerimiskulud	2 361	8 000	5 000	-37,5
	uurimis- ja arendustööde kulud	15 108	50 000	19 000	-62,0
	lähetuskulud	517	1 500	1 500	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	924	0	1 500	x

Osakonna ülalpidamiskulud

Tööjõukulud - osakonnas on alates 2015. a 24 ametikohta.

Majandamiskuludes on vajadus uuendada kontorimööblit.

Arengukavad

Eelarve vähenemine on seotud 2016. a läbiviidud elanikeküsitlusega „Tartlane ja keskkond 2016“ (eelarve 25 000 eurot).

Kavas on järgmised uurimus- ja arendustööd:

15 000 eurot Tartu linna arengukava 2018-2026 koostamine;

4 000 eurot Statistilise ülevaate „Tartu 2016“ koostamine;

Statistiline ülevaade „Tartu 2016“. 2015. a ülevaate koostamine oli kavandatud kallim (15 000 eurot) seoses sooviga viia ülevaate koostamine veebiversiooni, mis aga ei teostunud. 2016. a eelarvesse on kavandatud kulud ülevaate koostamiseks, keelekorrektuuriks, kodulehel esitamiseks, kujundamiseks.

Tartu linna arengukava 2018-2025. Vahendid kuluvad arengukava koostamise protsessi korralduskuludeks. Kavas on korraldada ajurünnakuid teemagruppidega, arutelusid võtmeisikutega ning kaks suuremat üritust laiemale üldsusele. Lõplik kinnitamine volikogus 2017. a sügisel.

Lisaks on kavandatud 5000 eurot info- ja PR teenustele, 2000 eurot töövõtulepingutele ja nendega kaasnevatele maksudele, 1500 eurot lähetuskuludeks ning 1500 eurot Siseministeriumi juures tegutseva arendusjuhtide nõukoja istungi korraldamiseks Tartus.

04 MAJANDUS 472 761 eurot**04210 - Maakorraldus 84 499 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuskulud 83 499 eurot****Majandamiseelarve põhitegevuskulud 1 000 eurot**

klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	MAAKORRALDUS	59 343	121 170	84 499	-30,3
50	tööjõukulud	12 912	19 222	4 599	-76,1
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	7 428	6 700	0	-100,0
	töötajate töötasu	2 222	4 465	450	-89,9
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	0	3 200	3 000	-6,3
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	3 262	4 857	1 149	-76,3
55	majandamiskulud	46 231	100 448	78 400	-21,9
	administreerimiskulud	13 838	20 410	14 000	-31,4
	uurimis- ja arendustööde kulud	26 370	67 000	60 400	-9,9
	lähetuskulud	2 758	4 000	4 000	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	398	2 073	0	-100,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 535	3 380	0	-100,0
	inventari kulud	332	2 585	0	-100,0
	muud mitmesugused majanduskulud	0	1 000	0	-100,0
6	muud kulud	200	1 500	1 500	0,0

Eelarve vähenemine on seotud 2016. a Rahandusministeriumilt aadressandmete korrastamiseks saadud vahendite (23 272 eurot) arvel. Kuna toetus riigilt laekub peale tööde tegemist, ei ole vahendeid 2017. a kavandatud. Majandamiseelarve tulu 1000 eurot laekub maade erastamise toimingutelt.

Maakorralduslikeks töödeks kokku summas 84 499 eurot on kavandatud:

20 400 eurot maade munitsipaliseerimine, erastamine ja linna maadega seotud katastritööd;

20 000 eurot Tartu linna 1:2000 vektorkaarti uuendamine;

12 000 eurot eksperthinnangud ja juriidilised teenused;

10 000 eurot maade arvestuse ja maksustamise programmi arendus, koduomanike maksuvabastused jms;

10 000 eurot planeeringute koostamiseks vajalikud mõõdistused;

2 000 eurot maamaksu eelteadete koostamine, saatmine;

Eelnimetatud töödega kaasnevad tööjõukulud, osavõtt erialaseminaridest (majutus ja sõidukulud) ning kinnisvaratehingutega kaasnevad riigilõivud.

04740 - Üldmajanduslikud arendusprojektid

Territoriaalne planeerimine

388 262 eurot

Kulud kaetakse finantseerimiseelarvest 260 995 eurot ja majandamiseelarvest 127 267 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

260 995 eurot

klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	TERRITORIAALNE PLANEERIMINE	111 412	262 400	260 995	-0,5
50	tööjõukulud	11 758	30 000	19 995	-33,4
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	4 075	0	0	x
	töötajate töötasu	12 340	0	0	x
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	923	22 422	15 000	-33,1
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	6 094	7 578	4 995	-34,1
55	majandamiskulud	99 654	220 952	241 000	9,1
	administreerimiskulud	4 279	15 000	15 000	0,0
	uurimis- ja arendustööde kulud	77 130	185 952	204 000	9,7
	lähetuskulud	8 513	12 000	12 000	0,0
	koolituskulud	6 527	8 000	10 000	25,0

Territoriaalse planeerimise eelarves on kavandatud järgmised uurimis- ja arendustööd (204 000 eurot):

50 000 eurot Tartu linna üldplaneering;

35 000 eurot liikluse eksperthinnangute ja eskiislahenduste koostamine liiklusobjektidele;

24 000 eurot omaosalus projektis „iWater“ (sademevee lahenduste väljatöötamine ja kõrgvee piiri määramine);

15 000 eurot Jaamamõisa elurajooni detailplaneering;

15 000 eurot Raadi piirkonna detailplaneering;

15 000 eurot linna energiabilansi ja magistraalse energiataristu muutmisvajaduse selgitamine;

15 000 eurot *Europas* 9 alal Luha tn hoonetegrupi taguse alateemaplaneering;

10 000 eurot Narva mnt – Raatuse – Põik - Fortuuna detailplaneering;

10 000 eurot Linna piire ületavate teemaplaneeringute koostamine. Tartu linna ja lähivaldade arengustrateegia - asustuse suunamise, transpordisüsteemi, puhkealade ja ettevõtlusalade teemaplaneering;

10 000 eurot Mõisavahe 32 ja 73 alade detailplaneering;

5 000 eurot Narva mnt 171 detailplaneering;

Eelnimetatud töödega kaasnevad tööjõu-, administreerimis-, lähetus- ning koolituskulud (maakasutuse ja transpordiplaneerimisega tegelevate spetsialistide keskkonna- ja transpordialane koolitus).

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

127 267 eurot

Euroopa Komisjoni poolt rahastatava projekti „iWater“ raames arendatakse Tartu linnas integreeritud sademevee süsteeme, mille tulemusel väheneb kanalisatsiooni suunatava sademevee hulk. Kavandatavad tegevused:

- Jaamamõisa linnaosa viibetiikide süsteemi planeerimine;

- Tartu linna roheala osakaalu planeerimine;
- Emajõe üleujutuse kõrguspunkti täpsustamine;
- Väike - Anne kanali Emajõe äärsel ala kujundusprojekti koostamine;
- Väike - Anne kanalisse suubuva sademevee kvaliteedi parandamiseks tegevuste kavandamine;
- Partneritega kogemuste vahetamine, koostöökohtumine, oskuste suurendamine;
- Teistele Eesti omavalitsustele saadud kogemuste jagamine.

Projekti eelarve kokku on 247 300 eurot ja kestab kuni 31.08.2018. a.

klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	TERRITORIAALNE PLANEERIMINE	13 904	51 986	127 267	144,8
50	tööjõukulud	8 392	26 979	36 000	33,4
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	2 759	12 100	16 204	33,9
	töötajate töötasu	3 513	8 064	10 803	34,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	2 120	6 815	8 993	32,0
55	majandamiskulud	5 512	25 007	91 267	265,0
	administreerimiskulud	36	5 400	800	-85,2
	uurimis- ja arendustööde kulud	0	2 000	75 996	3699,8
	lähetuskulud	4 496	9 107	7 471	-18,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	0	7 500	0	100,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	420	1 000	7 000	600,0
	muud mitmesugused majanduskulud	560	0	0	

3.10. LINNAVARADE OSAKOND**18 365 636 eurot**

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %	2017-2016 eurodes
Linnavarade osakond kokku	16 440 442	15 169 294	18 365 636	21,1	3 196 342
Üldised valitsussektori teenused, sh:	875 638	1 057 678	880 361	-16,8	-177 317
investeeringiskulud	117 484	204 788	0	-100,0	-204 788
Majandus, sh:	1 422 167	1 861 394	1 798 214	-3,4	-63 180
investeeringiskulud	204 184	280 000	330 000	17,9	50 000
Elamu- ja kommunaalmajandus, sh:	746 870	1 106 350	2 865 300	159,0	1 758 950
investeeringiskulud	187 389	515 000	2 309 000	348,3	1 794 000
Vaba aeg ja kultuur	751 119	1 382 796	515 019	-62,8	-867 777
investeeringiskulud	735 753	1 376 600	511 823	-62,8	-864 777
Haridus, sh:	12 120 254	9 585 276	12 177 942	27,0	2 592 666
investeeringiskulud	11 406 047	9 029 976	11 747 000	30,1	2 717 024
Sotsiaalne kaitse, sh:	524 394	175 800	128 800	-26,7	-47 000
investeeringiskulud	521 179	172 000	125 000	-27,3	-47 000

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**880 361 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
01	Üldised valitsussektori teenused	753 837	852 890	880 361	3,2
01112	LINNAVALITSUS	753 837	852 890	880 361	3,2
50	tööjõukulud	508 547	530 254	557 569	5,2
	töötajate töötasu	378 191	394 326	416 740	5,7
	erisoodustused	1 352	1 590	1 240	-22,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	129 004	134 338	139 589	3,9
55	majandamiskulud	245 035	321 136	320 792	-0,1
	administreerimiskulud	26 820	41 404	44 000	6,3
	uurimis- ja arendustööde kulud	1 284	1 500	1 260	-16,0
	lähetuskulud	13 763	8 500	7 300	-14,1
	koolituskulud	18 853	7 000	7 000	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	167 915	244 240	243 600	-0,3
	sõidukite ülalpidamise kulud	10 323	11 932	11 932	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 280	2 000	2 000	0,0
	inventari kulud	2 171	3 000	3 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 626	700	700	0,0
	muud mitmesugused majandamiskulud	0	860	0	-100,0
	muud kulud	255	1 500	2 000	33,3

Tööjõukulud

2016. a tööle võetud halduri ülesanneteks on vee-, kanalisatsiooni-, sademevee-, keskkütte- ja ven-

tilatsioonisüsteemide hooldus ja korrashoid. Tööjõukulused on korrigeeritud vastavalt Fontese palgauuringule.

Majandamiskulud

Administreerimiskuludes on suurimad kuluartiklid taksoteenus, sideteenus (mobiiltelefoni kõnekulu), info- ja PR teenus (ajakirjanduses avaldatud teadaanded: töölevõtu kuulutused, vara kasutusse andmise ja riigihanke kuulutused jms) ja juriidiliste teenuste tellimine (juriidiline nõustamine, esindamine kohtuvaidlustes, tellitud teenused, notaritasud). Kulude suurenemine tõlke- ja PR teenuste kasutamisel.

Suurim kululiik kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulu sisaldab linnavalitsuse haldushoonete kommunaalkulu (179 300 eurot), valveteenust (20 400 eurot, millest on 8600 eurot Raekoja saali mehitatud valve vastavalt saali kasutusele) ja Kүүtri 3 pinna üüri menetlusteenistusele, mis on kasutatava pinna suurenemisega kavandatud 22 000 euro asemel 33 500 eurot.

Sõidukite ülalpidamiskulu koosneb põhiliselt isikliku sõiduvahendi kasutamise hüvitisest (7152 eurot). Remondile ja hooldusele, kütusele ning kindlustusele kavandatakse kokku 4780 eurot.

Muud kulud

Vahendid on planeeritud riigilõivu tasumiseks seoses juriidiliste toimingutega (kohtukulud võlgnevuste sissenõudmisel).

04 MAJANDUS 1 798 214 eurot

Põhitegevuse kulud	1 468 214 eurot
Investeermistegevuse kulud	330 000 eurot

04740 - Üldmajanduslikud arendusprojektid	34 000 eurot
   Finantseerimiseelarve (põhitegevuse kulud)	34 000 eurot

Vahendid on kavandatud baasaastatega samas mahus Tartu Regiooni Energiaagentuurile järgmiste teenuste osutamiseks:

- Tartu linna elanike, majaomanike ning korteriühistute nõustamine ja konsulteerimine energiatarbimise (-tootmise) ja renoveerimise teemadel;
- Tartu linna haldusalas olevate hoonete energia tarbimise andmete kogumine 2017. a;
- Sotsiaalobjektide analüüs, energiasäästumeetmete väljatöötamine ja päikeseenergia võimaluste kasutamise lokaalse lahendusena. Objektid lepitakse kokku linnvarade osakonnaga;
- Tartu linna kaasamine rahvusvahelistesse rahastus- ja koostööprojektidesse ja Tartu Linna Säästva Energia Kava (SEAP) vaheinventuuri koostamine;
- Linnavalitsuse ametnike nõustamine energia valdkonnas, vajadusel ja valmisolekul kogu Tartu linna haldusalas oleva elektrienergia energiatarbimise analüüsi ja optimeerimise korraldamine koostöös linnavalitsuse ja Eleringiga.

04900 - Muu majandus (linnavara haldamine)	1 764 214 eurot
---	------------------------

Rahastatakse finantseerimiseelarvest 1 235 746 eurot ning majandamiseelarvest 528 468 eurot.

Finantseerimiseelarve	1 235 746 eurot
põhitegevuse kulud	905 746 eurot
investeermistegevuse kulud	330 000 eurot

Põhitegevuse kulud

klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	MUU MAJANDUS	736 459	873 446	905 746	3,7
55	majandamiskulud	639 288	812 720	902 870	11,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	641 112	659 490	902 870	11,1
6	muud kulud	14 395	0	0	0,0
	maksu, riigilõivu- ja trahvikulud	13 782	0	0	-0,0
15	materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	68 520	57 850	0	-100,0
	maa soetamine	0	2 220	0	-100,0
	rajatiste ja hoonete soetamine ja renoveerimine	68 520	55 630	0	-100,0
4	antavad toetused tegevuskuludeks	14 869	2 876	2 876	0,0

Osakonna hooldada on linnale kuuluvaid haldushoonete pindasid on 12 040 m² ja nende juurde kuuluvad välisterritooriumid üldpinnaga 17 339 m² ja 234 üüripinda, mille kogupinna suuruseks on 83 303 m².

Majandamiskulud suurenevad kuna on välja töötamisel uued korrastusteenuste hanketingimused, mille kohaselt muutuvad tööde osutamise põhimõtted ja tingimused.

435 370 eurot**linna kasutuses olevate kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskuludeks, sh:**

219 100 eurot	kulud korrashoiule, linnale vajalike pindade rendile, ühekordseteks hooldustöödeks ja monumentide hoolduseks. Kasv 22 100 eurot on kavandatud seoses välikoristusteenuse eeldatava kallinemisega;
110 000 eurot	kulud haldushoonete jooksevremondile;
95 000 eurot	hoonete kindlustusmaksed. Kasv 16 000 eurot seoses uue hankega aastateks 2017-2019, kuna 2013-2016 välja makstud kindlustushüvitiste suurus on samas suurusjärgus makstud kindlustusmaksetega;
10 000 eurot	hoonete inventariseerimine, projekteerimine;
1 270 eurot	Raekoja platsi purskkaevu ning E. Tubina monumendi valgustamiseks.

467 500 eurot**kinnisvarainvesteeringute (linna poolt väljaüritavate mitteiluruumide) majandamiskuludeks, sh:**

122 000 eurot	mitteiluruumide hoolduskulud;
113 500 eurot	püsilepingutega ette nähtud hoolduskulud ja avalike WCde hooldus. Kasv 14 900 eurot on kavandatud seoses välikoristusteenuse eeldatava kallinemisega;
75 000 eurot	kulud jooksevremondile on kavandatud lähtudes 2016. a kuludest 20 000 eurot väiksemana;
70 500 eurot	mitteiluruumide küte ja elekter;
65 000 eurot	ühekordselt tellitud väliskoristusteks;
18 000 eurot	linnale kuuluvate amortiseerunud hoonete lammutused ja projekti omaosalus (vt majandamiseelarve seletusest);
3500 eurot	tühjade äripindade valvekuludeks.

Antavad toetused

2 876 eurot	TÜ raamatukogu esise monumendi korrashoiu kuludeks.
-------------	---

❖ **Investeermistegevuse kulud 330 000 eurot**

150 000 eurot	mitteiluruumide investeeringuteks korteriühistutes projekti „SmartEnCity“ raames;
---------------	---

- 130 000 eurot Monumentide rajamine - Tartu Maratoni monumendi rajamine ja L. Koidula ja J.V. Jannseni skulptuuri ala projekteerimine ning kaju modelleerimine;
- 50 000 eurot ettekirjutuste täitmiseks ja erakorraliste kulude tarbeks linna hoone-tele (v.a haridusasutused).

Majandamiseelarve (põhitegevuse kulud)**528 468 eurot**

klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	MUU MAJANDUS	447 524	673 948	528 468	-21,6
55	majandamiskulud	218 012	467 948	322 468	-31,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamis- kulud	218 012	467 948	322 468	-31,1
6	muud kulud	229 512	206 000	206 000	0,0

Mitteeluruumide rendipindade kommunaalteenuste vahendamisest laekuvast 510 000 eurost kulub teenuste müüjatele kommunaalteenuste eest tasumiseks 304 000 eurot ning sisendkäibemaksuks mitteeluruumide üürilt ja kommunaalteenustelt 206 000 eurot.

Tartu linn esitas Keskkonna Investeeringute Keskusele taotluse Jäätmekäitluse programmi projekti „Tartu linnas asuvate Nõukogude Liidu aegsete sõjaväelennujaamahoonete lammutamine V etapp“, mis leidis KIKi poolt rahastamist summas 18 468 eurot. Projekti raames lammutatakse osaliselt üks hoone ja konserveeritakse allesjääva hooneosa katus. Projekti omaosalus 10 % ja allesjääva hooneosa konserveerimiskulu ca 6000 eurot on lülitatud finantseerimiseelarvesse.

06 ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS**2 805 300 eurot**

Põhitegevuse kulud 556 300 eurot
 Investeermistegevuse kulud 2 249 000 eurot

06100 - Elamumajanduse arendamine**2 805 300 eurot****Finantseerimiseelarve****1 713 300 eurot****põhitegevuse kulud****156 300 eurot****investeermistegevuse kulud****1 557 000 eurot****Majandamiseelarve****1 092 000 eurot****põhitegevuse kulud****400 000 eurot****investeermistegevuse kulud****692 000 eurot****Põhitegevuse kulud**

klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	ELAMUMAJANDUSE ARENDAMINE	559 481	591 350	556 300	-2,6
55	majandamiskulud	543 344	580 000	543 000	-6,4
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	543 344	580 000	543 000	-6,4
6	muud kulud	5 537	2 000	2 000	0,0
	muud tegevuskulud	5 537	2 000	2 000	0,0
4	antavad toetused	10 600	9 350	11 300	20,9

Majandamiskulud

Alates 2013. a tegeleb linn ise eluruumide haldusteenusega. Osakonna majandamiseelarvesse on kavandatud 400 000 eurot üürnikelt kommunaalteenuste eest tasumiseks vastavalt 2015. a täitmisele ja 2016. a (eelarve 440 000 eurot) loodetavale täitmisele. Vahendid kasutatakse ruumide ülalpidamiskuludeks. Finantseerimiseelarve vahendid 143 000 eurot kasutatakse järgnevalt:

- 82 000 eurot korterite hoolduskulud ja linna kohustused korteriühistutes;
- 35 000 eurot elamute remondi ja hoolduskuludeks;
- 26 000 eurot tühjade sotsiaal- ja üürikorterite kommunaalkulud ja hooldus. Eluruumid on asustamata remondi ajal ja selle ootel, võõrandamise protsessi ajal ning üürileandmise menetluse ajal.

Muud kulud

Muude kuludena (2000 eurot) on eelarvesse kavandatud kahjutasud.

Antavad toetused 11 300 eurot

Toetused on kavandatud Tartu Korteriühistute Liidule 6000 eurot, Eesti Kinnisvara Haldajate Hooldajate Liidule 3300 eurot ja Eesti Korteriühistute Liidu Tartu büroole 2000 eurot korteriühistute ja korteriomanike juriidilise ja haldusalase nõustamise korraldamiseks.

Investeeringustegevuse kulud 2 249 000 eurot

- 1 790 000 eurot Linna elamute rekonstrueerimine ja projekteerimine Kredexi toetusega (sh Rahu 8 rekonstrueerimine ning Puiestee 114a ja Nisu 2a projekteerimine). Rahu 8 - välispiirete soojustamine ja viimistlemine, avatäidete vahetamine, küttesüsteemi uuendamine ja ventilatsiooni rekonstrueerimine;
- 135 000 eurot Linna osalus projektis „SmartEnCity“ korteriühistute hoonete rekonstrueerimisel. Projektil on 10 linnaosalusel hoonet. Hetkel on 4 hoonet otsustanud projektis osaleda. Linna osalus on neis hoonetes kokku 300m² rahalise kuluga 75 000 eurot. 60 000 eurot on toetus korteriühistutele kunstilahenduste teostamiseks hoonete rekonstrueerimisel. Maksimaalne toetus ühele hoonele on 3000eurot, planeeritud linnapoolne toetus on 20 hoonele;
- 129 000 eurot viie korteri kohandamine invavajadustele vastavaks Rahu 8 liftiga trepikojas;
- 120 000 eurot Tartu linnal on 571 eluruumi, aastas vabaneb 50-90, mis vajavad remonti. Lisaks üürikorterite remondikohustus;
- 75 000 eurot linnale kuuluvad 11 elumaja, mis vajavad pidevalt avariilist remonti. Lisaks osaletakse korteriühistute hoonete investeeringutes.

06605 - Muu elamu- ja kommunaalmajanduse investeeringustegevus 60 000 eurot

Finantseerimiseelarve 46 800 eurot

Majandamiseelarve 13 200 eurot

Seoses Roosi 91K naaberkinnistute üleandmisega Kaitseministeeriumile, tuleb koduta loomade varjupaiga kinnistule rajada uus juurdepääsutee ning sellega seoses projekteerida Roosi 91K kinnistul osaliselt uued hooned, heakorra lahendus ning uued tehnokommunikatsioonid. Tööde teostamist toetab Kaitseministeerium. 2017. a eelarvesse on kavandatud vahendid juurdeehituse projekteerimiseks. Juurdepääsutee projekteerimine on kavandatud linnamajanduse osakonna teede ja tänavate projekteerimiskulude eelarves.

VABA AEG JA KULTUUR**515 019 eurot**

Põhitegevuse kulud 3 196 eurot

Investeeringustegevuse kulud 511 823 eurot

08102 - Spordibaasid	789 196 eurot
Finantseerimiseelarve	
põhitegevuse kulud	3 196 eurot
investeeringustegevuse kulud	786 000 eurot

Põhitegevuse kulud on kavandatud Mäe-Kääraku Spordibaasile baasaastatega võrdses mahus.

❖ **Investeeringustegevuse kulud** suunatakse:

75 000 eurot	kaasava eelarve raames Tartu Ratsakooli (Jänese 23) hoone katuse rekonstrueerimine;
35 000 eurot	Annemõisa spordikeskuse riietusruumide remont;
30 000 eurot	Turu tn 8 spordihoone soojustus/fassaadi rekonstrueerimiseks projekti koostamine;
20 000 eurot	A Le Coq spordihoone veepuhmendusüsteemi rajamine;
8 000 eurot	Visa halli katuseakende kinnituse kindlustamine;
5 000 eurot	investeeringustoetus Sõudmise ja Aerutamise Klubile paadikuuri remondiks.

08103 – Tähtvere Puhkepark **32 000 eurot**

Investeeringuskulud antava toetusena SA-le Tähtvere Puhkepark laulukaare katuse remondi lõpetamiseks ja BMX keskuse stardimäe varikatuse ehitamiseks.

08201 - Raamatukogud **90 000 eurot**

O. Lutsu nim Linnaraamatukogu (Kompanii 3/5) amortiseerunud akende (mida pole võimalik avada/sulgeda) väljavahetamiseks. Tegelikult amortiseerunud akende ja muinsuskaitseala tsoonile mittevastavate plastakende väljavahetamiseks (2016.a. vahetati välja 69 aknaplokki ning 2017.a. vajab väljavahetamist ca 55 aknaplokki).

08203 – Muuseumid **34 000 eurot**

20 000 eurot	Tartu Linnamuuseumi Narva mnt 25 hoones on peale hoidlate ja töökodade ärakolimist vajalik teostada remont ekspositsioonipindade laiendamiseks;
14 000 eurot	Tartu Mänguasjamuuseumis vajavad parandamist hoonete korstnapitsid, katused, vihmaveesüsteemid ja soklid. Korrastamist vajavad ka siseõuede kivikattendid, mis on aegade jooksul ära vajunud.

08207 - Muinsuskaitse **137 823 eurot**

Vahendid on kavandatud investeeringutoetusena kirikute renoveerimistöödeks SA-le Pauluse Kirik 127 823 eurot (vastavalt lepingule on see linnapoolne lõppmakse kiriku renoveerimistööde toetuseks) ja EELK Tartu Peetri Kogudusele 10 000 eurot kiriku sisemisteks remonditöödeks.

08600 – Muu vaba aeg ja kultuur **75 000 eurot**

Vahendid on määratud Lodjakoja töökojahoone projekteerimistöödeks Est-Lat-Rus koostööprogrammi raames.

09 HARIDUS 12 177 942 eurot

Põhitegevuse kulud	430 942 eurot
Investeermistegevuse kulud	11 747 000 eurot

09110 – Lasteaiad (investeermistegevuse kulud) 6 178 000 eurot**Finantseerimiseelarve 3 010 000 eurot****Majandamiseelarve 3 168 000 eurot**

5 198 000 eurot	Lasteaedade rajamine, sh saadavate toetuste arvel 3 168 000 eurot. Pepleri 1 a lasteaiad rajamine ja Kesklinna Lastekeskuse juurdeehitus;
515 000 eurot	Lasteaedade rekonstrueerimine: Lasteaed Helika – köögi rekonstrueerimine ja sisustamine, põrandate ehitus, eriosad rekonstrueerimine, viimistlus; Lasteaed Karoliine – keskküttesüsteemi rekonstrueerimine; Lasteaed Pääsupesa - hoone rekonstrueerimisprojekti koostamine (taotluse esitamiseks toetuse saamiseks CO ₂ meetmest); Lasteaed Maarjamõisa - - hoone rekonstrueerimisprojekti koostamine (taotluse esitamiseks toetuse saamiseks CO ₂ meetmest);
365 000 eurot	rühmade remondid - lasteaiades Rukkilill, Kröll, Sass, Tähtvere ja Piilupesa. Kokku on kavandatud remondid 10-le rühma ruumile;
100 000 eurot	mänguväljakute ja õuepaviljonide korrashoid – kavas rajada kahes lasteasutuses neli varjualust, soetada ja paigaldada kahes lasteaias erivajadustega ja söimerühmade lastele õuevahendeid ning paigaldada erinevates lasteaiades vankrite varjualuseid.

09212 – Põhikoolid (investeermistegevuse kulud) 3 804 000 eurot**Finantseerimiseelarve 1 950 000 eurot****Majandamiseelarve 1 854 000 eurot**

2 514 000 eurot	Põhikoolide rekonstrueerimine: Raatuse Kool - koolihoone rekonstrueerimiseks on esitatud rahastamise taotlus meetmesse "Koolivõrgu korrastamine". 2016/2017 teostatakse projekteerimistööd. 2017/2018 toimuvad ehitustööd. Pinda kokku 8171m ² ning eeldatav kulu kokku 6 240 000 eurot;
1 100 000 eurot	Kesklinna Kool - algklasside õpperuumide ehitamine ning vana hooneosa osaline rekonstrueerimine, sh ventilatsioonisüsteemi ehitus. Uute ruumide sisustamine;
190 000 eurot	Variku Kool - rekonstrueerimise projekti koostamine hoone täielikuks rekonstrueerimiseks 2018/2019. Taotlus toetuse saamiseks on esitatud meetmesse "Koolivõrgu korrastamine".

09220 - Täistsükli koolid**Finantseerimiseelarve 130 000 eurot**

Miina Härma Gümnaasiumi tualettruumide rekonstrueerimine (Terviseameti ettekirjutus).

09222- Kutsehariduskeskus**Finantseerimiseelarve 120 000 eurot**

Põllu 11A katuse kapitaalremonttööd.

09510 - Noorte huviharidus ja huvitegevus**Finantseerimiseelarve****170 000 eurot**

Lille 9 rekonstrueerimine, mille käigus vahetatakse välja amortiseerunud aknaplokid, remonditakse fassaad, I korruse saal ehitatakse ümber nn teatriklassiks, vahetatakse välja veetorustik ja kanalisatsioonipüstakud.

09800 - Muu haridus**1 775 942 eurot****Finantseerimiseelarve****põhitegevuse kulud****402 000 eurot****investeermistegevuse kulud****1 170 000 eurot****Majandamiseelarve põhitegevuse kulud****põhitegevuse kulud****28 942 eurot****investeermistegevuse kulud****175 000 eurot****Põhitegevuse kulud**

klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	MUU HARIDUS	691 460	543 300	430 942	-20,7
50	tööjõukulud	0	0	21 942	x
	töötajate töötasu	0	0	16 460	x
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	0	0	5 482	x
55	majandamiskulud	314 169	440 150	409 000	-7,1
	lähetused	0	0	4 000	x
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamis- kulud	313 020	440 150	405 000	-8,0
	infotehnoloogiakulud	969	0	0	0,0
	inventari kulud	180	0	0	0,0
	materiaalsete ja immateriaalsete varade soe- tamine ja renoveerimine	377 291	103 150	0	-100,0
15	rajatiste ja hoonete soetamine ja renoveerimine	377 291	103 150	0	-100,0

Majandamiseelarvesse laekub vahendeid Euroopa komisjonilt projekti „Osirys“ raames 25 942 eurot ja kindlustusfirmadelt kahjude katteks 3000 eurot. Projekti rahad on ettenähtud juhtimiskuludeks (tööjõukulud ja lähetused), kindlustushüvitistega kaetakse avariide likvideerimise kulud.

Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud: avariiremondid 272 000 eurot, territooriumide korrashoid 100 000 eurot, küttesüsteemid 30 000 eurot.

Investeermistegevuse kulud 1 345 000 eurot, sh:

- 845 000 eurot M. Reiniku kooli staadioni ja staadionihoone rekonstrueerimine. Olemasolev kunstmuruväljakuga staadioni katend ja alus on amortiseerunud. Väljavahetamist vajab staadioni valgustus ja piirdeaed. Täiendavalt on vajalik rekonstrueerida ka krundil paiknev *mini-pitch* väljak. Kindlustamiseks juurdepääs pesemis- ja riietumisvõimalustele, on vajalik rajada sinna staadionihoone. Staadionihoone rajamiseks osaletakse projektis „Osirys“, mille kohaselt enamik hoone rajamiseks vajalikest seinaelementidest valmistatakse ja tarnitakse projekti partnerite poolt. Hoone on ca 250 m² suur, milles paikneb 4 riietus- ja pesemisruumi, kaks sauna, tehno-ruumid ja üks bürooruum;
- 200 000 eurot haridusasutuste territooriumite korrashoiuks – teede, platside rekonstrueerimine

	lasteaedade Mõmmik, Karoliine ja Hellik ning Hansa Kooli territooriumidel, piirdeaedade rekonstrueerimine lasteaedades Rukkilill, Pääsupesa ja Meelespea, välisvalgustuse remont lasteaedades Tähtvere ja Hellik;
200 000 eurot	ettekirjutuste täitmiseks – elektripaigaldise tehniliste tunnistuste uuendamine, mis eeldab eelnevaid investeeringuid (kilpide uuendamine, kaabelduse asendamine jne), valgustite asendamine vastavalt terviseameti erinevates inspekteerimisaktides väljatoodule, ATS süsteemide kaasajastamine, erinevatel objektidel andurite paigaldamine ja vahetus, amortiseerunud turvavalgustite asendamine, tuletõkkeuste paigaldamine;
100 000 eurot	haridusasutuste rekonstrueerimistöde projekteerimistöödeks.

10 SOTSIAALNE KAITSE	128 000 eurot
-----------------------------	----------------------

Põhitegevuse kulud	3 800 eurot
Investeermistegevuse kulud	124 200 eurot

10200 – Eakate sotsiaalhoolekandeasutused	78 800 eurot
--	---------------------

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud	3 800 eurot
Vahendid eraldatakse sotsiaaltöötajate käsutuses olevate elektriautode elektri kuludeks	

Finantseerimiseelarve investeermistegevuse kulud	75 000 eurot
---	---------------------

Vahendid eraldatakse Rahu 15 piirkonnakeskuse ruumide remondiks, mille käigus rajatakse ka ventilatsioonisüsteemi ja rekonstrueeritakse elektripaigaldis.

10 702 – Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	50 000 eurot
--	---------------------

Finantseerimiseelarve investeermistegevuse kulud	50 000 eurot
---	---------------------

Vahendid eraldatakse Maarja Tugikeskuse peremajade projekteerimiseks. Taotlus toetuse saamiseks on esitatud meetmest „Erihoolekandeasutuste reorganiseerimine“.

3.11. RAHANDUSOSAKOND**11 972 172 eurot (sh reservfond 500 000)**

Valdkond	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017-2016 eurodes
Rahandusosakond kokku	11 975 134	13 077 457	11 972 172	-8,5	-1 105 285
Üldised valitsussektori teenused, sh:	8 945 949	9 967 480	9 352 940	-6,2	-614 540
investeeringukulud*	8 120 449	8 531 130	7 822 911	-8,3	-708 219
Avalik kord	47 908	39 060	53 460	36,9	14 400
investeeringukulud	5 500	0	12 000	x	12 000
Majandus, sh:	0	45 000	0	-100,0	-45 000
investeeringukulud	0	45 000	0	-100,0	-45 000
Vaba aeg ja kultuur, sh:	395 176	416 557	430 570	3,4	14 013
investeeringukulud	96 000	96 000	100 000	4,2	4 000
Haridus	2 583 303	2 561 560	2 087 402	-18,5	-474 158
Sotsiaalne kaitse	47 798	47 800	47 800	0,0	0

*sisaldab finantseerimistegevuse kulusid

01 ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED 9 352 940 eurot**Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Klassif	Tegevusala ja kululiik	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
01	Üldised valitsussektori teenused	825 500	1 436 350	1 530 029	6,5
01112	LINNAVALITSUS	825 500	851 020	942 462	10,7
50	töajõukulud	755 697	808 880	903 462	11,7
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	49 906	51 540	57 725	12,0
	töötajate töötasu	513 079	552 008	618 983	12,1
	erisoodustused	1 611	800	850	6,3
	töajõukuludega kaasnevad maksud	191 101	204 532	225 904	10,4
55	majandamiskulud	68 678	42 140	39 000	-7,5
	administreerimiskulud	46 452	11 440	11 900	4,0
	lähetuskulud	55	400	400	0,0
	koolituskulud	8 868	19 600	15 300	-21,9
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 374	1 600	1 600	0,0
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 108	1 600	1 600	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	6 296	1 000	1 200	20,0
	inventari kulud	3 667	4 000	4 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	858	2 500	3 000	20,0
6	muud kulud	1 125	0	0	x
01114	RESERVFOND	0	500 000	500 000	0,0
01310	ÜLDISED PERSONALITEENUSED- ÕPPELAENU KUSTUTAMINE	0	43 230	28 260	-34,6
50	töajõukulud	0	43 230	28 260	-34,6
	erisoodustused	0	26 000	17 000	-34,6
	töajõukuludega kaasnevad maksud	0	17 230	11 260	-34,6
01330	MUUD TEENUSED	0	42 100	59 307	40,9
55	majandamiskulud	0	42 100	59 307	40,9
	administreerimiskulud	0	42 100	59 307	40,9

Tööjõukulud

Rahandusosakonnas on 46,5 ametikohta, sh 2,5 Kutsehariduskeskuse raamatupidaja tööjõukulud kaetakse hariduse valdkonna kuludest kutsehariduse valdkonna all. Linnavalitsuse raamatupidamine on tsentraliseerituna rahandusosakonna koosseisus.

Majandamiskulud kahanevad koolituskulude vähendamise tõttu (kulud kavandatud 2016. a loodetava täitmise mahus).

Reservfond ettenägematute väljaminekute tegemiseks on kavandatud eelmise aasta tasemel 500 000 eurot. Reservfondi kasutamist reguleerib Volikogu 11.10.2012. a määrus nr 74 Tartu linna eelarve koostamise, täitmise ja finantsjuhtimise kord (vt ka 2.1. „Üldised valitsussektori teenused“).

Õppelaenu tasumiseks saadav toetus riigilt planeeritakse tuludes-kuludes rahandusosakonna eelarvesse ning jaotatakse aasta jooksul struktuurüksuste ja asutuste vahel vastavalt laenulepingutele. Kuna uusi laenulepinguid ei sõlmita, on kuludel vähenemise tendents.

Investeermistegevuse kulud**663 200 eurot**

Tasutakse võlakirjaemissioonide intresse ja korralduskulusid. Täpsem ülevaade nimetatud summadest ja ka vastavatest põhiosa maksetest on toodud seletuskirja neljandas osas (4.1. Finantseermistegevus).

Finantseermistegevuse kulud**7 159 711 eurot**

Tasutakse võlakirjaemissioonide põhiosa makseid. Täpsem info linna võlakohustuste, nende tasumise ja intressimaksete kohta asub seletuskirja neljandas osas (4.1. Finantseermistegevus).

03 - AVALIK KORD**53 460 eurot****Põhitegevuse kulud****41 460 eurot****Investeermistegevuse****12 000 eurot****03100 - Politsei****42 400 eurot**

Vahendid on määratud finantseerimiseelarvest **põhitegevuse kuludeks** toetusena Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna Prefektuurile Tartu linnas avaliku korra kaitsel töötavate abipolitseinike tasustamiseks, väljaõppe ja eriettevalmistuse korraldamise kuludeks, vormiriietuse soetamiseks, silmapaistvalt tegutsenud abipolitseinike ning politseiametnike ergutamiseks ning kesklinnas paigaldatud videovalve hoolduseks. Tegevuskulude kasv on seotud laiendatava (investeermistoetus on viie uue kaamera paigaldamiseks) videovalve hooldamisega.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
03100	POLITSEI	36 852	28 000	42 400	51,4
4	antavad toetused	36 852	28 000	42 400	0,0
	antavad tegevustoetus	31 352	28 000	30 400	8,6
	antav investeermistoetus	5 500	0	12 000	x

03600 - Muu avalik kord**11 060 eurot**

Vahendid on määratud finantseerimiseelarvest **põhitegevuse kuludeks** toetusena Tartu linna avaliku korra ning kogukondade turvalisuse tagamiseks Mittetulundusühingule Naabrusvalve Keskus baasaastaga samal tasemel.

08 - VABA AEG JA KULTUUR**430 570 eurot****Põhitegevuse kulud****330 570 eurot****Investeermistegevuse kulud****100 000 eurot**

08102 - Spordibaasid**100 000 eurot**

Vahendid eraldatakse finantseerimiseelarvest spordihoonete rekonstrueerimise laenude tasumise toetusena **investeeringiskuludeks, sh:**

50 000 eurot Tartu Ülikoolile,
50 000 eurot Eesti Maaülikoolile.

08103 - Puhkepargid**169 830 eurot**

Vahendid on kavandatud SA-le Teaduskeskus AHHA finantseerimiseelarvest **põhitegevuse toetusena** baasaastatega samal tasemel. 2011. a valmis teaduskeskuse uus maja, millest on saanud rahvusvaheliselt tunnustatud teaduskeskuseks Lõuna-Eesti turismimagnet ja mitteformaalse hariduse keskus. Korvamaks vähenevat sisenõudlust korraldatakse turundust Läti ja Leetu.

08203 - Muuseumid**27 000 eurot**

Vahendid eraldatakse **põhitegevuse** finantseerimiseelarvest Tartu Ülikoolile renoveeritava (alates 2011. a lõpust) Vana Anatoomikumi rotundi arendustöödeks ja Tartu Tähetornis avalikkusele suunatud arendusprojektide osaliseks katmiseks.

08211 - Botaanikaaed**9 200 eurot**

Antav toetus Tartu Ülikoolile **põhitegevuseks** finantseerimiseelarvest baasaastatega samas mahus botaanikaaiade avaliku pargiala hooldamiseks. Botaanikaaiade avamaa kollektioonid ja ekspositsioonid on avalikuks ja tasuta kasutamiseks kõikidele külalistele. Linna toetus aitab kaasa botaanikaaiade kui turismiobjekti arengule.

08234 - Teatrid**92 040 eurot**

Antav tegevustoetus Teatrile Vanemuine **põhitegevuseks** varasemate aastatega samas mahus võimaldab hoida lastele ning eakatele suunatud teatripiletite hindu madalamal tasemel ja lavastada etendusi, mis tooks Tartusse kultuurihuvilist publikut ka väljastpoolt Tartut.

08236 - Kontserdiorganisatsioonid**22 500 eurot**

Antav tegevustoetus Vanemuise Kontserdimajale **põhitegevuseks** baasaastatega samas mahus kindlustab vähekindlustatud koolinoortele ja puuetega õpilastele aastas 1000 tasuta pääset lastekontsertidele ning ühenduse Kodukotus kaudu Tartu eakatele 60% soodustusega kontsertabonemendi, piletisoodustused õpilastele ja pensionäridele ning rendisoodustuse koolide ürituste korraldamisel.

08400 - Religiooniteenused**10 000 eurot**

Antav tegevustoetus Eesti Evangeelsele Luterlikule Kirikule kirikukongressi korraldamiseks seoses 500 aasta möödumisega reformatsioonisündmustest ja 100 aasta täitumisega iseseisva Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku asutamisest.

09 - HARIDUS**2 087 402 eurot****09110 - Koolieelsed lasteasutused (koolitusteenuse ost teistelt omavalitsustelt) 908 860 eurot**

Haridusteenuste ost teistelt kohalike omavalitsustelt lähtuvalt koolieelse lasteasutuse seadusest. Kulud on kavandatud keskmiselt 271 (2016. a 268) lapsele keskmise kuluga 279 eurot kuus (2016. a 270 eurot).

09220 - Gümnaasiumid**(koolitusteenuse ost teistelt omavalitsustelt ja erakoolidelt) 921 000 eurot**

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus sätestab, et munitsipaal- ja eraüldhariduskooli tegevuskulude katmisel osalevad täies ulatuses teised vallad või linnad proportsionaalselt selles koolis õppivate nende halduster-

ritooriumil alaliselt elavate õpilaste arvuga. 2017. a kavandatakse gümnaasiumide tegevusala alla koolitusteenuse ostuks kõigilt teistelt omavalitsustelt ja erakoolidelt (sh põhikoolid, gümnaasiumid, täiskasvanute gümnaasiumid ja erivajadustega laste koolid):

476 300 eurot teistelt omavalitsustelt 463 õpilase (2016. a 460 õpilast) koolitusteenuse eest tasumiseks kuutasuga 86 eurot (2016. a 83 eurot);

444 700 eurot erakoolidelt koolitusteenuse ostuks. 2017. aastast eraldab Haridus- ja teadusministeerium riigipoolse toetuse otse erakoolidele summas 75% Tartu linna munitsipaalikoolide arvestuslikust kaalutud keskmisest. Linn toetab erakoolide rahastamist vastavalt volikogu 30. juuni 2016. a määrusele nr 114 „Eraüldhariduskooli toetus“, millest lähtudes täiendatakse riigi toetust ja 1. jaanuarist 2017. a kuni 31. augustini 2017. a antakse erakooli pidajale toetatava õpilase eest toetust kuumääras, mis saadakse 87,00 eurost riigi makstava tegevuskulude katmise toetuse lahutamisel. Septembrist 2017. a kuni 31. augustini 2018. a antakse erakooli pidajale toetatava õpilase eest toetust kuumääras, mis saadakse 78,30 eurost riigi makstava tegevuskulude katmise toetuse lahutamisel. 2016.a septembri seisuga on Tartu linna lapsi erakoolides 1051. Alates 1. septembrist 2017. a oleme prognoosinud erakoolide tartlastest õpilaste arvuks 1092.

09222 – Noorte huviharidus ja huvitegevus

183 440 eurot

Kulud on kavandatud **finantseerimiseelarve põhitegevuse kuludena** vastavalt Linnavolikogu 06.11.2003. a otsusele nr 228, mille alusel on linnavalitsusel õigus sõlmida omavalitsustega huvialakoolide koolituskulude katmise lepinguid. Eelarvesse on planeeritud keskmiselt 143 (2016. a tasemel) Tartu linna rahvastikuregistris oleva õpilase õppimise kulud teiste omavalitsuste muusika- ja kunstikoolides kuu keskmise kuluga 107 eurot (2016. a 104 eurot).

09222 – Kutseõppeasutused

40 920 eurot

Põhitegevuse kulud kavandatakse finantseerimiseelarvest raamatupidamisteenistuse 2,5 kutsehariduskeskuse raamatupidamisega tegeleva ametikoha tööjõukuludeks.

09400 - Kõrgharidus

33 182 eurot

Põhitegevuse kuludeks antava toetusena, sh:

- 12 782 eurot SA-le Eesti Maaülikooli Joosep Tootsi Fond eesmärgiga väärtustada inseneriharidust. Fondi vahenditega premeeritakse ülikooli parimaid õppejõude ja teadustöötajaid, Tartust pärit Maaülikooli üliõpilasi;
- 10 400 eurot Tartu Ülikooli SA-le ülikooli töötajate premeerimiseks teadussaavutuste ja õppetöö arendamise eest ning Tartu linna üliõpilaste premeerimiseks eduka õppetöö eest;
- 5 000 eurot Tartu Ülikoolile rahvusvahelise matemaatilise geneetika konverentsi korraldamiseks;
- 3 000 eurot Väarikate Ülikoolile tegevustoetusena;
- 2 000 eurot Tartu Ülikoolile ülemaailmselt tuntud filoloogi, semiootiku ja 43-aastase staažiga tartlase Juri Lotmani rahvusvahelise teadusseminari korraldamiseks.

10 - SOTSIAALNE KAITSE

47 800 eurot

10702 - Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse

47 800 eurot

Vahendid on kavandatud **põhitegevuse finantseerimiseelarvest** antava tegevustoetusena baasaastatega samas mahus OÜ-le Anne Saun, sh:

- 38 350 eurot pensionäride, laste, vähekindlustatud linnaelanike ja õpilaste saunapiletite hinnavahe katmiseks;
- 9 450 eurot tasuta ja soodushindadega saunapäevade korraldamiseks.

3.12. SOTSIAAL- JA TERVISHOIUOSAKOND**12 292 537 eurot**

Osakonna eelarve jaotub järgmiste tegevusvaldkondade lõikes:

valdkonna ja kasutaja nimetus	2015 aruanne	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %	2017 - 2016 eurodes
Sotsiaal- ja tervishoiu osakond kokku	10 320 983	12 084 115	12 292 537	1,7	208 422
Põhitegevuskulud	10 296 258	12 055 752	12 277 037	1,8	221 285
Üldised valitsussektori teenused	1 007 875	1 162 259	1 254 078	7,9	91 819
Elamu- ja kommunaalmajandus	2 134	2 000	0	-100,0	-2 000
Tervishoid	352 743	472 314	442 698	-6,3	-29 616
Sotsiaalne kaitse	8 933 506	10 419 179	10 580 261	1,5	161 082
Investeeringuskulud	24 725	28 363	15 500	-45,4	-12 863
Sotsiaalne kaitse	24 725	28 363	15 500	-45,4	-12 863

01. ÜLDISED VALITSUSSEKTORI TEENUSED**1 254 078 eurot**

01112 - Finantseerimiseelarvest põhitegevuse kulud osakonna ülalpidamiseks kaetakse 60 662 euro ulatuses riigi toetusfondist sotsiaaltoetuste ja teenuste osutamiseks saadava toetuse arvel.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
01112	OSAKONNA ÜLALPIDAMINE	1 006 980	1 156 966	1 254 078	8,4
50	tööjõukulud	949 928	993 757	1 095 955	10,3
	avaliku teenistuse ametnike töötasu	629 931	659 805	750 086	13,7
	töötajate töötasu	75 097	81 230	70 404	-13,3
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 420	440	440	0,0
	erisoodustused	3 144	1 000	1 000	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	240 336	251 282	274 025	9,1
55	majandamiskulud	56 848	162 709	157 623	-3,1
	administreerimiskulud	21 033	26 245	28 000	6,7
	lähetuskulud	2 983	3 500	4 000	14,3
	koolituskulud	13 099	27 539	32 500	18,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	213	79 373	69 123	-12,9
	sõidukite ülalpidamise kulud	11 957	13 500	14 000	3,7
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	2 588	2 552	2 000	-21,6
	inventari kulud	2 442	7 300	5 000	-31,5
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 978	2 200	2 500	13,6
	muud mitmesugused majanduskulud	555	500	500	0,0
6	muud kulud	204	500	500	0,0
	maksu, riigilõivu- ja trahvikulud	204	500	500	0,0

Tööjõukulud

Tööjõukulud on kavandatud 58-le koosseisulisele ametikohale, sh täiendatakse piirkonnakeskuste koosseisu kahe ametikoha võrra.

Majandamiskulud

Haldusaparaadi kasutuses olevate ruumide (Raekoja plats 3) kommunaalkulud katab linnavarade osakond. Piirkonnakeskuste ruumide ülalpidamiskulud (1000 m²) kaetakse osakonna eelarvest ja põhiliselt riigi toetusfondist saadavate vahendite arvel.

Arenguvestluste tulemusel on osakonna ülalpidamiskuludes suurendatud koolituskulusid. Seoses kohustusega külastada erinevatesse hoolekandeesutustesse majutatud eestkostetavaid suurendatakse lähetuskulusid. Osakonna eelarvesse on planeeritud 10 elektriauto ülalpidamiskulud. Muudes majandamiskuludes on kavandatud lastekaitse- ja sotsiaaltöötajate kuupiletite kompenseerimise kulud autojuhilubasid mitteomavatele ametnikele.

Muud kulud on riigilõivukulud kohtutoimingutelt.

06. ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUSE KULUSID eelarvesse ei kavandata. Baasaastate kulud on tehtud Sotsiaalkindlustusametilt omasteta isikute matusekuludeks saadud toetuse arvel.

07. TERVISHOID **442 698 eurot**

Tervishoiu põhitegevuse kulud rahastatakse finantseerimiseelarvest.

07120 - Meditsiinitooted (põetusvahendid) **22 370 eurot**

Vahendid määratakse antavate toetustena kodustele voodihaigetele põetusvahendite ostmiseks samas mahus baasaastatega vastavalt volikogu 22.02.12 määrusele nr 62 "Koduõendusteenuse osutamiseks toetuse andmise kord". Raha eraldamine toimub koduhooldusteenuse osutajatele, kelle poolt on korraldatud hooldus-põetusvahendite ostmine ja jaotus. Hooldus- ja põetusvahendeid vajavad isikud selguvad koduõe ja perearsti koostöös koduviisi käigus, perearstide hinnangul on abivajajate arv 300 - 400.

07210 - Üldmeditsiiniteenused **78 970 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
07210	ÜLDMEDITSIINITEENUSED	73 621	78 961	78 970	0,0
55	majandamiskulud	34 996	40 336	40 340	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	34 996	40 336	40 340	0,0
4	antavad toetused	38 625	38 625	38 630	0,0

Majandamiskulud 40 336 eurot on järgmiste teenuste eest tasumiseks:

9 000 eurot ravikindlustusega hõlmamata linnaelanike ambulatoorse ja statsionaarse ravi eest, sest riigieelarvest kaetakse ravikindlustusega hõlmamata isikutele üksnes vältimatu abi ravikulud. Linna eelarvest tasutakse ravikindlustuseta tartlaste plaanilise arstiabi eest vastavalt Tartu Linnavolikogu 10. mai 2012. a määrusele nr 67 "Tervishoiuteenuste osutamise seotud kulude hüvitamise kord". Summa kavandamisel lähtuti haigekassa hinnakirjast ja perearstidele aastas ühe kindlustatud isiku eest makstavast pearahast;

24 000 eurot laste (Tartu linna sissekirjutusega kuni 19 aastaste) vältimatu abi esmavisiitide eest tasumiseks raviarvete alusel;

7 340 eurot ca 140 noore (20-23. aastased) harrastussportlase tervisekontrolliks. Teenuse osutamine on korraldatud SA TÜ Kliinikumis, rahastamine raviarvete alusel.

Antavad toetused 38 630 eurot on kavandatud:

22 630 eurot esmatasandi arstiabi toetuseks. Nimetatud rahalise toetuse eesmärk on tugevdada perearstide rolli haiguste ennetamisel ning tervise edendamisel. Raha on kavandatud

eeskätt eelkooliealiste laste ja eakate aktiivse tervisekontrolli tõhustamiseks vastavalt Tartu Linnavolikogu 15. oktoobri 2016. a määrusele nr 121 "Perearstitoetus". Arvestuse aluseks on perearsti nimistus vastavate sihtrühmade arvestuslik suurus; 16 000 eurot koduõendusteenuse toetamiseks esitatud raviarvete alusel vastavalt volikogu 22.02.12 määrusele nr 62 "Koduõendusteenuse osutamiseks toetuse andmise kord". Tartu linnas on neli koduõendusteenust osutavat raviasutust.

07340 - Hooldusravi**300 000 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
07340	HOOLDUSRABI	193 088	300 000	300 000	0,0
55	majandamiskulud	193 088	300 000	300 000	0,0
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	193 088	300 000	300 000	0,0

Vahendid 263 000 eurot määratakse statsionaarse õendusabi korraldamiseks. Toetus on planeeritud tartlastele teenuse toetamiseks SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Spordimeditsiini- ja taastusravikliiniku õendusabi osakonnas kuni 100-l voodikohal. Linna rahastuse tõttu on tartlased vabastatud voodipäevatasust ja omaosalusest. 37 000 eurot kavandatakse käivitava integreeritud hooldus-põetusteenuse kuldiks.

07400 - Avalikud tervishoiuteenused**41 358 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
07400	AVALIKUD TERVISHOIUTEENUSED	38 615	41 358	41 358	0,0
50	tööjõukulud	1 915	1 914	1 914	0,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	1 431	1 431	1 435	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	484	483	479	0,0
55	majandamiskulud	21 589	24 233	26 116	7,8
	administreerimiskulud	933	0	0	x
	lähetuskulud	340	0	0	x
	sõidukite ülalpidamiskulud	450	0	0	x
	Meditsiinikulud ja hügieenitarbed	100	0	0	x
	õppevahendite ja koolituse kulud	5 114	6 116	6 116	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	15 585	18 117	20 000	10,4
4	antavad toetused	15 111	15 211	13 328	-12,4

Tööjõukulud

Tudengite aktiivseks testimiseks seksuaalsel teel levivate haiguste suhtes korraldatakse töövõtulepingute alusel. Testimised on tudengitele tasuta.

Majandamiskulud

Vahendid 26 116 eurot kasutatakse järgmiselt:

20 000 eurot tervishoiuteenistuse poolt korraldatavatele üritustele Tartu linna tervisepäev, tervisekampania "Jalgsi tervise nimel", Tartu linna eakate olümpia, üleriigiliste tervist edendavate võrgustike tegevuste korraldamine Tartu linnas;

6 116 eurot esmatasandi tervishoiutöötajate (koolitervishoiutöötajad, pereõed, koduõed, hooldusõed) koolituskuludeks.

Antavad toetused

13 328 eurot

Toetuse eesmärk on tervist väärtustava eluhoiaku kujundamine, süstemaatiline ja jätkusuutlik tervisenõustamine ja –koolitus ning kõikidele vanusegruppidele suunatud tervist edendavate tegevuste toimumine Tartu linnas. Prioriteetsed valdkonnad on südame- ja veresoonkonnahaiguste, sugulisel teel levivate haiguste, sõltuvushaiguste ja vigastuste ennetamine ning elanike terviseteadvitus.

10. SOTSIAALNE KAITSE**10 595 761 eurot**

Sotsiaalse kaitse põhitegevuskulusid 10 580 261 eurot rahastatakse finantseerimiseelarvest 9 679 781 eurot ja majandamiseelarvest 1 062 530 eurot ning investeerimiskulusid kokku 15 500 eurot, sh omatulude arvel 5500 eurot.

10120 - Puuetega inimeste sotsiaalhoolekande asutused**465 145 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud:**

klassif	kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	PUUETEGA ISIKUTE HOOLEKANDE ASUTUSED	377 082	450 850	465 145	3,2
55	majandamiskulud	377 082	450 850	465 145	3,2
	sotsiaalteenused	377 082	450 850	465 145	3,2

Vahendid kasutatakse teenuste ostuks psüühikahäiretega inimestele:

Ööpäevaringse hooldamise, päevase hooldamise ja koduhoolduse teenuse ostuks on kavandatud 309 375 eurot. Teenuse osutaja linna psüühikahäiretega eakatele on SA Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus. Hange teenuse ostuks ei korraldata, kuna tegemist on Tartu linna poolt psüühikahäiretega isikute hoolekande korraldamiseks loodud sihtasutusega ning teenuse ostu korraldatakse lepingu alusel.

Sotsiaalkindlustusameti ja teenuse pakkujate vahel sõlmitud lepingute alusel on 2016. a juuli seisuga igapäevaelu toetamise teenusel 247 isikut. Vastavalt sotsiaalhoolekande seaduses reguleeritud psüühiliste erivajadustega isikute igapäevaelu toetamise teenuse finantseerimiskeemile on kohalik omavalitsus kohustatud toetama teenuse osutamise seotud ruumide ülalpidamist. Tegevuskulud kaetakse riigieelarvest sotsiaalkindlustusameti kaudu. Nimetatud teenust osutavad Sihtasutus Tartu Vaimse Tervise Hooldekeskus, Mittetulundusühingud Abistu ja Iseseisev Elu ning Sihtasutus Tartu Maarja Tugikeskus. Kulu 155 770 eurot on lähtudes isikute arvust (max 250) ja ruumide ülalpidamiskulude katmise määrast (2016. a 50,75 eurot kuus).

10121 - Muu puuetega isikute sotsiaalne kaitse**2 755 549 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****2 745 549 eurot****Finantseerimiseelarve investeerimistegevuse kulud****10 000 eurot**

Osakond kavandab investeerida igal aastal kahe trepitõstuki soetusse. Osakonna käsutuses on praegu kaks trepironijat – üks 10. aastane ja teine, mis soetati 2016. a sügisel.

Põhitegevuse vahendid on kavandatud hooldajatoetuste maksmiseks, erinevate puudega inimest toetavate teenuste ostmiseks ja puuetega isikute elu kvaliteedi parandamiseks kavandatud tegevuste/projektide läbiviimise toetamiseks.

klassif	kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	MUU PUUETEGA ISIKUTE				
10121	SOTSIAALNE KAITSE	2 231 319	2 669 021	2 745 549	2,9
55	majandamiskulud	634 161	880 211	926 951	5,3
	sotsiaalteenused	634 161	880 211	926 951	5,3
4	antavad toetused	1 597 158	1 788 810	1 818 598	1,7
	toetused puuetega inimestele ja hooldajatele	1 068 304	1 149 000	1 149 000	0,0
	erijuhtudel toetustelt makstav sotsiaalmaks	453 488	539 710	587 598	8,9
	antavad tegevustoetus	75 366	100 100	82 000	-18,1

Majandamiskulud (sotsiaalteenused)

279 391 eurot	riigi poolt rahastatavaks hoideteenuseks. Saadav toetus 183 752 eurot on kavandatud 2016. a tasemel ja suunatakse hoideteenuse ostuks riigi poolt määratud mahus. 2016. a ületulevad vahendid 95 639 eurot suunatakse kõrgendatud hooldusvajadusega laste täiendavaks hoiuteenuseks;
181 000 eurot	isikliku abistaja teenuse ostuks keskmiselt 40 sügava liikumis- ja nägemispuudega isiku abistamiseks. Teenuse osutaja hanke alusel aastatel 2015-2017 on Händikäpp MTÜ. Kehtiva lepingu järgi on teenustunni hind 3,89 eurot, millest linn tasub 3,74 eurot. (Arengukava meede 4.1.3);
150 000 eurot	sotsiaaltransporditeenuse osutamise kord on kinnitatud volikogu 12.11.2015. a määrusega nr 96, teenuse osutaja aastatel 2016-2017 on OÜ Tartaline. Teenuse kasutajaid on nimekirjas 900, igakuiselt kasutab ca 500 isikut. Hanke alusel on teenuskilomeetri maksumus 0,70 eurot km ja kvartali piirmäär on kuni 50 eurot;
140 000 eurot	tugiisiku teenuse ostuks puudega lastele ja nende peredele. Teenuse käigus abistatakse peret peresse mittekuuluva palgalise töötaja poolt. Tugiisiku tegevused lapse abistamisel on enesehooldus, liikumine, huvitegevuses osalemine, õues käimine jms. Teenuse ostuks kuulutatakse välja uus hange (aastatel 2014-2016 osutas teenust Sverresson OÜ). Teenuse kasutajate arv on keskmiselt 30 last kuus. Tugiisikuteenuse mahu suurendamine (2016. a eelarve 103 320 eurot) puudega last kasvatavatele peredele täidab Tartu linna arengukava hooliva linna sotsiaalprobleemide ennetamise arengusuuna meetme 4.2.2: suure hoolduskoormusega puudega laste peredele toetavate teenuste arendamise ülesannet;
92 000 eurot	viipekeele tõlketeenuse ostuks 130-le kurdile või raske kuulmispuudega inimesele 5% kasvuga. Teenuse osutaja leidmiseks järgnevatks perioodiks korraldatakse riigihange (teenuseosutaja aastatel 2015-2016 MTÜ Tartu Viipekeeletoolid);
84 560 eurot	sotsiaaltransporditeenus, mida osutatakse tööpäeviti laste (teenuse kasutajaid 50 last) transportimiseks lasteaeda ja kooli. Koolitranspordi teenust osutatakse septembrist kuni juunini ning lasteaiatransporti vastavalt vajadusele aastaringiselt. Teenust osutab vastavalt hankelepingule aastatel 2015-2017 OÜ Tartaline.

Antavad toetused (1 794 096 eurot):

1 495 000 eurot	hooldajatoetuseks ja toetuselt makstavaks sotsiaalmaksuks. Hooldajatoetuse maksimise kord on kinnitatud volikogu 10.06.2010. a määrusega nr 13 ja toetuse rahaline määr 39 eurot on kinnitatud volikogu 14.10.2010. a määrusega nr 21. Toetus 2700-le puudega isikule on kavandatud 2016. a tasemel 1 035 000 eurot. Sotsiaalmaksu 460 000 euro kavandamisel on lähtutud sotsiaalmaksu seadusest, mille alusel on maksumäär kasvanud 128,7 eurot 139,75 eurole (2016. a alam-palk 430 eurot x 0,33);
219 998 eurot	puuetega laste hooldajatoetuseks, sh riigilt saadava toetuse arvel 107 598 eurot. Toetuse maksmist reguleerib Volikogu 12.09.2013. a määrus nr 99 „Hooldajatoetus puudega lapse hooldajale“. Toetuse taotlejate arv on kasvanud 85-le, kel-

	lele makstakse 75 eurot või 100 eurot kuus. Toetuseks on kavandatud 92 400 eurot ja maksudeks 127 598 eurot (arvestus 76 hooldaja eest kuus 139,75 eurot (2016. a 128,7 eurot);
51 000 eurot	antav toetus puuetega inimeste organisatsioonidele tegevus- ja transpordikuludeks (Arengukavalaeline meede 3.9.1) 2016. a tasemel. Organisatsioonide üheks põhitegevuseks on puudespetsiifilise nõustamine tagamine. Toetuse andmise kord on kinnitatud Tartu Linnavolikogu 12.04.2007.a määrusega nr 57. Tegevustoetuse taotluse on esitanud 24 organisatsiooni ja transporditoetust 16 organisatsiooni;
21 600 eurot	toetuseks puuetega isikutele korterite kohaldamiseks 2016. a tasemel. Tartu Linnavolikogu 21.03.2014. a määrusega nr 13 muudetud puuetega isikute eluruumide kohandamise toetuse maksmise kord vähendab inimese omaosalust ja suurendab toetuse maksimumsuurust. Korterite remonditööd on seotud peamiselt eluruumi sissepääsu, ruumis liikumiseks vajalike ümberkorralduste tegemise ja pesemisruumide kohandamisega. Maksimaalne toetussumma kohanduse kohta on 1800 eurot, inimese omaosaluseks on vähemalt 15% kohanduse maksumusest;
18 000 eurot	antav tegevustoetus MTÜ Tartu Maarja Tugikeskus projektile „Tugiisiku teenus intellekti- ja/või liitpuudega täiskasvanutele“. Eesmärgiks on intellektipuudega täiskasvanute kaasamine ühiskonda, tugiisiku teenuse osutamiseks vajaliku oskusteabe kogumine ja koostamine;
11 000 eurot	antav toetus Puuetega Inimeste Kojale õpikoja "Ajaga kaasa" ning puuetega inimeste festivali korraldamiseks;
2 000 eurot	antav toetus Pimedate Ühingu MTÜ-le ühingu ruumide (pimedatele turvaliselt ligipääsetav Ringtee 1) ülalpidamiskuludeks.

10200 – Eakate sotsiaalhoolekande asutused kokku**2 930 556 eurot, sh:**

Päevakeskus Kalda ülalpidamine ja koduteenused	540 877 eurot
Hooldekodu ja teenuse ost	2 068 030 eurot
Päevakeskus Tähtvere ja teenuse ost	321 649 eurot

Päevakeskus Kalda ülalpidamine ja koduteenused

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 533 477 eurot ja majandamiseelarve omatulude arvel 7400 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**533 477 eurot**

Päevakeskus Kalda osutab koduabi- ja ka päevakeskuse teenuseid. Kodusel hooldusel oli seisuga 01.07.2016. a 337 üksikvanurit, kelledest on puudega ca 297 ja tasulisel koduhooldusel 18. Päevakeskuses on loodud vanuritele võimalused suhtlemiseks ja huvialaseks tegevuseks, milles osaleb keskmiselt 245 püsiklienti. Päevakeskuses ja kolmes piirkonnakeskuses töötavad sotsiaalabi osakonna inspektorid koordineerivad hooldustöötajate tööd ja tegelevad vastava piirkonna kõigi vanurite ja puuetega inimeste probleemidega, mille lahendamiseks pakutakse mitmesuguseid teenuseid.

klassif	kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
10200	KODUTEENUSED	479 747	508 580	533 477	4,9
50	tööjõukulud	445 312	469 740	497 177	5,8
	töötajate töötasu	332 725	350 560	372 413	6,2
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	350	510	561	10,0
	erisoodustused	200	0	0	0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	112 037	118 670	124 203	4,7

55 majandamiskulud	34 435	38 840	36 300	-6,5
administreerimiskulud	3 000	3 300	3 200	-3,0
koolituskulud	4 604	4 400	4 500	2,3
kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	5 810	7 100	8 100	14,1
sõidukite ülalpidamise kulud	15 548	15 740	14 700	-6,6
info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	65	2 560	60	-97,7
inventari kulud	196	700	700	0,0
meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 101	1 000	1 000	0,0
eri- ja vormiriietus	1 504	1 300	1 300	0,0
muud mitmesugused majanduskulud	2 607	2 740	2 740	0,0

Töõjõukulud

Kinnitatud koosseisus on alates 01.08.2009. a 53 ametikohta, neist 45 on hooldustöötajad. Eelarvesse on kavandatud töõjõukulude suurendus, et kindlustada asutuse keskmiseks kuutöötasuks 586 eurot. Lepingulist töötasu makstakse seminaride ja ürituste läbiviijatele.

Majandamiskuludes on kavandatud vähenemine ja seda infokulude osas 2016. a soetatud tarkvara arvel. Sõidukite ülalpidamiskuludes kajastuvad 16 elektriauto ülalpidamiskulud (hooldus, kindlustus). Elektri-autot mittekasutavate töötajate kuupiletite hüvitist makstakse 20-le töötajale.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**7400 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
10200	KODUTEENUSED	5 521	7 228	7 400	2,4
50	töõjõukulud	2 427	3 700	3 500	-5,4
	töötajate töötasu	1 884	2 793	2 616	-6,3
	töõjõukuludega kaasnevad maksud	543	907	884	-2,5
55	majandamiskulud	3 094	3 528	3 900	10,5
	administreerimiskulud	643	600	600	0,0
	koolituskulud	0	800	400	-50,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	366	200	300	50,0
	inventari kulud	1 750	1 428	1 900	13,2
	Eri- ja vormiriietus	0	0	400	x
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	335	500	300	-40,0

Tulud laekuvad massaažiteenuselt, pesu pesemise teenuselt, ravivõimlemiselt ja tasuliselt koduhooldus-teenuselt. Vahendid kasutatakse teenuste osutamiseks.

Eakate sotsiaalhoolekande asutused**Tartu Hooldekodu ülalpidamiskulud ja teenuse ost****2 068 030 eurot**

Hooldekodusse paigutatakse ööpäevaringset hooldust vajavad eakad ja puuetega inimesed, keda ei ole võimalik lühiajalise põetushaiglas viibimise järel kodus hooldada, kellel puuduvad seadusjärgsed hool-dajad, koduhooldusteenus on toimetulekuks ebapiisav või kelle lähedased ei suuda hooldust tagada. Kulused rahastatakse finantseerimiseelarvest 1 091 430 eurot ja majandamiseelarvest 976 600 eurot. Kuludest on kavandatud Tartu Hooldekodu ülalpidamiskuludeks 1 804 530 eurot ja investeeringuteks 5500 eurot ning teenuse ostuks teistelt hooldekodudelt 258 000 eurot.

Hooldekodus on 132 linna eelarvest finantseeritavat hooldekohta ja 45 tasulist hooldekohta. Hooldekodus töötab ka päevakeskus.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**1 091 430 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
10200	HOOLDEKODU JA TEENUSE OST	1 029 221	1 049 716	1 091 430	4,0
50	tööjõukulud	824 973	791 716	833 430	5,3
	töötajate töötasu	617 364	591 724	625 228	5,7
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	207 609	199 992	208 202	4,1
55	majandamiskulud	204 248	258 000	258 000	0,0
	sotsiaalteenused	202 964	255 000	255 000	0,0
	muud mitmesugused majanduskulud	1 284	3 000	3 000	0,0

Tööjõukulud

Hooldekodus on 108,5 töötajat, kelle tööjõukulud on jaotatud finantseerimis- ja majandamiseelarve vahel (majandamiseelarve omatulude arvel kaetavate tööjõukulude osa on võrreldes 2016. a kasvanud 30%-lt 33%-le).

Majandamiskulud

Hoolekande teenust teistelt hooldekodudelt kavandatakse osta 70-le isikule kuumaksumusega 304 eurot 2016. a tasemel. Muude mitmesuguste majanduskulude all kavandatakse põhiliselt hoolealuste transpordikulud.

Majandamiseelarve tulud ja kulud**976 600 eurot**

Omatulud laekuvad teenuste osutamisest ja hoolealuste omaosalusest ülalpidamiskuludes:

449 000 eurot	132 hoolealuse osalus 95% ulatuses pensionist (keskmine pension 306 eurot, 3%-line tõus alates 2016.a aprillist;
471 000 eurot	hooldeteenus 45 tasuliselt kohalt ja osaliselt tasulistelt kohtadelt;
39 600 eurot	puudetoetus 100% ulatuses keskmiselt 73-lt hoolealustelt (keskmine toetus 33 eurot);
11 000 eurot	laekumine toitlustamisest;
6 000 eurot	sauna, soolakambri, manikööri, pedikööri, juuksuri massaaži ja pesupesemise teenustelt.

Põhitegevuse kuludeks kasutatakse 971 100 eurot ja investeerimiskuludeks 5500 eurot.

Investeerimistegevuse eelarvest soetatakse majapidamistehnikat - kiirjahutuskapp.

Põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
10200	HOOLDEKODU	854 645	967 852	971 100	0,3
50	tööjõukulud	251 811	339 700	396 000	16,6
	töötajate töötasu	188 214	253 890	297 000	17,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	63 597	85 810	99 000	15,4
55	majandamiskulud	602 773	628 152	575 100	-8,4
	administreerimiskulud	8 058	7 600	7 600	0,0
	lähetuskulud	3 034	0	0	0,0
	koolituskulud	1 605	1 500	1 500	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	246 150	248 100	232 800	-6,2

sõidukite ülalpidamise kulud	14 560	7 100	8 500	19,7
info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	12 291	10 800	10 700	-0,9
inventari kulud	26 224	51 110	14 900	-70,8
toiduained ja toitlustusteenused	158 392	162 000	162 000	0,0
meditsiinikulud ja hügieenitarbed	105 156	111 000	111 000	0,0
kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	1 912	1 600	1 600	0,0
eri- ja vormiriietus	23 946	25 842	23 000	-11,0
muud mitmesugused majanduskulud	1 445	1 500	1 500	0,0

Tööjõukulud

Seoses omatulude laekumise kasvuga on suurendatud töötajate töötasustamist majandamiselarvest. Kokku on tööjõukulude kasv 8,7%, mis kindlustab asutuse töötajate keskmise palga tõusu 649-lt eurolt 708-le eurole, sh 12,5 töötajale riigi poolt kehtestatud alampalga.

Majandamiskulude eelarve on kavandatud 8,4%-lise langusega, mis on seotud inventari, ja ruumide ülalpidamiskulude vähenemisega.

- Ruumide majandamiskuludes on suurimad kulud küttele – 78 000 eurot (suurenemine 3000 eurot) ja elektrile – 69 000 eurot. Suurim vähenemine (16 000 eurot) on jooksevremondikuludes, milleks 2016. a kasutati aasta alguse jääke;
- sõidukite ülalpidamiskuludesse on arvestatud sõiduauto ja bussi kulud. Kulud kasvavad remondile ja hooldusele.
- infotehnoloogiakuludes kavandatakse kulud toitlustus- ja personaliprogrammi arenduse aastataks, riistvara soetamiseks, hooldus- ja remonditeenusteks;
- inventari kulud on kavandatud hoolduseks ja rendiks. 2016. a osteti invavahendeid aasta alguse jäägi arvel;
- toitlustamiskulud, millest 152 000 eurot on ette nähtud aastaringelt 177 hoolealuse toitlustamiseks. Toidupäeva maksumus on 2,36 eurot (2013. a tasemel) toitlustatava kohta. Kohviku ja töötajate toidukulud 10 000 eurot;
- meditsiinikuludest 93,6% moodustavad ravimite soetamine (36 000 eurot) ja põetusega seotud kulud (67 900 eurot). Ülejäänud vahenditest kasutatakse 4000 eurot hoolealuste haiglaravi korral voodipäevatasu ja hambaravi ning kiirabi väljakutsete eest tasumiseks ja tervishoiuteenuseks töötajatele ning 3100 eurot hügieenitarvete ostuks;
- kultuuri- ja vabaaja sisustamise vahendid kasutatakse ürituste korraldamiseks ja materjalide soetamiseks;
- eri- ja vormiriietuse kulusid on kasvatatud pesupesemisteenuse osas (korraldatakse hange). Töötajate eri- ja vormiriietus (tööjalanõusid ja -riietust kasutab 100 töötajat) ning voodivarustus hoolealustele asendatakse kulumisel;
- muud kulud on kavandatud isikutunnistuste vahetamiseks ja riiklikku toetust ületavate matusekulude katteks.

10200 – Eakate sotsiaalhoolekande asutused

Päevakeskus Tähtvere ülalpidamiskulud ja teenuse ost

321 649 eurot

Kulusid rahastatakse finantseerimiselarvest 259 549 eurot ja majandamiselarvest 62 100 eurot.

Finantseerimiselarve põhitegevuse kulud

259 549 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
10200	PÄEVAKESKUS TÄHTVERE JA TEENUSE OST	239 209	247 360	259 549	4,9
50	tööjõukulud	87 849	91 360	99 249	8,6

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	muutuse %
	töötajate töötasu	64 999	68 280	74 455	9,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	700	0	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	22 150	23 080	24 794	7,4
55	majandamiskulud	151 360	156 000	57 500	-63,1
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	55 360	60 000	57 500	-4,2
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	140	0	0	x
	sotsiaalteenused	96 000	96 000	0	-100,0
4	antavad toetused	0	0	102 800	x
	antav tegevustoetus	0	0	102 800	x

Kuludes kajastatakse Päevakeskus Tähtvere ülalpidamiskulud 156 749 eurot ja senise päevakeskuse teenuse ostu asemel on alates 2017. aastast kavandatud toetada päevakeskuse teenust pakkuvaid ühinguid tegevustoetusena 7%-lise kasvuga.

Päevakeskus Tähtvere põhiülesandeks on huvitegevuse korraldamine ning abi osutamine eakatele ja puuetega isikutele nende iseseisvaks toimetulekuks harjumuspärasel keskkonnas. Tasuta teenustena pakutakse eakatele võimalust osaleda ringide töös, kasutada internetipunkti ja raamatukogu. Päevakeskuses töötavad rahvatantsu-, lauluansambli-, vestlus-, käsitöö-, ravivõimlemis- ja seenioritantsuring. Päevakeskuse teenust ostes pakutakse eakatele ja puuetega inimestele võimalust osaleda huvialaringides, kultuuriüritustel, nõustamist, arvuti- ja internetikasutamist. Teenuse pakkujal on kohustus korraldada igakuiselt infopäevi sotsiaalhoolekandest ja ühisüritusi tantsu- ja peoõhtutena.

Tööjõukulud

Päevakeskus Tähtveres on palgal 10 töötajat, kelle palka korrigeeritakse 9% ulatuses. Keskmise töötasu kasvab 569 eurolt 620 eurole. Lepingulist töötasu makstakse rahvatantsuringi ja vestlusringi juhendajale omatulude eelarvest.

Majandamiskulud on:

ruumide majandamiskuludest kaetakse finantseerimiseelarve arvel kütte-, vee- ja kanalisatsioonikulud, kindlustusmaksed ja üürikulu. Päevakeskus kasutab Ingerisoomlaste Liidu hoonest (Veski 35) 84% e 562,6 m² (kehtiv rendileping on sõlmitud 22.03.2000. a).

Antavad toetused

täiskasvanute päevakeskuse teenust pakkuvatele ühingutele - MTÜ Tartu Puuetega Inimeste Koda ja MTÜ Kodukotus. Päevakeskuse teenust toetades pakutakse eakatele ja puuetega inimestele võimalust osaleda huvialaringides, kultuuriüritustel, nõustamist, arvuti- ja internetikasutamist. Ühingutel on kohustus korraldada igakuiselt infopäevi sotsiaalhoolekandest ja ühisüritusi tantsu- ja peoõhtutena.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

62 100 eurot

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10200	PÄEVAKESKUS TÄHTVERE	56 556	64 304	62 100	-3,4
50	tööjõukulud	0	1 000	1 000	0,0
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	0	750	750	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	0	250	250	0,0
55	majandamiskulud	56 556	63 304	61 100	-3,5
	administreerimiskulud	2 475	2 600	2 910	11,9
	koolituskulud	20	200	150	-25,0

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	17 546	16 000	17 100	6,9
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	775	1 250	640	-48,8
	inventari kulud	5 873	3 000	1 500	-50,0
	toiduained ja toitlustusteenused	28 973	39 000	37 000	-5,1
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	50	200	200	0,0
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	844	954	1 500	57,2
	eri- ja vormiriietus	0	100	100	0,0

Asutusele laekub tulu toitlustamise, pesupesemise ja saunateenuse eest 49 600 eurot ja üüri- ja kommunalteenustelt 12 500 eurot. 2016. a eelarve maht on suurem seoses 2015. a kasutamata vahendite suunamisega inventari ja infotehnoloogiaseadmete soetuseks.

10201 - Muu eakate sotsiaalne kaitse**70 000 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud****70 000 eurot**

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10201	MUU EAKATE SOTSIAALNE KAITSE	68 623	65 200	70 000	7,4
55	majandamiskulud	16 451	12 000	12 000	0,0
	inventari kulud	4 974	0	0	0,0
	sotsiaalteenused	11 477	12 000	12 000	0,0
4	antavad toetused	57 172	53 200	58 000	9,0
	sotsiaalabitoetused	45 312	48 640	49 000	0,7
	antav tegevustoetus	6 860	4 560	9 000	97,4

Majandamiskuludest on kavandatud:

toidu kojuveo teenuse ostuks 12 000 eurot. Linna eelarvest tasutakse toidu kojuveo korraldamisel transpordikulud. Teenuse ostuks korraldatakse hange.

Antavad toetused

49 000 eurot toetuse maksmiseks linna aukodanikele (128 eurot kuus). Toetuse maksmise aluseks Tartu Linnavalikogu määrused nr 14 09.02.2006. a ja nr 21 14.10.2010. a;

9 000 eurot tegevustoetuseks MTÜ-le Tartu Eakate Nõukoda ja MTÜ-le Lõuna Eesti Veteranide ja Pensionäride Liit, kes pakuvad eakatele nõustamist ja esindavad nende huve.

10400 – Laste ja noorte sotsiaalhoolekande asutused**486 010 eurot, sh:****asenduskodu teenuse ost****150 000 eurot****Laste Turvakodu ja laste päevakeskuse teenuse ost****336 010 eurot****Asenduskodu teenuse ost****150 000 eurot**

Asenduskodudelt ostetavale asendushooldusteenusele riigihanget ei korraldata, vaid hoolduslepingud sõlmitakse või pikendatakse iga lapse kohta eraldi. Linna eelarvest kaetakse nende vanemliku hoolitsuseta laste ülalpidamiskulud, kes ei vasta riikliku finantseerimise kriteeriumidele, st kelle suhtes ei ole kohtulikku lahendit perest eraldamiseks või vanemaõiguste äravõtmiseks, kuid kelle eestkostet ei ole võimalik enam korraldada ajutiste meetmetega. Teenuse osutajateks on erinevad asenduskodud, valdavalt MTÜ Kristlik Noortekodu ja SA Tartu Perekodu Käopesa. Kulud vähenevad, sest eelarvesse on kavandatud osta asenduskodu teenust senise 15 asemel 13-le lapsele ning kahanenud on ka erivajadus-

tega laste osatähtsus. Kohamaksumus asenduskodus on 2016. a 829 eurot, erivajadustega lastele 1283 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10400	ASENDUSKODU TEENUSE OST	147 505	170 000	150 000	-11,8
55	Majandamiskulud (sotsiaalteenused)	147 505	170 000	150 000	-11,8

Laste Turvakodu ja laste päevakeskuse teenuse ost

336 010 eurot

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 330 080 eurot ja majandamiseelarvest 5930 eurot. Vahendid kajastavad kulutusi Laste Turvakodu ülalpidamiskuludeks 220 010 eurot ja laste päevakeskuse teenuse osutavate ühingute tegevustoetuseks 116 000 eurot.

Tartu Laste Turvakodu põhitegevuseks on osutada ajutist abi, tuge ja kaitset vägivalla või konfliktide tõttu ohtu sattunud ja peavarju ning hoolitsuseta jäänud lastele vanuses 3-18 eluaastat ning korraldada neile ööpäevast hooldamist, arendus- ja huvitegevust. Vajaduse korral võetakse lapsega koos vastu ka lapsevanemad või eestkostjad. Majutiskohti on 20, kavandatud keskmine täituvus 18. Sotsiaalabi osakonna ettekirjutusel korraldatakse Laste Turvakodus puudust kannatavate laste tasuta toitlustamist. Turvakodus tegutsevasse laste 10 kohalisse päevakeskusesse suunatakse eelkooliealisi lapsi ja algklasside õpilasi pere raske majandusliku ja sotsiaalse olukorra tõttu.

Päevakeskuse teenuse osutajate toetamine kindlustab Tartu linna arengukavas hooliva linna arengusunas kavandatud sotsiaalsete probleemide ennetamist. Laste päevakeskustes tagatakse lastele õpiabi, järelevalve pärast kooli, pakutakse võimalusi huvitegevuseks, garanteeritakse toitlustamine ja hügieen. Teenuse osutajad on riigihanke alusel aastatel 2014-2016 MTÜ Koidu Keskus, MTÜ Öökull ja MTÜ Noorte Abistamiskeskus Carpe Diem.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10400	LASTE TURVAKODU JA PÄEVAKESKUSE TEENUSE OST	292 358	316 653	330 080	4,2
50	tööjõukulud	140 077	146 782	156 936	6,9
	töötajate töötasu	100 783	106 300	114 130	7,4
	töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	3 681	3 400	3 600	5,9
	erisoodustused	292	0	0	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	35 321	37 082	39 206	5,7
55	majandamiskulud	152 281	169 871	57 144	-66,4
	administreerimiskulud	3 493	3 000	4 720	57,3
	koolituskulud	1 982	2 000	2 800	40,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	25 390	28 770	24 200	-15,9
	sõidukite ülalpidamise kulud	106	300	300	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	649	650	650	0,0
	inventari kulud	0	0	1 500	x
	toiduained ja toitlustusteenused	18 807	19 161	19 674	2,7
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	1 400	1 000	1 000	0,0
	õppevahendite ja koolituse kulud	1 245	1 000	1 000	0,0

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	1 072	1 000	1 000	0,0
	sotsiaalteenused	98 088	112 790	0	-100,0
	eri- ja vormiriietus	49	200	300	50,0
4	antavad toetused	0	0	116 000	x
	antav tegevustoetus	0	0	116 000	x

Tööjõukulud

on kavandatud 13-le töötajale. Keskmine töötasu asutuses tõuseb seniselt 681 eurolt 732 eurole. Lepingulist töötasu makstakse kasvatajate, abikasvatavate, kokkade ja majandusjuhataja asendusteks puhkuse ajal.

Majandamiskulud

- administreerimiskulud on sideteenusteks, ajakirjanduse tellimiseks, kontoritarvete soetamiseks, esindus- ja vastuvõtukuludeks, kodulehe hoolduseks ja postikuludeks;
- koolituskulud on vajalikud pedagoogika ja psühholoogiaalaseks täiendkoolituseks ja kohustuslikuks kõõgihügieeni alaseks koolituseks;
- hoonete ja ruumide majandamiskuludes on kommunaalkulud arvestatud lähtudes 2016. a kehtivatest hindadest;
- sõidukite ülalpidamiskuludes hüvitatakse isikliku sõiduki kasutamist asutuse juhatajale;
- infotehnoloogiakuludeks on riist- ja tarkvara korrashoid - töötajate kasutuses on 5 lauaarvutit ja 2 sülearvutit, klientide kasutuses on 4 arvutit;
- toitlustamiskulude arvestamisel kavandatakse põhiklientide keskmiseks täituvuseks 18. Toidupäeva maksumus põhiklientidele on 2,53 eurot (2016. a 2,46 eurot). Lisaks kavandatakse vahendeid tasuta lõunatoiduks ja päevakeskust külastavate laste toitlustamiseks;
- meditsiinikulud on ravimite ja esmaabivahendite soetamiseks;
- õppevahendid ja vaba aja sisustamine on asutuses toimunud enamasti sponsorite toetuste arvel majandamiseelarvest, kuid mille laekumise suurus ja aeg ei ole ette kavandatavad;

Antavad toetused

päevakeskuse teenust osutavatele ühingutele kindlustamiseks teenuse 90-le lapsele 10 kuuks.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

5 930 eurot

Tulu laekub turvakodus viibivate lapsevanematega ülalpidamiskulude tasumiseks sõlmitud lepingute alusel. Lepingu järgi peab lapsevanem tasuma 20% oma sissetulekust ülalpidamiskulude katteks. Arve esitatakse ka omavalitsusele, kelle elanike registris olevad lapsed on viibinud turvakodus kauem kui 24 tundi. Tulu laekub:

- 2 000 eurot lepingute alusel;
- 3 000 eurot teistelt kohalikest omavalitsustelt;
- 930 eurot töötajate toitlustamise eest.

2015. ja 2016. a on asutuse majandamiseelarvesse laekunud annetusi, mida 2017. a ei ole kavandatud.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10400	LASTE TURVAKODU	8 075	18 147	5 930	-67,3
50	tööjõukulud	0	1 920	0	-100,0
55	majandamiskulud	8 075	16 227	5 930	-63,5
	koolituskulud	237	1 000	700	-30,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	0	4 551	0	-100,0

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	inventari kulud	3 386	3 000	0	-100,0
	toiduained ja toitlustusteenused	698	900	930	3,3
	õppevahendite ja koolituse kulud	0	5 276	3 300	-37,5
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	1 254	1 500	1 000	-33,3

Ülalpidamise eest laekunud vahendid suunatakse koolituskuludeks, tubade remondiks, inventari soetuseks ja korrashoiuks. Töötajate toiduraha suunatakse toiduainete ostuks. Kuna ürituste korraldamise ja õppevahendite ning inventari soetamise kulude katmine on eelnevatel aastatel kaetud põhiliselt sponsoorite vahenditega, siis teeb asutus tööd sponsoorite leidmiseks ka 2017. a.

10402 - Muu perede ja laste sotsiaalne kaitse**1 076 842 eurot**

Põhitegevuse kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest.

Sotsiaalabi osakonna kaudu ostab linn lastele ja peredele suunatud teenuseid, maksab täiendavat lastetoetust ja toetab maakondliku alaealiste asjade komisjoni tööd ja erinevaid lastele ja peredele suunatud projekte.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10402	MUU PEREDE JA LASTE SOTSIAALNE KAITSE	1 012 659	1 069 741	1 076 842	0,7
55	majandamiskulud	86 418	100 472	97 916	2,1
	õppevahendite ja koolituse kulud	0	3 200	0	-100,0
	sotsiaalteenused	85 418	92 680	97 916	5,6
4	antavad toetused	919 454	969 269	978 926	1,0
	peretoetused	884 607	933 069	933 069	0,0
	antav sihtfinantseering	0	0	4 857	x
	antav tegevustoetus	34 847	36 200	41 000	13,3

Majandamiskulud

2017. a õppekulused ei kavandata. 2016. a kulud olid projekti „Imelised aastad“ omafinantseeringu katteks.

Osakonna eelarves on järgmised lastele ja peredele suunatud sotsiaalteenused (97 916 eurot):

50 000 eurot perekülastusteenust kavandatakse 40-le (2016. a tasemel) perele, kus kasvavad koolieelses lasteasutuses mittekäivad väikelapsed ja kus pereliikmetel esineb erivajadusi, tervise- ja sotsiaalseid probleeme. Teenuse hind 2016. a 94 eurot pere kohta kuus. Teenuse osutaja leidmiseks korraldatakse hange.

47 916 eurot vägivalda all kannatavate laste ja pereliikmete nõustamisteenus on kavandatud asutushooldust ennetavate teenuste arendamise arengukavalise ülesandena. Teenuse mahu suurendamine on kavandatud vastavalt lepingule. Teenuse osutaja on aastatel 2015-2017 MTÜ Tartu Laste Tugikeskus.

Antavad toetused

- Peretoetused 933 069 eurot, sh:
650 000 eurot täiendav lastetoetuse vastavalt linnavolikogu 23.11.2006. a määrusele 44, 3.12.2009. a otsusele nr 29 ja 14.10.2010. a otsusele nr 129.
Kavandatud on toetuse maksmine igas osas 1200 lapsele (2016. a 1200; 2015. a 1250, 2014. a 1300 lapsele) ja täiendav toetus 220-le (2016. a 220; 2015. a 220,

2014. a 240-le) kolmandale ja järgnevale lapsele. Eelnõusse on lülitatud toetused järgmiste määrade alusel:

I osa	lapse sünnil	64 €	+ 48 €	kolmandale ja järgnevale lapsele
II osa	lapse aastaseks saamisel	128 €	+ 48 €	kolmandale ja järgnevale lapsele
III osa	lapse 2 aastaseks saamisel	320 €	+ 32 €	kolmandale ja järgnevale lapsele

283 069 eurot vajaduspõhiseks peretoetuseks kavandatakse riigieelarvelist toetust 243 069 eurot ja 2016. a ületulevaid jääke 40 000 eurot. Alates 2015. a on toetuse suurus 45 eurot kuus ühe lapsega perele ning 90 eurot kuus kahe ja enama lapsega perele. Tartus saab vajaduspõhist peretoetust keskmiselt 300 perekonda kuus.

Antavad toetused tegevuskuludeks 41 857 eurot, sh:

- 17 000 eurot toetus Tartu maakonna alaealiste asjade komisjonile kasvuga 1400 eurot. Tartu maakonna alaealiste asjade komisjon töötab Tartu Maavalitsuse juures alates 1999. a. 80% komisjoni töös arutusel olnud asjadest on olnud seotud Tartu linna lastega. Alaealiste mõjutusvahendite seaduse muudatustega ja sellest tulenevate täiendavate tööülesannetega on vajalik alaealiste asjade komisjoni sekretär võtta tööle täiskoormusega. Komisjoni tööd on toetatud linna eelarvest alates 2001. a.
- 10 000 eurot tegevustoetus MTÜ-le Noorte Abistamiskeskus Carpe Diem projekti „Psüühilise erivajadusega lapsevanema toetamine“ teostamiseks. Projekti eesmärgiks on sotsiaalprobleemide ennetamine ja hoolekandevaline koostöö.
- 10 000 eurot tegevustoetus MTÜ-le Noorte Abistamiskeskus Carpe Diem projekti „Perelepitusteenuse pakkumine“ teostamiseks. Projekti sihtgrupiks on lahutavad lapsevanemad, kellel perelepitusteenus aitab hakkama saada lahutusest tulenevate elumuutustega lapsi võimalikult säästval viisil. Projektis osalevad lastekaitse spetsialistide suunatud pered.
- 4 000 eurot tegevustoetus laste leinanõustamisteenust osutavale MTÜ-le Laste ja Noorte Kriisiprogramm. Leinalaagris, kus pakutakse lähedase pereliikme kaotanud lastele aastast rehabilitatsiooniprogrammi, osaleb kuni 20 last.
- 2 625 eurot antav sihtfinantseering Tartu Laste Tugikeskus MTÜ-le ruumide remondiks;
- 2 232 eurot antav sihtfinantseering Noorte Abistamiskeskusele Carpe Diem MTÜ-le õhksoojuspumba soetuseks ja paigaldamiseks.

10700 - Riskirühmade sotsiaalhoolekande asutused

Asutus Varjupaiga ülalpidamine ja teenuse ost

364 065 eurot

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 353 065 eurot ja majandamiseelarvest 11 000 eurot.

Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud

353 065 eurot

Vahendid kajastavad linna asutuse Varjupaik ülalpidamiskulusid 333 065 eurot ja antavat tegevustoetust naistele varjupaiga teenust osutavatele ühingutele 20 000 eurot.

Tartu linna asutus Varjupaik on loodud peavarjuta jäänud inimeste abistamiseks. Inimestel on võimalus turvaliselt ööbida, ennast ja oma riideid pesta, sööki valmistada, neile pakutakse esmast meditsiiniabi, abi dokumentide taotlemisel. Varjupaiga ööbimiskohtade arv 52, päevakeskuse teenust saab kasutada 25 isikut (kasutab keskmiselt 5 isikut) ja sotsiaalmajutusteenust pakutakse 18 eluruumis 32-1 kohal. Varjupaik kindlustab ka sotsiaalmajade Lubja 7 ja Nisu 2a valve.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
ASUTUS VARJUPAIK JA VARJUPAIGA					
10700	TEENUSE OST	290 172	309 166	353 065	14,2
50	tööjõukulud	229 847	241 736	283 945	17,5
	töötajate töötasu	171 971	180 670	213 012	17,9
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	57 876	61 066	70 9336	16,2
55	majandamiskulud	60 325	67 430	49 120	-27,2
	administreerimiskulud	1 534	2 100	2 100	0,0
	koolituskulud	0	300	1 300	333,3
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	37 843	44 230	42 500	-3,9
	sõidukite ülalpidamise kulud	1 181	1 000	1 000	0,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	175	350	900	157,1
	inventari kulud	42	0	1 120	x
	meditsiinikulud ja hügieenitarbed	300	200	200	0,0
	sotsiaalteenused	19 250	19 250	0	-100,0
4	antavad toetused	0	0	20 000	x
	antav tegevustoetus	0	0	20 000	x

Tööjõukulud

Kinnitatud koosseis on kasvanud 22-lt 24-le ametikohale. Töötajate keskmine töötasu tõuseb 684 eurolt 739 eurole. Koosseisu täiendati kahe tugiisikuteenust pakkuva spetsialistiga, et loobuda tugiisiku teenuse ostust toimetulekuraskustega inimestele -sihtgruppi on lülitatud lisaks sotsiaaleluruumis elavatele inimestele ka isiklikul või üüripinnal elavad toimetulekuraskustes elanikud eesmärgiga motiveerida neid aktiivselt osalema tööturul, planeerima kulutusi ja vältima maksuraskustesse sattumist.

Majandamiskuludes on kavandatud kulud asutusele lähtudes 2016. a kehtivatest hindadest ja eeldatavast kulust. Vahendid on suunatud varjupaiga administreerimisele, olemasoleva vara hooldusele, valvele ja teenuste osutamisele. Koolituskulude suur tõus on kavandatud meeskonnakoolituste korraldamiseks.

Antavad toetused on kavandatud emade ja laste ning naiste varjupaiga teenust osutavate ühingutele MTÜ Tähtvere Avatud Naistekeskus ja MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus. Teenuse raames pakutakse turvalist öömaja, psühholoogilist ja juriidilist abi lähisuhtevägivalla ohvritele.

Varjupaiga teenust kasutab kuus keskmiselt 4 naist ja 2 last. Linnapoolne toetus eeldab ühingute valmisolekut üheaegselt 15 isiku majutuseks. Kuna alates 2017. a on teenuse rahastajaks riik, kes korraldab Sotsiaalkindlustusameti vahendusel riigihanke, mille tulemusel selgub, kas ja millises ulatuses vajavad ühinged linnapoolset toetamist.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud

11 000 eurot

Omatulude ja -kulude maht kavandatakse lähtudes eeldatavast 2016. a laekumisest. Tulu laekub isikult, kes on paigutatud elama sotsiaalmajutusüksuse 32-le kohale (eeldatav täituvus 80%) ja pesupesemise korraldamise eest. 2016. a eelarve on suurem 2015. a kasutamata vahendite ulatuses.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10700	ASUTUS VARJUPAIK	15 510	13 805	11 000	-20,3
55	majandamiskulud	15 510	13 805	11 000	-20,3

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	administreerimiskulud	508	0	0	0,0
	koolituskulud	392	0	0	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	12 890	9 005	10 000	11,0
	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	119	0	0	0,0
	inventari kulud	1 601	4 800	1 000	-79,2

Vahendid kasutatakse ruumide kommunaal- ja hoolduskuludeks ning inventari uuendamiseks.

10701 – Riiklik toimetulekutoetus**1 680 034 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Toimetulekutoetuste maksmiseks on eelarves kavandatud vahendid riigi tasandusfondist saadava arvel 2016. a tasemel. 2015. a kaeti käesoleva tegevusala alt ka sotsiaaltoetuste arendamise ja korraldamise kulud, mis 2016. aastast on suunatud osakonna ülalpidamiskuludesse.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10701	TOIMETULEKUTOETUS	1 209 704	1 680 034	1 680 034	0,0
55	majandamiskulud	45 102	0	0	-100,0
	koolituskulud	7 657	0	0	0,0
	kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	36 707	0	0	0,0
	inventari kulud	738	0	0	0,0
4	antavad toetused	1 164 602	1 680 034	1 680 034	0,0
	toimetulekutoetus	1 164 602	1 680 034	1 680 034	0,0

10702 - Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse**710 595 eurot****Finantseerimiseelarve põhitegevuse kulud**

Vahendid kavandatakse vältimatu sotsiaalabi teenuse, nõustamisteenuse ja sotsiaaleluruumi tugiisiku-teenuse ostuks ning täiendavateks sotsiaaltoetusteks ja antavateks toetusteks riskirühmade toetamiseks erinevate projektide kaudu.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
	MUU RISKIRÜHMAD				
10702	SOTSIAALNE KAITSE	601 316	778 807	710 595	-8,8
50	tööjõukulud	3 741	5 700	5 700	0,0
	muud tasud	2 813	4 300	4 300	0,0
	tööjõukuludega kaasnevad maksud	928	1 400	1 400	0,0
55	majandamiskulud	108 297	121 907	92 570	-24,1
	administreerimiskulud	1 453	0	0	x
	sotsiaalteenused	106 844	121 907	92 570	-24,1
4	antavad toetused	489 278	651 200	612 325	-6,0
	sotsiaalabitoetused	462 096	633 755	570 000	-10,1
	toetused tegevuskuludeks	27 182	17 445	42 325	142,6

Tööjõukulud

on kavandatud töötute avalike tööde tasustamiseks. Avalik töö on tööturuteenuste ja –toetuste seaduse alusel pakutav ajutine töö töötutele linna asutuste juures. Töödel osaleb keskmiselt 3 isikut kuus, 2017. a töötasu on 2,78 eurot tund ja maksimaalne tööaeg 50 tundi kuus. ESF töötule suunatud projektidega on laienenud tööotsingu ja tööpraktika võimalused Tartus.

Majandamiskulud vähenevad, sest tugiisiku teenuse ostu asemel võetakse asutuses varjupaik tööle 2 spetsialisti, kelle tegevus on suunatud samale sihtgrupile.

Eelarvesse on kavandatud järgmised sotsiaalteenused:

49 570 eurot	nõustamisteenus sõlmitud lepingu alusel 5,6%-lise kasvuga. Teenust osutab aastatel 2015-2017 MTÜ Tartu Nõustamis- ja Kriisiabikeskus. Nõustamisteenus sisaldab psühholoogilist nõustamist vähekindlustatud elanikkonna gruppidele ja riskirühmadele, usaldustelefoni ja kriisinõustamist. Teenuse vajajate arv on keskmiselt 2 000 isikut aastas;
43 000 eurot	vältimatu sotsiaalabi teenuse osutaja leidmiseks korraldatakse hange. Aastatel 2014-2016. a osutas teenust EELK Pauluse Kogodus. Vältimatu abi korras kindlustatakse vastavalt sotsiaalhoolekande seadusele ilma sissetulekuteta inimesed toidu ja riietega. Kulu on vähenenud 13,8%, sest abivajajate arv on kahanenud ning toiduabi saab ka Toidupanga ja Päästarmee kaudu.

Antavad toetused

570 000 eurot	täiendavateks sotsiaalabitoetusteks. Eelarvet on vähendatud 2016.a loodetava täitmise tasemele. Täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise kord on kehtestatud Tartu Linnavalikogu 24.01.2013 määrusega nr 81. Toetused on jaotatud perioodilisteks ja ühekordseteks toetusteks. Perioodiliste toetustega kaetakse vähekindlustatud perede kohamaksu ja toitlustamise kulud lasteaias, gümnaasiumides ning kutseõppeasutustes. Ühekordsed toetused on mõeldud mitmesuguste hädavajalike kulude (abivahendid, ravimid, lastele vajalikud esemed jne) osaliseks katmiseks, mida ei hüvitata teiste toetuste ja teenustega. Täiendava sotsiaaltoetusena makstakse ka toetust Tšernobõli avariist osavõtnutele;
15 185 eurot	tegevustoetus Johannes Mihkelsoni Keskusele projekti „Töö kiidab tegijat“ kaasfinantseeringuna. Projekti eesmärgiks on toetada pikka aega tööturult eemal olnud inimeste tööle asumist ja tööturul püsimist läbi aktiivsete tööturumeetmete pakkumise. 2016. a rahastati projekti reservfondi vahenditest;
13 650 eurot	tegevustoetus Johannes Mihkelsoni Keskusele projekti "Väärikas töö noortele" kaasfinantseering. Projekt lähtub komplekssete teenuste pakkumise põhimõttest, kus rakendatakse tööotsingu koolituse õppeprogrammi ning tugiisiku- ja tööklubiteenuseid, erinevaid nõustamisteenuseid lähtuvalt abisaaja individuaalsest vajadusest. Lisaks nendele teenustele võimaldatakse projekti käigus tööotsijatele tööpraktikat ja erialast kvalifikatsiooni tõstvat koolitust;
10 890 eurot	tegevustoetus MTÜ-le Iseseisev Elu Toidupanga ruumide ülalpidamiskulude katteks (2016. a 9900 eurot, 2015. a 9500 eurot);
2 600 eurot	tegevustoetus Tehnikaringlus MTÜ-le, kes pakub infotehnoloogia- ja elektroonikaseadmete taaskasutust ja tehnilist abi, taastab ja renoveerib utiliseerimisele minevad seadmed. Tartu linna ja mittetulundusühingu vahel sõlmitava finantseerimislepingu alusel on ühingul kohustus anda lepingu perioodil vähekindlustatud või sotsiaalselt abi vajavatele Tartu linna elanikele, sh sotsiaalhoolekande ühingutele tasuta kokku vähemalt 50 töökorras arvutit.

10900 - Muu sotsiaalne kaitse**56 965 eurot**

Kulusid rahastatakse finantseerimiseelarvest 51 965 eurot ja majandamiseelarvest 5000 eurot.

klassif	Kulude majanduslik sisu	2015 täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	eelarve kasvu %
10800	MUU SOTSIAALNE KAITSE	14 284	16 965	51 965	206,3
55	majandamiskulud	13 319	16 000	51 000	218,8
	administreerimiskulud	2 500	0	3 000	x
	uurimis- ja arendustööde kulud	8 727	11 000	10 000	-9,1
	kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba-aja sisustamise kulud	2 092	5 000	38 000	660,0
4	antavad toetused	965	965	965	0,0

Majandamiskulud:

Administreerimiskuluna on kavandatud infopäevade ja kohtumisürituste korraldamine kodanikuaktiivsuse arendamiseks.

Uuringu tellimine summas 10 000 eurot on kavandatud hooldajatoetuse ja tugiisikuteenuse arendamisvajaduse hindamiseks.

38 000 eurot on kavandatud sotsiaalhoolekande edendajatele tunnustusürituse ning sotsiaalhoolekande konverentsi korralduskuludeks. Koostöös Tallinna ja Pärnuga on kavandatud igaaastaste üleestiliste sotsiaalhoolekandevalaste konverentside korraldamine. 2017. a konverentsi korraldajaks on Tartu linn

Antavad toetused

Tartu linn on alates 2013. a rahvusvahelise erialaorganisatsiooni European Social Network liige, liikmemaks on aastas 965 eurot.

Majandamiseelarve põhitegevuse kulud**5 000 eurot**

Vahendid laekuvad infopäevade, seminaride ja kohtumisürituste osalustasudena ning kasutatakse ürituste korraldamiseks.

4. FINANTSEERIMISTE GEVUS JA LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

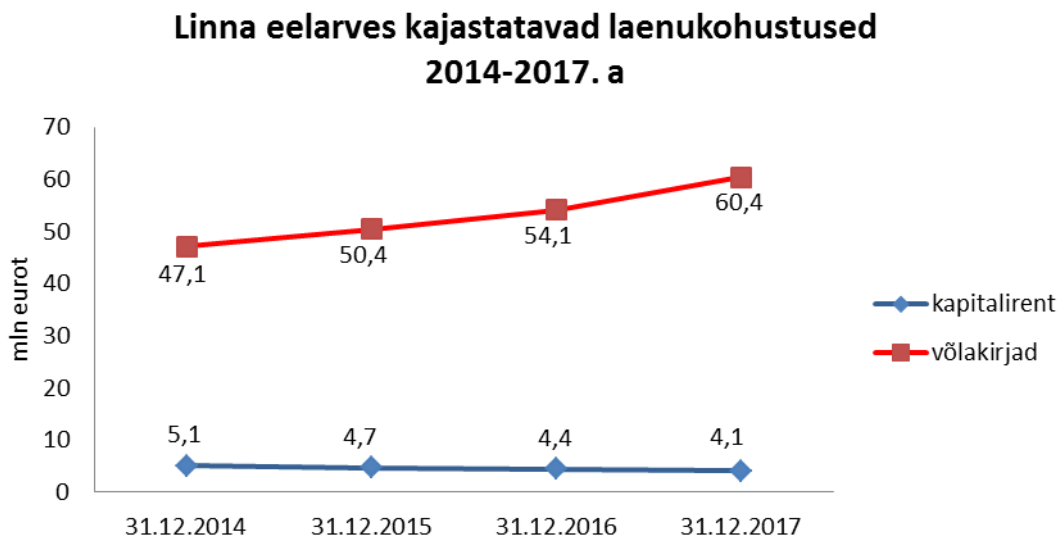
4.1. Finantseerimistegevus

eurodes

Laenukohustus	Laenukohustuse algne kogumaht kehtivate lepingute järgi	Seisuga 31.12.2016		2017. a tasumisele kuuluv osa			Laenukohustuse põhiosa jääk 31.12.2017	Lepingu lõpp-tähtaeg
		laenukohustuse põhiosa jääk	intressimäär %	laenukohustuse põhiosa makse	intressi- ja korralduskulud	kokku tasumine		
KOKKU		58 491 609		7 490 947	762 035	8 252 982	64 491 609	
Võlakirjad, laenud kokku		54 075 559		7 159 711	663 200	7 822 911	60 406 795	
Swedbank 2014. a võlakiri	10 126 000	10 126 000	0,940	0	99 100	99 100	10 126 000	1.10.2021
Danske Bank 2015. a võlakiri	10 885 000	9 796 500	0,520	1 088 500	54 300	1 142 800	8 708 000	30.09.2025
Danske Bank 2013. a võlakiri I	9 800 000	6 860 000	0,834	980 000	81 700	1 061 700	5 880 000	1.08.2023
Danske Bank 2013. a võlakiri II	9 977 548	6 984 283	0,789	997 755	80 900	1 078 655	5 986 528	12.09.2023
Nordea Pank 2011. a võlakiri	11 320 800	5 660 400	0,676	1 132 080	45 900	1 177 980	4 528 320	04.08.2021
SEB Pank 2012. a võlakiri	7 398 846	1 479 769	1,440	1 479 769	16 200	1 495 969	0	20.09.2017
Depfa Bank 2007. a võlakiri	9 586 747	958 675	0,000	958 675	500	959 175	0	20.09.2017
Svensk Exportkredit AB 2007. a võlakiri	5 229 315	522 932	0,000	522 932	400	523 332	0	28.11.2017
Uus 2016. a võlakiri (Danske Bank)	11 687 000	11 687 000	0,535	0	66 600	66 600	11 687 000	1.10.2026
Uus 2017. a võlakiri	0	0	x	0	167 000	167 000	13 490 947	x
Sildfinantseerimislaen (kuni 2,5 mln eurot)	0	0	x	0	50 600	50 600	0	x
Arvelduskrediit (kuni 5 mln eurot)	0	0	x	0	0	0	0	x
Kapitalirent kokku		4 416 050		331 236	98 835	430 071	4 084 814	
Riigi Kinnisvara AS leping	6 538 481	4 413 145	0,648	328 331	98 814	427 145	4 084 814	31.08.2025
Liisingud	82 398	2 905	x	2 905	21	2 926	0	

2016. a alguseks oli Tartu linna eelarves kajastatavaid rahalisi laenukohustusi kokku 55 127 990 eurot, sh emiteeritud võlakirju 50 375 688 eurot ja kapitalirendikohustusi 4 752 302 eurot, millest 4 736 001 eurot Riigi Kinnisvara ASi ees 2 kooli renoveerimiseks ning 16 301 eurot 2 bussi liisingu eest (Maarja Kool ja linnaraamatukogu).

Järgnev graafik avab nimetatud laenukohustuste mahud ja dünaamika (mln eurodes):

Lisaks võlakirjadele ja kapitalirendi kohustustele, mida igaaastaselt tasutakse, kajastub linna bilansis laenukohustusena ka vaid tekkepõhises arvestuses sisalduv ning diskonteeritav faktooringkohustus, mille maht 2016. a alguseks oli 246 447 eurot ning aasta lõpuks 182 535 eurot. Linna ja AS A. Le Coq Tartu Õlletehase vahel 2005. a 13 aastaks sõlmitud lepinguga linnal rahalisi kulutusi ei kaasne, mistõttu ka linna kassapõhises eelarves ei kajastu.

2016. a eelarvesse oli laenutuluna planeeritud 11 687 130 eurot. Tegelikult emiteeriti uusi võlakirju 11 687 000 euro väärtuses, millest 7 987 130 eurot suunati laenukohustuste refinantseerimiseks ja 3 699 870 eurot 2016. a investeeringuteks Tartu idapoolse ringtee jm Euroopa Liidu struktuuritoetuste projektide omaosaluse katteks. Vajaliku summa laenamiseks sõlmiti oktoobris Danske Bank A/S Eesti filiaaliga võlakirjaemissiooni leping lõpptähtajaga 01.10.2026 kogu laenu ühekordse tagasimaksega.

Finantseerimistegevuse tulud 2017. a

2017. a eelarvesse on laenutuluna planeeritud 13 490 947 eurot, millest 7 159 711 eurot refinantseerimisena olemasolevate võlakirjakohustuste ja 331 236 eurot kapitalirendi põhiosa makseteks ning 6 000 000 eurot investeeringuteks, mille võrra ka linna laenukohustus 2017. a lõpuks suureneb. Investeeringuteks võetav laen on kavandatud Euroopa Liidu struktuuritoetuse projektide omaosaluse katteks.

Eelarvehendite paremaks juhtimiseks on jooksvate kulude katteks finantsinstrumendina kavandatud vajadusel arvelduslaenu kasutamine kuni 5 000 000 eurot, mis kuulub tagasi maksmisele hiljemalt eelarveaasta lõpuks. Kavandatud on ka kuni 2 500 000 euro laenamine välisprojektide sildfinantseerimiseks rahavoogude juhtimise optimeerimise eesmärgil vaid juhul, kui kontsernikonto vahenditest ei piisa töövõtjatele arvete eest tasumiseks enne rahastajatelt raha tagasilaekumisi.

Laenukohustuste tasumine 2017. a

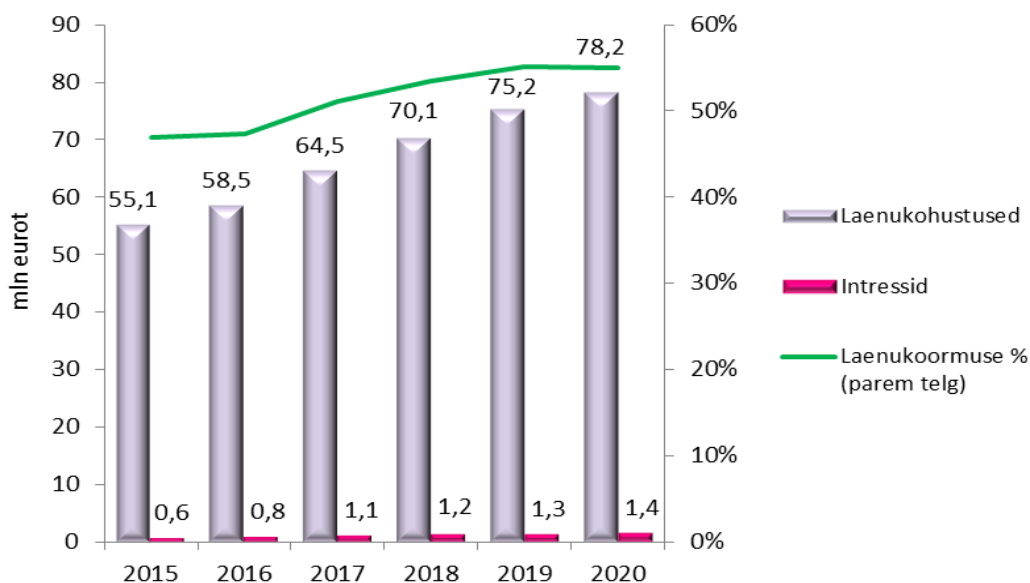
Laenukohustuste põhiosa ning prognoositavatest intressi- ja korralduskulude tagasimaksetest 2017. a annab ülevaate ülaltoodud tabel. Riigi Kinnisvara ASile tasutakse Vanemuise 33/35 renoveerimistöödeks sõlmitud kontsessioonilepingu alusel. Laenukohustustega kaasnevaid intressi- ja korralduskulusid

prognoositakse 2017. a tasuda kokku 762 035 eurot, sh olemasolevate võlakirjade ja laenude intressikulud 445 600 eurot, uue ja potentsiaalsete laenude intressi- ja korralduskuludeks kokku 217 600 eurot, millest uue laenu korralduskuludeks 167 000 eurot. RKASi lepingu ning kapitaliisintutelt makstakse intresse kokku 98 835 eurot. Arveldus- ja sildfinantseerimislaenude teenindamise aastaseks kuluks võib kujuneda kuni 50 600 eurot, kui kasutada neid aktiivselt ning lükata muude laenulepingute sõlmimise aega edasi nii kaugele kui võimalik. Summa konkreetne suurus sõltub väga suurel määral tingimustest, mida pankadega on võimalik kokku leppida.

Finantseerimistegevuse tulemiks jääb ülaltoodu põhjal 6 000 000 eurot (2016. a vastavalt 3 362 930 eurot ja 2015. a 2 943 620 eurot) – selles summas kasvavad linna laenukohustused. Tartu linna eelarves kujuneb laenukoormuseks koos avaliku ja erasektori partnerlusprojektidest tulenevate kohustuste jäägiga 2017. a lõpuks 64 491 609 eurot ning koos faktooringukohustusega 64 611 521 eurot ehk 52% põhitegevuse tuludest. Sellega püsib Tartu kindlalt KOFSiis sätestatud lubatud netovõlakoormuse (2017. a on Tartu linna maksimaalne lubatud netovõlakoormus 60% põhitegevuse tuludest) piires. Planeeritava ning maksimaalse võimaliku laenukoormuse vahe (nn laenupuhver) on 10,4 mln eurot. Linna laenukoormusest annab ülevaate ka määruse lisa 5.

Võrreldes eelarvestrateegias kavandatudga (64 490 920 eurot) on käesolevas eelarves planeeritud 2017. a laenukohustuste maht praktiliselt samal tasemel.

Tartu linna laenukohustused eelarvestrateegias (mln eurot)

4.2. Likviidsete varade muutus

2017. a eelarvesse on kavandatud likviidsete varade vähenemine 3 097 178 eurot. Eelarve tulem on miinus 9 097 178 euro ulatuses, sellest 6 000 000 eurot katab ära finantseerimistegevus ja ülejäänud aasta alguse rahaliste vahendite kasutusele võtmine.